

200. TÉTEL

A Központi Antikvárium 168. aukciója

Az árverést vezeti:
Mélykuti Beatrix

Kiállítás / On view:
2024. november 20. – december 4.
hétköznap 10.00–18.00 óráig
1053 Budapest, Múzeum körút 13–15.

Árverés / Sale:
2024. december 5-én, csütörtökön, 17.00 órától.

Helyszín / Place:
Festetics Palota
(Andrássy Egyetem)
1088 Budapest, Pollack Mihály tér 3.

H-1053 Budapest, Múzeum körút 13-15.
Telefon: (36-1) 317-3514
e-mail: aukcio@kozpontiantikvarium.hu

Árverési feltételek

Jelen árverési feltételek azokra a személyekre vonatkoznak, akik az árverésen személyesen vagy telefonos licitálással, vagy vételi megbízással vesznek részt. Azokra a személyekre, akik valamely online felületen keresztül vesznek részt az árverésen, mindig az adott felületen megadott árverési feltételek érvényesek.

1. A Központi Antikvárium mint Aukciósház az árverést a tételek tulajdonosainak megbízásából mint kereskedelmi megbízott szervezi, rendezi és vezeti.

2. A tételek a katalógus sorrendjében kerülnek kikiáltásra úgy, hogy az árverésvezető a sorra kerülő tétel katalógusszámát, valamint kikiáltási árát élőszóban kihirdeti, amire a venni szándékozók tárcsájuk felemelésével teszik meg ajánlatukat. A tétel vételi jogát leütéssel az a vevő szerzi meg, aki a legmagasabb árajánlatot teszi, kivéve ha a tétellel kapcsolatban valamely illetékes közgyűjtemény bejelenti elővásárlási jogát.

3. A vételár a tárgy leütési ára plusz 18.5 % árverési jutalék. Az online szolgáltatást igénybe vevők felé ezen felül az adott oldal szolgáltatási díját is felszámítjuk. Ennek mértéke az adott oldalon van feltüntetve. A vevők a vételárat 15 munkanapon belül kötelesek kifizetni.

4. A leütött tételt visszavenni és újra árverésre bocsátani tilos. Amennyiben a már leütött tétel vevőjének személye pontosan nem állapítható meg, az árverésvezető jogosult a tételt újra árverésre bocsátani.

5. Az árverés előtti kiállításon minden tétel megtekinthető. A katalógusban szereplő leírások és illusztrációk kizárólag azonosításul és tájékoztatásul szolgálnak, így a vevőknek saját maguknak kell az árverést megelőzően meggyőződniük az árverési tételek állapotáról és arról, hogy az megfelel-e a katalógusban leírtaknak. A tételek szavatosság nélkül, minden hibájukkal és hiányosságukkal együtt, abban az állapotban kerülnek eladásra, amelyben az árverés idején vannak.

6. Az eladásra kerülő tételek a kikiáltási ár alatt nem vásárolhatók meg. A vevő által tett árajánlatért, a kifizetett árverési árért az Aukciósház semmiféle felelősséget nem vállal, és nem kötelezhető, hogy nevezett tételt ugyanezen áron egy későbbi időpontban újra árverésre ajánlja vagy forgalomba hozza.

7. A megvásárolt tételek exportjához kiviteli engedély szükséges. Ennek beszerzését az Aukciósház vállalja. A védett tételleket – ezek sorszámát legkésőbb az aukció megkezdéséig az Aukciósház kihirdeti – Magyarországról kivinni nem lehet, valamint a mindenkori tulajdonos adatait rögzítik egy hatósági nyilvántartásban. A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény vonatkozó rendelkezései alapján az Aukciósház közölni tartozik a tételek tulajdonosainak adatait az illetékes hatósággal.

8. Amennyiben a vevő személyesen nem kíván részt venni az árverésen, az általa adott vételi megbízás alapján helyette az Aukciósház – a megbízásnak megfelelően – hivatalból licitálhat. Vételi megbízást adni a kiállítás ideje alatt személyesen vagy írásban az alábbi címen lehet: 1053 Budapest, Múzeum krt. 13-15. vagy e-mailben az aukcio@kozpontiantikvarium.hu címen. Közgyűjtemények megbízásait hivatalos formában, előleg nélkül elfogadjuk, magánszemélyek vételi megbízásainak elfogadásához a vételi megbízás összege 20%-ának mint előlegnek a befizetése szükséges. Sikertelen megbízás esetén az árverés után a megbízó az előleget levonás nélkül visszakapja. Amennyiben a megbízás sikeres, az előleg foglalónak tekintendő.

9. Az árverés végén az el nem kelt tételek újraárverezését lehet kérni.

10. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény rendelkezései az irányadók, valamint vitás kérdés esetén a felek az Aukciósház székhelye szerinti általános hatáskörű bíróságok kizárólagos illetékességét kötik ki.

Budapest, 2024.
Központi Antikvárium

Magyar
Antikváriusok
Egyesülete

ILAB
INTERNATIONAL LEAGUE OF
ANTIQUARIAN BOOKSELLERS

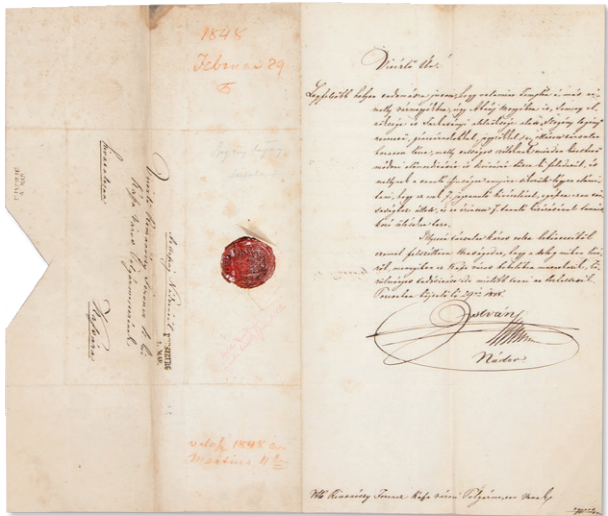
És hát a többiek! ... a testvér-emberek,
 Elhanyagolt törött, vagy undok, kapzsi bárkák,
 Kiket komiaz vitorlák, vagy bús vértengerek
 Kettőtő sodra víz: kalózok s könnyes árvák,
 Oh a vér s könny modern özönvizébe vetve
 Mily szörnyű sors a sok szegény emberhajóé:
 Tán mind elpusztulunk s nincs közöttünk
 Kit boldog Ararát várhatna, tiszta Noé.

Tán mind elpusztulunk s az elcsitült világon
 Csak miriád virág szelid sajkája leng:
 Szivárvány lenn a fűben, szivárvány fenn az ágon,
 Egy néma ünnepély, ember-utáni csend,
 Egy boldog remegés és felpiheng sohajtva
 A jó ósanyag: immár a kinnak vége!
 Etve megnyílik egy lótusz szűzi ajka
 Boldog légbe a hószín szárnyú Béke.

TARTALOMJEGYZÉK

1848-49.....	1-13. TÉTEL
MAGYAR IRODALOM.....	14-45. TÉTEL
PETŐFI-KULTUSZ.....	46-53. TÉTEL
KÉZIRATOK, OKLEVELEK.....	54-92. TÉTEL
RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR.....	93-112. TÉTEL
HUNGARICA.....	113-121. TÉTEL
ŐSNYOMTATVÁNY.....	122-124. TÉTEL
MAGYAR VONATKOZÁSÚ VEGYES TÉTELEK.....	125-154. TÉTEL
VARIA XVI-XIX. SZÁZAD.....	155-171. TÉTEL
FOTÓ.....	172-178. TÉTEL
MŰVÉSZI KÖNYVKÖTÉSEK, DÍSZMŰVEK.....	179-197. TÉTEL
PLAKÁTOK.....	198-204. TÉTEL
TÉRKÉPEK, ATLASZOK.....	205-211. TÉTEL

1848–49

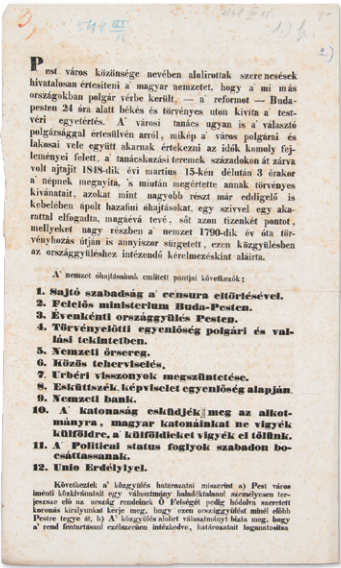

1. ISTVÁN NÁDOR LEVELE A KASSAI POLGÁRMESTERHEZ

Kelt: Pozsony, 1848. február 29.

István nádor kézzel írt, aláírt levele Rimanóczy Ferenc kassai polgármesterhez, amelyben közli, hogy „legfelsőbb helyen tudomásra jutott”, hogy többek között Zemplénben és Abaujban ún. Szegénylegény Egylet szerveződött, „mellynek a tanuló ifjúságot annyira sikerült légyen elámitani”. Egyúttal felszólítja a polgármestert, hogy vizsgálja ki az ügyet és mihamarabb tudósítson felőle. A Szegénylegény Egylet a forradalom előtti ellenzéki csoportosulás volt Zemplén és Ung vármegyékben, amelynek tagja volt többek között Kazinczy Gábor, Kazinczy Ferenc rokona is, elnöke pedig a nádori levél tanúsága szerint Semsey (talán Semsey Kálmán), míg alelnöke Farkasányi (talán Farkasányi Mihály) voltak. Papír, egy beirt oldal, a külzeten címzés és vörös viaszpecsét.

50 000.-

2. A MÁRCIUSI TIZENKÉT PONT ELSŐ HIVATALOS KIADÁSA

Pest város közgyűlése e hivatalos hirdetményen tájékoztatta a város lakosait március 15. délelőttjének városházi eseményeiről, a 12 pont elfogadásáról, a létrehívott választmány munkájáról. Rottenbiller Lipót választmányi elnök mellett aláíróként találjuk Petőfit, Vasvárit, Irányit és a többieket. Közli a márciusi 12 pontot, amit Irinyi József fogalmazott meg még március 11-én, és amelynek tartalma jóval túlment az eredeti felirati javaslaton. Ez a változat egy bevezetőt is tartalmaz, amely kijelentette, hogy a nemzet immáron az alkotmány teljes reformját igényli, részeredményekkel már nem elégszik meg, valamint közli az aznapi eseményeket, így Stancsics Mihály statuszfogoly kiszabadítását. Rendkívül ritka! Példányunk szelebb margóval rendelkezik minden irányban, mint a sajnálatos módon rendre eredetiként előrvezetett Gracza faximile-mellékletek. Ezen példányok természetesen sem gyakoriság, sem ár szempontjából nem mérvadóak. Példányunkon két ceruzás datálás látható, valószínűleg korábbi gyűjteményi bejegyzés.

600 000.-

3. PESTI HÍRLAP 1848. MARTIUS 17. 1054. SZÁM (RECTE 1. !)

4p. (6 helyett, az utolsó levél hiányzik)

Kivételes sajtótörténeti ereklye!

Magyarország polgári átalakulását jelentő március 15-i eseményekről először számolt be az immáron cimlappján is büszkén hirdetett szabad politikai sajtó. A márciusi forradalomkor a Pesti Hírlap is „a sajtószabadság napjától” kezdett új sorszámozást, ezzel is jelezve, hogy véleménye szerint új korszak indult. Ez tehát a szabad politikai sajtó első száma. A címlapon a Tizenkét pont, illetve Petőfi Sándor Nemzeti Dal című verse. A Honderú ugyan már március 16-án leközölte ezeket, de az szépirodalmi, művészeti és divatlap volt.

A nevezetes szám háromféle fejlécszedés-változatban jelent meg: a legelső változat még folyamatos számozással hagyta el a nyomdát. A szabad sajtó rendkívüli jelentőségét szimbolizálva azonban új számozást kapott a napilap. Mindazonáltal sajtóhiba miatt 1. helyett 4. szám került a fejlécre, így végül a harmadik, újrasedett változat fejlécére került csak a büszkén vállalt 1. szám.

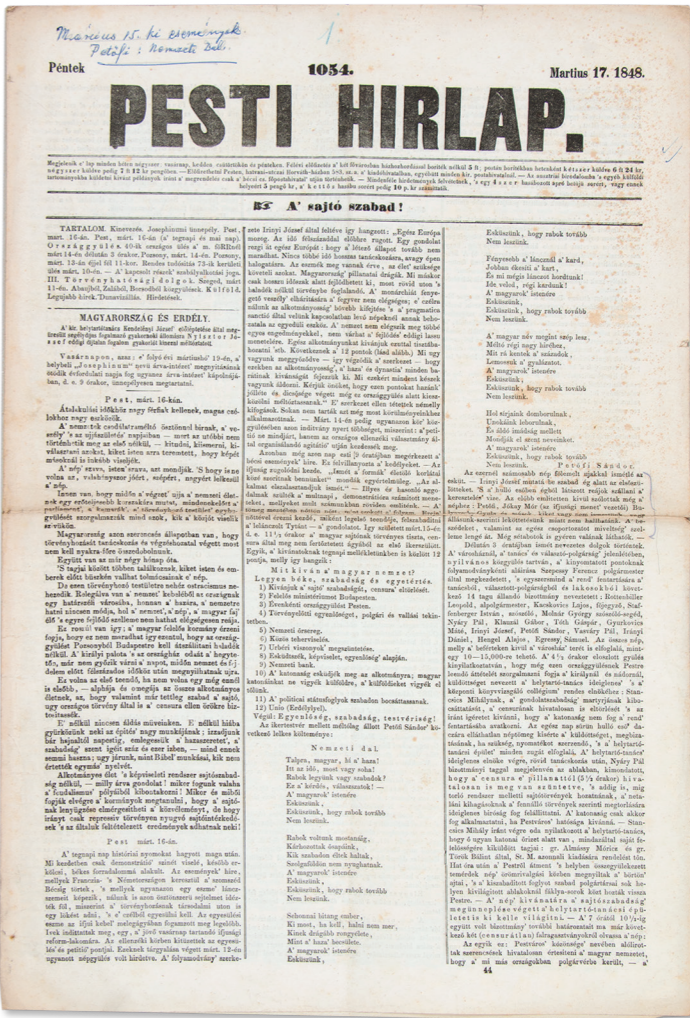
Példányunk tehát az “A” változat, mindent figyelembe véve a nyomdából kikerült szabad magyar politikai sajtótermékek közül a legkorábbi! Eredeti állapotban, enyhén viseltes példány.

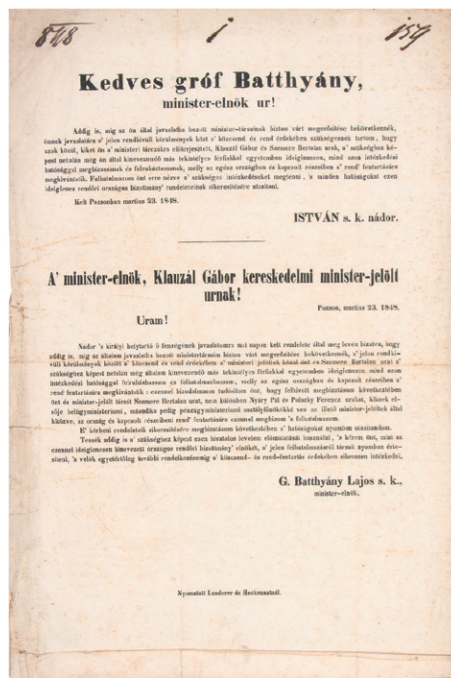
Proveniencia: Vasberényi Géza nevezetes gyűjteményéből.

Nagyon ritka!

Busa 334.

160 000.-

4. NYOMTATVÁNY LANDERER NYOMDÁJÁBÓL: “KEDVES GRÓF BATTHYÁNY, MINISTER-ELNÖK UR!”

Kelt: Pozsony, 1848. március 23.

A nyomtatvány két egymásra hivatkozó hirdetményt tartalmaz. István nádor arra kéri fel Batthyány Lajost, akit V. Ferdinánd király 1848. március 17-én megbízott az első magyar minisztérium (kormány) megalakításával, hogy még mielőtt az aznapi, március 23-ai ülésen felterjesztett minisztereinek jegyzékét elfogadja az uralkodó, a “közcsend és rend érdekében” ideiglenesen ruházza fel ennek megtartására eszközt adó jogkörökkel Klauzál Gábort, leendő földművelés-, ipar- és kereskedelmi minisztert és Szemere Bertalant, leendő belügyminisztert. Tételünk második felhívásában ennek a rendeletnek a végrehajtása olvasható, melyben Batthyány felkéri Klauzált és Szemerét az ideiglenes intézkedési jogkörök felvételével és a közrend felügyelésével.

Egy nyomtatott lap. Méret: 27x40,9 cm.

50 000.-

6. MEGHÍVÓ LEVÉL AZ 1848-IKI ORSZÁGGYŰLÉSRE

István nádor és Szemere Bertalan belügyminiszter autográf aláírásával.

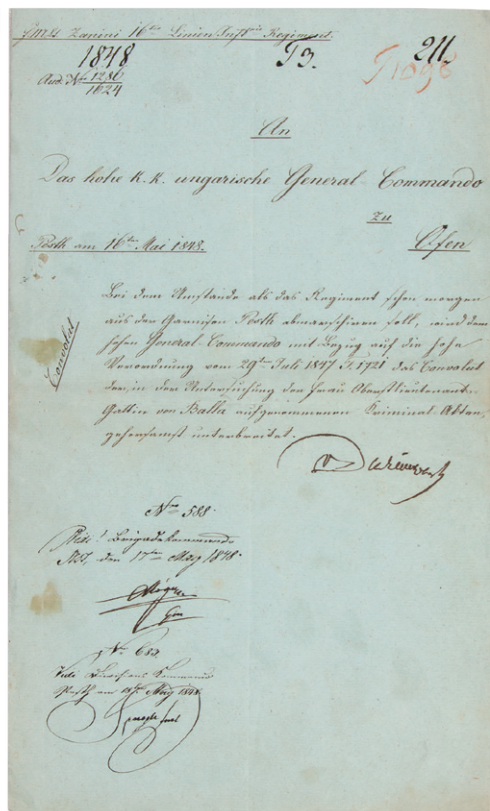
Kelt: Budapesten(!), 1848. május 20.

“A belügyminisztertől Esztergom szabad királyi, érseki, Szentgyörgy és Szenttamás városok közönségének”

Őfelsége V. Ferdinánd nevében István nádor a rendeletben július 2-ára országgyűlést hív össze, tekintettel a hazai és környező országokban zajló “aggasztó eseményekre”. A tanácskozás tárgya elsősorban a “királyi koronának 's hazának díszes szilárd, és független fennállhatása”. Büntetés terhe mellett kiköti, hogy az 1848. évi V. törvencikk alapján küldjék meg a részt vevő képviselők listáját.

Egy ív félbehajtva, a litografált főszöveg alatt István nádor királyi helytartó és Szemere Bertalan belügyminiszter tintás aláírása. A több példányban nyomtatott és városoknak levélként megküldött rendelet versoján V. Ferdinánd papírfelzetes pecsétjével, autográf datálással, címzéssel, iktatószámmal.

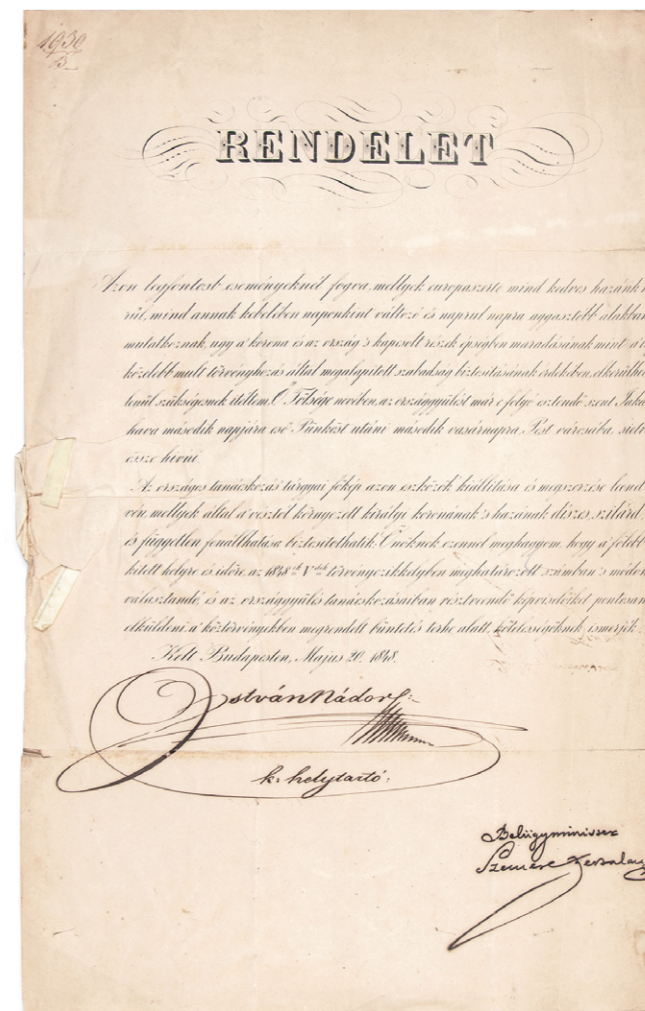
800 000.-

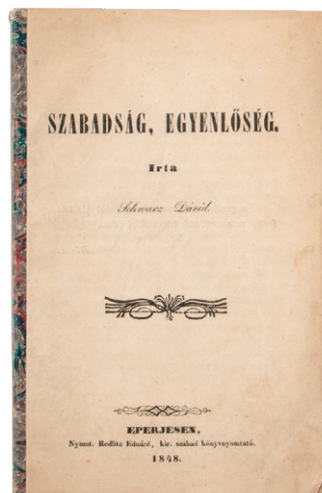

5. PHILIPP DU RIEUX DE FEYAU PARANCSNOK JELENTÉSE

Philipp du Rieux de Feyau, a 16. gyalogezred parancsnokának 1848. május 16-án, Pesten kelt levele, amelyben tájékoztatja a magyar főhadparancsnokságot, hogy tekintettel arra, hogy az ezred másnap kivonul a pesti laktanyából, megküldi a főhadparancsnokságnak a Balla főhadnagy feleségének büntetőügyére vonatkozó anyagot. Papír, egy beírt oldal, melléklet nélkül. Móga János dandárparancsok (későbbi altábornagy) és egy további, azonosítatlan hadosztályparancsnok láttamozásával. A külzeten címzés és további feljegyzések.

150 000.-

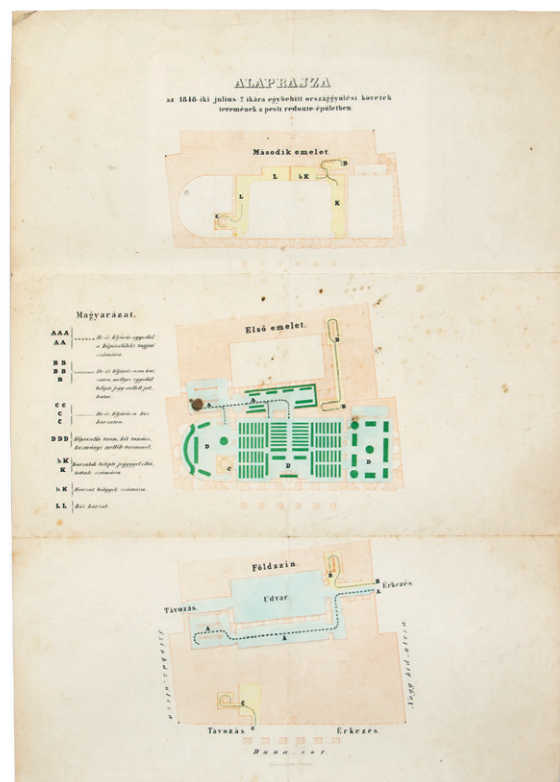
7. SCHWARZ DÁVID

Szabadság, egyenlőség
Eperjesen, 1848. Reditz Eduárd.
14p.

A röpirat, mely az 1848-as márciusi forradalom szellemiségében a magyar zsidóság helyzetéről értekezik, a zsidók egyenjogúsításra való törekvéseinek dokumentuma a XIX. század első feléből. 1848 március-április folyamán a zsidók sorra léptek be a nemzetőrségbe, aminek Batthyány Lajos miniszterelnök az útját állta, mivel szokatlan mértékűvé vált a zsidóellenes hangulat a magyar lakosság körében. A szerzőt, Schwarz Dávidot e tiltás motiválta röpirata megírására. A nemzetiségi konfliktusok eskalálódását követően engedélyezték a zsidóság honvédségbe való toborzását, akik így aktívan kivették részüket a szabadságharc küzdelmeiből. A szerző azonosítatlan, a ránk maradt honvédlisztákon több Schwarz Dávid is szerepel.

Kötés nélkül, gerincén papírcsikkal megerősítve.

80 000.-

8. AZ 1848-IKI JULIUS 2-IKÁRA EGYBE HITT ORSZÁGGYŰLÉSI KÖVETEK TERMÉNEK A PESTI REDOUTE-ÉPÜLETBEN.

Pesten, [1848]. A. Walzel.

Az első magyar népképviselői országgyűlés ünnepélyes megnyitására 1848. július 5-én került sor a mai Vigadó elődjében, a pesti Redoute épületében. Erre az alkalomra készítette Walzel Ágost Frigyes (1790-1860) nyomdász, litográfus ezt az érdekes leporellót. Egyik oldalán könyvnyomatos kép mutatja be az épület dísztermét, a felsőházi üléstermet, míg a másik oldalán a földszintet és a két emeletet ábrázoló három színes alaprajz a belső közlekedési útvonalakat jeleníti meg. A bejárásról és az ülésrendről a litográfián található felirat is tájékoztat: „[...] az itt látható rajz által adja ezennel mindenkinek tudtára, miképp fog mind a törvényhozó testület, mind a hallgatóság kiszabott illő helyeire juthatni, s ott tartózkodhatni, miszerint sem a szabad tanácskozás, sem nyilvánosság csorbát ne szenvedjen”. A felsőház tagjai számára egy fő- és egy mellékbejárat, valamint egy-egy kizárólagos közlekedési útvonal állt rendelkezésre, a vendégek számára létesített karzatokhoz pedig más útvonalakon lehetett eljutni, a díszterem két végén. Az egyik közkarzatnak minősült, pl. a hírlapi tudósítók számára, a másikra viszont csak belépőjeggyel lehetett bejutni. A Pollack Mihály által tervezett, 1833. január 13-án átadott klasszicista palota, mely mint koncertterem és kiállító tér is működött, mindössze 16 évig díszítette a pesti Duna-partot. Az 1849-es budai várostrom során – a többi Duna-parti palotákkal egyetemben – a várból rommá ágyúzták.

Színezett litográfia. Hibátlan állapotban. Méret: 54 × 38,5 cm
Gerszi 214.o

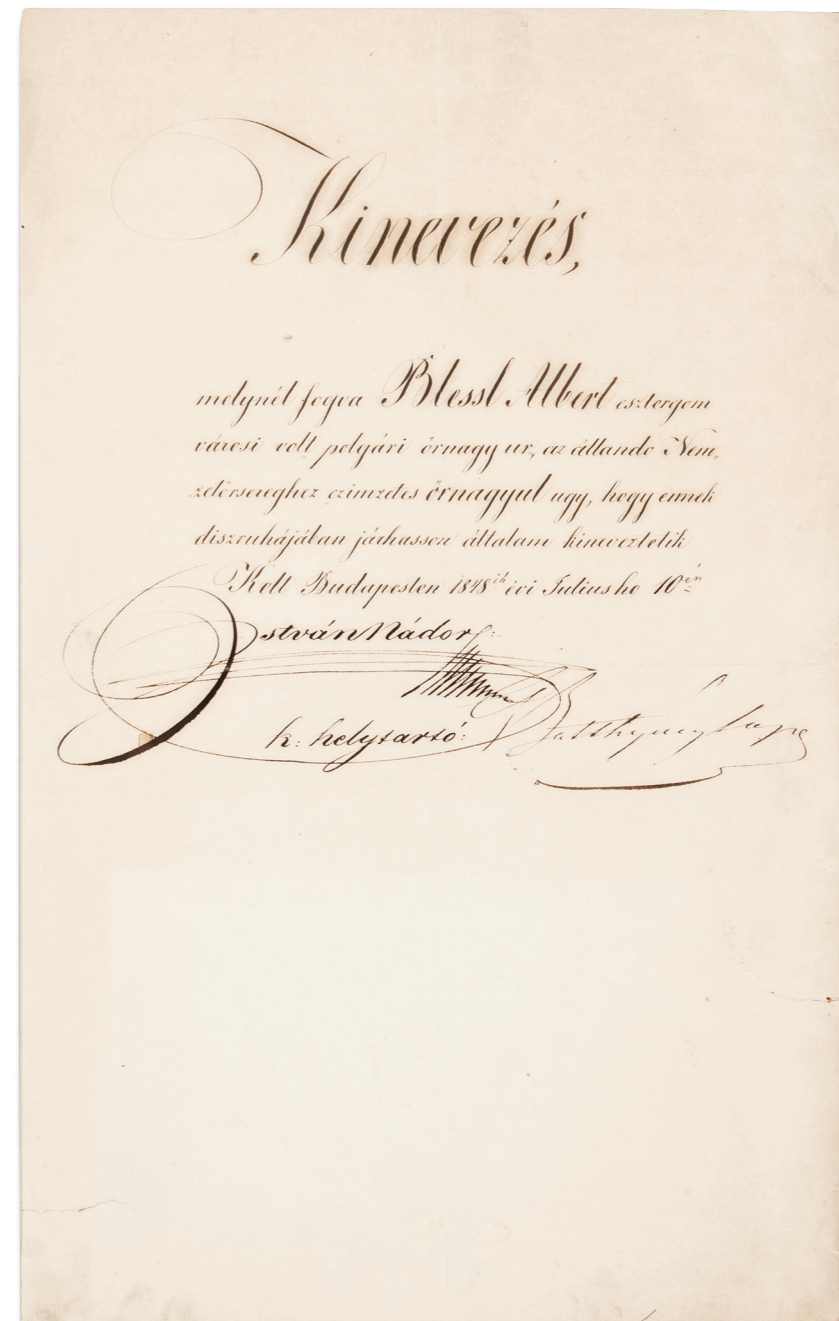
250 000.-

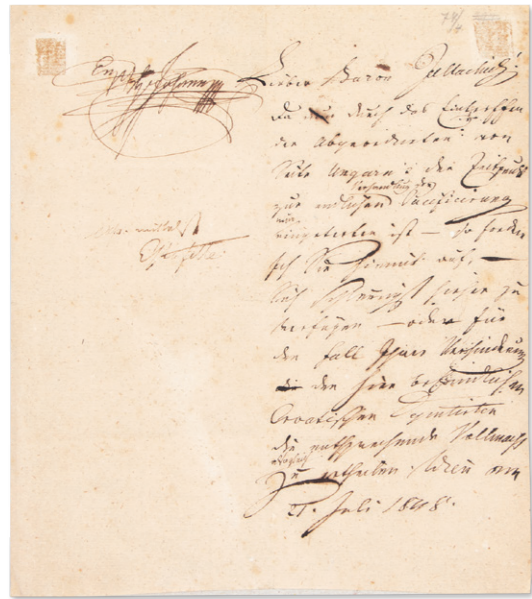
9. BLESZL ALBERT KINEVEZÉSE, ISTVÁN NÁDOR ÉS BATTHYÁNY LAJOS ALÁÍRÁSÁVAL

Budapest(!), 1848. július 10.

Az esztergomi Bleszl Albert (1777-1860) kinevezése, amelyben az „állandó Nemzetőrsereg” címzetes őrnagyává léptetik elő úgy, hogy „ennek díszruhájában járhasson”. A német származású Bleszl már korábban is Esztergom megbecsült polgára volt, egyebek mellett, mint a kinevezés is említi, városi polgári őrnagyként is szolgált. 1848-ban másokkal együtt ő szervezte meg az esztergomi nemzetőrséget. Papír, restaurált. István nádor királyi helytartó és Batthyány Lajos miniszterelnök sajátkezű aláírásával.

800 000.-

10. JÁNOS FŐHERCEG LEVELE JOSIP JELAČIČ-NAK

János főherceg (1782–1859) 1848. július 21-én, Bécsben kelt, német nyelvű levele Josip Jelačić horvát bánnak. Tájékoztatja a bánt a magyar küldöttek érkezése felől, illetve érdeklődik a horvát követek meghatalmazásáról. János főherceg az uralkodó, V. Ferdinánd helyetteseként 1848 nyarán igyekezett közvetíteni a horvát és a magyar fél között, tárgyalásokkal kívánva rendezni a két nemzet közötti ellentéteket. A főherceg törekvései – amelyek az időhúzást is szolgálták – azonban kudarcba fulladtak. A folyamat betetőzése János főherceg, Jelačić, illetve magyar részről István nádor és Batthyány miniszterelnök július 29-i bécsi találkozója volt – a horvát bán által itt előterjesztett feltételeket ugyanis a magyarok elfogadhatatlannak találták.

Papír, egy félig beírt oldal, János főherceg aláírásával.

120 000.-

11. KOSSUTH LAJOS RENDELETE A HONVÉD ÚJONCOK MOZGÓSÍTÁSÁNAK RENDJÉRŐL, SAJÁT KEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL

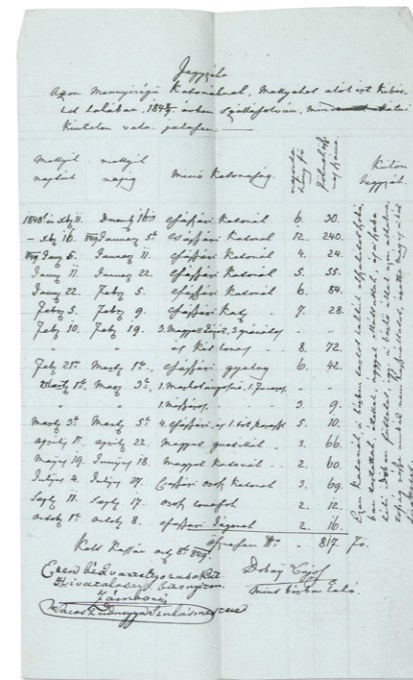
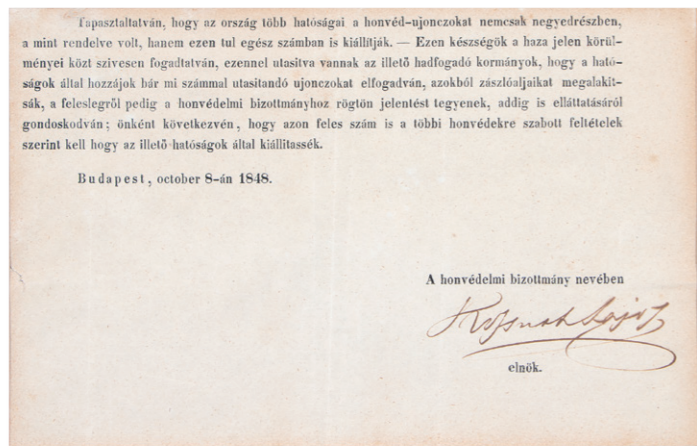
Budapest, 1848. október 8.

A kormány honvédelmi intézkedéseinek parlamenti felügyeletét ellátó testület megalakítását elsőként, 1848. szeptember 15-én maga Kossuth indítványozta. A testület feladata eredetileg katonai kérdésekben a kormányzervek ellenőrzése és a honvédelem megszervezésének támogatása volt. Október 8-án, a Batthyány-kormány lemondása után a képviselőház az Országos Honvédelmi Bizottmányra ruházta át a végrehajtó hatalom gyakorlását. Az OHB elnöki tisztségéhez és kormányzó elnöki tisztségéhez kötődő rendeletek mindegyikét Kossuth nevében adták ki, de ő csak aláírta azokat, az érdemi szöveget pedig valamelyik jegyző írta le.

A honvédség szervezése során, a rendelet pontatlan értelmezése miatt több megyében, így például Gömörben, Ungon és Heves megyében is, a megye által kiállítandó teljes létszámra vonatkozóan intézkedtek, több újoncot soroztak be, mint kellett volna. Az OHB a kormányzó alispánok további intézkedésekre vonatkozó leveleire igen hamar megküldte a választ: „az újonc honvédek további beszedésével hagyjanak fel ugyan, de a már beavatottak – mint a tisztelt megye is célszerűnek véli – teljes számban megtartatván, minden hiány nélkül az illető hadfogadónak adattassanak át, s így az élelmezési gondoskodás terhe is levétetik a megyéről.”, írta az OHB a gömői alispánnak. A honvéd újonccal kapcsolatban felmerült kérdések tisztázására az Országos Honvédelmi Bizottmány is utasítást adott ki, ami az 1848. október 17-én, Rimaszombaton tartott állandó bizottmányi ülésen került napirendre.

Modern bársonybevonatú paszpartuba helyezett nyomtatvány, Kossuth Lajos autográf aláírásával.

400 000.-

12. A KASSAI, 1848. DECEMBER 18-ÁN TARTOTT KÖZGYŰLÉS JEGYZŐKÖNYVÉNEK KIVONATA

Az 1848. év december 18-án, Kassán tartott közgyűlés kivonata és egyben megbízás Rimanóczy Ferenc főbírónak, Szojka Sándor főjegyző autográf aláírásával.

A dokumentum hivatkozik Fiedler városparancsnok dec. 17-i levelére, melyben kéri, hogy a kassai növelde épületét készítsék elő a katonák elszállásolására. E levélnek eleget téve a közgyűlés határozata szerint Rimanóczy utasítatik, hogy a növeldet, az académiát és a volt dolgozó ház felesleges bútorait távolítsa el, szállíttasson szalmát és állítsa fel a kemencéket, ahogy arra már december 16-án utasították Tomka Miklós tanácsnokot.

Egy beírt oldal.

Hozzá:

1849. október 8-án kelt jegyzék. Egy kassai bérelt lakásban elszállásolt katonák számjegyzéke az elszállásolások kezdő és végdátumával, milyen haderőről volt szó (császári, magyar, orosz, helyenként feltüntetve, hogy tüzékről, lovagságról, guerillákról stb. van szó). 1848. december 11. és 1849. október 8. között.

Egy tintával beírt oldal.

80 000.-

13. DEMBISZKY HENRIK 1849. JANUÁR 30-ÁN KELT PROKLAMÁCIÓJÁNAK MAGYAR NYELVŰ FOGALMAZVÁNYA

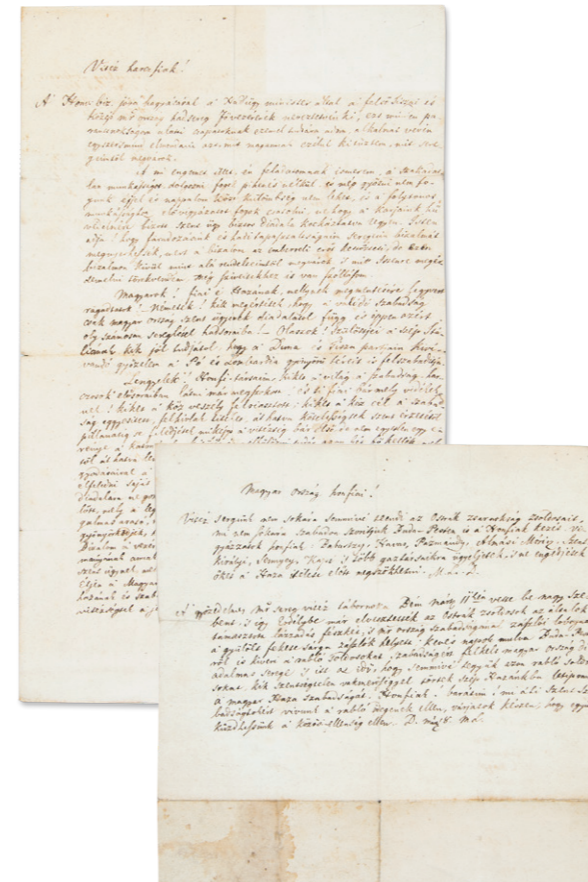
Dembinszky Henrik 1848 végén gróf Teleki László közvetítésével felajánlotta szolgálatait a magyar kormánynak és 1849. január 11-én Magyarországra érkezett. A tábornokot Kossuth 1849. január 21-én honvéd altábornaggyá nevezte ki, majd megbízta a Tisza mögött összpontosított, négy hadtestből kialakított magyar főszereg parancsnokságával. Dembinszky január 30-án vette át a tiszai hadsereg vezérletét, amit egy Polgáron kelt proklamációban a hadseregnek bejelentett. Dembinszky „Vitéz harczfiaknak” című közleményében elfogadja a fővezérséget, biztatja a magyarokat, németeket és az olaszokat is a haza védelmére, és külön szól lengyel honfitársaihoz is. A két kisebb szöveg az ellenséghez pártolókra - Pázmándy, Havas, Sennyey, Szentkirályi - hívja fel a figyelmet, valamint Bem nagyszabeni sikerét dicséri.

Tételünk a Közlönyben közölt szövegnél bővebb tartalmú fogalmazvány, ugyanakkor maga a szöveg 95%-ban egyezik vele, csak más a tördelése. Az aláírásban nem szerepel a pontos dátum, holott mind a Közlöny szövegében, mind a Hadtörténelmi Levéltárban található kisnyomtatványon szerepel, hogy Polgáron, január 30-án kelt. Az is érdekes, hogy Dembinszky ezredes szerepel aláírásként, holott a Közlönyben (helyesen) altábornagy, s a németben is helyesen Feldmarschall-Lieutenant szerepel. További érdekesség, hogy a szövegnek a Levéltárban van egy kéziratos másolata, de abban is a rövidebb, a Közlönyben közölt szöveg szerepel.

A verzón található két szöveg megjelenési helye eddig ismeretlen: a D. valószínűleg Debrecen, az M. L. meg talán Mészáros Lázár hadügyminiszter vagy Madarász László, az Országos Honvédelmi Bizottmány tagja. (Herman Róbert szíves közlése.)

1 lev, másfél beírt oldal.

200 000.-

Magyar irodalom

14. ARANY JÁNOS: "A SORS HUMORA" CÍMŰ VERSÉNEK AUTOGRÁF KÉZIRATA, ARANY LÁSZLÓ AJÁNDÉKOZÁSI SORAIVAL

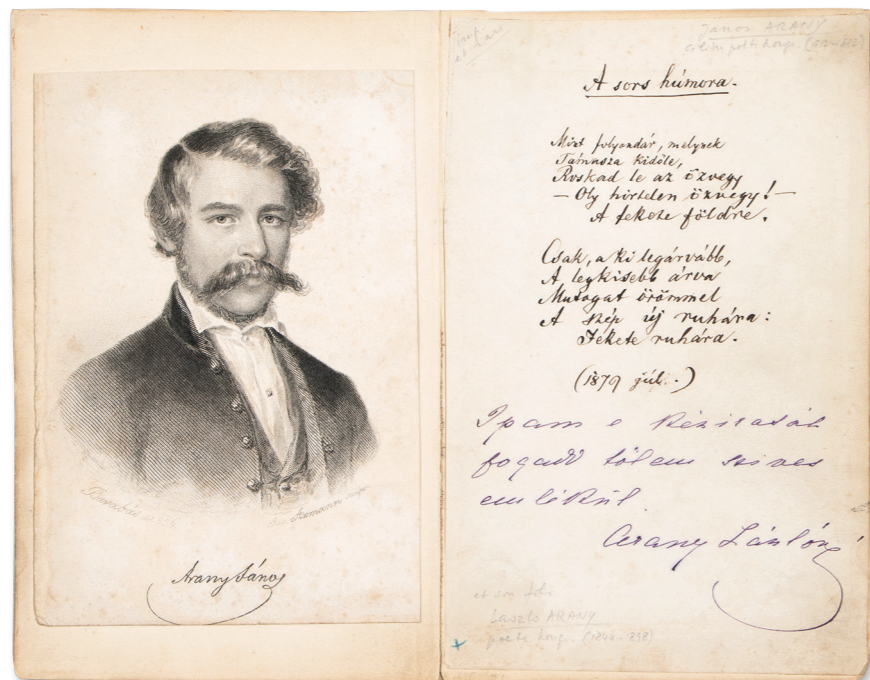
Arany János a vers keletkezésekor már idősebb volt. Az ötvenes évekkel költészetében új szakasz nyílt, melyet a szabadságharc utáni illúzióvesztés, a válságérzet és a rezignáltság jellemezett. A magyar politikai és kulturális légkör feszültsége ihlette a költő ekkor született nagy balladáit. A hatvanas évekkel a melankolikus, reményvesztett hangvétel immár személyes színezetet is kap. Ebben az időszakban sok verse foglalkozik a sorssal, az emberi lét mulandóságával és az élet kiszámíthatatlan fordulataival. "A sors humora" című versében felmerülnek ugyan ezek a témák, azonban az 1879 júliusában született vers sokkal személyesebb inspirációból és tragédiából merít, ugyanis a mű ihletője nem más, mint Arany unokája, Piroska.

Arany Piroska 1865. július 24-én született Arany Julianna és Szél Kálmán esperes gyermekeként. Piroska nevét a szülők kérésére a nagyapa választotta: "[...] a poétai hiúság arra ösztönöznö, hogy valamelyik elmeszüleményem nevét hozzam ajánlatba. [...] ilyen szempontból ajánlanám a Piroska nevet; régi is, új is, szépen és jól is hangzanék, akár trohaeus versben: Szél Piroska"). A kislány csupán fél éves, mikor édesanyja 1865. december 28-án tüdőgyulladásban meghal. Juliska váratlan halála mélyen megrázta a költőt: több mint egy évtizednek kellett eltelnie, mire újra verselni tudott. Piroskát 1868-tól a nagyszülők nevelték. A hosszú költői elnémulás után a nagyapa szemefénye több verset ihletett ("Növünk együtt" és a "Csalja sugár"), köztük a "A sors humora"-t. A kritikai kiadás szerint Arany egy temetésen látta mosolyogni "a kis árvát", amikor az új fekete gyászruhára mutogatott.

A vers Arany életében nem jelent meg. „A sors humora”-t (és a két másik, Piroska által ihletett darabot is) fia, Arany László közölte először, apja hagyatékának rendezése után, a "Hátrahagyott Versekből", 1888-ban. A kéziratban az ő ajándékozási sorait olvashatjuk a vers alatt: „Apám e kéziratát / fogadd tőlem szíves emlékül. / Arany László.” A címzett ismeretlen: meglehet azonban, hogy magának Piroskának szánta ajándékkul a kéziratot Arany László. Piroska a nagymama, Aranyné Ercsey Julianna 1885-ös halála után Arany Lászlóékhoz került 1886-os haláláig. Tüdőbajban hunyt el, ahogy édesanyja és nagyapja is.

Maga a kézirat kompozíciója is emléklap-jellegű: a vers egy beírt oldala papírra ragasztva, vele átellenben pedig a költő Barabás Miklós által készített 1856-os litográfiája.

4 000 000.-

15. ARANY JÁNOS

Murány ostroma. Beszély.

Pesten, 1848. Emich Gusztáv [nyomatott Beimelnél].

[4] + 127 + [1]p. Első kiadás.

A murányi vár bevételének szerelmi történetét sokan ismerték Gyöngyösi István Márssal társalkodó Murányi Vénus című, 1664-ben megjelent barokk szépirodalmi feldolgozásából, lásd 24. tételünket. 1644-ben az I. Rákóczi György erdélyi fejedelemhez csatlakozó Murány várát Széchy Mária a királyi csapatokat vezető füleki várkapitány, Wesselényi Ferenc kezére játszotta, ráadásul a vár átadásával egy időben férjhez is ment hozzá. A Kisfaludy Társaság 1847-ben írta ki pályázatát a magyar történelem jeles nőalakjainak megéneklésére. Arany János gyönyörű elbeszélő költeményében jelentette meg a történetet, amit végül nem adott be a pályázatra.

Pompás, korabeli, aranyozott táblás, préselt piros egésvásznon-kötésben. Enyhe foxingtól eltekintve remek példány.

Szűry 168.

120 000.-

16. BABITS MIHÁLY AUTOGRÁF LEVELE KI[S]S JÓZSEF SZERKESZTŐHÖZ

Kelt: Fogaras, 19[1]0. április

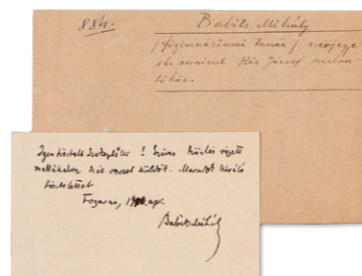
A költő két verset küld a megnevezetlen szerkesztőhöz Fogarasról, "számkivetésének helyéről".

A borítékra írt (más, ismeretlen kéz) információ szerint a szerkesztő Kis[s] József, a Hét c. folyóirat alapítója. Kiss József a valódi nagy tehetségek felfedezője és tisztelője volt, a lapban Babits korai publikációi mellett olyan nagyjaink művei is megjelentek, mint Kosztolányi Dezső, Krúdy Gyula, Juhász Gyula vagy éppen Gárdonyi Géza.

A két vers, melyre Babits hivatkozik, valószínűleg a "A Campagna éneke" és "Mindenek szerelme", melyek a folyóirat XXI. évfolyamának 16., májusi számában jelentek meg,

Egy beírt oldal és boríték.

60 000.-

17. [BOLYAI FARKAS]

Öt szomorú játék. Irta egy hazafi.

Szebenben, 1817. ny. n.

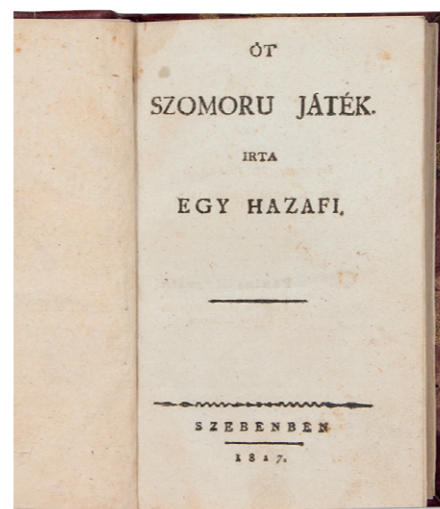
XII + 70 + 76 + 60 + 84 + 93p. Első kiadás.

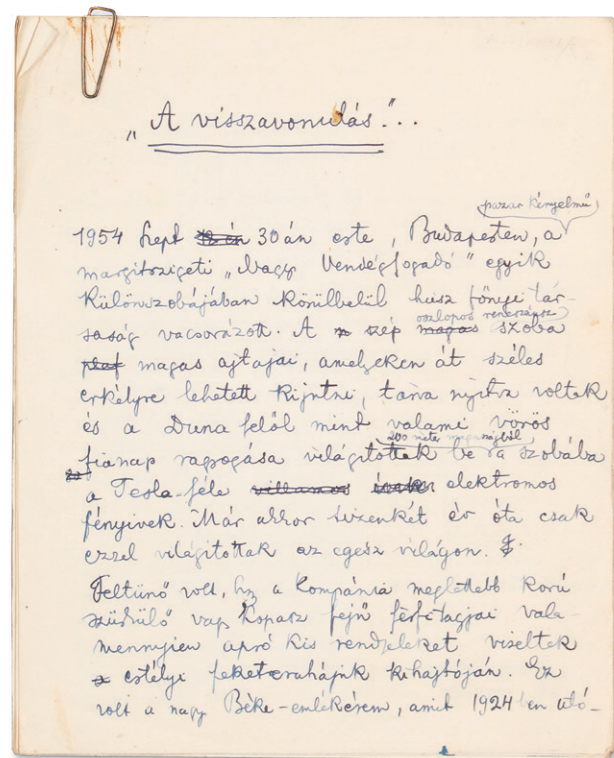
A titokzatos „hazafi” nem más, mint Bolyai Farkas. A híres erdélyi matematikus 1814-19 között mint költő és drámaíró is működött. Ezekben a tudományos vizsgálódások terén meddő éveiben küldi be három drámáját az Erdélyi Múzeum által 1814-ben kiírt Döbrentei-féle pályázatra. A pályázat eredménye egyre késik, a türelmetlen Bolyai pedig a három tragédiához két másikat fűz és kiadja őket Szebenben, 1817-ben. Ez az első, nyomtatásban megjelent munkája 500 példányban látott napvilágot. A pályázatot végül nem ő és nem is a vele egy időben pályázó Katona István nyerte, azonban a pályázati jelentés és a későbbi kritika is méltatta a művet. A kötet szerepelt antikváriumunk 150. árverésén.

XX. századi műves, félbőr-kötésben, szép állapotban, tiszta lapokkal. Bordázott gerinc, vaknyomásos címfelirattal, vaknyomásos díszítéssel.

Szűry: 627.

300 000.-

18. CSÁTH GÉZA "A VISSZAVONULÁS" CÍMŰ NOVELLÁJÁNAK KÉZIRATA

Kék tintával írt 15 autográf oldal, helyenként grafitceruzás javításokkal.

Árverésre bocsátott tételünk igazi filológiai szenzáció. Csáth Géza egy kiadatlan novellatöredékének eddig ismeretlen kézírata. Csáth elsősorban folyóiratokban publikálta szépirodalmi írásait, melyek egy része az író életében megjelent öt novelláskötetbe is bekerült. 2023 novemberében a Magvető által megjelentetett a „Mesék...” új, bővített és jegyzetekkel ellátott kiadásában látott napvilágot számos, eladdig ismeretlen töredék és mű. Ilyen novella a kötetben a „Visszavonulás” is. A bevezető pár mondatot leszámítva teljesen eltér a 2023-as kötetben megjelent töredéktől. Az első bekezdés után (mely jelen kézíraton hosszabb, részletesebb, több eltéréssel) a kiadás alapjául szolgáló kéziratból hiányzott a következő oldal. Árverésre bocsátott kéziratunk alapján a kiadásban ezután a hiátus után következő szöveg egy másik kiadatlan műből származhat, nem „A visszavonulás” szövegvariánsa. Míg a kötetben közölt töredékben egy diák idézi fel tanárának rejtélyes szeánszokat leíró naplórészleteit, addig e kézíraton egy elsővilágháborús orvos visszaemlékezését olvashatjuk, aki egy margitszigeti fogadóban összegyűlt vacsoratársaságnak mesél a „nagy visszavonulásról”, negyven év távlatából. Tizenöt oldalon át olvashatjuk Csáth jól azonosítható kézírását. A szövegben látható sűrű áthúzások, javítások és betoldások mentén követhetjük végig neves írónk műhelymunkáját.

2 000 000.-

19. CSOKONAI (VITÉZ) MIHÁLY

Amaryllis. Idyllium Schraud kir. tanácsosné' halálára. -- által Pesten, 1803 [1804]. Trattner Mátyás ny.

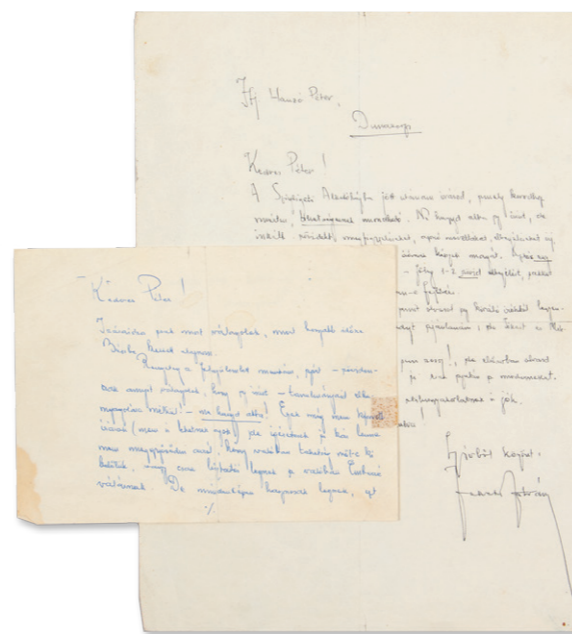
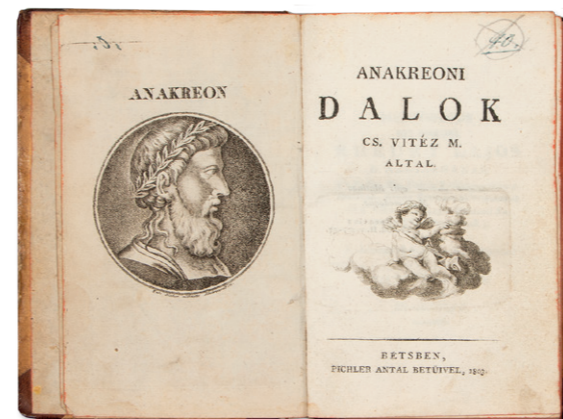
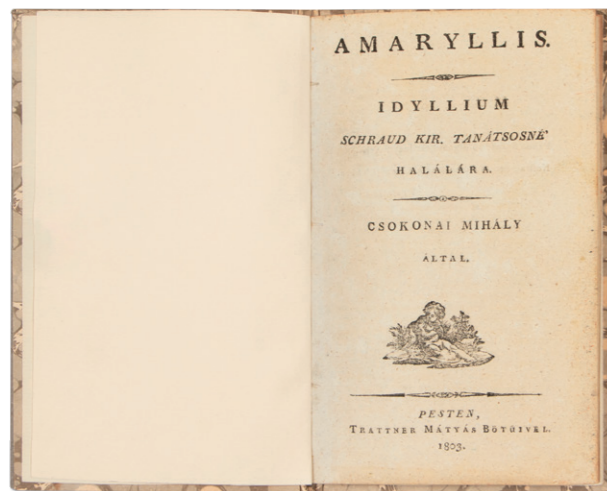
16p. Első kiadás.

Schraud Ferenc (lásd katalógusunk 140. számú tételét), országos főorvos feleségének halálára íródott alkalmi költemény. A költő „Mondanivaló” címmel ellátott bevezetőjéből kiderül, hogy az elhunyt a neves debreceni patikus, Zeininger lánya volt. Az ekkor már sűrűn betegeskedő Csokonai is a gyógyszerész ügyfelei közé tartozott, ezért amikor a temetés napján (1802. XII. 31.) a városba érkezett, rögtön belekezdett a vers megírásába. A műfajra is kitér: „Most szerentséltettem először Múzsámat a' pástori Poesisban” [idyllium=pásztoradal]. Bár a címlapon 1803-as évszám áll, és a kézikönyvekben is így szerepel, az előszó végén álló 1804. I. 8-iki dátum miatt ez utóbbit tekintjük a kiadás évének. A páratlanul ritka kiadvány tudomásunk szerint egyszer szerepelt árverésen. A széleken néhol halvány ceruzás jelöléssel.

Későbbi papírkötésben, amely Szalai Veronika munkája, 1983.

Szüry: 849.

850 000.-

20. CS[OKONAI] VITÉZ M[IHÁLY]

Anakreoni dalok ~ által

Bétsben, 1803 [1806]. Pichler Antal betyüvel.

1t. [rézmetszetű címkép] + VIII + 59 + [3] + 56p. Első kiadás.

A szerző egyik legkritikább kötete. Amint a címlap is tanúsítja, már 1803-ban kinyomtatták. Amikor azonban a költő megkapta a nyomda által küldött korrektúra-példányt, úgy döntött, hogy a vékonyra sikeredett kötetet jegyzetekkel bővíti. A mű azonban csak szerzője 1805-ben bekövetkezett halála után jelent meg Márton József (1771–1840) nyelvész, lapszerkesztő, 1806-ban kelt előszavával. Ebben Márton a mű nyomtatását 1802-re teszi.

A címképet „Erős Gábor metszette Debreczenben.”

Az előzéken korabeli tintás possesszori bejegyzés.

Korabeli félbőr-kötésben, díszesen aranyozott, feliratozott gerinccel, a gerinc alján kis sérüléssel, festett lapszélekkel.

Szüry: 0

650 000.-

21. [DANTE, ALIGHIERI]

Dante Komédiája I. rész: A pokol. Ford.: Babits Mihály Budapest, 1913. Révai.

4 + 330 + 2p. + XIIIt.

A szerző édesanyjának, id. Babits Mihálynénak szóló dedikáció:

„Kedves jó / anyámnak nagy / szeretettel és hálával / Mihály”

Kétszínnyomású, keretdíszes oldalakkal. A könyvdiszek Zádor István munkái. Bibliofil, dúsan aranyozott, kiadói egészvelúr-kötésben, felül arany élmetszéssel. A kötés Gottermayer Nándor műhelyében készült. Az előzéken Gottermayer bélyegzésével és Zádor István ex librisével.

600 000.-

22. FEKETE ISTVÁN LEVELEZÉSE HANZÓ PÉTERREL

Kelt: Szigliget, 1967. január 26.

Fekete a Szigligeti Alkotóházból ír egy véleménye szerint tehetséges, feltörekvő írónak. Fekete számos jó tanáccsal látja el, például hogy rövidebb lélegzetvételű szövegeket írjon, „mert hosszadalmasan mindenki írónak képzelet magát”. Olvasmányt is javasol, „kiváló írókat”: prózához Tömörkényt, Krúdyt, Jókait és Mikszáthot, lírából Petőfit, Aranyt és Vörösmartyt. Egy év múlva várja Hanzó további írásait.

Egy beírt oldal.

Hozzá:

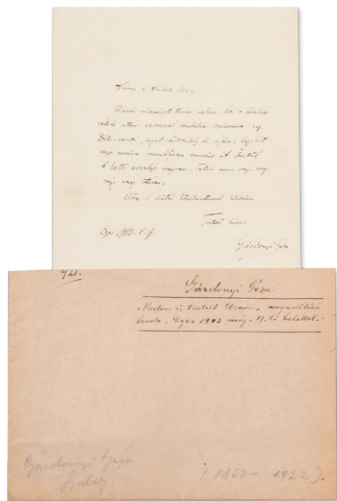
Fekete István levele ifj Hanzó Péterhez.

Kelt: Budapest, 1967. október 16.

Hanzó valószínűleg kicsit korábban küldhetett újabb adag írást, erre válaszol Fekete, bécsi utazása miatt megkésve. Továbbra is bátorítja a fiatal író, ne hagyja abba az írást, és kéri, pár hónap múlva írjon újra.

Egy beírt oldal.

100 000.-

23. GÁRDONYI GÉZA AUTOGRÁF LEVELE

Kelt: Eger, 1903. V. 17.

„Kedves és tisztelt Uram! Mázsás szivességet tenne nekem, ha a levelem vétele után azonnal rendelne számomra egy Déli vasúti jegyet Zürichig és vissza. Egy-két nap mulva személyesen venném át Öntől. A kellő arckép megvan. Talán nem baj, hogy négy vagy öt éves. Előre is hálás köszönetemet küldöm. Tisztelő híve Gárdonyi Géza.”

A kiváló író valószínűleg a vasúti igazgatóság főnökének címezte sorait. Negyvenévesen kezd beérni írói munkássága, bevasztják a Kisfaludy Társaságba, megjelenik „A láthatatlan ember” c. regénye. Ezekben az években sokat utazik Itáliában, Svájcban, Ausztriában, Párizsban és Münchenben, ahol elsősorban anyagot és ihletet gyűjt elkövetkező munkáihoz.

Egy hajtott levélén fél beírt oldal, tintával. Megkimélt állapotban, boríték nélkül.

120 000.-

24. GYÖNGYÖSI ISTVÁN

Mársal társalkodó murányi Vénus.; Porábúl meg-éledett Phoenix; A' tsalárd Cupidónak (Egybekötve)

Budán, 1767. Landerer Leopold Ferencz. [112]p.

A magyar barokk költészet legnagyobb alakjának talán legjelentősebb műve, melyben a murányi vár 1644-ben Wesselényi Ferenc által cselledel elfoglalásának híres történetét beszéli el. A népszerű mű először 1664-ben jelent meg.

A címlapon Teleki Imre tintás poszszszori bejegyzése bejegyzése.

Szűry 1666.

Hozzákötvé: Porábúl meg-éledett Phoenix...

Budan, [1787]. Katalin Landererne ny. [150]p.

Történelmi tárgyú epikus alkotás, mely Erdély 1657 és 1662 közötti történetét, valamint Kemény János fejedelemségét tárgyalja.

Első kiadására 1693-ban kerülhetett sor, ekkor is csak a németellenes részek elhagyásával.

Szűry: 1671/a.

Hozzákötvé: A' tsalárd Cupidonak Kegyetlenségét meg-esmérő (...)

Budán, 1772. Landerer maradéki betőivel. [112]p.

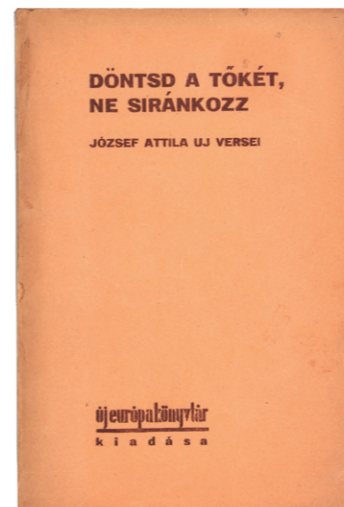
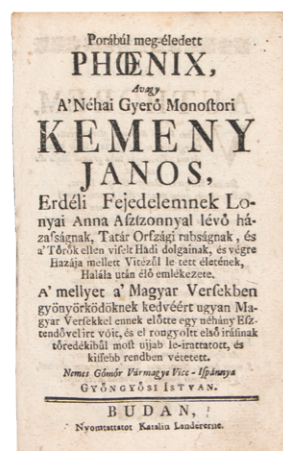
Gyöngyösi talán legvitatottabb munkája, ürügyes erotikája miatt sokáig csak kéziratban terjedt. Első alkalommal csak 1734-ben jelent meg Sopronban, a szerző neve nélkül.

A hátsó szennylapon korabeli tintás poszszszori bejegyzés. A címlapon szép fametszetes címvignetta.

Szűry 1672.

Korabeli sérült félbőr-kötésben. A gerincén a bőr hiányos. A borítón, előzéklapokon feljegyzések, rajzok. Foltos, néhol szúrágás nyomai.

80 000.-

25. JÓZSEF ATTILA

Dönts a tökét, ne siránkozz. Versek.

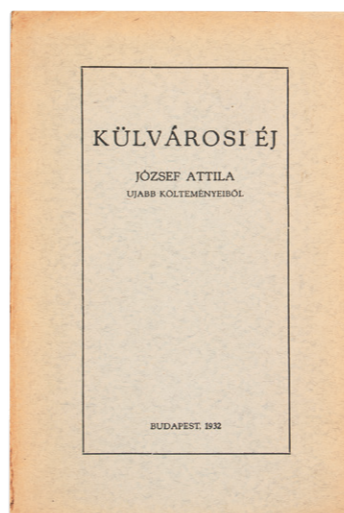
Budapest, [1931]. Juhász Á. ny.

47 + [1]p. Első kiadás.

A rendőrség rögtön a megjelenés után lefoglalta a kötetet, de a nyomdából néhány száz példányt megmentettek. A költőt igazgatás miatt felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték.

Kiadói papírborítóban, rendkívül szép állapotban.

80 000.-

26. JÓZSEF ATTILA

Külvárosi éj

Budapest, 1932. Szerző. [Kellner és Kiss Törekvés ny.]

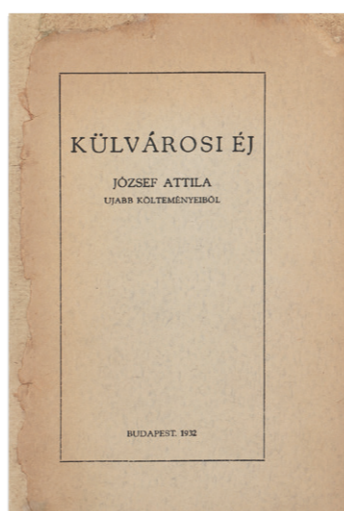
32p. Első kiadás!

A dr. Kellner és Kiss Törekvés nyomdájából kikerült kötet az impresszum szerint „a költő kiadása”.

A kortárs visszaemlékezések szerint az egyre népszerűbb József Attila az idő tájt már igen nehezen viselte, hogy nem talált állandó, rendes kiadót. A versek elé választott mottó: „Aki dudás akar lenni, annak pokolra kell menni” többek között arra is utal, hogy a költő Balla Frigyes Szigfridtől, a Kereskedelmi és Iparcsarnok főtitkárától, és Krausz Simon bankházvezértől volt kénytelen a megjelenéshez szükséges pénzt beszerezni. Nem kellett sokáig ily módon publikálnia József Attilának, ugyanis következő kötetét, a Medvetáncot már a nagy tekintélyű Révai adta ki. Azt az irodalomtörténeti kutatások még a mai napig nem tudták kideríteni, hogy a Külvárosi éj hány példányban jelent meg, a jelenlegi antikvár forgalmából következtethetően azonban aligha érthette el az ezret.

Fűzve, kiadói papírborítóban, a borítón apró szakadások, ezt leszámítva hibátlan, tiszta, szép példány.

100 000.-

27. JÓZSEF ATTILA

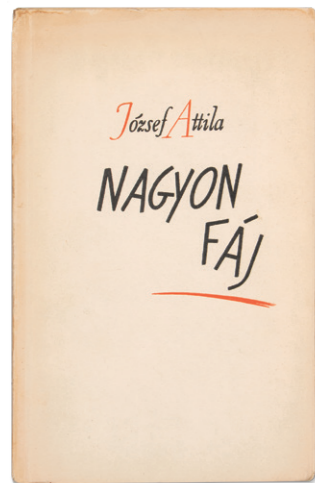
Külvárosi éj

Budapest, 1932. Szerző. [Kellner és Kiss Törekvés ny.]

32p. Első kiadás!

Javított kiadói papírborítóban, körülvágtatlan példány. A gerinc és a hátsó borító teljesen pótolva, a lapszék szintén.

70 000.-

28. JÓZSEF ATTILA

Nagyon fáj

[Budapest], 1936. Cserépfalvi (Lóbl Dávid és Fia nyomdája, Bp.)

95 + [5]p. Első kiadás.

A Nagyon fáj a költő utolsó, életében megjelent kötete volt, olyan, ma már ikonikus költeményekkel, mint a Levegőt!, A Dunánál, Kész a leltár, Kései sirató, Nagyon fáj. A kötetet Cserépfalvi Imre (1900–1991) nevével jelzett könyvkiadó jelentette meg, az a Cserépfalvi Imre, akivel József Attila 1926-os párizsi tartózkodása alatt barátságot kötött. A költő nemcsak a versek kiválasztásánál és sorrendjének meghatározásánál kapott szabad kezet, de az ő elképzelései szerint valósult meg a borító és a belső, a vérpiros verscímekekkel társuló tipográfia, melyhez ezúttal finom tapintású, merített papír is akadt.

Kiadói, Nemes György által tervezett kartonborítóban. A gerinc felső sarkán apró hiány. Körülvágatlan. Tiszta, szép példány.

60 000.-

29. JÓZSEF ATTILA

Nem én kiáltok

Szeged, 1925. Koroknay.

110 + [1]p. Első kiadás.

A költő második megjelent kötete. 1924 októberének végén József Attila egy kötet kiadását tervezte, melynek A villámok szeretője címet adta. A költő 1924. október 29-én levelet írt a Génius Kiadónak, melyben följajánlotta verseit kiadásra, de a kiadó visszautasította ajánlatát, így a Koroknay nyomda vállalta el elkészítését. A költő egy ideig Koroknay József barátjánál lakott a Templom tér 3. sz. alatti lakásban, és ugyanitt volt a nyomda is. A kötet verseit Makón, Galamb Ödönnel válogatta össze a halottak napja körüli tanítási szünetben. Nekifogott a baráti támogatások összegyűjtésének, melyek a kötet kiadásának költségeit fedezni tudják. Az előfizetési ív (melynek szövegét maga a költő írta) tanúsága szerint háromféle kiadást terveztek: „I.–XXV. számozott és aláírt példány piros címnyomással, elegáns félbőr kötésben... K 200.000. 26–100. számozott és aláírt példány piros címnyomással, díszes vászonkötésben... K 130.000. Rendes példány ... K 50.000. Megjegyezzük, hogy a számozott példányok könyvtári forgalomba nem kerülnek.” 1925. február 2-án az ügyészség vádjavaslatot készített a gyűjtemény egyes versei ellen, ám bírósági eljárás végül nem indult.

Példányunk piros címnyomásos ugyan, de számozatlan.

Kiadói papírborítóban, kifogástalan, eredeti állapotban.

80 000.-

30. JÓZSEF ATTILA

Nincsen apám, se anyám

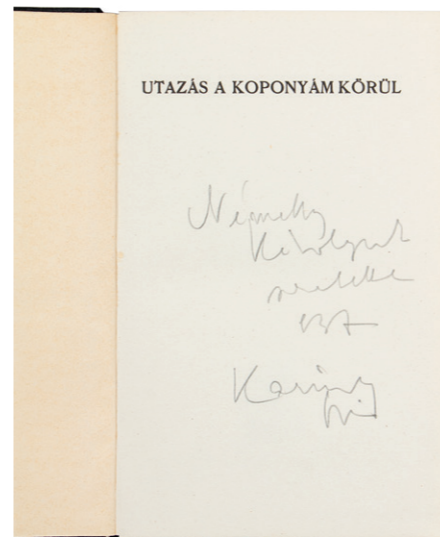
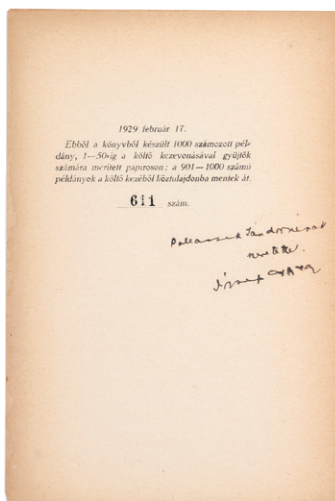
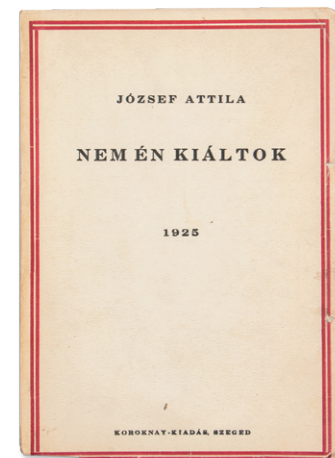
Budapest, 1929. Genius. 61 + [2]p. Első kiadás.

“Ebből a könyvből készült 1000 számozott példány, 1–50-ig a költő kezevonásával a gyűjtők számára merített papíron; a 901–1000 számú példányok a költő kezéből köztulajdonba mentek át.” Számozott példány: 51-900/611. A sorszám alatt József Attila dedikációja: “Pollatschek Sándornénak szeretettel József Attila”.

1932 júliusában a budapesti politikai rendőrség letartóztatta Sallai Imrét és Fürst Sándort, az illegális Magyar Kommunista Párt vezetőit; mindkettejüket statáriális bíróság elé állították. Válaszul a baloldali értelmiség megalapította Társadalmi Egyesületek Halálbüntetés Ellenes Szövetségének Statárium Ellenes Bizottságát, mely röpiratot adott ki és aláírásgyűjtésbe fogott. József Attila is az akció szervezője és lebonyolítója volt. Pár nap leforgása alatt mintegy tízezer írták alá az íveket, melyeket aztán benyújtottak az igazságügyminiszternek. József Attila ívét - vele együtt - huszonnyolcan írták alá, köztük, negyedikként, a dedikáció címzettje, Pollatschek Sándorné.

Kiadói papírkötésben, szép belivekkel, megóvott, jó állapotban.

800 000.-

31. KARINTHY FRIGYES

Utazás a koponyám körül.

Budapest, [1936]. Atheneum.

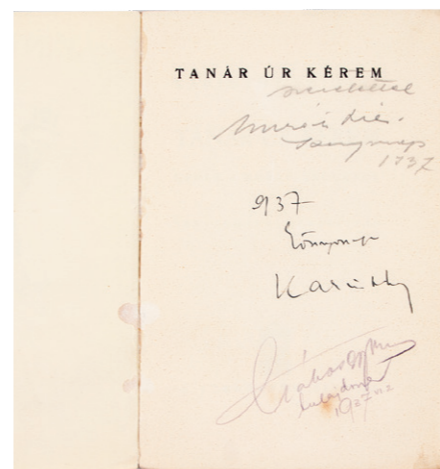
239 + [1]p. Első kiadás.

A szennylapon Némethy Károly (1862–1941) miniszteri osztálytanácsosnak szóló, ceruzás dedikációval: „Némethy Károlynak szeretettel / 1937 / Karinthy Frigyes”

Az első kötéstábla verzóján Némethy Károly ex librise.

Kiadói, aranyozott egésvázson-kötésben.

80 000.-

32. KARINTHY FRIGYES

Tanár úr kérem. Képek a középiskolából. Vértes Marcel rajzaival.

Budapest, é. n. [1937]. Athenaeum.

151 + [1]p.

A szerző által dedikált példány: „937 Könyvnap Karinthy” és „Szeretettel Muráti Lilinek Karinthy Frigyes 1937” Muráti Lili (1911–2003) színésznőnek és íróőnének dedikálva.

További egy olvashatatlan possesszori bejegyzés.

Kiadói papírborítóban.

80 000.-

33. KAZINCZY FERENTZ

Heliconi virágok 1791 esztendőre. Szedte ~.

Pozsonyban és Komáromban, 1791. Wéber Simon Péter.

112 + [8]p. Első kiadás.

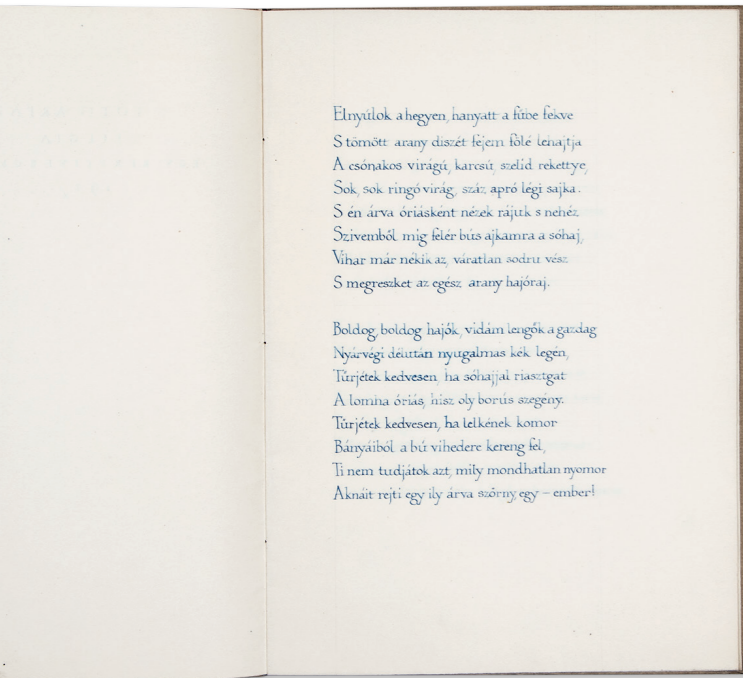
Kazinczy német mintára évente egy-egy versantológiát szándékozott megjelentetni, amelyben az újabb költői termést, illetve tehetséges fiatalokat kívánt szerepeltetni. Az első darabban saját írásain kívül a kor legnevesebb alkotói kaptak helyet, köztük Aranka György, Batsányi, Dayka, Baróti Szabó Dávid, Verseggy és Virág Benedek is. Kazinczy a következő évi almanachban akarta bemutatni felfedezettjét, Csokonaít, mivel azonban a kötet nem bizonyult kelendőnek, Wéber visszaküldte a kéziratot.

Az előzéklapon Pál Ferenc János ex librise.

Bordázott gerincű sötétzöld, múlt századi mives félbőr-kötésben. Aranyozott címfelirattal és dátummal, kézzel festett előzéklappal. Rendkívül széles margójú, körülvágatlan példány. Gyönyörű bibliofil darab.

Szűry: 2386.

400 000.-

34. KNER ERZSÉBET KALLIGRÁFIAI MESTERMUNKÁJA

Tóth Árpád Elégia egy reketttyebokorhoz 1917. Leírta Kner Erzsébet 1924 március havában.

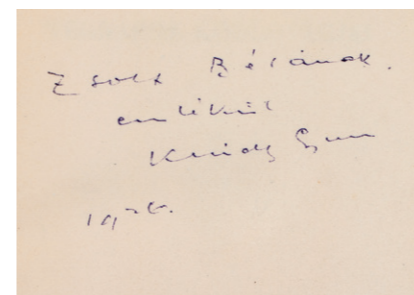
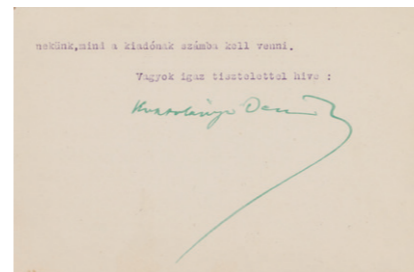
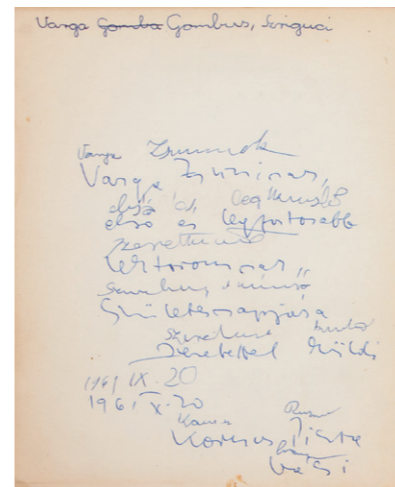
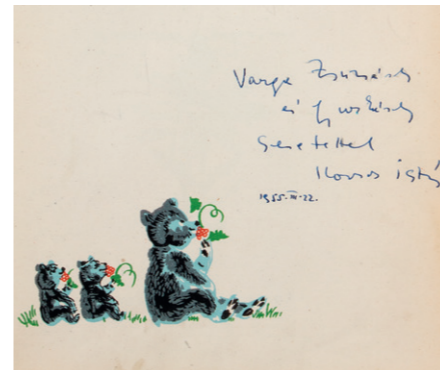
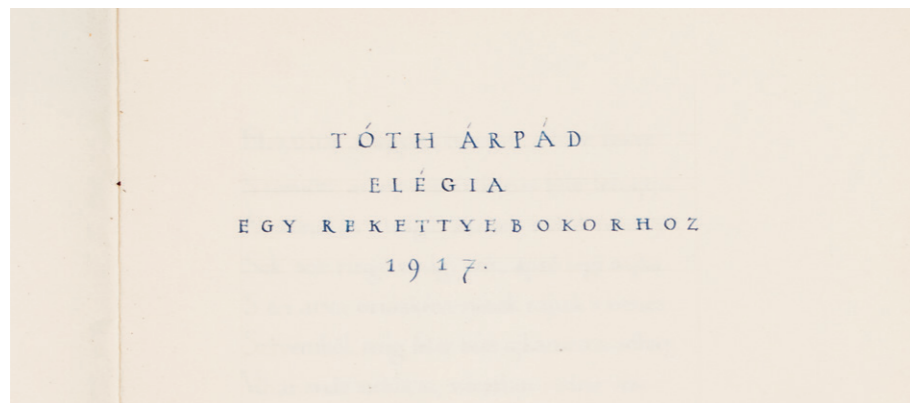
1924, mikor Kner Erzsébet (1897–1998), könyvkötő mester, tipográfus ezen alkotása megszületik, fontos dátum a család számára. Ekkor jelenik meg ugyanis a Kner-kiadványokon először a gyomai nyomdát alapító Kner Izidor két fiatalabb gyermeke, Kner Albert és Kner Erzsébet neve. Ekkor érkeznek haza mindketten Lipsceből, a német nyomdászat központjából. Erzsébet az Akadémián a modern tipográfia egyik legnagyobb alakjától, Jan Tschicholdtól tanulhatott betűrajzot, kalligráfiát és művészi könyvkötést. „Ekkor láttam életemben először modern stílusban készített köteteket, ami reveláció volt számomra. Láttam, mit lehet a legegyszerűbb eszközökkel, pár vonal célszerű alkalmazásával elérni. A tabuk is érvénytelenekké váltak. A vonalak bekeretezés nélkül, szabadon futottak ki a táblák széléről, a szimmetria sem volt parancsoló szükség többé. Az új nyelvet mindjárt megértettem, sőt mindjárt beszélni is tudtam rajta.” Erzsébetben ekkor tudatosodott életcélja, amely a könyvek kötésének művészi szinten való tervezését és kivitelezését jelentette. Célját maga kívánta megvalósítani, és rövid gyomai működése után 1925-ben családi segítséggel önálló könyvkötő műhelyt nyitott Budapesten.

A kor jelentette nehézségek ellenére műhelye virágzott; kötéseti stílusának letisztult szépsége, a könyvkötésben használt anyagok kiválasztásában mutatott igényessége nemzetközi hírnevet szerzett számára. A második világháború megpróbáltatásai és családtagjai elvesztése után Erzsébet – hosszas vívódást követően – 1949 áprilisában útra kelt Chicágóba, ahol már várta Albert bátyja. Erzsébet 1952-ben nyitotta itt meg a harminc éven át működő, elsősorban bibliofil kiadók, gyűjtők, könyvtárak számára nélkülözhetetlen, iparművészi igényességgel alkotó műhelyét.

Nincs arról tudomásunk, hogy Tóth Árpád versét, melyet Az öröm illan című gyűjteményes kötetben adott ki a Táltos 1922-ben, a Kner nyomda szándékozott volna megjelentetni. Lehetséges, hogy a művelt Erzsébet egy ujjgyakorlatának lehetünk tanúi – mindenestre játékra csalogat: elgondolkodtat a vizuális funkció és a fogalmi réteg összekapcsolódásáról, összjátékáról. Hiszen a tipográfia alapvetően a befogadóval kerül kapcsolatba; s minthogy a befogadó ezen keresztül kerül kapcsolatba a szöveggel, így a tipográfiai és fogalmi mű kontaktusba lép: a tipográfus a fogalmi üzenetet önti vizuális formába. A Kner Erzsébet által választott betűtípus egyszerű, fegyelmezett jellege és egyes betűinek gazdagabb, díszesebb elemei – mint a „g” alsó hurka, a „j” vagy az „y” elnyúló szára, az „o” gömbölydedsége vagy az „s” kecses hajlása – mintha tükröznék s egyben el is mélyítenék mind Tóth Árpád (1886-1928) versének ellentétben alapuló szituációját és az emberiség apokaliptikus írásával. A borító a széleknél néhol szétnyílt.

Fűzött, kiadói papírban, Kner Erzsébet autográf, kék tintás kalligrafikus írásával. A borító a széleknél néhol szétnyílt. (Erdész Ádám: Kner Erzsébet. In: Magyar Könyvszemle. 1998/4. szám)

360 000.-

35. KORMOS ISTVÁN

A tréfás mackók. Szántó Piroska rajzaival.

[Budapest], [1955]. Ifjúsági Könyvkiadó [Offset-nyomda].

[76]p.

Dedikált: „Varga Zsuzsának és [olvashatatlan] szeretettel Kormos István 1955. III. 22.”

Kiadói félévazon-kötésben. Ceruzával néhány lap összefirkálva, illetve pár illusztráció kivágva.

15 000.-

36. KORMOS ISTVÁN

Vackor világot lát. Mesék egy pisze kölyökmackóról.

Budapest, 1961. Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó [Offset-nyomda].

90p. + [2]p. Első kiadás.

Kormos István (1923–1977) író, költő, műfordító, szerkesztő számára a Rákosi-korban a gyermekirodalom művelése jelentett menedéket, miközben a Móránál kiadói szerkesztőként is sokat tett azért, hogy klasszikus értékűvé emelje a gyermekköltészetet. Ezek közül is a Vackor-történetek bizonyultak igazán maradandónak. Az előzéklap verzóján a szerző névre szóló dedikációja olvasható: „Varga Zsuzsának, az első és legfontosabb lektoromnak születésnapjára szeretettel küldi Kormos Pista bácsi. 1961. X. 20.”

Kiadói félévazon-kötésben, feliratozott, színes illusztrációval ellátott, kissé kopott címfedéllel és hátlappal, feliratos könyvgerinccel, színes illusztrációval ellátott előzéklapokkal. A lapokon barna foltok. A 12. oldalon az illusztrációt kivágták, amely a szöveget nem érinti.

40 000.-

37. KOSZTOLÁNYI DEZSŐ LEVELE A “MOSTOHA” ÉS AZ “ESTI KORNÉL” KIADÁSA KAPCSÁN

Kelt: 1931. február 18.

Egy gépelt oldal, zöld-tintás, autográf szövegközi aláhúzásokkal és aláírással.

A levél egy melléklet Kosztolányi összegyűjtött műveinek tervezetéhez. Kosztolányi kéri a címzettet („doktor úr”), hogy juttassa el a tervezetet az ekkor már Lantos Adolf alatt működő Genius-kiadóhoz. A kiadó több jelentős író-sorozatot jelentetett meg, Kosztolányi számos művének első-második kiadásáért is ők feleltek az 1920-as és '30-as években.

Kosztolányi tizenöt kötetes kiadást tervezett, melyben újdonságnak, értéknövelő darabnak szánta volna a még meg nem jelent „Mostoha” című regényt, illetve az „Esti Kornélt”. Ezen felül a sorozat három kötetének tartalma „teljesen új formában, bővített anyaggal” került volna a közönség elé. Bár a Genius megjelentette az „Esti Kornélt” 1933-ban, átfogó gyűjteményes kiadásra nem került sor Kosztolányi életében, és a „Mostohát” sem fejezte be.

100 000.-

38. KRÚDY GYULA

A tegnapok ködlovagjai

[Békéscsaba], 1925. Tevan.

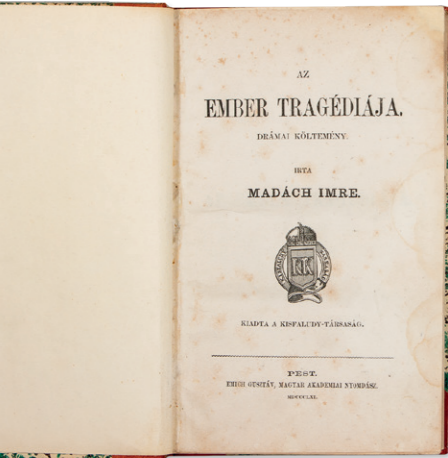
218 + [1]p.

Az író egyik legkedvesebb kötete. A címlapot megelőző levélen lila tintával dedikáció Zsolt Bélának (1895-1949), a Nyugat második generációjához tartozó írónak, polgári radikális újságírónak: „Zsolt Bélának / emlékül / Krúdy Gyula 1926”

Helyenként ceruzás széljegyzetekkel.

Korabeli félévazon-kötésben, aranyozott gerinccel, az eredeti borító bekötve. Körülvágtatlan.

300 000.-

39. MADÁCH IMRE

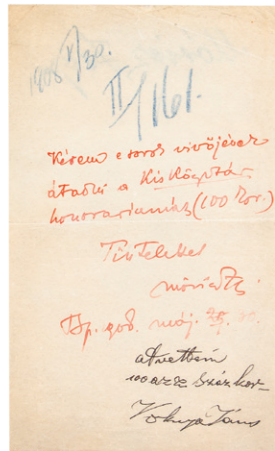
Az ember tragédiája
Pest, 1861. [1862] Emich G.
[2] + 218p. Első kiadás.

A kötet – a Kisfaludy Társaság támogatásával – 1861-es évszámmal, de 1862. január 16-án hagyta el a nyomdát. A példányszám ismeretlen, nem került könyvárusi forgalomba, a Kisfaludy Társaság pártoló tagjai kapták meg a kötetet a tagdíj befizetésének fejében.

A lapok helyenként foxingosak, foltosak. A címlaptól a 30. oldalig a levelek sarkán, tetején apró javítások.

Későbbi bibliofil minőségű félbőr-kötésben, a bordázott gerincen az eredeti bőr felragasztásával, melyen szépen látszik az aranyozott ornamentika és a cím.

300 000.-

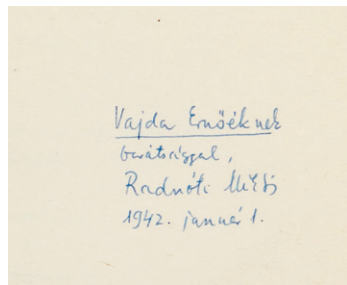

40. MÓRICZ ZSIGMOND AUTOGRÁF FELJEGYZÉSE A KIS KÖNYVTÁR HONORÁRIUMÁRÓL

Móricz Zsigmond piros tintás, autográf feljegyzése, melyben kéri, hogy az iratot vivő személynek adják át a Kis Könyvtár honoráriumát, 100 korona értékben. A Kis Könyvtár, (később Benedek Elek Kiskönyvtára), az egyik legnépszerűbb magyar ifjúsági könyvsorozat, Benedek Elek szerkesztésében jelent meg 1900–1920 között. Móricz két műve, „Erdő-mező virága. Állatmesék” (1906) és „A sasfia meg a sasfióka” (1910) is megjelent a sorozatban. Valószínűleg előbbiért kérte honoráriumát az író. Alább a küldönc, bizonyos azonosítatlan (?) János autográf soraival a pénzüsszeg átvételéről.

Egy beírt oldal.

100 000.-

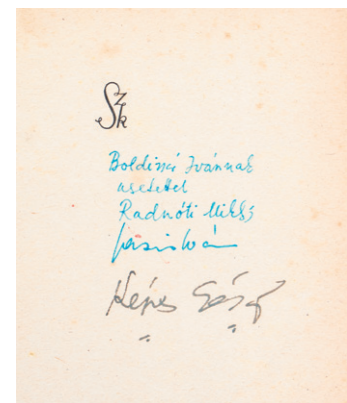
41. RADNÓTI MIKLÓS

Meredek út
[Budapest - Gyoma], 1938. Cserépfalvi. [Kner ny.]
59 + [2]p. Első kiadás.

A címlapon a szerző soraival: „Vajda Ernőéknek / barátsággal, / Radnóti Miklós / 1942. január 1.” A dedikáció címzettjei a neves fotóművészek, Vajda Ernő (1889–1980) és felesége, Reismann Mariann (1911–1991). Radnóti és Gyarmati Fanni 1937. január 30-án vett részt Vajdákék – a Vilmos császár úti – Windsor panzióban megrendezett jelmezbálgán; Molnár Ferenc „Liliom” című darabjából Liliomnak, illetve Julikának öltöztek be, fénykép is készült róluk.

Kiadói, keménytablás kartonkötésben. Lévy(né)-Haiman: 1.513. ezt a kötéstípust nem írja le. Gerince sérült, a borító foltos.

440 000.-

42. RADNÓTI MIKLÓS-VAS ISTVÁN-KÉPES GÉZA

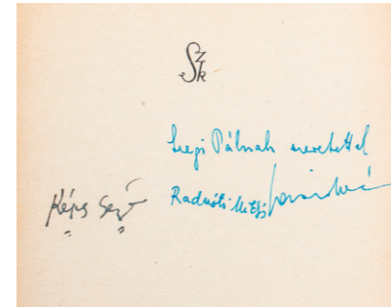
Szerelmes versek
Budapest, 1941. Szukits.
139 + [2]p.

Boldizsár Iván (1912–1988) író, újságíró, politikus részére Radnóti Miklós által dedikált példány, Vas István és Képes Géza aláírásával.

„Boldizsár Ivánnak / szeretettel / Radnóti Miklós / Vas István / Képes Géza”

Kiadói, javított papírborítóban.

360 000.-

43. RADNÓTI MIKLÓS-VAS ISTVÁN-KÉPES GÉZA

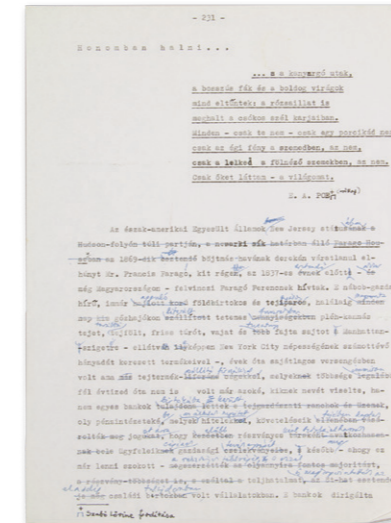
Szerelmes versek
Budapest, 1941. Szukits.
139 + [2]p.

Szei Pál (1902-1958) költő, kritikus részére Vas István által dedikált példány, Radnóti Miklós és Képes Géza aláírásával.

„Szei Pálnak szeretettel / Képes Géza, Radnóti Miklós, Vas István”

Kiadói papírborítóban.

320 000.-

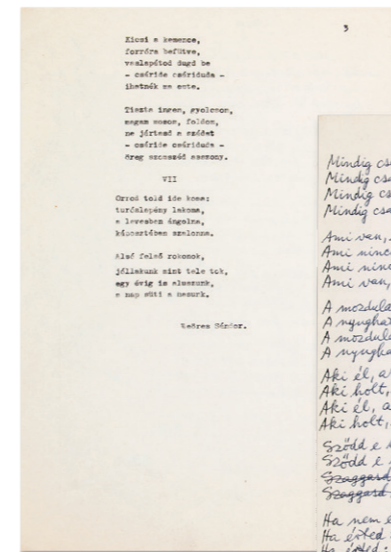
44. SZILVÁSI LAJOS

A vincellér c. regény gépiratának autográf javítása
353 + 7 folio (melyből 1 folio “A jackmann” című regény fülszövege)

Jelen tételünk “A vincellér” gépiratának kéziratos javítása, Szilvási Lajos (1932-1996), az elmúlt évtizedek sikerszerzője regénysorozatának a dualizmus korában játszódó negyedik kötetének szövege. A „játékos kedvvel és egyszersmind gondos kutatással” megírt Jegenyék sorozat alapeszméjét a szerző nagyapjának valós családi történeteiből merítette: „a parasztembereknek váltig egyetlen dolga volt: mindent kibírni, mindent túlélni. Ennél csak egy volt nehezebb: megélni is ehhez”. A nyolcvanas évek közepén a megcsömörlött, a fennálló rendszert javíthatatlannak ítélő Szilvási, a nagyapai eszmét észben tartva, nekilátott a majd' két évszázadon átívelő történelmi tablója, a Jegenyék-ciklus megírásához, melyen egészen haláláig dolgozott. A betyárrá lenni és menekülni kényszerült, majd később királyi kegyelmet kapó főhős, Jegenye Pál szép régies magyar nyelven megírt történetét “A vincellérben” Szilvási már nem tudta teljesen befejezni, a csaknem kész mű utolsó oldalai töredékben maradtak fenn. A könyv kézirata évekig egy dossziében hevert, “A Vincellér” a szerző halála után 12 évvel, 2008-ban az Alinea kiadó jóvoltából került az olvasók kezébe.

Tételünk a regény kéziratos javításokkal tarkított gépirata, melynek szövege nem egyezik teljes mértékben a 2008-ban megjelent mű szövegével, és nem tartalmazza a regény végének nyomtatásban is megjelent variációját. A szöveg a végkifejletnél, a 351. foliotól kezdődően tér el a nyomtatásban megjelenttől. A koronát a csak kézírással kelt utolsó 3 oldal teszi fel, mely a regény végének többféle verzióját jegyzi le, melyek közül egyik sem egyezik a kiadásban külön jelölt második variánssal sem; teljesen egyedi változattal van dolgunk! A folio 352 hiányzik.

120 000.-

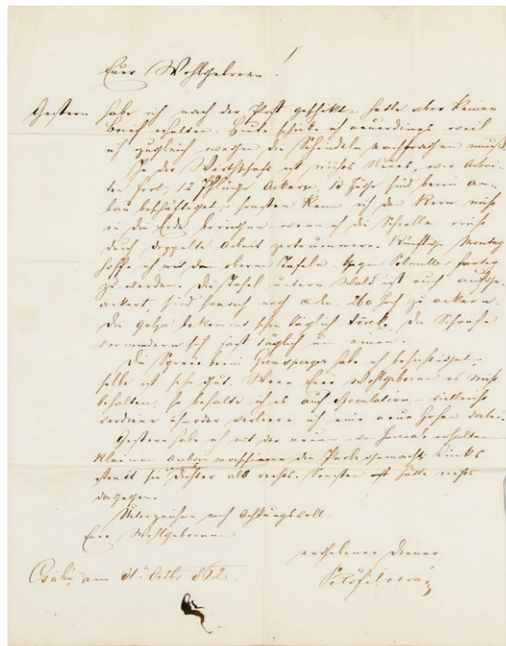
45. WEÖRES SÁNDOR „VARIÁCIÓK [ELLENTÉTEK]” CÍMŰ VERSÉNEK AUTOGRÁF KÉZIRATA

A vers megjelent az „Egybegyűjtött írások” harmadik kötetében a 351. oldalon, „Ellentétek” címmel. Pédányunk a nyomtatásban megjelenhez képest három kihagyott versszakkal teljesebb, javításokkal, kiházásokkal és eltérésekkel. Weöres Sándornak ebben a versében is megmutatkozik a zeneiség, a kompozíciós szerkezet, a ritmussal, hangokkal és a csenddel való tudatos kísérletezés, valamint a variáció fontossága. Tandori Dezső írja, hogy „Weöres a megfoghatatlant helyezte el szellős helyén, nem zárta be, meghagyta nyitottnak”, ez a vers is szavakkal véghezvitt artistamutatvány.

1 levél, 6 négy soros versszakkal. Verzóján gépelt verstöredék VI-VII. fejezete, 4 db négy sorossal, fent a jobb sarokban 3-as sorszám.

120 000.-

Petőfi-kultusz

46. PETŐFI ISTVÁN LEVELE

Csákvány, 1862. október 31.

Petőfi István (1825–1880) költő, mezőgazdász 1862. október 31-én, Csákványon kelt, kézzel írt, aláírt német nyelvű levele Geist Gáspár föld-birtokoshoz. Tájékoztatja az aktuális mezőgazdasági munkákról, az uradalom körüli teendőkről. A csákványi (ma Kiscsákvány/Geisztcsákvány) néven Oroszháza exklávéja) Batthyány-uradalmat az 1850-es évek végén a gyertyagyártással és sertéskereskedelemmel foglalkozó Geist Gáspár (1817–1872) vette bérbe, az birtok tisztartói feladatait 1858-tól haláláig Petőfi István látta el. Ennek köszönhetően unokaöccse, Zoltán az 1860-as években sok időt töltött Csákványon, itt hozta létre többek között első szinintársulatát is.

Papír, német nyelven. Hajtott, külzetlen címzés, illetékbevelyeg és gyűrűspecstörredéke.

1 200 000.-

47. PETŐFI [SÁNDOR]

Nemzeti dal ~ töl. Zenére s énekre szerző Kálóczy János.

Pest, 1848. Kiadta Vahot Imre Nyomt.: Walzel A. F.

[4]p.

Egykorú források szerint már 1848. április 22-én elhagyta a nyomdát. A címlapon nagyméretű könyvnyomatos ábrázolás: Petőfi a Nemzeti Múzeum lépcsőjének párkányán szaval. Ezen ikonográfia rendkívül fontos címlap alapján terjedt el a köztudatban az a máig élő legenda, amely szerint a költő a Múzeumkertben mondta el a verset. Ezt azonban semmilyen tény nem támasztja alá, egyetlen forrás – így Petőfi naplója – sem említi. A kép készítője ismeretlen. Rózsa György szerint a Pesti Divatlap 1848. május 13-i 22. sz. mellékleteként jelent meg a kotta, illetve tévesen fametszetet ír.

A 2-3. oldalon zongorára és férfi karra írt könyvnyomatos kotta, a 4. oldalon a Nemzeti dal szövege szedve.

Kötés nélkül, hajtogatva, a hajtás mentén beszakadva.

Rózsa: 6., Móna Ilona: 2791.

300 000.-

48. PETŐFI SÁNDOR

A királyokhoz

[Pest], [1848]. Landerer és Heckenast.

[2]p.

Petőfi egyik leghíresebb versének páratlanul ritka, első röplap-kiadása.

A forradalom kitörése után a magyar országgyűlés küldöttsége elment V. Ferdinándhoz, aki megígérte, hogy teljesíti a követeléseiket. A király később nem tartotta be az ígéretét, mivel nem hagyta jóvá a jobbágyfelszabadításról és a független magyar kormányról szóló törvénycikkeket. Ennek hatására íródott Petőfi Sándor „A királyokhoz” című éles hangvételű verse. Ezt követően március 30-án tüntetések alakultak ki Pesten, ennek következményeképpen március 31-én V. Ferdinánd jóváhagyta a független magyar kormányról szóló törvényt. Petőfi versét április 1-én kezdték el röplapra nyomtatva terjeszteni két pengő krajcárért (jelen példány egyike ezeknek a röplapoknak!). A mű országsszerte hatalmas felháborodást okozott, mely során nagyot csökkent az ismert költő népszerűsége. Egy jezsuita Nagybányán a szószékről kelt ki a költő ellen. A nagy visszhangot keltő verset Gróf Teleki József erdélyi kormányzó betiltotta Brassóban, Nagyszébenben és Marosvásárhelyen, majd az erdélyi kancellária följelentést tett és elküldte a szóban forgó költeményt V. Ferdinánd magyar királynak. A király sajtópert akart indítani Petőfi ellen, ezért levelet írt István nádorhoz ezzel kapcsolatban, melynek német nyelvű leirata megtalálható az Országos Levéltárban, tartalma magyarul a következő:

„Kedves Unokaöcsém, Főherceg Nádor! Idecsatolva átküldök kedvességédeknek, Petőfi Sándortól szerzett „A királyokhoz” című költeményt, amely a főnnálló alkotmány fölforgatására és a királyi tekintély megsemmisítésére irányul, avégből, hogy erre vonatkozólag az új magyar sajtótörvény szerint az eljárást megindítsa...” – (Népszava, 1935. május 01./63. évfolyam/98. szám.)

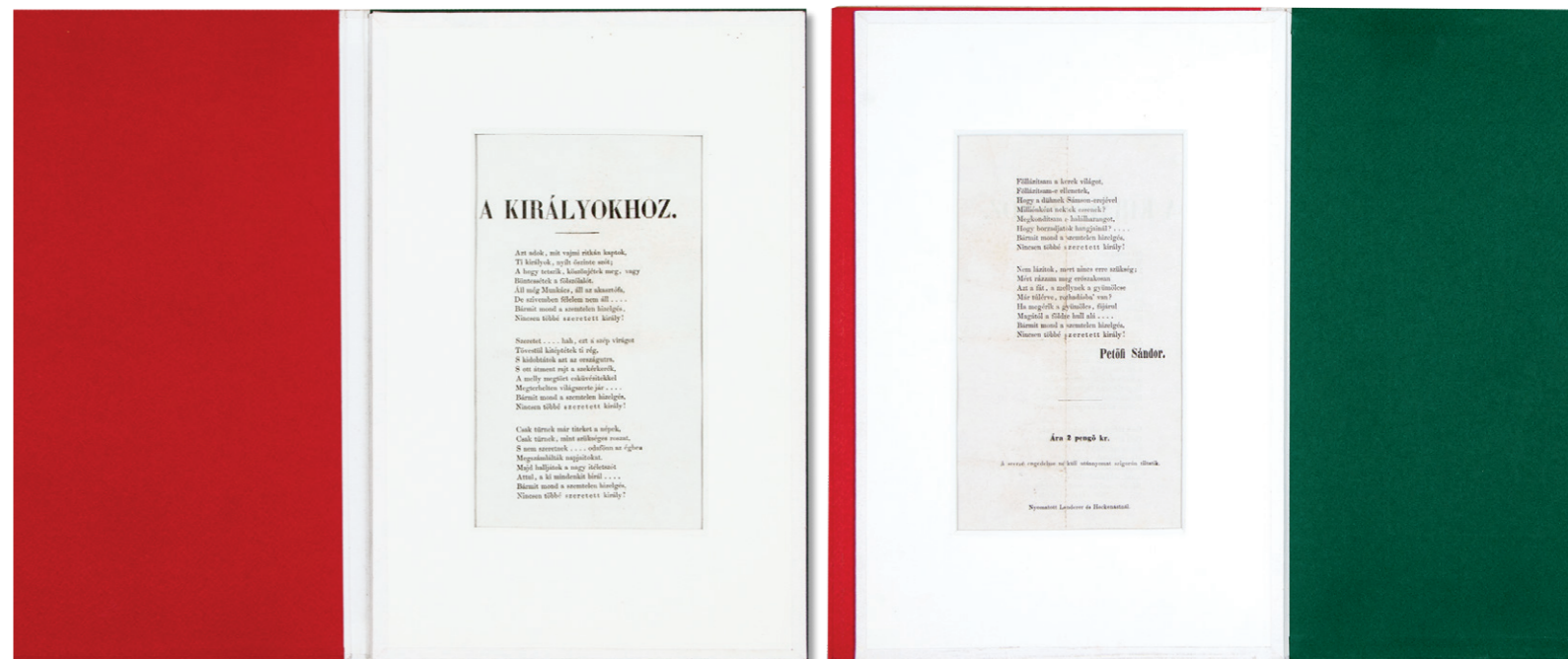
A nádor az igazságügyminiszternek – aki ebben az időben Deák Ferenc volt – küldte át az utasítást, hogy a sajtótörvény értelmében indítsa meg az eljárást. A pert végül nem indították meg a várható hatás elkerülése érdekében, átírta a levéltárba került, mivel akkor nem hozták nyilvánosságra, Petőfi nem tudta, hogy pert akart indítani ellene V. Ferdinánd.

A Petőfi hírnevének köszönhetően feltehetőleg nagy példányszámban kiadott költemény a negatív fogadtatás és a szabadságharc leverését követő retorzió veszélye miatt nagyrészt megsemmisülhetett. Ez az oka annak, hogy a röplap igazi ritkaságnak számít.

Hajtsnyomokkal, két oldal terjedelmű, hiánytalan, jó állapotú röplap, utólagosan készített, feliratozatlan, kemény papírkötésben.

Méret: 32x22 cm.

850 000.-

49. PETŐFI SÁNDOR MINT VITÉS (SIC) [PETŐFI HONVÉDTISZTI RUHÁBAN A TÁBORBAN]

Wien, cc. 1870. Verlag v. A. Planck, Neubau.

Petőfi Sándor (1823–1849) ezen ábrázolása szinte alig ismert, a költőről írt monográfiák sem tesznek említést róla. A Barabás Henrietta (1842–1892) 1865-ös színes könyvatos rajza nyomán ismeretlen művésztől származó litográfia. Egy példányát a PIM őrzi „Petőfi (honvédtiszti ruhában) a táborban” címen. Ezen felül még egy, a századfordulóról származó díszgyenyruhás megjelenítésről tud a kutatás (Békés István: Petőfi nyomában).

Litográfia. Az ábrázolást 3 cm széles aranyozott keret veszi körül. A nyomtatás alján „Petőfi Sándor mint Vitéz - Alexander Petőfi als Held” felirat.

A grafika sértetlen, a kereten kisebb foltosodás. Rendkívül ritka, tudomásunk szerint árverésen csak egyszer szerepelt, ugyanez a példány.

Méret: 58,5 × 42,6 cm, kép mérete: 46,8 × 33,8 cm

Rózsa 25. C

300 000.-

50. PETŐFI SÁNDOR

Szerelem gyöngyei

Pest, 1845. Emich Gusztáv.

70p.

Az első önálló, Emichnél megjelent Petőfi-kötet. Emich Gusztáv, akit legendásan jó író-kiadói és baráti viszony fűzött Petőfihez, még haszon reménye nélkül vállalkozott a mű kiadására. Ekkor még csak könyvkereskedőként és kiadóként működött, saját nyomdaüzeme nem volt. Később ő adta ki elsőként Petőfi összes műveit. A versek ihletője Mednyánszky Berta, a költő akkori szerelme volt, akit 1845. augusztus-szeptemberében többször meglátogatott Gödöllőn, de a lány apja visszautasította a leánykérést.

Bibliofil minőségű, XX. századi aranyozott tábla, finom hártakötésben, az eredeti borítékok bekötve.

Szűry: 3629.

1 200 000.-

51. PETŐFI ZOLTÁN „NAGY SZERETNÉK LENNI” CÍMŰ VERSÉNEK AUTOGRÁF KÉZIRATA

„Amiután szívem olyan nagyon vágyol, / Egy parányi rész a halhatatlanságból / S e vágy mint forró tűz emésztli lelkem, / Ha rá gondolkodok, hogy lesze nevem s hírem.”

A „Nagy szeretnék lenni” című vers tiszta, szívszorító sorai egy fiatal embertől. Petőfi Zoltán (1848–1870) tisztában van azzal, hogy mire kötelezi a név, hogy mit vár el tőle szűkebb környezete és a nagyvilág. Hiszen Petőfi Sándor már fia születése napján tollat ragadott és megírta „Fiam születésére” című versét, melyben már megfogalmazódik az elvárás: „Úgye, úgye, kisfiam, ha majdan, / Én a sorbul kiöregedem, / Iparkodni fogsz túltenni rajtam, / Vagy betöltöd legalább helyem? / Vajha egykor ekkép szólanának, / Nem busulva sírom szélénél: / Meghalt! de nincs kára a hazának, / Nincs, mert lelke a fiában él.” Anyja, Szendrey Júlia kiemelten fontosnak tartotta, hogy fia tudatában legyen apai örökségének. 1850 áprilisában, amikor elkecseregett helyzetében az öngyilkosságot fontolgatta, e szavakkal búcsúzott fiától: „[...] midőn elolvasad e szavakat, már akkor sem apád, sem anyád. Egyetlen örökségedül nem bírsz tőlük egyebet, csak nevedet: de azt ne feledd el soha, hogy e név: Petőfi! Apád nagygyá, fényessé tevő; te legalább őrizd meg minden szennytől, minden folttól.” Nem véletlen hát, hogy az apa emlékének megőrzése és abszolút példaképként, mércéként, mérőföldkőként való prezentálása alapvetően meghatározta mind a gyermeknevelés módszerét, mind a család és a szélesebb nyilvánosság Petőfi Zoltánról folytatott diskurzusát, mind pedig Zoltán magáról alkotott képét. Petőfi Zoltán előtt szerepmintaként is szinte kizárólag apja kultikusan transzformált idollja áll. Irodalommal próbálkozik, de apja költészetének gyenge utánezatainak tekintik alkotásait. Debrecenben színésznek áll, de gyenge fizikuma miatt nem érvényesült. A szerelmet áhította, de nem talált lelki társra, s a kávéházak alkoholos gőzével próbált vigasztalódni. Mintha cselekedeteit is apja vezérelte volna – erről több megindító anekdota maradt fenn. „A mi Zoltánunk nem képletekben beszélt, amikor azt mondta, hogy atyjának őrizetére bizza fizetéséből megmaradt egypár forintját. A valót, ha jól emlékszem az öreg Dózsa derítette ki, akinek föltűnt, hogy Zoltán fizetés előtt mindig átszaladt a színházhoz, de pár perc múlva már visszajött kiegyenlíteni a számláját. Eleinte azt hitte, hogy kölcsönt megy kérni valakitől, de amikor megtudta, hogy a színháznál senkinek sem tartozik, egy napon utána lopózkodott, hogy távozásának titkát kifürkésze. A debreceni színház előcsarnokának egyik fülkáját Petőfi Sándor szobra díszíti. Dózsa e szobor előtt találta Zoltánt, a talapzat mögött kotorászva. Zoltán hatosokra váltva Petőfi szobrának talapzata mögé rejtette el fizetésének maradványait, s délutánként mindig átszaladt, hogy fölvegye a napi lénungot. Poétikus kedélye természetes dolognak találta, hogy a fiú atyja őrizetére bizza csekély vagyontörte, s egy-két krajcárt tőle kérjen kölcsön valahányszor arra szüksége van.” S bár ezek az őt megidéző memoárok leírásai szeretettel elevenítik meg személyét, a kulturális emlékezetben főként hányattatott élettétele és tragikusan fiatalon bekövetkező halála rögzült. Ennek következtében pedig számos – főleg XIX. sz. végi – XX. sz. eleji megbélyegző toposz kötődik alakjához: tékozló fiúként, méltatlan örökösként, magyar Sasfókként szokás emlegetni. Kosztolányi Dezső szavaival: „Ma csak áldozatot látunk benne, egy törekény, beteges trónörökös, aki nem bírta el apja nehéz koronáját, s lassan és szomorúan vergődött a sirig.” Petőfi Zoltán megítélésében sokáig kevés változás történt, ám napjainkban több, a kultúrtörténeti és társadalomtörténeti folyamatokra érzékeny kutató törekvése, hogy Petőfi Zoltánt ne pusztán mint Petőfi Sándor sajátos jellemhibával rendelkező fiára tekintsen, hanem Petőfi Zoltán irodalmi munkássága és levelezése nyomán egy jóval árnyaltabb képet tárjon elénk. A vers nyomtatásban történt megjelenéséről nincs tudomásunk.

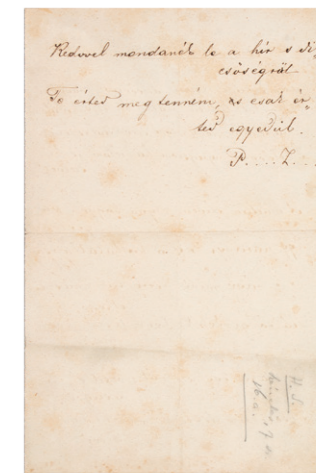
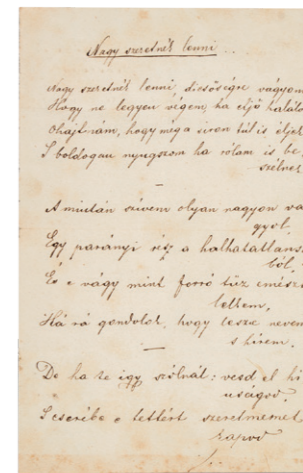
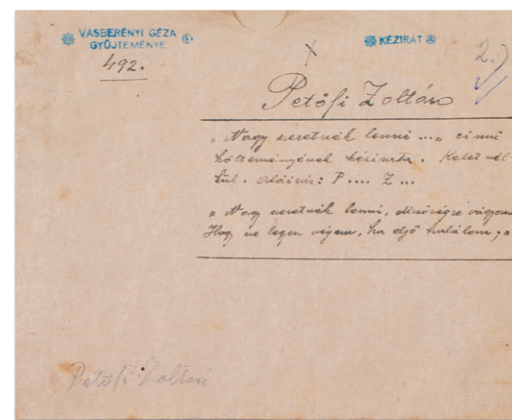
A műgyűjtő Vasberényi Géza pecsétel ellátott (492.) borítékában. Vasberényi Petőfi-relikviáinak kollekcója 1939-ben jelentősen bővült Ernst Lajos műgyűjtő hagyatékával és vált a legnagyobb Petőfi-magángyűjteménnyé.

Papír, 2 beírt oldal. H.n., é.n. Aláírás: P... Z...

Szalay: 2542.

(Gyimesi Emese: Petőfi Zoltán neveltetése. HUN-REN, 2022. december 15.)

2 400 000.-

52. SZENDREY JÚLIA A SZERENCSÉTLÉN NARANCSFA CÍMŰ ELBESZÉLÉSÉNEK AUTOGRÁF CÍMLAPJA

A tétel Szendrey Júlia (1828-1868) 1866-os keltezésű „A szerencsétlen narancsfa” című meséjének címlapja. A teljes mű eredetije a PIM tulajdona, egy, a fia, ifj. Horvát Árpád által készített másolatot pedig az OSzK őrzi. Szendrey Júlia irodalmi munkásságának egy jelentős részével az olvasók a XIX. századi sajtóban találkozhattak. A szerencsétlen narancsfa című elbeszélése is először a Vasárnapi Ujság, XIV. évf. 8. számában, 1867-ben jelent meg először nyomtatásban, majd másodszer a Magyar Szalonban, 1890-ben. Elbeszéléseinek gyűjteményét, köztük meséit, Bihari Mór adta ki 1909-ben. Bihari regének nevezi ezeket a műveket, melyet Szendrey élete utolsó két évében írt, „mikor testben már csak árnyképe volt önmagának, lélekben meghasonlott legközvetlenebb környezetével, férjével is. El is költözött családjától. Nem akart tudni senkiről és semmiről. Itt e magányos szobában beletemetkezett a múltba, mely annyi örömet és boldogságot ígért és úgy tűnik fel előttem, hogy itt újra átélte annak a múltnak minden üdvét s a vígasztalan jelennek minden keservét. Egzaltált lelke elvesztette a múlt és a való megítélésére a helyes mértéket. Mindent bearanyozott a múlt emléke előtte, és minden kietlen s hideg volt, mi a jelen alkotta. A regében ezt a múltat példázza. A jelen szomorú sorsát zokogja el. Az a szerencsétlen narancsfa, ki idegen talajba elszorvad; a napfénytől, erdőtől, szabadlégtől kalitkába zárt madár; a sziklatetőn egyedül álló fenyőóriást körülkuszó vadrózsa: mind, mind Szendrey Júlia allegorizálójá.”

A kézirat Vasberényi Géza műgyűjtő jellegzetes, pecsétjével és vignettájával ellátott borítékjában (490.). Vasberényi a múlt század elején kezdett Petőfi-relikviákat gyűjteni, a század közepére már a legnagyobb Petőfi-magángyűjteménnyel rendelkezett.

2 folio, 1 beírt oldal.

1 600 000.-

53. TAVASZ. ZSEBKÖNYV. KÖLTŐI MŰVEKBŐL SZERKESZTVE.

Pápán, 1845. Ref. Főiskola bet.

[2] + 230 + [4]p.

A kötet Petőfi hat fiatalkori költői kísérletének első közlését tartalmazza, melyeket a pápai református főiskola könyvtárában található „Képző Társaság Érdemkönyv”-ből adtak ki. Az „Érdemkönyv” Petőfi tiz kézirat, a társaság által jutalomban részesített költeményét tartalmazza. A verseket a költő Petrovics Sándor néven írta alá, ezt idegen kéz majd' mindenütt „Homonnai”-ra javította: Homonnai név alatt közöl kötetünk két verset. A verseket a Tavasz Petőfi tudta és engedélye nélkül közölte, eljárásuk mélyen sértette és felháborította a költőt.

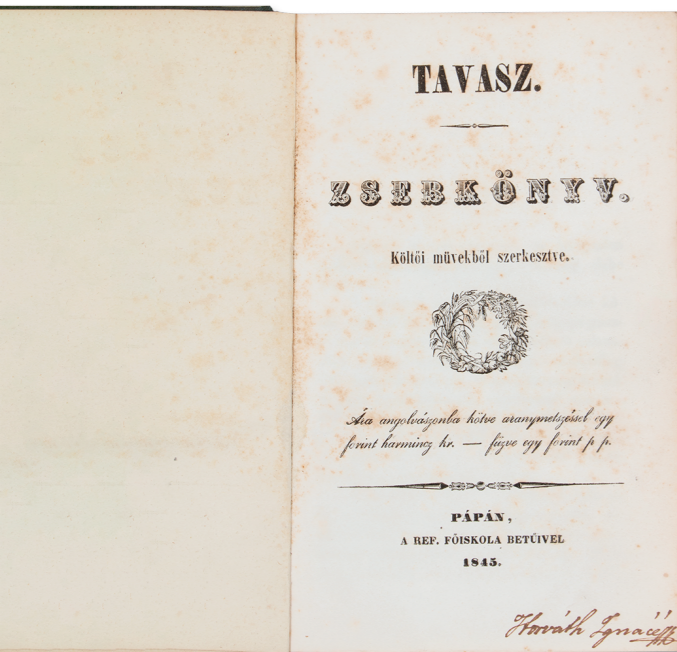
A kötet kétféle változatban jelent meg: fűzve, illetve angolvászonba kötve, aranyozott lapszélekkel.

Példányunk a drágább, bibliofil változat: kiadói, simahátú, zöldeskék vászonkötésben, a gerincén aranyozott címfelirat, illetve dátum. A lapszéleken kiadói aranyozás.

Enyhén foxingos lapokkal, jó tartású, szép példány.

Szűry: 4468. Borda, Műgyűjtő Magyarok 4/905.

150 000.-

Kéziratok, oklevelek

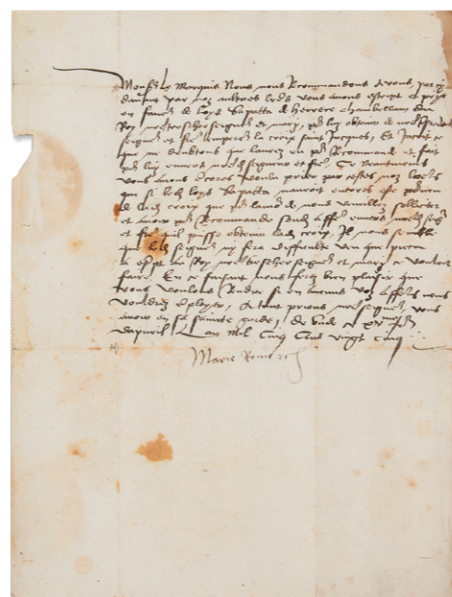
54. HABSBURG MÁRIA MAGYAR KIRÁLYNÉ LEVELE

Buda, 1525. április 15.

Habsburg Mária magyar királyné 1525. április 15-én, Budán kelt, francia nyelvű levele (III.) Henriknek, Nassau grófjának és Cenete márkijának, V. Károly császár kamarásának, amelyben kéri, járjon közben a császárnál, Mária bátyjánál, hogy a magyar király kamarását, Luis Zapata de Herrerát vegyék fel a spanyol Santiago-rendbe. Az 1521-ben Magyarországra érkezett Habsburg Mária II. Lajos feleségeként aktív szerepet vállalt a magyar politikában, emellett levelei tanúsága alapján rendszeresen tartotta a kapcsolatot bátyjaival, Ferdinánd főherceggel (1527-től magyar király), illetve V. Károly német-római császárral. II. Lajos halála után, „Mohács özvegye”-ként Pozsonyban rendezte be udvarát, rövid ideig – bátyja, I. Ferdinánd magyar király kinevezése értelmében – a magyarországi területek kormányzója, majd 1530-tól Németalföld kormányzója egészen 1555-ig. Jelen tétel rövid, mindössze öt évig tartó magyar királynéi időszakának érdekes, kevésbé ismert dokumentuma.

Vízjeles papíron, francia nyelven. Mária királyné sajátkezű aláírásával. A külteten címzés és zárópecsét nyoma.

600 000.-

55. I. RÁKÓCZI GYÖRGY LEVELE

Fogaras, 1646. január 31.

I. Rákóczi György erdélyi fejedelem magyar nyelvű levele Szatmár vármegyének. Tudatja velük, hogy megkapta levelüket, amelyben közbenjárnak a fejedelemlél Jancsovich Miklós kamarai ügyében, azonban kérésüket nem tudja figyelembe venni. Egyfelől „az Camorának réghi be veött Teörvényét s Usussát el nem akariuk rontani”, másfelől pedig úgy véli, Jancsovichnak „melto vétke nem leött volna, az Camarán sem leött volna eőneki nehéz teörvénye”. Elfogadja a Jancsovichra kirótt ítéletet és nem látja szükségét felülvizsgálatnak. Jancsovich Miklós ügyéről a levélben foglaltakon kívül sajnos nem tudunk semmit, annyi azonban bizonyos, hogy mind a helyi, mind a nagypolitikában találkozunk a nevével: 1645-ig Szatmár megye főjegyzője, 1646-ban az addigra már tíz éve bukott erdélyi fejedelem, Bethlen István követe a pozsonyi országgyűlésen. Jó kapcsolatait mutatja, hogy az év őszén Pozsonyból 131 tulipángyökeret és 12 sárga nárciszt küldött Lorántffy Zsuzsannának, I. Rákóczi György erdélyi fejedelem feleségének.

Papír, a fejedelem aláírásával. A külteten címzés és papírfelzetes pecsét, valamint későbbi feljegyzés.

400 000.-

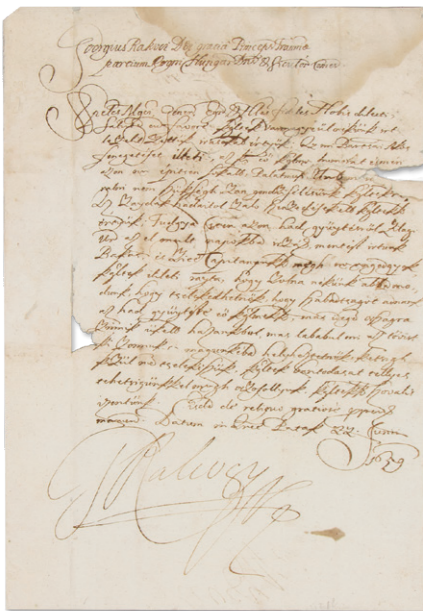

56. III. FERDINÁND NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA
Bécs, 1655. február 19.

III. Ferdinánd magyar nemesség- és címeradománya Kóta Ambrus és testvére, György részére (1655. február 19., Bécs). Az oklevél elején megfestett címerképen vörös mezőben, zöld kettőshalomban álló vadgalamb látható, csőrében három olajjaggal. Sisakdísz: jobb mellső lábában szablyát tartó növekvő oroszlán, sisaktakaró: kék-arany és vörös-ezüst. Az oklevél leírja a címet, azonban a szöveg erősen megfakult, nehezen olvasható. A címerfestmény a korszak színvonalának megfelelő, ha nem is a legkiválóbbak közül való, illetve mára sajnos némileg elmosódott. Szintén a korabeli szokásnak megfelelően az első négy sor, valamint a címernyerők nevei arany tintával írva, az első két sor nagybetűs (humanistica capitalis). A szakirodalom említésből ismeri a címereslevelet, leírásával azonban mindeddig adós maradt.

Pergamen, a hajtások mentén kisebb sérülésekkel. Fehér-arany-kék sodraton viasztokos függőpecsét maradványa. A plica hajtásában, valamint a plicán kihirdetési záradékkal.

350 000.-

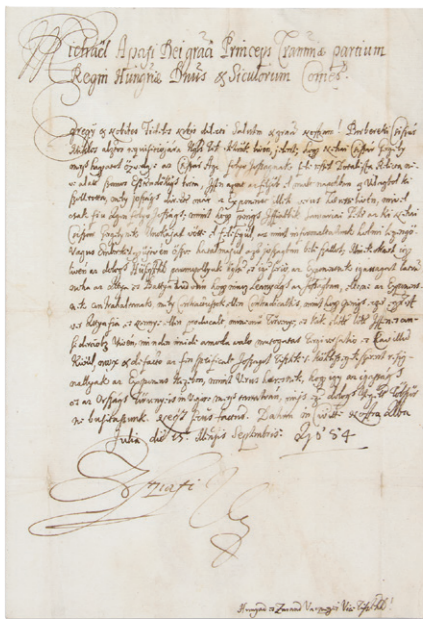
57. II. RÁKÓCZI GYÖRGY LEVELE

Sárospatak, 1659. június 22.

II. Rákóczi György erdélyi fejedelem 1659. június 22-én, Sárospatakon kelt magyar nyelvű levele azonosítatlan vármegyéhez, amelyben nyugtatja őket Barcsai Ákos (ekkoriban szintén erdélyi fejedelem) fenyegetése felől, továbbá biztosítja, hogy minden igyekezetével meg fogja védelmezni őket. A dokumentum az 1658–1662. közti zűrzavaros erdélyi idők érdekes dokumentuma.

Papír, magyar nyelven, tetején foltos, a külzet a címzéssel hiányzik.

400 000.-

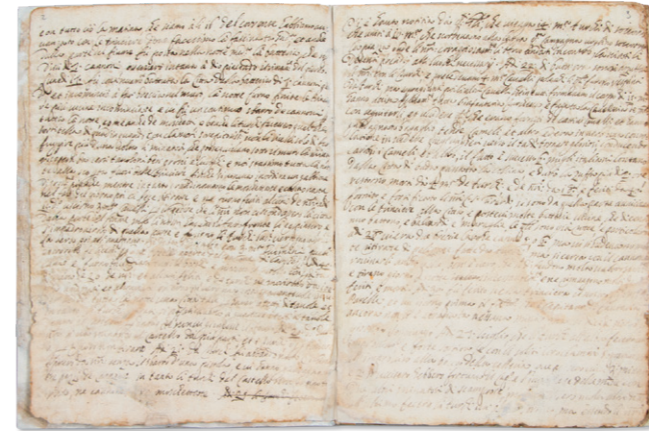
58. APAFI MIHÁLY LEVELE

Gyulafehérvár, 1684. szeptember 15.

Apafi Mihály erdélyi fejedelem magyar nyelvű, 1684. szeptember 15-én Gyulafehérváron kelt levele Hunyad és Zaránd megye tisztviselőinek, amelyben elrendeli, hogy borbereki Csiszár Mihálynak adják ki a néhai Csiszár Gergely birtokának felét, amelyet eddig Gergely felesége bírt, aki azonban az elmúlt napokban szintén elhunyt.

Egy beirt oldal, magyar nyelven, Apafi aláírásával, a külzeten címzéssel és sérült papírfelzetes pecséttel.

400 000.-

59. BUDAI OSTROMNAPLÓ 1684-BŐL

Páratlan kordokumentum Buda 1684-es ostromáról.

Az első oldalt követő 4 lapon részletes beszámoló olasz nyelven az ostromról, majd további 8 lapon nagyon finom tusrajzok és egy utolsó szangvinikus. Az utolsó lapon a budai események újabb rövid beszámolója más kézírással. A rajzok a kötés két oldalát is elfoglalják. Az apróbb szakadásokat, a lapélek elkopását finoman restaurálták.

A kéziratos napló 1684-ből, a Szent Liga csapatai és a Habsburg-haderő török elleni, Buda visszaszerzéséért folytatott ostromának krónikája. Az olasz nyelven írt napló 1684. július 14-én kezdődik, mikor a császári főszereg Buda alá érkezik, és augusztus 12-én ér véget. A füzet végén egy másik kéztől származó beszámoló is olvasható a június 11-24. közötti időszakról. A krónikában szereplő tények több ponton eltérnek az ismert és átadott változattól, ami olyan nézőpontot sugall, amely nem lehetett egy egyszerű katona, mint inkább egy sokkal tekintélyesebb tanúé. Krónikásunk Carlo Ludovico Emilio San Martino di Parella (1639-1710) csapatában harcolt. „Marchese Parella”, ahogy a szöveg hivatkozik rá, 1683-ban kapott engedélyt „Savoya rókájájától”, II. Viktor Amadé olasz hercegtől, hogy I. Lipót császár megbízásából harcoljon a magyarországi törökök ellen. A Bécs felszabadításáért vívott háborúban számos epizódban kitüntette magát. Hőstettéért császári altábornagyi rangot kapott. Az ismeretlen szerző írásmódja helyenként igen megfogó: „19-én... este, az Ave Maria után [...] felgyújtottuk a házakat és körbevettük a várat [...]; valóban, rettentő volt látni az egész éjszakán át égő várost.” Tudósítónk a toll mellett a rajzolás művészetében is jártas volt (feltételezve, hogy a két kéz azonos), amelyek egyes alakokat, építészeti elemeket, plasztikus csoportokat és tájképeket vázolnak fel. Történelmi és ikonográfiai oldalról is kivételesen érdekes füzet!

1 000 000.-

60. I. LIPÓT AMNESZTIARENDELETE

Bécs, 1703. október 18.

I. Lipót 1703. október 18-án, Bécsben kelt rendelete, amelyben amnesztiát ígér mindazoknak, akik hat héten belül otthagyják a felkelőket. Az oklevél a kibontakozó Rákóczi-szabadságharc érdekes dokumentuma, amelyről a XVII–XVIII. századi népszerű periodika, a „Theatrum Europaeum” is beszámolt (16. köt., 167.).

Papír, nyomtatott pátens, latin nyelven, a hajtások mentén szakadásokkal. Díszes N(os) és L(eopoldus) iniciálékkal. Lipót nyomtatott/bélyegzett aláírásával, papírfelzetes rányomott viaszpecséttel, Mattyasovszky László nyitrai püspök és Hunyady László tanácsos ellenjegyzésével.

300 000.-

61. I. JÓZSEF PARANCSLEVELE

Bécs, 1706. január 16.

I. József 1706. január 16-án, Bécsben kelt parancslevele, amelyben elrendeli a sorozás folytatását, amely az Udvari Haditanácstól származó értesülései alapján abbamaradt, noha folyamatossága az ellenséges hadműveletek közepette létfontosságú a birodalom számára.

Az uralkodó aggodalma érthető, hiszen 1706 elején még mind a Rákóczi-szabadságharc, mind a spanyol örökösödési háború javában zajlott – az utóbbi részét képező bajorországi felkelés is éppen a parancslevéllel egy időben, január közepe táján ért véget.

Papír, német nyelven, az uralkodó aláírásával, ellenjegyzésekkel, papírfelzetes viaszpecséttel.

350 000.-

62. ESTERHÁZY PÁL NÁDOR LEVELE

Pozsony, 1708. szeptember 8.

Esterházy Pál nádor 1708 szeptember 8-án, Pozsonyban kelt levele, amelyben megparancsolja, hogy „adiig, míglen a legkegyelmesebb felséges Kyraljunk Buda Hazánknak feő Várossa végett a szükségeseket elrendeltetni fogná”, aki teheti, segítse meg Buda városát és polgárait. Noha a város 1703 októberében szabad királyi városi rangot nyert az uralkodótól, követői pedig részt vettek az 1708–1710. évi országgyűlésen – ami mindenképpen presztizsértékkel bírt –, a Rákóczi-szabadságharc hadműveletei gyakran fenyegették a várost, a portyák miatt kieső termés különösen érzékenyen érintette a mezőgazdaságra nagyban támaszkodó települést. Mindez tükröződik a nádor intézkedésében, amellyel igyekezett megsegíteni „házánknak feő várossát”, azonban az 1709 őszen kitörő és elharapódzó pestisjárvány csak tovább súlyosbította a Duna-parti város helyzetét.

Papír, a nádor aláírásával, külzetén kancelláriai feljegyzések.

Rányomott pecsét nyomával.

180 000.-

63. III. KÁROLY KINEVEZŐ OKLEVELE

Bécs, 1715. október 13.

III. Károly 1715. október 13-án, Bécsben kelt oklevele, amelyben királyi táblai ülnöknek nevezi ki vargyasi Dániel (V.) Ferencet. Az 1674-ben született Ferenc tisztségét haláláig, 1747-ig viselte, a magyar nemességen belül azon kevesek közé tartozott, akik unitárius vallásúak voltak. Épp ebben az időszakban (a XVII. század végén, XVIII. század elején) kezdtek kiszorítani az unitárius vallásúakat a hivatalviselésből, mind a királyi Magyarországon, mind Erdélyben, legtovább épp a királyi táblán őrizték meg pozíciójukat – ebből a szempontból tehát Dániel Ferenc hivatalviselése kiemelkedik a hivatali pályafutások sorából.

Papír, latin nyelven, hajtott, helyenként kissé foltos. Az uralkodó aláírásával, Kászoni József János és Bálintih György ellenjegyzésével, papírfelzetes rányomott viaszpecséttel. Az oklevél szövege megjelent a vargyasi Dániel-család okmánytárában (Vajda Emil: A Vargyasi Daniel család közpályán és a magánéletben. Bp., 1894. 476–477. p., 297. sz.)

250 000.-

64. II. RÁKÓCZI FERENC LEVELE

Drinápoly [Edirne], 1718. február 10.

II. Rákóczi Ferenc 1718. február 10-én, Drinápolyban (ma: Edirne) kelt, kézzel írt, aláírt levele XI. Kelemen pápának. Rákóczi röviden közli a pápával, hogy Franciaországból Törökországba érkezett, mivel a szultán biztosította afelől, hogy nem célja seregeivel a birodalom határainak kiterjesztése és nem is fog a kereszténység, vagy az Erdélyi Fejedelemség és Magyarország romlására törni, ellenben törekszik Rákóczi fejedelemségének visszaállítására. Rákóczi leszögezi továbbá, hogy nem fogja akadályozni a Habsburgok és a törökök közötti béke megkötését, azonban kívánatosnak tartja a tárgyalásokba bevonni a moszkvai cárt, a lengyel és a porosz királyt és nemkülönben a pápát magát, amint ezt már a szultánnak is jelezte. Kétségeit fejezi ki ugyanakkor, hogy a bécsi udvar nem fogja elfogadni ezeknek a hatalmaknak a közvetítését, „nehogy megszűnjön a lehetőség a zavarosban halászni” és azok számonkérhessék rajta a szerződés betartását. Pessimizmusának ad hangot a török háború esetleges folytatása kapcsán is, amely könnyűszerrel válhat más hatalmi érdekek ürügyéül.

Rákóczi borulátása a körülmények ismeretében válik igazán érthetővé. A levél írásakor, 1718 februárjában ugyanis már közel öt hónapja volt annak, hogy Rákóczi a szultán hívására török földre érkezett és ez idő alatt próbált konkrét szerződést, garanciákat kicsikarni a török féltől, eredménytelenül. A Porta ígérete ugyanis úgy szólt, hogy Rákóczi nélkül nem kötnek békét Ausztriával és visszasegítik őt az erdélyi fejedelmi székbe. Rákóczi, kötelességtudattól vezérelve úgy is vállalta az utazást, hogy nem kapott formális szerződést a Portától és erre megérkezése után sem került sor. A bizonytalanság azonban Rákóczi számára egyszerre kecsgetett a siker reményével és a teljes politikai kudarc veszélyével egyaránt. Egyfelől az osztrák-török háború folytatása és eszkalációja erősíthette volna Rákóczi pozícióit, és pontosan ennek az ígérete rejtett a Habsburgok elleni spanyol támadásban 1717 őszen. A várakozásokat ráadásul csak fokozta az 1718 februárjában hozzá küldött spanyol követ tájékoztatása egy lehetséges spanyol-török szövetségről.

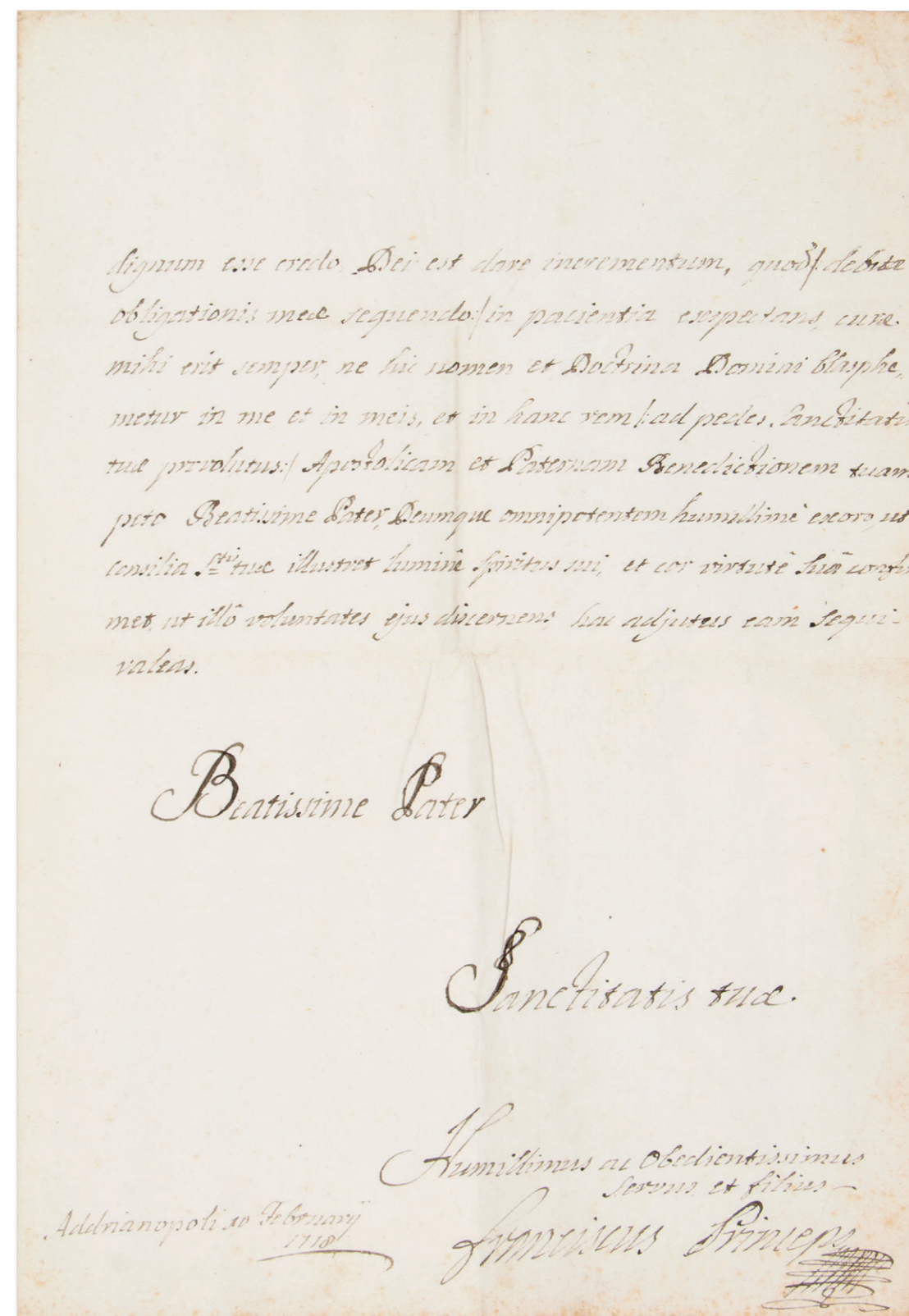
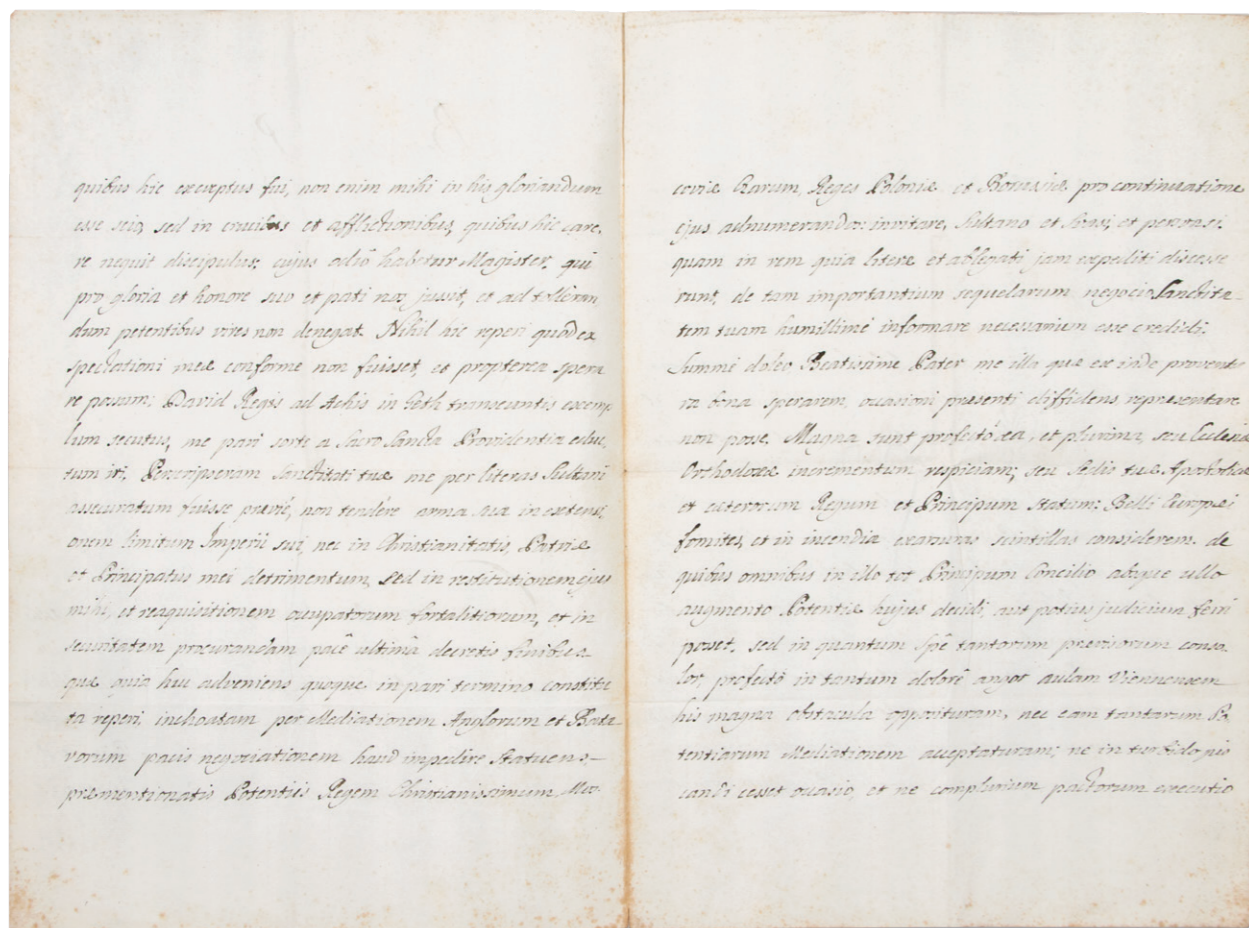

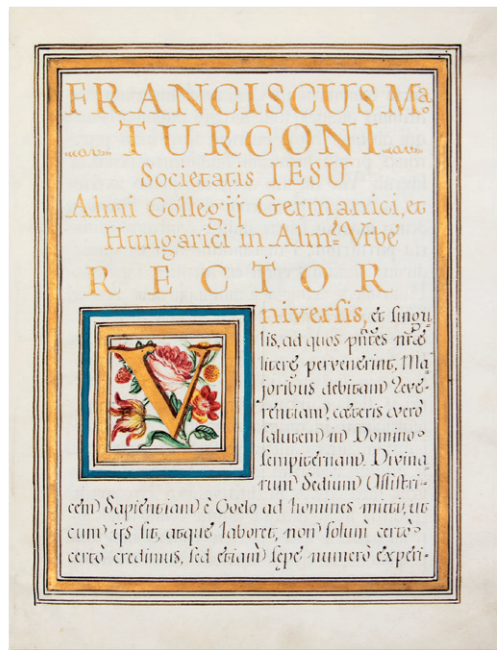
Másfelől Belgrád 1717. évi eleste után szárnyra kaptak a híresztelések arról, hogy a török békét kíván kötni Béccsel, ebben pedig benne rejlett a kiadatás veszélye, amelyet az osztrák fél követelni fog, a Porta pedig gyengeségében beleegyezik annak teljesítésébe. Szemléletesen ír ennek az időszaknak a bizonytalanságáról Vallomásaiban: „Veszélyes a békeszerződést kívárni, melyet a győztesek szabnak majd meg.”; „a bécsi udvar kér[het]i kiadatásomat a hűségemben megmaradt többi főúrral együtt, s hogy erre a mindenáron békére vágyó törököket, akik félnek a győztestől, (...) rá is kényszerítheti.” Vallomásaiból kitűnik ugyanakkor az is, hogy a békekötés ekkoriban közel sem volt még biztosra vehető: „A béke ügyében ugyanis oly sok nehézség keletkezett, hogy több jel mutatott a tárgyalások megszakítására, mint a békekötésre.”

A spanyol-török szövetség tervét azonban elvetették és előzetes tapogatózások után az osztrák és a török fél közti béketárgyalások is megkezdődtek 1718 júniusában, az angolok és a hollandok közvetítésével. Rákóczi nem nyerte vissza a fejedelemséget, de kiadatására sem került sor: a július 21-én megkötött pozsareváci béke csupán azt írta elő, hogy a magyar bujdosók a határtól távol telepedjenek le az Oszmán Birodalom területén. Helyzetüket és a száműzetés későbbi éveit is frappánsan jellemzi Mikes Kelemen sztoikus összegzése, amelyet Törökországba érkezésük után pár nappal vetett papírra: „a fazekas akarattján kell járnia a fazéknak, és azt nem mondhatta a fazekasnak, miért küldöttél engem Drinápolyban, jobban szerettem volna káposztás fazék lenni Erdélyben, mint sem kávé ivó findzsája a császárnak”.

Papír, 4 fol. összesen öt beírt oldal. A különálló külzeten címmel és Rákóczi-címeres gyűrűspecsttel.

12 000 000.-

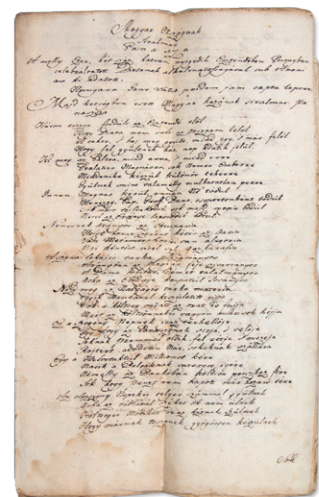

65. FRANCESCO MARIA TURCONI SJ REKTOR OKLEVELE

Róma, 1764. április 9.
Francesco Maria Turconi SJ, a római Collegium Germanicum-Hungaricum rektorának 1764. április 9-én kelt oklevele, amelyben tanulmányai befejeztével és elismeréseképp teológiai doktori címet adományoz Frivaisz Ignácnak (?–1817). Frivaisz (más írásmóddal Fribeisz) 1760-ban iratkozott be a Collegiumba, tanulmányai végeztével előbb rövid ideig Nádszegen (ma Trstice, Szlovákia), majd 1767–1814 között Pozsonypüspöki (Podunajské Biskupice, ma Pozsony városrésze) plébánosa, ahol nagyrészt a templomi szolgálatnak élt.

Pergamen, 4 folio, papír előzéklapokkal, nagyrészt aranyozott, vaknyomásos bőrkötésben. Az oklevél végén Turconi aláírásával, közjegyzői hitelesítéssel (pecsét és aláírás). Laponként aranyozott keretdísz, a szövegben számos helyen aranyozott betűs kiemelésekkel, az oklevél elején díszes, festett „V” iniciáléval.

380 000.-

66. MAGYAR ORSZÁGNAK SIRALMAS PANASZA

1764.

A kemény hangvételű satirikus vers egymás után több szólamot is megpendít. Legelőször felemlegeti a sérelmes 1764. évi országgyűlést (amelyet a rákövetkező huszonöt évben, egészen 1790-ig nem követett újabb országgyűlés), majd általában véve élesen bírálja a Mária Terézia-korabeli arisztokráciát és a főpapokat egyaránt, mind az egyes egyéneket, mind általában „a bárókat” vagy „a papokat”. A felsorolt, trágárságot sem nélkülöző vádak és gyanúsítások a korszak közhangulatának egy kevésé ismert szeletébe engednek bepillantást. Ennek illusztrálására néhány idézet a versből, a teljesség igénye nélkül:

„Báró Hunyadiné nem szóllok nevedről / Noha írni tudnék, elhid, életedről / Sok fele fark tézsen gyakran szükségedről / Mert kaphatis guszttust rendes természetedről”

„Mert ügyis a számos pina léső báró / Vigyáz, ólálkodik, mint fürj után ráró”

„Nem tudják a törvényt a mágnás legények / az okoskodásban némák ők szegények”

„Fatum Eszterházit hogy hertzeggé tette / Még amit tudott is, mind elfelejtette”

„Pap Schmidék tsak azért iszik tsukoládét / hogy el badgyat farka tegyen jo paradét”

A vers egy részét Dongó Gyárfás Gyula publikálta az Adalékok Zemplén vármegye történetéhez 1913. évi kötetében, azonban elhagyva belőle a sértőnek ítélt sikamlósabb részeket – ezt a mód-

szert a kritika szóvá is tette, mondván, „ilyen felfogással történeti kútfőink java részét sohasem lett volna szabad kiadnunk”. Jelen példány a leírás alapján nem azonos a Gyárfás által látottal; utóbbi hosszabb volt ugyan, de éppen a kihagyások és az apróbb eltérések miatt a most árverésre kerülő kézirat hiánypótlónak tekinthető.

A vers szerzője ismeretlen, azonban néhány lappal hátrébb helyet kapott egy sor másik, stílusában jóval konszolidáltabb vers. A vegyesen magyar és latin nyelvű költemények egy része 1772–1777 közöttre datált, és szerzőjük is felfedi kilétét: bizonyos Tüskés Mihály szeghalmi tanító, akiről azonban semmilyen további információval nem rendelkezünk. A külteten olvasható felirat ugyanakkor nem zárja ki, hogy az irat összes költeménye Tüskés alkotása: „Az 1764ik évbe Pozsonyba tartatott Ország Gyűléséről, és egyéb félekről akkoriba irtt versek”

Papír, 11 fol., 13,5 beírt oldal (fol. 4–6. üres). Helyenként foltos, hajtott, kisebb, a szöveget minimálisan érintő sérülésekkel.

100 000.-

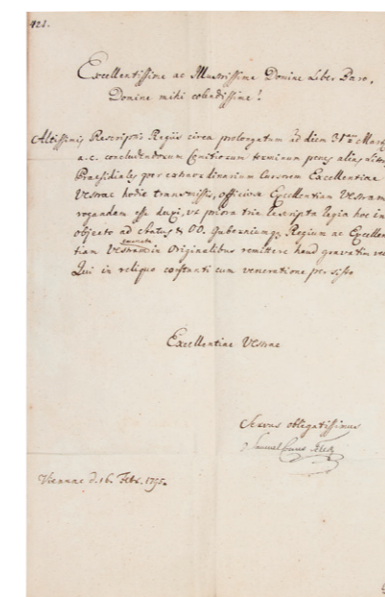
67. MÁRIA TERÉZIA NEVÉBEN KELT PARANCSLEVÉL

Pest, 1770. március 30.

Mária Terézia nevében kelt parancslevél, amelyben meghagyja Szilágyi János királyi táblabírói jegyzőnek, hogy indítson tanúkihallgatási eljárást a báji Patay Sámuel és József ügyében, majd a végeredményről tegyen jelentést. Szvetics Jakab személynök, Pest megye adminisztrátorának ellenjegyzésével – Szvetics pozícióját jól jelzi, hogy az 1767. évi úrbérszabályozási teendők irányítását is ő végezte a megyében.

Papír, latin nyelven, rányomott, töredékes viaszpecséttel. Hátoldalán az ügyhöz kapcsolódó feljegyzéssel.

80 000.-

68. TELEKI SÁMUEL LEVELE

Bécs, 1795. február 16.

Teleki Sámuel (1739–1822) erdélyi kancellár 1795. február 16-án, Bécsben kelt levele Barco Vince (1719–1797), Magyarország katonai főparancsoka részére, amelyben kéri három korábbi uralkodói parancslevél újbóli megküldését.

Papír, latin nyelven, Teleki aláírásával.

A külteten címzés és rányomott, szinte teljesen ép viaszpecsét.

200 000.-

69. I. FERENC CÍMER- ÉS NEMESSÉGADOMÁNYA

Bécs, 1821. március 23.

I. Ferenc 1821. március 23-án kelt címer- és nemességadomány a Virták Ferenc Szeráf kamarai allelveltárnok és általa fiai: Antal, Imre és Károly, valamint lánya, Johanna részére. Az oklevél kiemeli Virták több mint ötvenéves hivatali karrierjét, felsorolva a kamarai szolgálat egyes állomásait. A kamarai levéltár vezetői tisztségét 1790 után nem töltötték be, így allelveltárnokként Virták gyakorlatilag annak vezetőjeként működött. Fontos körülmény továbbá, hogy ebbe a pozícióba nem nemesként jutott: nemesítését csak nyugdíjazásával egy időben kérelmezte és kapta meg, miként jelen tétel bizonyítja.

Pergamen, latin nyelven, az elején festett címerképpel. Vörös bársonykötésben, arany sodraton fémtokos függőpecséttel, fém tokban. Az uralkodó aláírásával, Almásy Ignác alkancellár és Bisztriczey József titkár aláírásával. Folytatólagosan vezetve a Királyi Könyvekbe való bevezetéséről szóló, illetve a vármegyei közgyűlési kihirdetési záradékkal.

150 000.-

70. I. FERENC CÍMER- ÉS NEMESSÉGADOMÁNYA

Bécs, 1822. július 19.

I. Ferenc címer- és nemességadományja Stock András, az erdélyi főkörmányszék (Gubernium) allajstromozója (vice-registrator) és adószedője (taxator) részére negyvenegy évnyi kitaró szolgálata elismeréseként. Az első folián megfestett címerképpel: negyedelt pajzsban ezüst pólya, első és harmadik kék mezejében lebegő ék-köves arany korona, felette hatágú arany csillag; második és negyedik arany mezejében: jobb mellső lábában kivont szablyát tartó ágaskodó oroszlán. A szív-pajzsban vörös mezőben zöld mezőn álló, balra néző ezüst (fehér) őrdaru, csőrében arany gyűrűvel. Pántos sisak, sisakdísz: a szív-pajzs címerképe, sisaktakaró: jobbról kék-arany, balról pedig vörös-ezüst. A cimershőnyeg tetején Erdély címerével. Az uralkodó aláírásával, Teleki Sámuel kancellár és Székely Mihály kancelláriai titkár ellenjegyzésével. A Királyi Könyvekbe való bevezetésről szóló záradékkal, későbbi bemutatási záradékkal (1842. március 18., Kolozsvár).

Pergamen, latin nyelven, könyv alakú oklevél, 2 + 8 fol. (2 papír és 8 pergamen), aranyozott bőrkötésben, aranyszínű sodraton fémtokos függőpecséttel, fém védőtokban. Az 5. folián a szöveg egy része későbbi tintafolyás következtében olvashatatlan. Kempelen család-történeti munkája ismeri ugyan (9. köt. 453.), de téves évszámmal, egy évvel korábbra datálva az oklevelet.

300 000.-

71. I. FERENC KINEVEZŐ OKLEVELE MAILÁTH GYÖRGY RÉSZÉRE

Bécs, 1825. december 30.

I. Ferenc magyar király 1825. december 30-án, Bécsben kelt oklevele, amelyben id. Mailáth Györgyöt (1786–1861) nevezi ki személynöknek. A megbízatás Mailáth karrierjének egy fontos állomása volt: az 1810-es évektől kezdve Pozsony vármegyében tölt be tisztségeket (aljegyző, főjegyző, országgyűlési követ, majd alispán), 1821-től helytartótanácsos, 1822-től ítélőmester. 1831-től államtanácsos, 1839-től országbíró, amelyet egészen 1848 márciusáig viselt.

Bár személynöki kinevezése nem jelentette pályafutása csúcspontját, jelentősége mégis kiemelkedő, ugyanis az országgyűlés alsótábláján hivatalból a személynök elnökölt, Mailáth megbízatása pedig éppen az első reformországgyűlés, az 1825–1827. évi diéta idejére esett, amelyen számos jelentős döntés született, amelyek egy része a mai napig meghatározó így például a Magyar Tudományos Akadémia megalapításáról szóló XII. tc.

A kinevezésre az előző személynök, Szógyény Zsigmond egészségügyi állapota miatt került sor, aki betegeskedése miatt nem tudta ellátni feladatát. Mailáth-ot január 9-én iktatták be, alsótáblai elnökléséről kortársai is elismerőleg szóltak. Zala vármegye követe, Deák Ferenc testvére, Antal leírása szerint egy szép, magyar nyelvű beszéddel kezdte elnökségét az alsótáblán, 1821 január elején azonban még visszafogottan szólt az új személynökről: „Milyen ember legyen, vagy miképpen viselje magát és praesidiumát az új personalis? Első egy-két ülésben igaz ítéletet hozni lehetetlen (...) de közönségesen azt beszélnek felőle, kik közelebbről ismerik, hogy igen moderatus [mértéktartó] ember, s valóban, eddig moderatióval [türelemmel] is viselte magát”. Kazinczy egyik ekkortájt kelt leveléből az is kitűnik, hogy nagy elvárással voltak Mailáth irányába: „azt hisszük, hogy olly híres Personalis [személynök] lesz, milyen az atyja volt.”, amelyeket azonban be is váltott, két hónappal később a nyelvújító ugyanis már így írt: „az új Personalis igen derék, de minthogy ő ott [ti. az országgyűlésben] nem úgy szól, mint Mailáth, hanem mint Personalis, sokszor nem tetszik a' követeknek”; „Az új Personalis a' legegyszerűbb lelkű férfi, de sokszor elragadja nem érzése, hanem perplexitása [azaz megdöbbenése] és a' szövevényes dolog”.

4 600 000.-

72. I. FERENC CÉHLEVELE A VÁCI HENTESEK RÉSZÉRE Bécs, 1828. május 23.

I. Ferenc 1828. május 23-án, Bécsben kelt kiváltságglevele, amelyben a váci hentések kérésére jóváhagyja a váci csizmadia céh megalakulását és negyvenkilenc cikkelyből álló alapszabályukat. Más váci céhekkel ellentétben a hentéseknek ez az első és egyetlen céhlevelük. Pergamen, díszes címlappal, az oklevél szövege latin, míg az alapszabályok magyar nyelven. Az uralkodó aláírásával, Reviczky Ádám főkancellár és Bachich János kancelláriai titkár ellenjegyzésével, továbbá különféle záradékokkal: a Királyi Könyvekbe való bevezetésről (Sztankovics Mihály aláírásával) és a vármegyei közgyűlés jóváhagyásáról. Bársonykötésben, arany zsinóron fémtokos függőpecséttel.

150 000.-

73. JÓZSEF NÁDOR LEVELE

Buda, 1832. október 14.

József nádor 1832. október 14-én, Budán kelt parancslevele, amelyben utasítja Simontsits Jánost (1783–1856) Pest vármegye szolgabíróját (későbbi alispánt, a Nemzeti Színház majdani igazgatóját), hogy járjon el Fodor Julianna és Katalin nemesasszonyok – közelebről meg nem nevezett – ügyében.

Papír, latin nyelven. József nádor aláírásával és Stoffer József tanácsos, nádori irodaigazgató ellenjegyzésével, papírfelzetes viaszpecséttel.

160 000.-

74. A SZIGETI BARTHA-CSALÁD NEMESI IRATAI

Máramarossziget, 1839. június 28.

Máramaros vármegye nemesi közgyűlésének 1839. június 28-án, Máramarosszigeten kelt magyar nyelvű oklevele, amelyben a szigeti Bartha család tagjainak kérésére igazolják a család nemességét, átírva egyúttal több, ezt igazoló dokumentumot is: a család címeresleveléről (Apafi Mihály, 1668. január 17.) készült hiteles másolatot, a család osztálylevelét, leszármazási táblát, továbbá jegyző- és anyakönyvi kivonatokat, bejegyzéseket. Az átíró oklevél végén a máramarosi tisztségviselők rányomott viaszpecségeivel, összesen 20 db, valamint további hitelesítési záradékokkal.

Papír, füzet alakban, márványozott papírkötésben. 26 számozott oldal és további 3 számozatlan folio, az első folión a család egészoldalas, festett címerével.

180 000.-

75. GYŰJTÉSI JEGYZÉK A VAKOK INTÉZETÉNEK 1839.

Páratlan kordokumentum a magyarországi reformkorból: a Vakok Intézete számára szervezett 1839-es gyűjtőív tintával írt jegyzékén számos hozzájáruló sajátkezű aláírásával.

A gyűjtést valószínűleg az 1838-as pesti nagy árvíz után szervehették, miután a földszintes vályogházakat, melybe csupán 1835-ben költözött az Intézet, elmosta az árvíz. A gyűjtés elsősorban József nádornak volt köszönhető, aki a kezdetektől, az Intézet alapításától fogva (1825) erkölcsi és anyagi patrónusa volt a vak gyermekek oktatásának. Az intézet 1873-as államosításáig főleg alapítványokra, adományokra támaszkodva működött. Kéziratunk is ilyen adományozási dokumentum 1839-ből.

A négy oldalas jegyzék hemzseg a magyar reformkor nagyságainak autográf aláírásaitól és titkári másolatoktól, mint Batthyány Lajos, Deák Ferenc, Pulszky Ferenc, Teleki József, Lamberg Ferenc, Batthyány Kázmér, Batthyány Imre, Klauzál Gábor, Dessewffy Aurél, Károlyi György, Apponyi György, Andrassy György, (Egyházpataki) Andrassy József, Eötvös Ignác, Fabinyi János, Návay Tamás, Pázmándy Dénes, Mednyánszky Alajos, Bezerédj István, Stuller Ferenc, Friebeisz Imre, Kopácsy József. Számos további országgyűlési képviselő, királyi kamarás, követ, főispán, püspök és kanonok, illetve nemes (ügymint: Zichy Ödön és rokonai, Rafael, Ferenc, Károly, János és Dominik, Eszterházy Kázmér, Marczibányi Lőrinc és Antal) adakozott a jó ügy érdekében.

Nyolc tintával beírt oldal.

250 000.-

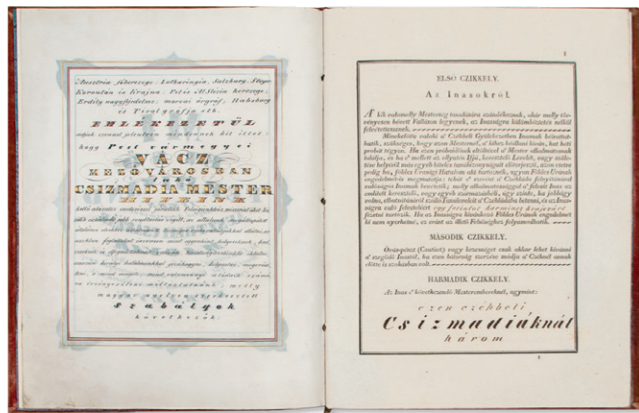

76. V. FERDINÁND CÉHLEVELE AZ ARADI MOLNÁROK RÉSZÉRE

Bécs, 1843. július 13.

V. Ferdinánd 1843. július 13-án, Bécsben kelt kiváltságglevele, amelyben az aradi molnárok részére, amelyben megerősíti negyvenhét cikkelyből álló alapszabályukat, amely többek között szabályozza az inasok és mesterek jogait, kötelességeit és javadalmazását, valamint rendelkezik az özvegyekről is. Az 1840-re megépült, József nádorról elnevezett Malom-csatorna – amelyet az oklevél is említ – a Fehér-Körös vízfeleslegének elvezetésével nagyban hozzájárult a helyi malomipar fellendüléséhez. Fénykorában tizenhárom malom működött rajta, amelyek egymástól 4-5 km távolságban álltak és télvíz idején is örültek. Jelen uralkodói adománylevelé éppen ennek az időszaknak kiemelkedő dokumentuma: a dúsan aranyozott, keretdíszes pergamenre írt oklevél a helyi molnárcéh anyagi lehetőségeit is mutatja.

300 000.-

77. V. FERDINÁND CÉHLEVELE A VÁCI CSIZMADIÁK RÉSZÉRE

V. Ferdinánd céhlevele a váci csizmadiák részére

Bécs, 1847. március 4.

V. Ferdinánd 1847. március 4-én, Bécsben kelt, magyar nyelvű kiváltságlevele, amelyben megerősíti a váci csizmadia céhet és negyvenkilenc cikkelyből álló alapszabályukat. A XVIII–XIX. század folyamán a váci csizmadia céhek ez volt a harmadik, egyben utolsó céhlevele.

Pergamen és papír (a bevezető és záró lapok pergamenen, az alapszabályok papíron), díszesen festett címlappal. Az uralkodó aláírásával, Apponyi György főkancellár és Jászay Pál kancelláriai titkár ellenjegyzésével. Bársonykötésben, arany zsinóron fémtokos függőpecséttel.

100 000.-

78. DEÁK FERENC LEVELE HÚGÁNAK

Pest, 1857. április 16.

Deák Ferenc 1857. április 16-án, „Paks helyett Pesten” kelt, kézzel írt, aláírt levele „Kedves húgom, kereszt leányom és Komám asszony” megszólítással.

Deák hűgánál, Deák Kláránál töltött időt a család balatonedericsi birtokán. 1852-ben szétosztották a Deák család birtokait a testvérek között: Deák Klára kapta Söjtört, Deák Ferenc és Deák Jozefa Kehidát és Koppányt. A nyarait Deák Balatonfüreden, később nővérénél Pusztaszentlászlón, majd annak 1853. októberi halála után egészsége 1868/69-es hanyatlásáig a húsvétot és a pünkösdt magába foglaló 4–6 hetet, valamint a szüretet nővére leányánál, a paksi Szeniczey-kúria vendégeként töltötte, ahol annak kedves gyermekei tették derűssé idősödő napjait. A levél tanúsága szerint Deák arról tájékoztatja, hogy következő hónap elején, azaz májusban is náluk lesz. A levél címzettjei között szerepel, illetve a hozzátartozó borítékban a címzés „Szabadhegyi Sándorné, született Nedeczky Ida asszonyságnak” szól, Deák testvérének, Kis Józsefnének unokája, akinek Deák keresztapja volt, és valóságos atyai szeretettel viseltetett íranta, Deák több levelének is címzettje. Deák azt írja, hogy Paksról ír, ahol másik nővére, Deák Jozefa halála után a városban élő Szeniczey családot látogatta meg rendszeresen, azonban a címzésen már „Paks helyett Pesten írok” áll. Vaknyomásos „Bath” levélpapírra, eredeti borítékkal, postai pecsétekkel.

120 000.-

79. KLAPKA GYÖRGY LEVELE

Genf, 1864. június 2.

Klapka György 1864. június 2-án, Genfben kelt, kézzel írt, aláírt levele azonosítatlan címzettnek, „Lieber Freund” megszólítással. Megköszöni a címzett legutóbbi két levelét, majd különféle aktualitásról ejt szót, kevés konkrétummal. Megemlíti, hogy néhány napja érkezett haza Torinóból és két hét múlva Londonba utazik, így a címzettel személyesen is megbeszélhetik majd az ügyeket. Ekkoriban zajlott a Csáky Tivadar és Komáromy György nevével fémjelzett emigrációs szervezkedés, amelynek célja egy Habsburg-ellenes felkelés, illetve háború kirobbantása volt, az olasz kormány támogatásával, és amelynek Klapka és a Londonban élő Éber Nándor is aktív tagjai voltak – a londoni találkozó említése és egyéb utalások fényében a címzett valószínűleg Éber Nándor, a levél tartalma pedig az 1864. évi szervezkedésekhez köthető.

Papír, német nyelven, egy beírt oldal.

120 000.-

80. HUSZONHÉT MAGYAR ÁLLAMFŐ – GRÓF ANDRÁSSY GYULÁTÓL KÁLLAI GYULÁIG – SAJÁT KEZŰ ALÁÍRÁSÁVAL ELLÁTOTT IRATAINAK GYŰJTEMÉNYE

28 dokumentum. Századokon átívelő unikális politikatörténeti időutazás huszonhét magyar államférfi – gróf Andrássy Gyulától Kállai Gyuláig – saját kezű aláírásával ellátott levele nyomán. Írásaik tartalma és formája betekintést nyújt egyrészt Magyarország különböző történelmi korszakainak állami- és közügyeibe, másrészt szerzőik személyiségébe.

A gyűjteményben a fentnevezett miniszterelnökök vagy kormányzók autográf aláírásával ellátott 9 kézirat és 4 nyomtatvány, két kivétellel fejléces és papírfelzetes pecséttel ellátott papíron, valamint 15 fejléces gépirat szerepel, hozzá két borítékkal. Államfőink hivatali leveleinek tartalma a kinevezéseken és nyugállományba helyezéstől az országgyűlési meghívókon vagy épp személyesebb ügyek taglalásán át a politikai intézkedések végrehajtásának parancsáig széles kört ölel fel.

1. Gróf Andrássy Gyula (1823–1890), a Magyar Királyság 3. miniszterelnökének (1867. február 17. – 1871. november 14.), gróf Lónyay Menyhértnek címzett Budán, 1867. november 16-án kelt előterjesztése Szilágyi Péter, a hadseregnek nyújtott szolgálataért kárpótlása ügyében. Kézirat, 3 beírt oldal Ferenc József és Andrássy Gyula autográf aláírásával.

2. Gróf Lónyay Menyhért (1822–1884), a Magyar Királyság 4. miniszterelnöke (1871. november 14. – 1872. december 4.) Budán, 1867. május 16-án, mint az Andrássy-kormány pénzügyminisztere értesíti a címzettet, báró Splény Bélát (1819–1899) pénzügyminiszteri osztálytanácsossá történő kinevezéséről.

Kézirat, a Magyar Királyi Pénzügyminiszter fejléces, papírfelzetes, viaszpecséttel és bélyeggel ellátott papírján.

3. Szilágyi József (1818–1900), a Magyar Királyság 5. miniszterelnöke (1872. december 4. – 1874. március 21.), Pesten, 1872. január 1-én kelt levelében mint Földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter tájékoztatja Sebes Pál miniszteri fogalmazót a központi távirdai osztályba miniszteri titkárrá történt kinevezéséről.

Kézirat, a Földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi magyar királyi miniszterének fejléces papírján, Szapáry Gyula autográf aláírásával. A papírfelzetes viaszpecsét hiányzik, helyén foltosodás. A verzon címzés bélyeggel.

4. Tisza Kálmán (1830–1902), a Magyar Királyság 8. miniszterelnöke (1875. október 20. – 1890. március 13.), Budapesten, 1887. június 11-én értesíti báró Splény Bélát, hogy nyugállományba vonulásának előterjesztését Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége jóváhagyta. Egyben tolmácsolja az uralkodó legmagasabb elismerését a báró a kincstári bányászat érdekeinek előmozdítása ügyében tett negyedévszázadot meghaladó szolgálataért. Kézirat, a Magyar Királyi Pénzügyminiszter fejléces, papírfelzetes viaszpecséttel ellátott papírján, Tisza Kálmán autográf aláírásával.

5. 1884-es Országgyűlési meghívó báró Splényi Béla pénzügyminiszteri tanácsos, országgyűlési képviselő részére Ferenc József és Tisza Kálmán autográf aláírásával.

Nyomtatvány, a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium fejléces papírján, papírfelzetes viaszpecséttel. Méret: 53,7x38,5cm

6. Gróf Szapáry Gyula (1832–1905), Magyarország 9. miniszterelnöke (1890. március 13. – 1892. november 17.), a Budapesten, 1884. május 2-án kelt levelében mint pénzügyminiszter (1878–1887) utasítja báró Splény Bélát, hogy a nagygáti k. és társ. aranybányamű hármasságának és verespatak-orlai m.k. és társ. bányát illető bányatársulati gyűlésén vegyen részt és a m. kir. bánya kincstár érdekeit megfelelően képviselje.

Kézirat, 1 beírt oldal, a Magyar Királyi Pénzügyminiszter fejléces, papírfelzetes viaszpecséttel ellátott papírján.

7. gróf Esterházy Móric (1881–1960), a Magyar Királyság 20. miniszterelnöke (1917. június 15. – augusztus 20.) autográf aláírása az általa alapított és vezetett Csákvári Földműves Iskola Somogyi Pál nevére Csákváron 1907. június 25-én kiállított bizonyítványán található. Kézirással kitöltött, illetékbélyeggel ellátott nyomtatvány Esterházy Miklós Móríc autográf aláírásával.

8. Wekerle Sándor (1848–1921), a Magyar Királyság 10. miniszterelnöke (1892. november 17. – 1895. január 14.) Budapesten 1907. január 15-én tájékoztatja Jekelfalussy Lajos (1848–1911) m. kir. honvédelmi minisztert, hogy támogatja Blancz Jenő m. kir. honvéd őrnagy özvegyének felségfolyamodványát, miszerint számára a 800 korona nyugdíja mellett évi 200 korona kegydíj járhatson.

Kézirat, 1 beírt oldal, a Magyar Királyi Pénzügyminiszter fejléces papírján, Wekerle Sándor autográf aláírásával.

9. Széll Kálmán (1843–1915), a Magyar Királyság 12. miniszterelnöke (1899. február 26. – 1903. június 27.), Budapesten, 1887. január 30-án kelt levelében értesíti báró Splényi Bélát, hogy a pénzügyminisztériumban rendszeresített miniszteri tanácsossá lépteti elő.

Kézirat, 1 beírt oldal, a Magyar Királyi Pénzügyminiszter fejléces, papírfelzetes viaszpecséttel, bélyeggel ellátott papírján, Széll Kálmán autográf aláírásával.

Bolváry Géza miniszter, nyugtat is kapott... előfizetési díjat nem fizette be neki. Bolváry megjelente, hogy megrendelése meg

ez ügyben tett nagybecsű in-
st kérék, hogy a magyar pres-
s szerint enyhítsük.

továbbá, hogy az előfize-
lap mielőbb megküldessék,
ur a beszédett pénzekkel

A miniszter rendeletére:

Bolváry
miniszteri o.tanácsos.

...járulását készítő...
...1907 január 15.

Méltóságos úr Szilágyi Béla úrnak.

Ö császári és apostoli királyi Felsége folyó évi május hó
14-én kelt legmagasb elhatározásával. Méltóságodat a magyar
sályi pénzügyminiszteremhez osztálytanácsosa legkegyelmesebben
kinevezni méltóztatván, értesítem. Méltóságodat, hogy a nevezett mi-
niszterem által megadott egy három ezer (3000) forint
évi fizetést, és négyszáz (400) forint évi szálláspénzzel összekötött
évi osztályi osztálytanácsosi állományt foglal el.

Ezen járandóságai a hivatalos eskü letétele és hivatalosk.
dása megkezdése után fognak utalványoztatni.
Budán, május 10-én. 1867.

Szilágyi Béla

Helyben.

...mian ez érben és pedig május hó 20-
...és aranyéremmel...
...május 2-án

J. Kádár

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKAPÁRT
60. január 9.
Budapest, 1938.
Temes Jenő elvtársnak,
Budapest
VIII. Futó u. 29/a.
Kedves Temes elvtárs!
Megkaptam levelét és annak mellékleteként küldött
fényképet. Hálásan köszönöm jókívánságait és a képet. Kérem Önt,
fogadja legjobb kívánságaimat az új esztendőre.
Eltársi üdvözléssel:
Kádár János

13
1.

Miután az előfizetések megejtésére a fent közöl-
teknél fogva továbbra is változatlanul igen nagy súlyt he-
lyezek, teljes nyomatékkal ismétlem meg ezúton kérésemet,
hogy a tárcád hatáskörében működő hivatalok és hatóságok szá-
mára a kívánt 150 példány előfizetését valamely módon okvet-
lenül biztosítani szives légy.
Szívvelyesen üdvözöl,
tisztelő hived:

Antal

NAGYMÉLTÓSÁGU FŐISPÁN UR!
A m.kir. minisztérium a belügyminiszter ur előterjesz-
ésre folyó évi április hó 29-én Nagyméltóságodat az I. m.kir.
véd hadtest területére kiterjedő illetékességgel országmozgó-
ási kormánybiztossá kinevezte.
Erről Nagyméltóságodat szives tudomásrétel végett érte-
nem és felkérem, hogy a fogadalom letétele végett nélap hala-
talanul megjelenni sziveskedjék.
Budapest, 1944. évi május hó 3-án.

Antal

...nyíni sziveskedjék.
...er 13.
Kádár János

Bp. 1948. máj. 18.
1149

Szám: 50.577 és 50.655 M.S.
1948.
Előterjesztés
a 8.900/1947. Korm. számú rendelet 5.§-a alapján alakult
Bizottságról.
A honvédelmi tárca körében történt nyugdíjmegvo-
nások /csökkentések/ felülvizsgálata tárgyában a 8.900/1947. Korm.
számú rendelet 4.§-a alapján előterjesztést teszek aziránt, mond-
ja ki a Bizottság, hogy
az ügyek előkészítésére kiküldött albizottságnak az
1948. évi január hó 7. 9., 12. és 16. napjain, továbbá az 1948. évi ja-
nuár hó 22. és 28. napjain tartott üléséről felvett jegyzőkönyvben
foglalt javaslatokat elfogadja és azokat határozattá emeli.
Budapest, 1948. évi március hó 17. napján.

Hozzájárulok:
Rákosi Mityés miniszterelnökhelyettes:
Szakasits Árpád miniszterelnökhelyettes:
dr. Nyárádi Miklós pénzügyminiszter:
Veres Péter honvédelmi miniszter:

Jegyzte:
Antal
miniszteri tanácsos.

Illetményeinek folyósítása ügyében hivatali esküjé-
le után fogok intézkedni.
Felhívom tehát Tekintetességét, hogy hivatali eskü-
tele végett Budapest székesfőváros tankerületi kir.
jánál mielőbb jelentkezzék.
Budapest, 1938. június 30.-án.

Temes Jenő

u n n n n é, sz:
I s t v á n n é, szül: Schmitt Anna dr.
Jrnőnek,
intézeti rendes tanárnak,
Budapest.

Budapest, 1938. január hó 30-án.

Szilágyi Béla

melléklet.
LEGFELSŐ

A javasolt nyugállományba helyezést elrendelem.
Kelt Budapesten, 1948. évi szeptember hó 18-án.

Farsany Csaba

Andrási

Kelt Buda-Test fővárosban,

Farsany Csaba

Farsany Csaba

Tisztelt Dedeve-Rexsö úrnak
m.kir. belügyminisztériumi felvétel nélkül miniszteri seg.

10. Gróf Khuen-Héderváry Károly (1849–1918), a Magyar Királyság 13. miniszterelnöke (1910. január 17. – 1912. április 22.), Budapesten, 1911. június 9-én kel levelében kinevezi Decleva Rezsőt (1881–?), a magyar királyi belügyminisztérium fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóját és főispáni titkárt miniszteri segédfogalmazóvá. Kézirat, 1 beírt oldal, a Magyar Királyi Belügyminisztérium fejléces, papírfelzetes viaszpecséttel ellátott papírján, Khuen-Héderváry autográf aláírásával. A pecsét kissé megrongálódott.

11. Lukács László (1850–1932), később a Magyar Királyság 18. miniszterelnöke (1912. április 22. – 1913. június 10.), Budapesten 1902. június 30-án kelt levele Martonffy József m. kir. pénzügyi számtisztnek saját kérelmére történt hivatali áthelyezéséről. Kézirat, 1 beírt oldal, a Magyar Királyi Pénzügyminiszter fejléces, papírfelzetes viaszpecséttel ellátott papírján, Lukács László autográf aláírásával.

12. Friedrich István (1883–1951) a Magyar Királyság 31. miniszterelnöke (1919. augusztus 7. – 1919. november 24.), egyben kereskedelemügyi és belügyminiszter. A fegyverszüneti bizottságnak Budapesten, 1919. szeptember 23-án címzett levelében ismerteti azt a kellemetlen ügyet, amikor a román megbízottak a magyar központi egészségügyi anyag- és gyógyszerraktár anyaga elszállítását tervezték, ám az ennek megakadályozására érkező Reginald Gorton angol és Harry Hill Bandholtz amerikai tábornokok dolgavégezetlenül távoztak, mert az ügyeletes tiszt ebédszüneten volt. Friedrich kéri a bizottságot, hogy a népegészségügyi miniszter által az ügyben elrendelt vizsgálat eredményét ismertesse az ügyben érintett entente tábornokokkal.

Gépirat másolata, 1 beírt oldal, Friedrich István miniszterelnök autográf aláírásával.

13. Huszár Károly (1882–1941), Magyarország miniszterelnökének (1919. november 24. – 1920. március 15.) 1920. február 11.-én kelt levele a Szövetséges Katonai Misszióhoz, melyben kifejti, hogy a tudomására jutott miszerint Temesváron a román megszálló csapatok összeesküvés vádjával mintegy 200 embert tartóztattak le és tartanak fogva durva körülmények között, és kéri a méltányos bánásmódot, valamint az igazságos vizsgálat lefolytatása után a foglyok szabadon bocsátását. Gépirat, francia, 1 beírt oldal, Huszár Károly autográf aláírásával.

14. Simonyi-Semadam Sándor (1864–1946), a Magyar Királyság 25. miniszterelnöke (1920. március 15. – 1920. július 19.) 1920. április 16-án kelt levele a Szövetséges Katonai Misszióhoz. A miskolci katonai vezetés tudatta, hogy a cseh hatóságok letartóztatták Mosoly Géza miskolci lakost, amikor az barátját Beregszászon meglátogatta. Simonyi-Semadam arra kéri az 1919. augusztus 6-án felállt Szövetséges Katonai Missziót – amelynek fő feladata a román seregek távozásának felügyelete volt –, hogy avatkozzanak közbe a fogoly elengedése végett. Az angol–francia–olasz–amerikai négyhatalmi tábornoki kar Harry Hill Bandholtz, Reginald Gorton tábornok, Jean César Graziani és Ernesto Mombelli tábornokokból állt. Gépirat, francia, 1 beírt oldal, Simonyi-Semadam autográf aláírásával.

15. Gróf Teleki Pál (1879–1941), Magyarország miniszterelnöke (1920. július 19. – 1921. április 14., 1939. február 16. – 1941. április 3.), mint vallás- és közoktatásügyi miniszter Budapesten, 1938. június 30-án kelt levelében kinevezi dr. Pamlényi Istvánné, szül. Schmitt Annát a m. kir. állami óvónőképző intézetének rendes tanárává. Gépirat, 2 folio, 1 beírt oldal, a magyar királyi vallás- és közoktatásügyi miniszter fejléces, papírfelzetes viaszpecséttel ellátott papírján, Teleki Pál autográf aláírásával.

16. Gróf Bethlen István (1874–1946) miniszterelnök (1921. április 14. – 1931. augusztus 24.) Budapesten, 1907. január 15-án kelt szigorúan bizalmas levele gróf Csáky Károly m. kir. honvédelmi miniszterhez, melyben felhívja figyelmét a Magyar Szemle címen megindult havi folyóirat kulturális jelentőségére és azon szempontokra, melyek a folyóirat útján a művelt középosztály helyes politikai tájékoztatásához fűződnek, valamint emlékezteti, hogy nem tett eleget ezzel kapcsolatos kérésének, miszerint a hatáskörében működő hivatalok és hatóságok részére 150 példányra fizessen elő. Ez alkalommal nyomatékosan kéri, hogy kérését Csáky okvetlen teljesítse. Gépirat, a Miniszterelnök fejléces papírján, Bethlen István autográf aláírásával. A verzon piros ceruzás aláhúzással.

17. Imrédy Béla (1891–1946), a Magyar Királyság 31. miniszterelnöke (1935. január 6. – 1938. május 14.), pénzügyminiszteri funkciójában Budapesten, 1933. október 17-én kelt levelében Vitéz Szentkeresztesy Henriket a légügyi hivatal kirendelt vezetőjének nevezi ki. Gépirat, 1 beírt oldal, 1 folio, a Magyar Királyi Honvédelmi miniszter fejléces, szárazpecsétes papírján, Imrédy Béla autográf aláírásával.

18. Bárdossy László (1890–1946) a Magyar Királyság 33. miniszterelnöke (1941. április 3. – 1942. március 7.). Bárdossy 1922-ben került a Külügyminisztérium sajtóosztályára, amelynek 1924-ben kinevezett vezetője lett. 1925. november 25-én kelt, Csáky Károly (1873–1945) honvédelmi miniszternek írt levelében mint miniszteri tanácsos részletesen beszámol egy Szemere István nevű hírlapíró különböző német nagyvárosokban a Honvédelem című lap nevében elkövetett szélhámosságairól. E szavakkal zárja sorait: „Nagyméltóságod ez ügyben tett nagybecsű intézkedéséről mielőbbi értesítést kérek, hogy a magyar presztizsen esett csorbát mielőbb enyhítsük.” Gépirat, 5 beírt oldal, a Magyar Kir. Külügyminisztérium Sajtóosztálya fejléces papírján, Bárdossy László autográf aláírásával. A szövegben kék és fekete ceruzás aláhúzásokkal.

19. Kállay Miklós (1887–1967), a Magyar Királyság 34. miniszterelnöke (1942. március 9. – 1944. március 22.), Budapesten, 1942. augusztus 26-án kelt levelében miniszteri fogalmazóvá lépteti elő dr. Mokcsay Sándort, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa miniszteri segédfogalmazóját. Gépirat, 2 beírt oldal, a Magyar Királyi Miniszterelnökség fejléces, papírfelzetes pecséttel ellátott papírján, Kállay Miklós autográf aláírásával.

20. Sztójay Döme (1883–1946), a Magyar Királyság 35. miniszterelnöke (1944. március 22. – augusztus 29.), 1936–1944 között Magyarország berlini követeként teljesített szolgálatot. Ekkor keletkezett a „vitéz nemes nagybacsoni” Nagy Vilmos (1884–1976) honvédelmi miniszterhez Berlinben, 1943. március 23-án kelt levele, melyben Gustav Adolf von Wulffen tábornok kérésére megküldi Nagy Vilmos potsdami látogatását megörökítő fényképet. Gépirat, 1 beírt oldal, a M. Kir. Követ fejléces papírján, címzett borítékkal, Sztójay Döme autográf aláírásával.

21. Sztójay Döme (1883–1946) miniszterelnöksége idejéből származik az ismeretlen címzett („Nagyméltóságú Főispán Úr”) az I. m. kir. honvéd hadtest területére kiterjedő országmozgósítási kormánybiztossá történő kinevezése és minisztériumba rendelése. Gépirat, 1 beírt oldal, a Magyar Királyi Miniszterelnökség fejléces papírján, hozzá a Miniszterelnökség címzetlen borítékjával, Sztójay Döme autográf aláírásával. A lap felső részén foltosodás.

22. Szálasi Ferenc (1897–1946), Magyarország nemzetvezetője (1944. október 16. – 1945. március 28.), 1942. június 5-én Budapesten kelt levelében így üdvözlí a címzettet: „Nemzetes Kovács József testvérnek. Testvér! A beküldött verset igaz magyar szeretettel köszönöm. Kérem, hogy a hungarista munkaállam megvalósításáért vívott áldozatos harcunkban egyetértésben, tudásunknak és szorgalmunknak legjavát adva, dolgozzanak hittel és rendületlen kitartással. Hungarista köszöntéssel: Kitartás! Szálasi Ferenc” Gépirat, 1 beírt oldal, a Nyilaskeresztes Párt logós papírján, Szálasi Ferenc autográf aláírásával.

23. Csatay Lajos magyar királyi honvédelmi miniszter által Magyarország Főméltóságú Kormányzójához intézett augusztusi felterjesztését, melyben Rieger Ignác m. kir. gazdaszati alezredes nyugállományba helyezését kéri. A felterjesztés alatt található jóváhagyó legfelsőbb elhatározást Horthy Miklós Magyarország kormányzója (1920. március 1. – 1944. október 16.) és Csatay Lajos írta alá 1944. szeptember 18-án, Budapesten. Gépirat, 3 beírt oldal, Csatay Lajos autográf aláírásával.

24. Tombor Jenő honvédelmi miniszter Budapesten, 1946. június 24-én kelt felterjesztése Tildy Zoltán (1889–1961) miniszterelnök (1945. november 15. – 1946. február 1.), akkori köztársasági elnökhöz Kiss István honvéd kegyelmi ügyében. Kiss előre megfontolt szándékkal felrobbantotta feleségét, aki ezt túlélte. Kiss büntetését félbeszakították, mert vállalkozott a fel nem robbant lövedékek hatástalanítására. Tombor erre hivatkozva, valamint arra való tekintettel, hogy Kiss rendes polgári foglalkozással rendelkezik és politikai magatartása ellen sem merült fel kifogás kéri Tildyt, hogy kegyelemből engedje el a büntetés hátralévő részét. Gépirat, 3 beírt oldal, Tombor Jenő és Tildy Zoltán autográf aláírásával.

25. Dinnyés Lajos (1901–1961), a második magyar köztársaság 2. miniszterelnöke (1947. május 31. – 1948. december 10.) 1948. március 17-én Budapesten kelt, a 8.900/1947. Korm. rendelet 5. §-a alapján alakult Bizottsághoz címzett előterjesztésében kéri a jegyzőkönyveiben szereplő, a honvédelmi tárca körében történt nyugdíjmegvonás ügyében készített javaslatok határozattá emelését. Gépirat, 1 beírt oldal, Dinnyés Lajos, valamint a négy hozzájáruló autográf aláírásával: Rákosi Mátyás (1892–1971) miniszterelnökhelyettes, később a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 2. elnöke (1952. augusztus 14. – 1953. július 4.), Szakasits Árpád akkori miniszterelnökhelyettes, dr. Nyárádi Miklós akkori pénzügyminiszter, Veres Péter honvédelmi miniszter autográf aláírásával.

26. Nagy Imre (1896–1958), a Magyar Népköztársaság minisztertanácsának 3. (1953. július 4. – 1955. április 18.) majd 5. (1956. október 24. – november 12.) elnöke, ekkor az MKP, majd az MDP Központi vezetőségének és a Politikai Bizottságnak tagjaként Veres Péter honvédelmi miniszterhez Budapesten, 1947. december 13-én írt levele, melyben a koránál fogva nyugállományba készülő Sasvári Mihály alhadnagy szolgálatban maradását kéri. Gépirat, 1 folio, az Országgyűlés elnöke fejléces papírján, a Magyar Honvédelmi miniszter pecsétjével.

27. Kádár János (1912–1989), a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 6. majd 8. elnöke (1956. november 4. – 1958. január 28. és 1961. szeptember 13. – 1965. június 30.), a Magyar Népköztársaság államminisztere (1958. január 28. – 1961. szeptember 13.) Budapesten, 1960. január 9-én kelt levele „Temes Jenő elvtársnak. Kedves Temes elvtárs! Megkaptam levelét és annak mellékleteként küldött fényképet. Hálásan köszönöm jókívánságait és a képet. Kérem Önt, fogadja legjobb kívánságaimat az uj esztendőre. Elvtársi üdvözlettel: Kádár János.” Gépirat, 1 beírt oldal, a Magyar Szocialista Munkáspárt fejléces papírján és pecsétjével. Méret: 14,5×20,9cm

28. Kállai Gyula (1910–1996), a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa 9. elnökének (1965. június 30. – 1967. április 14.) 1974. április 4-re szóló meghívója hazánk felszabadulásának 29. évfordulója alkalmából. Nyomtatvány, színes meghívó kártya, Kállai Gyula autográf aláírásával. Méret: 9,4×16,7 cm

2 500 000.-

81. FERENC JÓZSEF NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA

Bécs, 1868. január 22.

Ferenc József 1868. január 22-én, Bécsben kelt magyar nyelvű oklevele, amelyben nemességet, nemesi címet és a „babádi” előnevet adományozza Madas Károly (1814–1901) Pest megyei törvényszéki helyettes elnök, későbbi országgyűlési képviselő, a Baár-Madas Református Gimnázium egyik majdani alapítója, valamint fia, Sándor részére. Az adományozott címer: ezüst mezőben zöld hármashalomból növekvő, ágaskodó, jobbra néző vörös griff. Koronás pántos sisak, sisakdísz: a címerben szereplő griff. Sisaktakaró: vörös-ezüst. Az oklevél kiemelkedik részletgazdag, kézzel festett díszítésével, amely nem csak a címerfestményt, hanem a szövegek közötti ornamentikát és a keretdíszet is magában foglalja. Külön említést érdemel a címlap, amelynek pompás kompozíciójában helyet kaptak a történelmi Magyarország címerei is: felül külön címerpajzson a magyar, és a horvát, dalmát, illetve szlavón címer, alul pedig Erdély címere.

Pergamen, magyar nyelven, az uralkodó aláírásával, Festetics György király személye körüli miniszter ellenjegyzésével. 5 folio, ebből az oklevél maga 3 foliót tesz ki, a negyediken vármegyei kihirdetési, illetve Királyi Könyvekbe való iktatásról szóló záradék, az ötödik folio üres.

A záradékok mellett olvasható továbbá Czeglédy Endre (1874–1965) mérnök, kisgazdapárti politikus, országgyűlési képviselő 1930. március 17-én kelt feljegyzése, hogy a dokumentumot Darányi Ignác volt földművelésügyi miniszter, mint végrendeleti végrehajtó Madas Károly és fia elhunytával Czeglédynek, mint a család legközelebbi rokonának a kriptakulccsal együtt átadta. Erre a bejegyzés előtt legalább három évvel korábban kerülhetett sor, Darányi ugyanis 1927 áprilisában maga is elhunyt.

Díszes vörös bőrkötésben, arany sodraton fémtokos függőpecséttel, zöld bőr borítású keménytokban.

1 000 000.-

82. HIERONYMI KÁROLY KÖSZÖNTÉSE

1874.

A Magyar Királyi Államvasutak igazgatósági tagjainak és főhivatalnokainak aláírásokkal ellátott üdvözlőlapja Hieronymi Károly politikus, 1874 októberétől közmunka- és közlekedésügyi helyettes államtitkár, későbbi belügyminiszter (1892–1895), majd kereskedelemügyi miniszter (1903–1905, 1910–1911) részére. Az aláírók sorában – összesen két és fél oldalon – szerepel többek között: Tolnay Lajos MÁV-igazgató, Horváth Alajos MÁV-igazgatóhelyettes, Grósz (1878-tól Csatáry) Lajos MÁV-főorvos (itt: „közegészségi tanácsos”), Szmekál József miniszteri tanácsos, Kun Adolf Károly ügyosztályfőnök.

Papír, 5 fol., kissé kopott, aranyozott, díszes, piros selyemkötésű mappában.

180 000.-

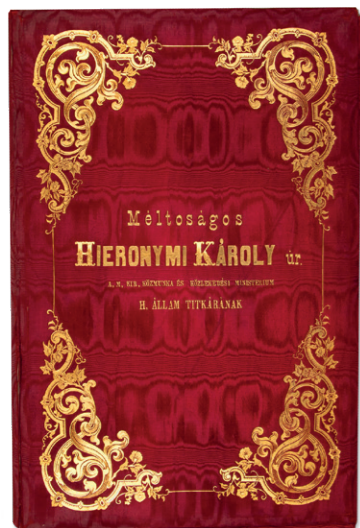
83. HIERONYMI KÁROLY KÖSZÖNTÉSE

1878. január 1.

A Magyar Királyi Államvasutak hivatalnokainak aláírásokkal ellátott üdvözlőlapja Hieronymi Károly politikus, ekkor (1874-től) közmunka- és közlekedésügyi helyettes államtitkár, később belügyminiszter (1892–1895), majd kereskedelemügyi miniszter (1903–1905, 1910–1911) részére. Az aláírók sorában – összesen tizenhat oldalon – szerepel többek között Tolnay Lajos MÁV-igazgató, Grósz (1878-tól Csatáry) Lajos MÁV-főorvos és más vasúti tisztviselők: Szarvassy György, Wachsmann Ferenc Pohl Ottó, Havasi Antal, stb.

Papír, 12 fol., kissé kopott, aranyozott, díszes, kék selyemkötésű mappában.

180 000.-

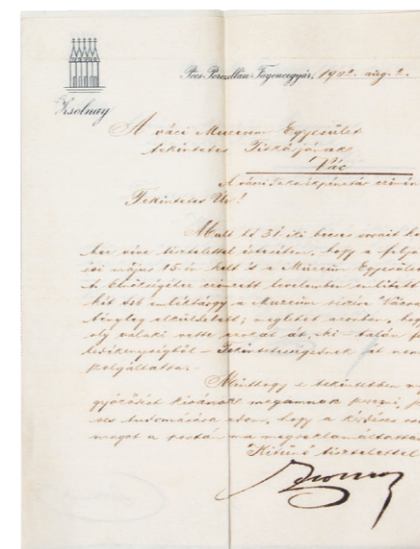
84. FERENC JÓZSEF ADOMÁNYLEVELE

Bécs, 1901. január 23.

Ferenc József 1901. január 23-án, Bécsben kelt oklevele, amelyben az Osztrák Császári Vaskorona-rend II. osztályát adományozza Virter Lajos (1818–1910) zaklumi (stagnói) címzetes püspök és váci nagyprépost részére. Az oklevél kitűnik átlagon felüli díszítettségével: felül az osztrák császári sas fekete-fehér képe látható, a szöveg pedig több helyütt (az uralkodó, illetve az adományozó neve) kézzel festett, utóbbiak közül is kitűnik az oklevél-, illetve egy mondatkezdő iniciálé gazdag díszítése.

Pergamen, latin nyelven, kék-sárga sodraton fémtokos viasz függőpecséttel. Ferenc József aláírásával, a Vaskorona-rend kancellárjának (Ignaz Plencz), illetve titkárának (Alexander von Hillenbrand) ellenjegyzésével.

80 000.-

85. ZSOLNAY MIKLÓS KÉT LEVELE A VÁCI MÚZEUM EGYESÜLET TITKÁRÁNAK

Pécs, 1902. augusztus 2–5.

Zsolnay Miklós (1857–1922), a híres pécsi Zsolnay porcelánmanufaktúra fejlesztője és utolsó igazgatója leveleiben két, a Váci Múzeum Egyesület számára elküldött és elveszett emléktárggyal kapcsolatban ír. Az Egyesület titkárát a Pécsen, 1902. augusztus 2-án írt levelében tisztelettel értesíti, „hogy a folyó évi május 15-én kelt és a Múzeum Egyesület Elnökségéhez címzett levelében említett két drb emléktárgy a múzeum részére Vácra tényleg elküldetett; meglehet azonban, hogy oly valaki vette azokat át, ki – talán feledékenységből – Tekintetességednek át nem szolgáltatta. Minthogy e tekintetben meggyőződést kívánok magamnak szerezni, szíves tudomására hozom, hogy a kérdéses csomagot a postán ma megreklamáltattam.” Három nappal később, 5-én kelt levelében pedig jelzi, hogy csatolva megküldi a hozzá „beérkezett postai tudakozványt a Múzeum részére annak idején elküldött emléktárgyakra vonatkozólag.”

Kézirat, 2 folio, a Pécs Porcellán Fáyengyár féltrevezécs papírján, Zsolnay Miklós autográf aláírásával.

80 000.-

86. FERENC JÓZSEF NEMESSÉG- ÉS CÍMERADOMÁNYA

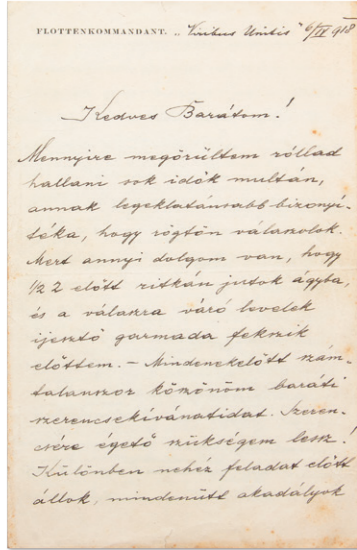
Bécs, 1910. augusztus 7.

Ferenc József 1910. augusztus 7-én kelt, magyar nyelvű oklevele, amelyben Havas Emil és családja részére magyar nemességet, „kisunyomi” nemesi előnevet és címet adományoz. Az uralkodó és gróf Khuen-Héderváry Károly aláírásával, a Királyi könyvekbe való bevezetésről szóló záradékkal (1910. december 19.), Ulrich Mihály királyi tanácsos aláírásával. A címerfestményt Ernst August Krahl (1858–1926) osztrák címerfestő készítette.

Könyv alakban kiállított oklevél, festett és aranyozott lapokkal, vörös maroquin-kötésben, aranyozott címerrel és díszítéssel, moiré selyem belsővel. Fémcsatos, zöld védőtokban, kopott aranyozású sodraton fémtokos függőpecséttel.

250 000.-

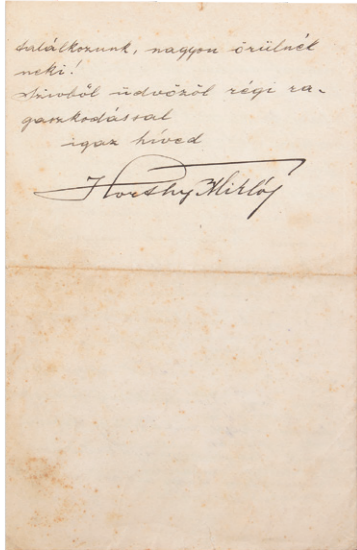
87. HORTHY MIKLÓS LEVELE A VIRIBUS UNITIS CSATAHAJÓRÓL

1918. április 6.

Horthy Miklós ellentengernagy autográf levele a Viribus Unitis csatahajóról, a Monarchia flottájának zászlóshajójáról, ismeretlen címzetthez. Horthy Miklóst közel harminc éves osztrák-magyar hadiflotta szolgálatának csúcspontjaként 1918. február 27-én ellentengernaggyá és több, rangban felette álló sorhajókapitányt és tengernagyot megelőzve a császári és királyi flotta parancsnokává nevezték ki. Horthy, habár kezdetben nem kérte a kinevezést, tudta, hogy a háború negyedik évében nem igazán tudja már befolyásolni a dolgok állását, mégis nagy tervek végrehajtásába vágott bele. Átcsoportosította az addig kikötőkben állomásozó, tétlenségre ítélt flottát kisebb stratégia hadműveletekre (éppen e levél írásának napján ütött rajta egy különítmény az Anconában állomásozó torpedós gyorsmotorcsónakon), illetve az utolsó nagy bevetésre kezdte el felkészíteni, ami az otrantói védőzár felszámolását tűzte ki célul. Jelen levél ennek a haditervnek az előkészületei alatt íródott, feltehetően emiatt panaszkodik Horthy „a válasza váró levelek ijesztő garmadá”-jára és fogadja az ismeretlen címzett jó kívánságait, ugyanis elmondása szerint „nehéz feladat előtt” áll és „mindenütt akadályok tornyosulnak” útjában. Horthy válaszelevele ennek az ismeretlen címzettnek a közeli barátságáról tanúskodik, szívélyesen fogadja, és örül, hogy felkereste találmányával, amely valamiféle kisebb tengeralattjáró lehetett. Azonban Horthynak hadászati és logisztikai okokból is el kellett utasítania barátja találmányát: egyrészt csak ellenséges kikötőkben lehetne hatékonyan használni, másrészt pedig nem is lehetne legyártani őket, mivel „nincs material, nincs munkaerő, nincs semmi”. A levél továbbá kis betekintést ad Horthy személyes véleményébe a Monarchia hadiállapotát illetően: a szinte reménytelen helyzetben lévő tengernagy Hindenburgot teszi felelősé („Ideje, hogy Hindenburg bevégezze”), azért mert nem kapnak megfelelő felszerelést, akinek utolsó nagy nyugati offenzívája (Michael hadművelet) éppen ebben a hónapokban mondott kudarcot, és amelyre a központi hatalmak rengeteg erőforrást átcsoportosítottak.

Papír, négy beirt oldal. A papír fejlécén „Flottenkommandant”.

250 000.-

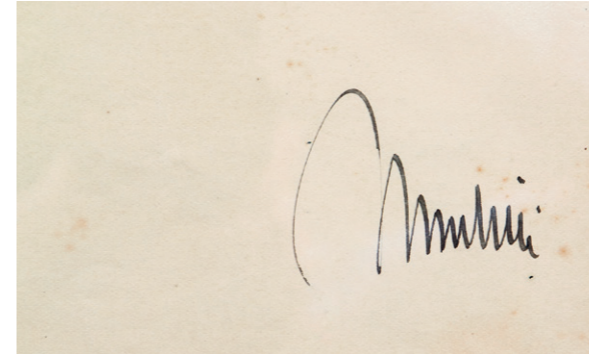

88. A HUNGÁRIA MAGYAR TECHNIKUSOK EGYESÜLETE KÉZIRATOS EMLÉK-KÖNYVE

A „Hungária” Magyar Technikusok Egyesülete kéziratos, díszes emlékkönyve. Az 1919–20-ban alakult és 1945-ig működött egyesület a műegyetemi hallgatók szervezete volt, amely rendkívül aktív és sokoldalú tevékenységet fejtett ki a két háború közötti időszakban: estélyeket, megemlékezéseket (pl. Ferenc József halálának 10. évfordulójáról), sporteseményeket szerveztek, folyóiratot adtak ki, mindezt a korabeli hazafias, irredenta felhangoktól sem mentes szellemben. Jelen emlékkönyv az elején röviden ismerteti az Egyesület addigi történetét, ezt követi az egyes csoportok katalógusa a csoport nevével, jelmondatával és címerével, amelyet aláírások formájában az egyes tagok névsora egészít ki. Az emlékkönyv tehát pillanatfelvétel egy kevésbé ismert egyetemi diákegyesület életéből, amely egyszersmind feltárja a Hungária belső struktúráját is. A harminc, sorszámmal ellátott egyesületi csoport változatos neveket bírt, a korabeli diákelet lenyomataként: Szittyá, Hunnia, Borsodiak, Bujdosók, Karpathia, Holló, stb. Az aláírók között nem csak később neves diákok, hanem a kor ismert mérnök- és tanáregyéniségei is megtalálhatóak, például Bresztovszky Béla (1872–1941) gépészmérnök, egyetemi tanár, Rohringer Sándor (1868–1945) vízipítő mérnök, egyetemi tanár, vagy Reguly Zoltán (1904–1952) gépészmérnök. A kötet díszítése külön említést érdemel: a bevezető orientális kalligráfiával készült, a címerek kézzel festettek.

Börkötésben, helyenként kopásokkal, fém rátétekkel. Az előlő kötéstábla közepén „H” monogrammal.

200 000.-

89. BENITO MUSSOLINI ÉS III. VIKTOR EMÁNUEL ALÁ-ÍRÁSA

Róma, 1927. május 8.

III. Viktor Emánuel (1869–1947) olasz király oklevele, amelyben a trieszti lakos csehszlovák állampolgárok, Simone és Betty Spitzer kérésére olasz állampolgárságot adományoz a szenci (Senec/Wartberg) születésű özv. Pollak (szül. Reiss) Ceciliának.

Papír, üvegezett keretben. Az uralkodó és Benito Mussolini aláírásával.

200 000.-

90. MAX PLANCK AUTOGRÁF LEVELEZÉSE BÁNOS GIZELLÁVAL

Bános Gizella Max Planckhoz írt levelének vázlata

Szeged, 1937. március 1.

A fiatal fizikus levelet ír Plancknak, hogy tanulmányai végén, PhD-dolgozatának megírása előtt áll, melynek tárgya Planck filozófiai világnézete („Max Planck természetbölcsélete”, „Die Max Planck's philosophische Weltanschauung”). Miközben biztosítja Planckot, hogy micsoda megtiszteltetés és öröm lesz erről a témáról írni, érdeklődik, hogy 1937-ig megjelentett-e Planck más hasznos cikket az általa elemezni kívánt munkák listáján kívül. Egy oldal gépiratos levélpiszkozat németül, autográf javításokkal.

Hozzá: Max Planck válasza Bános Gizella levelére, Berlin, 1937. március 8.

Planck válaszelevelében örömét fejezi ki, hogy Bános az ő filozófiai világnézetét kívánja tanulmányozni. Megnyugtatta a fiatal fizikust, hogy az említett publikációk elegendőek lesznek a szakdolgozatához. Másrészt megjegyzi, hogy Bánosnak a „Vom Wesen der Willensfreiheit” („A szabad akarat lényegéről”) érdemesebb a második kiadását használnia, mivel az tartalmaz néhány utólagos kiegészítést.

Max Planck (1858–1947) német fizikus, aki a kvantumelmélet megalkotójaként ismert, jelentős filozófiai nézetekkel is rendelkezett, különösen a tudomány, a valóság és az emberi tudat természetének tekintetében. Planck a tudományos realizmus elkötelezett híve volt, amely azt az elképzelést vallja, hogy a külső világ az emberi érzékeléstől vagy megfigyeléstől függetlenül is létezik. Úgy vélte, hogy a tudomány célja az univerzum objektív igazságainak felfedezése, még akkor is, ha ezek az igazságok meghaladják a közvetlen emberi tapasztalás határait. Ez a nézet megkülönböztette őt más kortárs tudósoktól és filozófusoktól, akik inkább az idealizmus vagy a pozitivizmus felé hajlottak, amelyek azt állítják, hogy az érzékelhető jelenségek csak emberi észlelések tekintetében valóságok.

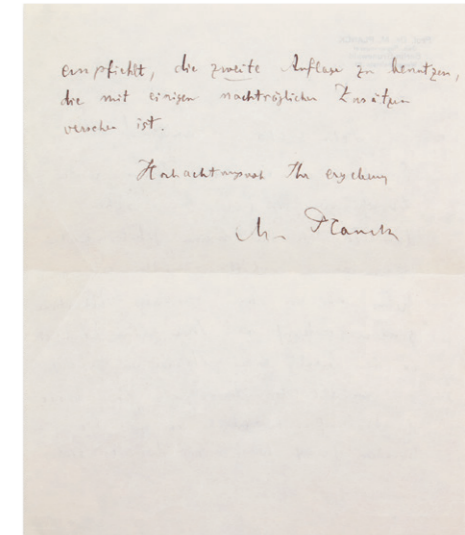
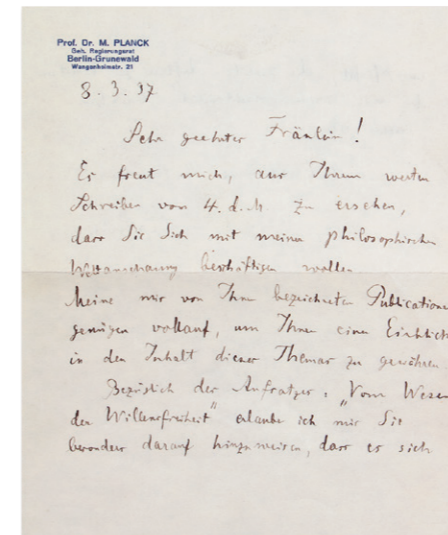
Egy beirt oldal, tintás autográf levél németül, Max Planck fejléces levélpapírján.

Max Planck fejléces borítékja, tintával írt címzéssel.

Hozzá: Bános Gizella önéletrajza. Szeged, 1963. jún. 15. Egy gépiratos oldal, autográf aláírással.

Hozzá: Három fénykép Bános Gizelláról valamint a Phlogiston 1941 júniusi lapszáma 24 p.

500 000.-

91. SVÉD SCHUTZPASS BUDAPESTI ZSIDÓ SZEMÉLY RÉSZÉRE

Budapest, 1944. szeptember 24.

Raoul Wallenberg által 1944. szeptember 24-én, Budapesten kiállított, 80/07-es iratszámú oltalomlevél Révész Mária részére. A hivatalos dokumentum alján a nagykövetség hitelesítő körbélyegzőjével, valamint Carl Ivan Danielsson svéd nagykövet autográf aláírásával és Raoul Wallenberg szignójával. Az oltalmazott személy saját kezű aláírása a nyomtatvány írógéppel kitöltött személyi adataitól jobbra, beragasztott igazolványképpel, körbélyegzővel hitelesítve.

Wallenberg érkezése előtt a budapesti svéd nagykövetség már állított ki úti okmányokat, amelyek svéd útlevélként funkcionáltak a magyarországi zsidók számára. A dokumentumoknak nem volt valódi törvényi felhatalmazásuk, de a svédeknek sikerült meggyőzniük a magyar hatóságokat arról, hogy az azokat birtokló személyek a svéd korona védelme alatt állnak. Amikor Wallenberg 1944. július 9-én Budapestre érkezett és követségi titkári minőségben átvette a mentési ügyeket, úgy döntött, hogy a tanúsítványoknak hivatalosabbnak kell kinézniük, ezért újratervezte őket. Bevezette a svéd zászló színeit, a kéket és a sárgát, az iratokat kormánybélyegzővel jelölte meg, és a svéd koronát is rárakatta. Danielsson budapesti svéd nagykövet mellett Wallenberg is szignálta a dokumentumokat a bal alsó sarokban. Ezekért a felbecsülhetetlen értékű, életmentő dokumentumokért, és amelyek a zsidók számára a biztos halál elől való menekülést tették lehetővé,

a XX. század egyik legnagyobb humanitáriusa az életével fizetett. Amint arról az Encyclopaedia Judaica is beszámol, mikor a szovjet hadsereg közeledett Budapesthez, és a többi diplomata elhagyta a várost, Wallenberg úgy döntött, hogy ott marad, hogy megvédje „zsidóit”. E célból a debreceni szovjet főhadiszállásra ment: nyoma veszett, és soha többé nem látták élve.

Egy oldalas, jó állapotú nyomtatvány.

360 000.-

92. MINDSZENTY JÓZSEF ESZTERGOMI ÉRSEK, BÍBOROS AUTOGRÁF KÖSZÖNŐ LEVELE ISMERETLENHEZ.

„SZÉKKAPITÁNY ÚR!” MEGSZÓLÍTÁSSAL

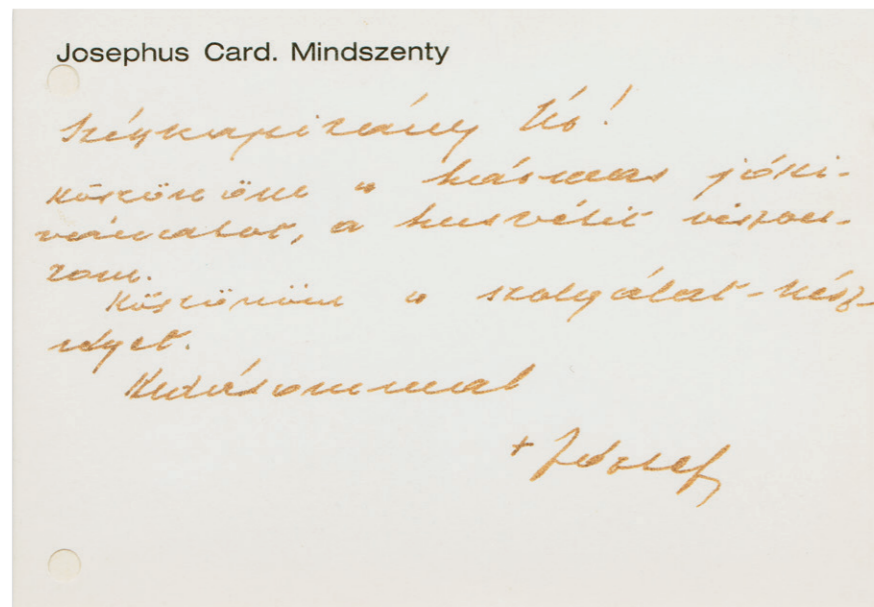
Mindszenty József (1892-1975) esztergomi érsek, bíboros autográf köszönő levele ismeretlenhez. „Székkapitány Úr!” megszólítással.

Mindszenty megköszöni a „három jókívánásokat” (a húsvétit viszonozza is) és a „szolgálat-készséget”.

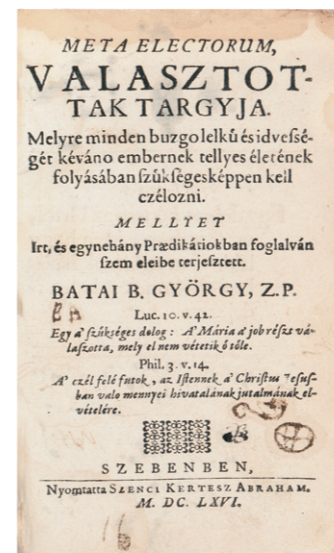
Josephus Card. Mindszenty előnyomtatott levélen, dátum nélkül, négy, tintával beírt sor.

Egy levél, modern, üvegezett keretben, paszpartuval. Méret: 14×10 cm. Keret: 29×23 cm. Baloldalon két korábbi, szöveget nem érintő lefűzési lyuk.

60 000.-

Régi Magyar Könyvtár

93. [BÁTAI] BATAI B. GYÖRGY

Meta Electorum, Valasztottak Targyja. Melyre minden buzgo lelkű és idvességét kívánó embernek tellyes életének folyásában szükséges-képpen kell czélozni.

Szebenben, 1666. Nyomtatta Szenczi Kertesz Abraham.

[12] + 188p.

Református prédikációk gyűjteménye. A szerző külföldi tanulmányai után Kolozsvárott lett rektor, majd lelkész. A puritánusokkal és legfőképp Apáczai Csere Jánossal való konfliktusa miatt a félreeső Zilahra helyeztette át magát. Itt gyűjtötte össze, és szedte rendbe lelkési működése alatt készített kéziratait, amelyeket kinyomtatás végett elküldött a Váradról Szebenbe menekült Szenci Kertész Ábrahámnak. A „Meta Electorum” az utolsó a megjelent írásai közül. Bod Péter így méltatja: „válogatott matériákról írott szép könyv”. Új kartonkötésben, erősebben foltos lapok. A szövegben számos helyen korabeli bejegyzések. Az utolsó levél hiányzik.

RMK I. 1041.

200 000.-

94. SZENT BIBLIA. AZ EGESZ KERESZTÉNYSÉGBEN BEVÖTT RÉGI DEÁK BÖTÜBŐL MAGYARRA FORDÍTOTTA A JÉSZUS-ALATT VITÉZKEDŐ TÁRSASÁG-BÉLI NAGY-SZOMBATI KÁLDI GYÖRGY PAP.

Bécben, 1626. Formika Máté.

1t. (metszett címlap) + 1176 [recte: 1196] + [32]p. (A 801. oldaltól ugrik a számozás)

Az első teljes magyar nyelvű katolikus bibliafordítás első kiadása. Fordítója Káldi György jezsuita hitszónok és szentírásfordító. A bibliafordítás munkáját 1605-ben Pázmány Péter felszólítására kezdte és első kéziratát, feltehetően korábbi fordításkísérletek felhasználásával, két év alatt készítette el. A végleges változat Pázmány, Bethlen Gábor, a bécsi kincstár és mások anyagi támogatásával jelent meg. A magyar nyelvre gyakorolt hatása a Károli-féle fordításéhoz mérhető: a későbbiekben, így a nyelvújítás korában maga Kazinczy Ferenc a lehető legnagyobb elismeréssel beszélt Káldiról, – a Káldi Biblia tulajdonképpen ekkor foglalta el méltó helyét a magyar irodalmi nyelv kialakulásában. A XX. század közepéig használták, több kiadást megélt.

Az eredeti aranyozott bőrgerinc megtartásával készített bordázott egészbőr-kötésben. Címlapja megerősítve, az első 10 levél javítva, a lajstrom két levele, és az 597. oldal sarka is pótolva. Az oktató intés nincs bekötve. Hibái ellenére is stabil, használható példány. Folio. Az első tábla verzóján vignetta: ex libris veter. Bibliothecae Batthyanianae.

RMNY 1352., RMK I. 551.

450 000.-

95. SZENT BIBLIA. AZ AZ: ISTENNEK O ES UJ TESTAMENTOMABAN FOGLALTATOTT EGÉSZ SZENT IRAS. MAGYAR NYELVRE FORDÍTATOTT CAROLI GASPÁR ÁLTAL. MOSTAN PEDIG UJOBAN EZ ÖREG FORMÁBAN...A' MI URUNC JESUS CHRISTUSNAC UJ TESTAMENTOMA.

Varadon – Colosvarat, 1661–1660. Szenci K(ertész) Ábrahám. 1 metszett címlap + [2] + 777[recte 779]p.; - 271+ [7]p. Folio. Első kiadás.

A Váradai Biblia a harmadik bibliakiadásunk, amely kimondottan az a céllal készült, hogy Károli szövegének revíziója legyen. Károli Gáspár szövegét Köleséri Sámuel, nagyváradi teológiai tanár javította át, és nagyszámú jegyzetet is csatolt hozzá. A kiadás költségét erdélyi és partiumi főurak viselték: II. Rákóczi György, Rhédey Ferenc, de legfőképp Bethlen István. Nyomatását 1657-ben kezdte el Szenci Kertész Ábrahám Váradon, de az 1660. évi, Váradot ért török ostromban tízezer példányból 4000 megsemmisült. A megmaradt nyomtatott íveket és a nyomdát is Kolozsvárra menekítették, ahol a nyomtatást végül befejezték. Ennek a Bibliának egyik érdekessége, hogy ez az első Károli-fordítás, amelyből az Apokrifusok hiányoznak. Utolsó 20 levele javított és pótolta, a legvégén két levél rosszul költe.

XVIII. századi, restaurált, bordázott gerincű egész bőr-kötésben, címkével. Levelei fent kissé szűkre vágva. Keretdiszes címlappal, az iktári Bethlen család fametszetű címerével. A címlap restaurált, megerősített, az első 5 levél lapszélén, sarkokon pótolta és javított, kis szöveghiánnyal is. A címlapokon és a táblaverzón possesszori beírások: Szilágyi András 1711 Hód-Mező-Vásárhely, Pintér István Debreczen 1861, Tolnai Korsos István ajándéka a tolnai eklézsiának valamint az utolsó oldalak egyikén: „Kocsis Elemér könyve”, feltehetőleg Kocsis Elemér (1926–2009) református püspök bélyegzője

RMK I. 970. RMNy 2982.

800 000.-

96. ESTERÁS [ESTERHÁZY] PÁL

Mennyei Korona az az Az egész Világon lévő Csudálatos Boldogságos Szűz Kepeinek rövideden föl tett Eredeti ...

[Nagyszombat], 1696. [Egyetemi ny.].

1t. (rézmetszetű címlap) + [4] + 794 [recte 806] + [14]p. Példányunkból hiányzik a szerzőt ábrázoló címkép. Folio.

Esterházy Pál nádor, a magyar barokk költészet és zene jeles alakja. Hitbuzgalmi művei között jelentős a Mária kultuszt terjesztő munkájának két kiadása. „Atlas Marianus”-aival a jezsuita Wilhelm Gumpfenberg példáját követve a Mária-kegyképek (elsősorban a magyarországiak) számbavételére vállalkozott. Összesen 1300 kegyképet írt le, felhasználva mind a legendákat és a szóbeli hagyományt, mind a történeti adatokat. Munkája első alkalommal 1690-ben jelent meg ugyanitt, 116 rézmetszetű illusztrációval. Második kiadását bővítette, de az illusztrációkat elhagyta. A nagyszombati jezsuita kollégium 1705-ös bejegyzése.

Korabeli pergamenkötésben, szép tiszta lapokkal, jó példány.

RMK I. 1496.

400 000.-

97. HEGYESI ISTVÁN

Kegyessegnek nagy titka a mennybéli amaz három nagy tanubizonyosságoknak Attyanak, Fiunak, Szent Leleknek egy örök Istenségéről, melyet [...] rövid kérdésekben és feleletekben foglalva, csekélyen is egygyűjűképpen ki-bocsátott ...

Kolozsváratt, 1686. Némethi Mihály.

[16] + 855 [recte 857] + [3]p.

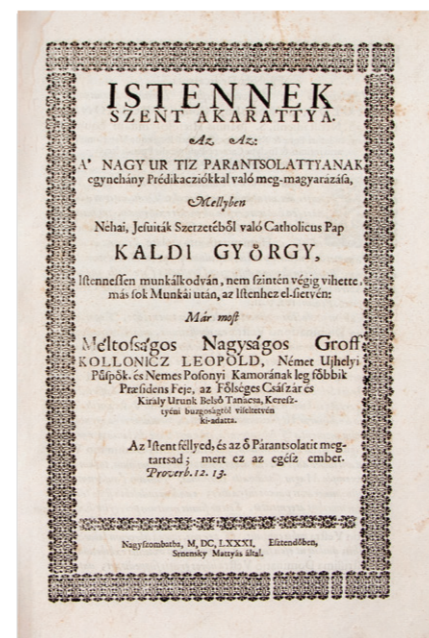
Hegyesi István (?–1688) Apafi fejedelem idejében államuradalmi főnök volt Erdélyben, ez az egyetlen nyomtatásban megjelent munkája. (Bod Péter ezen kívül ismeri még egy kéziratban fennmaradt latin polemikus írását is, melyben azon magyar tudósok ellen szólal fel, akik Coccejus János írásait mocsokolták és annak tanítványait háborgatták, azonban ez jelenleg nem ismert.)

Poss.: „Hegyi Albert 1884”

Kötetünk kivételes példány, az Apafi Mihály udvarában működő kolozsvári könyvkötőműhely fejedelmi, legyeződíszes remeke. Aranymetszéssel és körül poncolt lapszélékkel. Sajnos a dombornyomásos táblák ezüstözése kissé oxidálódott. Gerince alul-felül pótolva.

RMK I. 1352.

240 000.-

98. KÁLDI GYÖRGY

Istennek Szent Akarattya. Az Az: A' nagy Ur tiz Parantsolattyanak egynehány Prédikációkkal való meg-magyarazása, Mellyben Néhai, Jesuiták Szerzetéből való Catholicus Pap ~ ~...

Nagyszombatba, 1681. Srnensky Mattyás.

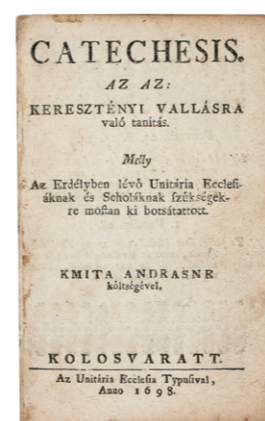
[4] + 251p. Első kiadás. Folio.

A tudós jezsuita legritkább munkájának első kiadása. A mű a címevel ellentétben elszakad a liturgikus tartalomtól és valójában apologetikus és polémikus vitairat. Ezt jelzi, hogy az elmúlt száz évben mindössze kétszer bukkant fel hazai árverésen. E kiadásnak csak az első és utolsó két levele készült Nagyszombatban, a kötet törzsét Pozsonyban nyomták. Az ajánlás címzettje Kollonits Lipót pécsújhelyi püspök ajánlásából derül ki az az érdekesség, hogy az ő jóvoltából szerb és rutén nyelvű cirill betűkészlettel gyarapodott a nyomda, noha a cirill betűs nyomtatványok (3 db) több mint tíz évvel később kerültek ki.

Korabeli, restaurált, megkímélt egész bőr-kötésben. Lapjain helyenként rozsdafoltok. Néhány levele professzionális módon javítva.

RMNy 4375; RMK I. 1268. Caplovic 2144.

450 000.-

99. [KOLOSVÁRI DÁMIÁN PÁL]

Catechesis. Az az: Keresztényi Vallásra való tanítás. Melly az Erdélyben lévő Unitaria Ecclesiáknak Scholáknak szükségekre mostan ki bocsátott. Kmita Andrásné költségével.

Kolozsváratt [recte ismeretlen nyomdahely], 1698 [recte XVIII. sz.]. Unitária Ecclesia Typusival [recte ismeretlen nyomda]. 58 sztl. lev. Tizenkettedrét.

A szerző nélkül megjelent mű kiadási évszáma bizonytalan, az első kiadása más tipográfiával, fametszetes keretézéssel jelent meg. Ez valószínűleg a XVIII. század elején, közepén készülhetett, így a nyomdahelye is kérdéses. Más a tördelés, az őrszavak és a szöveg helyesírásában is minimális módosításokat olvashatunk. Kolozsvári Dámián Pál, a kolozsvári származású unitárius lelkész és tanár Belgiumban tanult. Hazatérve Kolozsváron lelkészkedett és tanított 1716-ig, mikor az unitáriusok templomait, iskoláit és lelkészlakait elvették, ezért 64 éves korában kivándorolt, s 1720-ban meghalt. Bod Péter latin verses epitaphiumát is közli. (Magyar Athenas 144. p.)

Korabeli egész bőr-kötésben, amiről a gerinc levált, újrakötésre szorul. Elől a kövendi Simon család 1790-es possesszori bejegyzése, hátul Simonfy Péter 1839-es beírása.

RMK I. 1522a

200 000.-

100. KULTSÁR GYÖRGY

Postilla, az az evangeliomoknak, mellicket esztendőáltal a keresztyénc gyöleközetibe szoktat oluasi es hirdetni, predicatio szerint valo magyarazattia, az régies es mostani szent irásbéli doctoroknak irásokból, irattatott az Kultsár György, also lynduai predicator által, 1574 esztendőben.

Also Lyndvan [Alsóindva], 1574. Rodolphus Hoffhalter.

495 lev. [560 helyett] Első kiadás.

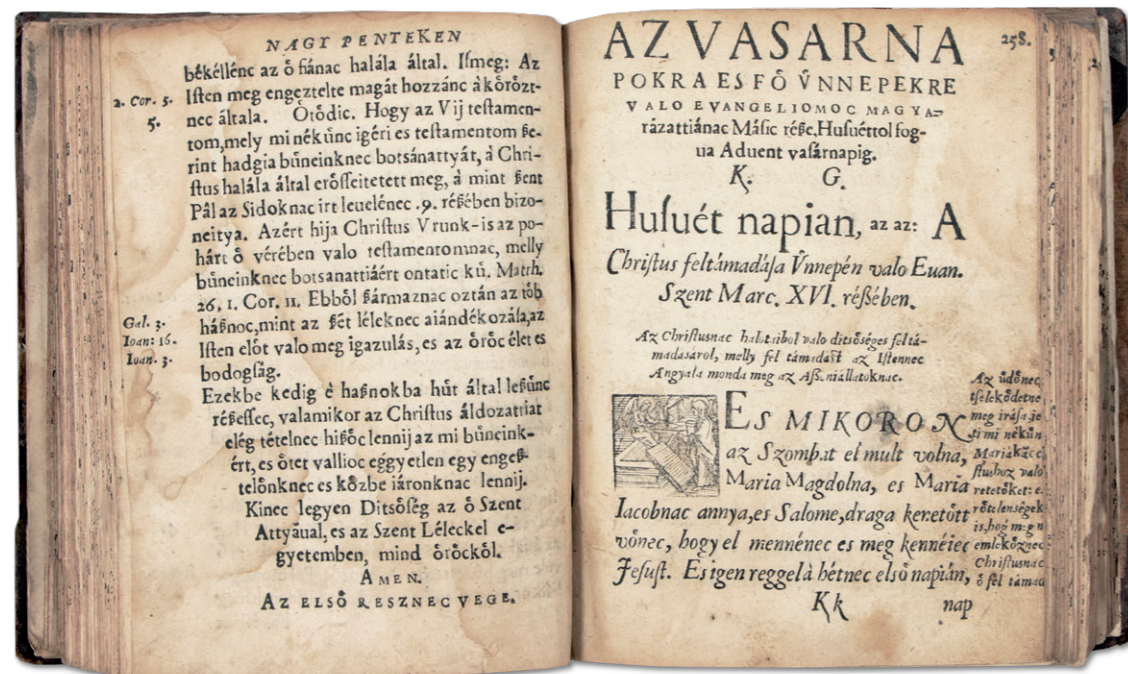
Hiányok: címlap, 1-16. 33-39. 91-94. 106-107. 202. 209-210. 217. 245-246. 266. 273. 282. 335. 481-489. 496-561. számú levelek. Kézirással pótolva: 152. 173-174. 330. 354. 466-468. 471-480. levelek. A kötet 560 levéllel teljes. Számos téves, de helyreálló számozás, a 121. kivételével. A szövegben 41 fametszetes képecskével és 9 iniciáléval.

Kultsár György prédikátort (? – Alsóindva, 1577) magyar evangélikus lelkészt, egyházi író Zala megyeinek tartják göcseji tájszólásban írt művei alapján. Más források szerint a Felvidékről került Alsóindvára. 1573-ban Bánffy Miklós fogadta alsóindvai udvarába iskolai magiszternek, 1577-es haláláig udvari prédikátorként működött. Az irodalomtörténet a prédikátor legértékesebb alkotásának az 1574 tavaszán megjelent „Postillák” című művet tartja, amivel a régi magyar irodalom kiemelkedő alakjává vált. (Újabb kiadásai Bártfa 1579. és 1597.) A munkát Lindvai Bánfi Miklós zalai főispánnak és Miksa király pohárnokának ajánlotta. Műveinek középpontjában teológiai és erkölcsi kérdések, Szentírás-magyarazatok, az Istenhez vezető útról szóló gondolatok álltak. A posztilla az igehirdetés egyik fajtája, a „post illa verba”, azaz „azon igék után” szókapcsolatból alakult ki. Jelentése: igehirdetés az evangélium felolvasása után. A prédikációk elsősorban az adott felekezet híveinek szolgálták lelki táplálékául, vigasztalást és bátorítást nyújtottak. A században a protestáns igehirdetésben műfajilag összefonódott az exegézisszerű biblíamagyarazat, a polemikus dogmatikai fejtegetés, a témapredikáció és a tanítást szolgáló szándék. Kulcsár György prédikációit is jellemzi mindez a műfaji összefonódás, de eltérően kortársaitól, kevés kitérést engedett meg magának az erkölcsi példázatok, kor eseményeire való utalásainak ürügyén. Ám a tanítani akarás szándéka nem zárta ki a szóval való gyönyörködtetés szándékát, amelyet többször is megfogalmazott. Szenci Molnár Albert is kiemeli Kulcsár munkáját: „Láttam egy néhány rutalmas eretnek könyveket is, de vadnak, hála Istennek azok ellen szép hasznos magyar könyvek és kinyomtatott prédikátzók is [...] Magyar Postillát négyet láttam: Kulcsár Györgét, Telegdi Miklósét, Bornemissza Péterét [...] de az elsőtől kiválva alig méltók az többi, hogy újjobban kinyomtatassanak [...] – idézte Hubert Ildikó Kulcsárról szóló tanulmányában.

Korabeli, hárombordás, erősen kopott, gerincén és hátsó tábláján is hiányos félbőr-kötésben, címkemaradvánnyal. Az előzékek sűrűn teleírva korabeli és későbbi megjegyzésekkel, a fenti Szenci Molnár idézettel is. Számos levele kijár, a levelek végig vízfoltosak. A lap-széleken néhány korábbi magyar nyelvű, tintás bejegyzéssel. Hiányai és állapota ellenére is becses, ritka első kiadás.

RMNy 334. RMK I. 114

2 200 000.-

101. LEX POLITICA DEI, AZ AZ, MINDENFELE TÖRVE-
NYEK, ITELETEK ES REND-TARTASOK...

Debrecenben, 1610. Lipsiai Pal.

[8] + 74 + [2]p. Negyedré.

A közéleti erkölcsről szóló bibliai idézeteket is tartalmazó jogi kiadvány ugyanebben az évben tizenkettedrét formátumban is megjelent Debrecenben. E nagyobb alakú kiadás feltehetően utóbb készült, a címlap hátán ugyanis a második bibliai idézetet kiigazították, és egy harmadikat is fűztek hozzá, a nyomdásznak pedig az előszót is kicsit át kellett alakítania, ugyanis itt Imrefi Jánosnak szól. A negyedré kiadás talán azért készült, hogy Werbőczy István Decretumához (Debrecen, 1611) lehessen kötni, amely szintén Imrefi segítségével jelent meg. Szövege kéthasábos, ugyanis így a nyomdász fel tudta használni az ugyanez évben megjelent első kiadásának a kisebb formátumú kiadás szedését.

Javitott pergamenkötésben, több lap is javítva.

RMNy 992., RMK I/419.

650 000.-

102. MEDGYESI PÁL (FORD.)

Praxis pietatis, az az keresztyén embert Isten tettzése szerént-valo járásra igazgató kegyesség gyakorlas...

Lötsén, 1678. Brewer Samuel által.

36 + 1030 + 48p. Tizenkettedrét.

Becses ritkaság, a „Praxis pietatis” utolsó teljes kiadása. Lewis Bayly (1565–1631): „The Practice of Piety” c. munkájának Medgyesi Pál (1604–1663) általi fordítása. A mű a puritán kegyesség nagyhatású kézikönyve. Először Londonban, 1611-ben jelent meg. Alapgondolata szerint a kegyességet nem csak megtanulni, hanem minden nap gyakorolni kell, ezért az élet minden mozzanatára kiterjedő útmutatót kínál. Szellemissége az egész korabeli európai protestantizmust áthatotta, de legnagyobb hatását hazánkban fejtette ki. Számos nyelven kiadták, magyarul is többször napvilágot látott. Medgyesi Pál a fordítás munkálatait még 1630-ban, cambridgei tanulmányai során kezdte el, első részletei 1632-ben, Debrecenben jelentek meg a „Szent Ágoston vallása” függelékeként. A teljes magyarítást Szenci Molnár Albert biztatására 1635-ben fejezte be, a szöveg a következő évben került ki a sajtó alól. Munkája a magyar műfordítás történetének jelentős állomása: angol eredetiből készült, de a szó szerinti átültetés helyett az értelmi hűségre törekedett. Keresettségét mutatja, hogy egy évvel kolozsvári kiadása után, annak mintájára Löcsén is megjelent. Szakítva az előző két löcsei kiadással, az apróbb változtatásokon kívül Brewer elhagyja a kalendáriumot és a csíziót. A mindennapi magánhasználatra szánt, sokat forgatott könyv jó állapotban lévő, teljes példánya raritás. A kötet többféle betűtípussal lett nyomtatva. Lapjai néhol a szövegtükörbe erősen felül körülvágtak. A szennyrajon tintás bejegyzés.

Prov.: Ex Bibl. Com. F. Széchenyi. Másodlat a Nemzeti Múzeum könyvtárából. Az előzéklapon Borda Lajos ex librisével. A címlapon régi tintás possesszori bejegyzéssel.

XVIII. századi, díszesen aranyozott gerincű félbőr-kötésben, hiányos címvignettával.

RMNy 4197; RMK I. 1225. Caplovic 1373

450 000.-

103. PÁPAI PÁRIZ FERENC

Pax corporis, Az az: Az emberi Testnek belső Nyavalyáinak Okairól, Fészkeiről, s azoknak Orvoslásának módgyáról való Tracta...Magyar nyelven másodsor ki-adott ~.

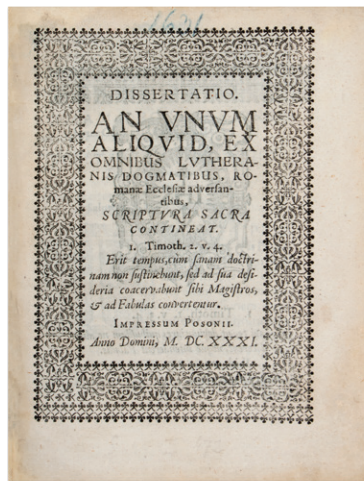
Löcsén, 1692. Brewer Sámuel. [16]+339+ [5]p.

Az első magyar szerző által írt, magyar nyelvű orvosi könyv második, kalózkidítása. Érdekessége, hogy a szerző tudta nélkül látott napvilágot. Az 1695-ben Kolozsvárott megjelent harmadik kiadás bevezetése szerint ugyanis Pápai Páriz csupán a két kolozsvárit ismerte el sajátjának. („...mert a Lötsei nyomtatást magaménak nem ismérém.”) Páriz Ferenc (1649–1716), az orvostudomány doktora, költő, műfordító és egyháztörténész majdnem négy évtizedig volt a nagyenyedi kollégium tanára. Nagyenyeden írja meg 1687-ben, kap tanári állást. Pax Corporis-át de az csak 1690-ben jelenik meg először Kolozsvárott.

RMK I. 1432.

Remek állapotú, pompás példány, tiszta levelekkel, nyolcadrét alakban. A címlap és táblaverso bejegyzései szerint a mű első tulajdonosa Tatai János, ref. lelkész volt (1669–1725), tőle fia örökölte, majd Chernelházi Chernel György (1776–1833) táblabíró könyvtárába került. Az előzéklapok 8 oldalán számos kéztől származó, jól olvasható, magyar nyelvű orvosságos feljegyzések olvashatók. Pergamenkötésben, a gerincen tintás címmel.

600 000.-

104. PÁZMÁNY PÉTER

Dissertatio, an unum aliquid ex omnibus Lutheranis dogmatibus, Romanae Ecclesiae adversantibus, Scriptura Sacra contineat

[Pozsony] Posonii, 1631. [typ. Societatis Jesu.]

[2] + 35 + [1]p. Egyetlen kiadás.

Pázmány Péter 1630-ban egy fiatal kálvinista főurat, Batthyány Ádámot igyekezett a katoli-cizmusnak megnyerni. Többek között azzal a vissza-visszatérő tételével érvelt, hogy a katolikus felfogással ellenkező protestáns tanok egyike sem alapszik a Szentírásban. Ellenfelének azt az ajánlatot tette, hogy az jelölje ki Luther tanai közül azt, amely szerinte leginkább megtalálható a Szentírásban – ő kész azt megcáfolni. A protestáns főúr ekkor prédikátoraihoz fordult, és Ján Hodík Trencsén megyei szuperintendenssel vitairatot dolgoztatott ki, melyben három tantételt választott (1. Egyedül a hit üdvözít. 2. Minden hívő biztos lehet örök üdvössége felől. 3. A pápa nem feje az egyháznak.), s ezeken igyekezett bizonyítani, hogy a Szentírásban alapszanak. Pázmány ezekre válaszolt, és ezt a protestáns főúrnak elküldte, mire az Hodík által 1630 végén „Hyperaspistes” cím alatt újabb vitairatot dolgoztatott ki (a mű kéziratban maradt), melynek lényege az előzővel megegyezett. Ezeket a tételeket cáfolta Pázmány „Dissertatio, an unum aliquid ex omnibus Lutheranis dogmatibus...” című, már nyomtatásban is megjelent művében. A vitairat annyira sikeres volt, hogy elérte célját, Batthyány Ádám 1633-ban katolizált. Rendkívül ritka mű, példányunkon kívül közgyűjteményekben összesen 6 példány (ebből 4 hiánytalan) ismeretes. Tudomásunk szerint utoljára 2002-ben szerepelt árverésen, ugyanez a példány.

XX. századi, vaknyomással díszített egész bőr kötésben, jó példány.

RMNy. 1512.; RMK II. 472.; Caplovic 305.

200 000.-

105. (PÁZMÁNY PÉTER) PAZMANY PETER

Isteni igazsagra vezérle kalauz. Mellyet írt, -- iesuitak rendin valo tanito.

Posonban, 1613. (typ. archiepiscopalis.) [24] + 816 + LVI + 126p.

Pázmány fő művének, a magyar barokk irodalom egyik legjelentősebb munkájának első kiadása. Túlzás nélkül állítható, hogy megjelenése a magyar művelődéstörténet és a magyar nyelv fejlődésének egyik mérföldköve. A magyar ellenreformáció legnagyobb alakja a kezdetektől fogva aktívan részt vett a hitvitákban. E munkája a katolikus hitvédelem szintézise, amelyben az addigi tapasztalatokat összegezve tételesen cáfolja az „új hitfaragó atyafiak” álláspontját. Teológiai értékét és érvrendszerének színvonalát mutatja az is, hogy protestáns részről átfogó, érdemi válasz nem érkezett rá. A mű három részre osztva tizennégy könyvben foglalja rendszerbe a katolikus egyház hittételeit, amelyekhez appendixként csatlakozik – a már korábban megjelent „Alvinczi Péter uramhoz íratott öt szép levél” átdolgozott kiadásaként – az „Egy tudakozó praedikator nevelé iratott eot level”, valamint az 1612-ben Joannes Jemicus álnév alatt megjelent latin vitairat, a „Logi alogi...”. A címlap szövegét rézmetszetű keret díszíti, melyen a Patrona Hungariae és magyar szentek képei, valamint a magyar címer láthatók. „P. I.” monogrammal jelölt készítője sokáig ismeretlen volt, az újabb magyar kutatás azonban személyét a kor egyik legtekintélyesebb német rézmetszőjével, Peter Isselburggal (1568–1630) azonosította. Nagybecsű ritkaság.

Egyedi, historizáló, a XIX. század közepén készített öt bordára fűzött borjúbőr-kötésben, címkével. Körül festett lapélekkal. A táblák sarkain és közepén csúszógombos rézveretek. Hátral egy levált, de mellékelve. A táblákon párhuzamosan futó szegecselt bőrszíjak. Egy zárócsatja megvan, a másik leszakadt. A különleges kötés szárazpecséttel jelzett: Dobocsányi Ignác könyvkötő, aki 1845–1884 között az Egyetemi Könyvtár szolgálatában állt. A címlap kissé körbevágott, tintás névbeírással, az első pár levél széle restaurálva. A szövegben számos helyen aláhúzás, a margókon tintás bejegyzések. Ex Libr. Dom. Breznay. Poss. Joannis Antal. Korábbi domonkosrendi pecséttel.

RMNy. 1059.; RMK I. 443.; Caplovic: 287.

1 600 000.-

106. [PÁZMÁNY PÉTER] PAZMANY PETER

Igassagra vezérle kalauz, mellyet írt...Most másodsor MDCXXIII.

Posonban, 1623. [typ. Societatis Jesu]. 1 (metszett címlap) + [26] + 1066p. Folio.

Pázmány fő művének jelen második kiadásában az első tizennégy könyv beosztása lényegében megmaradt. A tizenötödik könyvben az első kiadás függelékéből az „Egy tudakozó prédikátor nevével irattatott öt levél” című munkáját rendezte új formába, az appendixben pedig az első kiadás többi részét elhagyva a „Rövid felelet két kálvinista könyvecskére” című írásának módosított szövegét közölte. A mű rézmetszetű díszcímlapját Tobias Bideharter metszette.

Korabeli, négy bordára fűzött egész bőr-kötésben. A táblákon görgetőkkel, léniákkal és vaknyomásos mintákkal díszítve. Gerincnél, sarkainál restaurálva. Címlapján poszszozori bejegyzés. Megkímélt állapotú, becses kiadvány! Folio RMNy. 1293. RMK I. 522.

800 000.-

107. PERKINS, [WILLIAM]

Ama Szent Iras feitegetesben hatalmas és igen tudos doctornak G. Perkinsusnak a' lelki-ismeretnek akadekirol irott drága szép tanításának első könyvében, az akarmi okbol meg-félemler és rettegő lelki esmeretnek meg-vigasztalására ...

Amsterodamban, 1648. Jánsonius Janos által, Tsepregi Turkovitz Mihaly költséggével.

[8] + 249p. Tizenkettedrét.

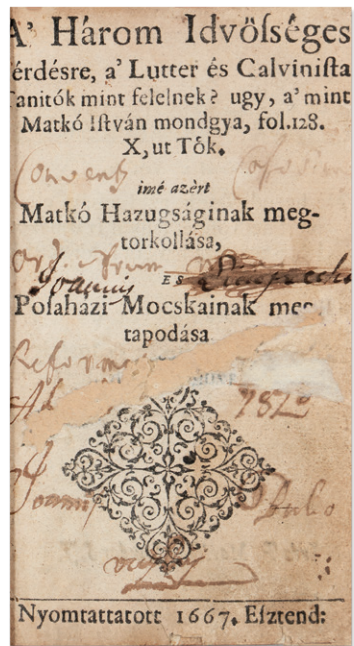
Református Református elmelkedés, amely a bűnről, a bűnbánatról, a megtérésről, a lelki kísértések különböző fajtáiról, a kiválasztottságról a Biblia megfelelő részeinek felidézésével értekezik. A fordítás eredetije William Perkins legelterjedtebb munkája, a „The whole treatise of the cases of conscience” (Cambridge, 1608) első része volt. Perkins (1558–1602) az első puritán szerző, akinek műveit magyarra fordították. A helyes keresztényi életre vezető könyveit széles körben ismerték és idézték, „conduct-book”-jai jelentős hatást gyakoroltak a hazai protestantizmusra.

Példányunk a kiadó, idősebb Csepregi Turkovitz Mihály ajándéka volt, aki ekkoriban Kolozsváron lakott, ahol módos polgárként a százérfiak egyike és egyházközségi kurátor volt. Az ajándékozási bejegyzés szerint: „Csepreghy Mihály Úr ajándékozta Kolozsváratt Ao 1650 ... szeptemb. 24.” Továbbá egy olvashatatlan és áthúzott sor után, „Ki ajándékozta Sára leányának Hatházi prédikátórnának.” A címlapon fametszetű nyomdászjelvény. Poss.: „Veresmarty József”

Korabeli pergamenkötésben. Az előzések elváltak a könyvtáblától.

RMNy. 2201.; RMK. I. 800.

200 000.-

108. [SÁMBÁR, MÁTYÁS]

A' három idvösséges kérdésre, a' Lutter és Calvinista tanítók mint felelnek? Ugy, a' mint Matkó István mondgya, fol. 128. X, ut Tök. Imé azért Matkó hazugságának megtorkollása es Posaházi mocsainak magtapodása.

[Kassa], 1667. [Türsch.] [2] + 794 [recte 798] + [16]p.

A „Három idvösséges kérdés” című munkával elindult vita mentén születő protentáns feleletekre Sámbar első ízben ebben a munkájában reagált. A munka szintén névtelenül és hely megjelölése nélkül jelent meg. A polémia addigi menetének ismertetését követően Sámbar viszontválaszai olvashatók Matkó János felsőbányai prédikátor „Fövényen épített ház romlása”, és Pósházi János sárospataki tanár „A három kérdésre való summás választételnek ... megerősödése” című, 1666-ban Kassán megjelent művére. Az „X, ut tök”-re viszont Matkó és Pósházi – megszólíttóságuk okán – egyaránt már 1668-ban válaszolt: Matkó István: „X, ut tök könyvnek eltépeése, avagy bányász csákány” (3481) és Pósházi János: „Görcsös bot, amaz déceges fekete Bonasusnak a hátára” (3590) című munkával. Végül 1669-ben pedig Czeglédi István válaszolt az „X, ut tök” (3347) öt személyében is érintő részleteire a „Redivivus Jáfetke” (3513) című művében. Az egész polémiát végül két katolikus és egy protestáns vitairat zárta le. Illyefalvi István kassai jezsuita teológus hallgató, Sámbar tanítványa 1669-ben „A három üdvösséges kérdés igazsága ellen költ Bányász csákánynak tompítása” című apologetikus-polemikus értekezésében professzora helyett válaszolt főként Matkó Bányász csákányára, de egyúttal Pósházi Görcsös botjára és a felső-magyarországi hitvitát távolabbról érintő más református vitairatokra. A vitának végül – köszönhetően többek között a politikai klíma változásának is – maga az indító, Sámbar vetett véget 1672-ben, amikor harmadszor, megjobbitva, jelentős átdolgozásokkal bocsátotta ki a Három üdvösséges kérdést Kassán. Ebben a Szegedi Ferenc egri püspökhöz címzett előszavában összegzően reflektált az egész vitára. A cím szövegében az „X ut Tök” kifejezés az egykori magyar kártya tök tizesén látható csörgősipkás bohócra utal.

A 2, 295-298, 319-334. oldalak korabeli autográf másolattal pótolva. Az utolsó levél az erratával hiányzik.

Az előzéklapon Éder György ex librise. A címlapon tintás bejegyzések, a verson szöveghiánnyal járó amatőr javítás. Későbbi félbőr-kötésben, bordázott gerinccel, enyhe kopással, címignettával. Helyenként szúrágás nyomai.

RMK I. 1056.

360 000.-

109. SAMORJAI JÁNOS

Az helvetiai vallason levő ecclesiának egyhazi ceremoniakjokrol, es rend tartasokrol valo könyvetske. Löcsén, 1636. Brevér Lörintz.

[7] + 224p. Negyedré.

A XVII. század másik legjelentősebb református agendája Milotai Nyilas István munkája mellett. Irénikus, a felekezetekek összeegyeztető nézeteiben odáig megy, hogy művét a Pázmány Péter rendelkezésére 1624-ben kiadott Rituale Strigoniense alapján építette fel. Bucsay Mihály szerint Samarjai agendája az istentisztelet Luthertől örökölt elemeit megtartva csak kevéssel távolodik el az evangélikus mintáktól.

Javított, korabeli, vaknyomásos egészdbőr-kötésben. Keretdiszes lapokkal. Johannes Márkus korabeli possesszori beírásával.

RMNy 1654., RMK I. 662. Caplovic 827

200 000.-

110. TELEGDI MIKLÓS

Az evangeliomoknak, mellyeket vasarnapokon, es egyeb innepeken esztendő altal, az anyaszentegyhazban olvasni es praedicallani szoktanac, Magyarazattyánac. Harmadik resze. Mely magaba foglallya a' szentec innepire valo Evangeliomokat. Iratot ~ tul Peechi Pispöktül. Nagy Szombatba, 1580. Telegdi Miklós hazánal.

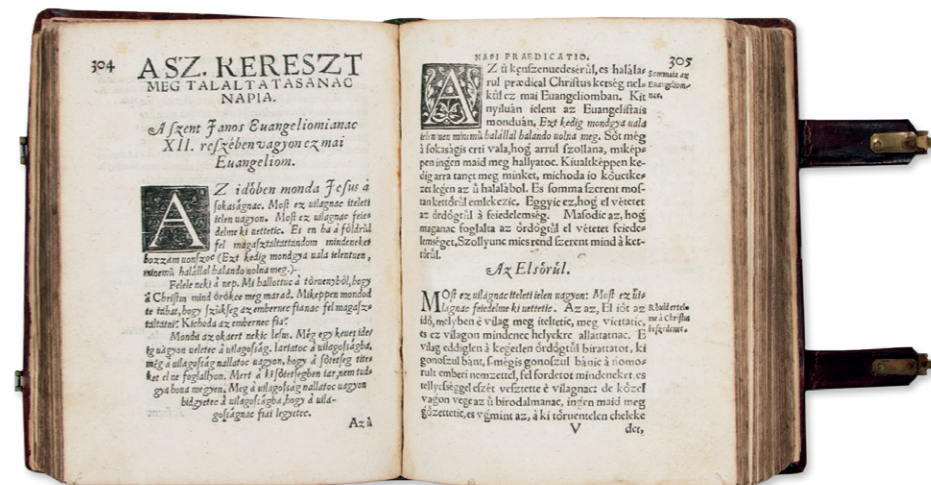
[8] + 757 [recte 758] + [9]p. Negyedré.

A katolikus posztilláskönyv első kötete 1577-ben Bécsben, a második 1578-ban Nagyszombatban jelent meg a Telegdi által – az országban működő, egyöntetűen protestáns kézben lévő tipográfiai hittérítő munkájának ellensúlyozására alapított – saját házánál felállított műhelyben. Az utolsó két részhez a nyomda igen szép új könyvdíszekkel és iniciálsorozatokkal egészítette ki készletét. E harmadik kötet a szentec ünnepeire irt prédikációkat tartalmazza. Az első kettőhöz képest némi késéssel jelent meg, Telegdi az előszóban ezért elsősorban betegségét okolta, továbbá azzal magyarázta, hogy a régi szerzőkre való hivatkozás sok idejét vitte el. Az egyházi műfajokon kívül a klasszikus műveltség ismeretében is kimagasló szerző posztilláival az alsópapság számára egyfelől segítséget kívánt nyújtani a rendszeres prédikációs gyakorlathoz, másfelől erkölcsi épülésüket is szolgálni akarta. Műve saját hitszónoki tapasztalataiból táplálkozik, a kortársak szenvedélyes prédikátorként említik. Az evangéliumi szakaszokat minden bizonnyal maga fordította, szigorúan ragaszkodva a Vulgata szövegéhez. Telegdi az ellenreformáció egyik legnagyobb alakja volt. Esztergomi kanonok, érseki helynök, majd pécsi püspök lett. A humanista műveltségű főpap Pázmány előfutáraként fontos szerepet játszott a magyar barokk irodalmi nyelv kialakulásában. Nevéhez fűződik Nagyszombat katolikus kulturális központtá alakítása. Bornemissza Péterrel folytatott polémiájából a magyar hitvitázó irodalom jelentős darabjai születtek.

A címlap és az első öt levél másolattal pótolva. Ezenkívül a 29-32., 377-382., 415-418., 482-487., 546-563. és az utolsó 8 levele is pótol. A korabeli, vaknyomásos, görgetőkkel díszített táblák felhasználásával készített újabb átkötésben, két rögzítőcsattal. Levelei kissé foltosak. Az első tábla versóján pár korabeli feljegyzés.

RMNy 474., RMK I. 176.

650 000.-

111. [TOFEUS MIHÁLY]

A' szent soltarok resolutioja, Es azoknak az Erdelyi fejedelmi evangelica reformata, udvari szent ecclesiara, lelek es igassag szerint valo szabasa.

Kolosvaratt, 1683. [Veresegyházi Szentyel Mihály].

[4] + 876p. Negyedrét.

A szerző Apafi fejedelem udvari lelkésze, majd erdélyi református püspök volt. Ez az egyetlen nyomtatásban megjelent műve. A kötetet Apafi Mihálynak és nejének, Bornemisza Annának ajánlják a fejedelemszony íródeákjai, Tisza-Ujhelyi István és Óvári Keszei János. Ők írták le hallás után Tofeus prédikációit, s rendezték nyomtatás alá a kötetet. Tofeus sem a címlapon, sem az ajánlásban nincs megnevezve, őt csak „Nagyságtok boelcs lelki tanítója” címen említik.

Későbbi, archaizáló, görgetőkkel és léniákkal díszített vaknyomásos egészbor-kötésben, aranyozott felirattal. Hátlal megerősített címlapján Danielis Losonczi névbejegyzése 1733-ból, valamint „Margitay György könyvtárából 1887” beírás. Első kettő és hátulsó négy levelének szélé javítva. A 777-782. lapok sarka javított, kis szöveghiánnyal is. A kötet lapjain enyhe barnulás, néhol apró megjegyzések a margón.

RMNy 4474; RMK I. 1302.

200 000.-

112. TOLNAI F[ABRICIUS] ISTVÁN

Igaz keresztyéni és Apostoli Tudomány s' vallás Utára vezető és az el-tévelyedésről jó Utban hozó Kalauz.

Kolosvaratt, 1679. Veres egyházi Mihály által.

[16] + 1049 + [28]p.

Az az: Olly Munka, Mellyben, mindennek elötte a' Pápisáknak az Uri vacsorában a'kenyérnek és bornak Christus valóságos és természeti testvé és vérvé való ...Végre az igaz Reformata Vallásnak a' sok üldöztetések és szörnyü vér-ontások között-is az Apostolok idejétül fogván ez ideig állhatatos fenn állása, s'onnet reánk alá szállása meg-világosittatik, ellenben a' Pápista Vallás ujsága, eredete, s' az Ecclesiában való csuda bécsuszása nap fényre hozatik ~ ~, Mostan a' K. R. C. edgyik méltatlan Professora által.

A szerző a kolozsvári református főiskola tanára volt, könyve három fő részre osztható: egyrészt vitairat egy névtelen Páterrel (Pázmány: „Hodoegus...”), másrészt dogmatikai irat az „igaz reformata vallás” szerinti álláspontról, végül pedig egy történeti kompendium, összefoglalás a református mártírológiáról, s az úrvacsora témájáról.

Korabeli egészbor-kötésben, három megkötős bőrszíjjal. Címlapján kisebb hiány, pici beírás. Számos levele kissé vízfoltos. Az első táblán: „Vette magának ezen könyvet 2 forint 2 garason S(ombori) Sombori Sándor 1778-ban, erdélyi református nemes.” Valamint „Böszörményi Klárának jutott”, hátul Soos Márton poss. Megkímélt példány.

RMNy 4254; RMK I. 1236.

160 000.-

Hungarica

113. BEER, JOHANN CHRISTOPH

Der Hertzogen und Königen in Hungarn. Leben, Regierung und Absterben von dem ersten Herzogen Keve an biss auf den iztregirenden König Leopold den I.

Nürnberg, 1685. in Verlegung Johann Hofmanns.

1t. (címképmetszet) + [1] + 567 + [5]p. + 60t. (rézmetszet)

Magyar vezérek és királyok életrajza, mintegy hatvan rézmetszetű képpel. Példányunk teljes, azonban III. Ferdinánd, Miksa és II. Mátyás képei rossz helyre vannak bekötve. A mű lényegében a Nádasdy-féle „Mausoleum” német nyelvű átdolgozása. A szöveghez folyamatos illusztrációként járul, a címképpel együtt hatvan rézmetszet is a „Mausoleum” metszet-kompozícióinak redukcói, néha azonos, néha fordított beállításban, alul feliratozva. Mesterük a magyar vonatkozású történeti ábrázolásairól jól ismert Johann Azelt nürnbergi metsző. A Keve vezérrel induló sort a még ekkor uralkodó I. Lipót zárja. A mű Magyarország számára viharos időkben élt meg gyors egymásutánban három kiadást is. Az első kiadás évében (1683) kezdte meg a Szent Liga a törökök kiűzését Európából. Eközben az I. Lipót abszolutizmusa ellen lázadó magyar nemesség és a kurucok vezetőjeként Thököly az 1681-es soproni országgyűlés ellenére is folytatta a harcot, elfoglalta Felső-Magyarországot, így az ország néhány évig (1682–1685) négy részre szakadt.

Apponyi 1147 (az 1684-es második kiadást ismeri). Németh H. 123.

Korabeli pergamenkötésben. Az első kötetábla belsején, illetve a címlapon korabeli autográf possesszori bejegyzések. Helyenként foxing.

200 000.-

114. BONFINI. Basel, 1545.

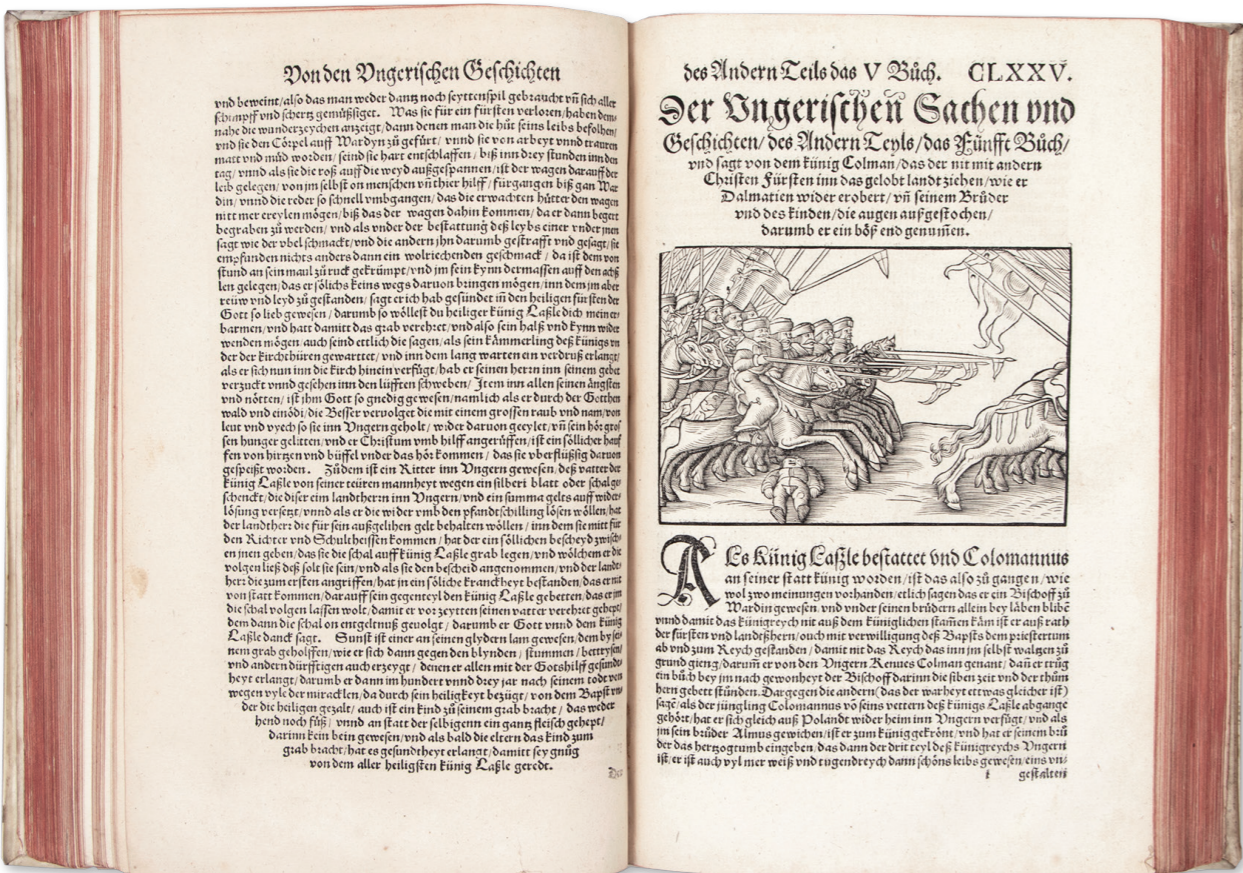

114. BONFINI, ANTONIO

Des Aller Mechtigsten Königreichs inn Ungern, wahrhafftige Chronick... Basel, 1545. Ruprecht Winter. [Matthias Apiarius]. [5] + CCCLXXX lev. Folio.

A magyar történetírás egyik legjelentősebb alkotásának első német nyelvű, egyben első illusztrált kiadása. Először két évvel korábban jelent meg latinul. Az olasz származású humanista szerző Mátyás király felkérésére kezdett hozzá a munkához, amelynek befejezésében II. Ulászló uralkodása idején bekövetkezett halála akadályozta meg. 1496-ig dolgozta fel a magyar történelmet, jelentős teret szentelve a korabeli eseményeknek. Páratlan forrásértéke éppen a Hunyadiak és Jagellók korának, az udvari életnek és a fontosabb eseményeknek részletes bemutatásában rejlik. Szinte minden későbbi történetíró felhasználta kútfőként, Heltai krónikájának is alapjául szolgált. A fordítás Hieronymus Boner munkája. A metszetek a magyar királyok életének jelentősebb eseményeit ábrázolják, készítőjük ismeretlen. Ugyanebben az évben egy címlapvariánssal is megjelent. Utolsó levél verzóján nyomdászjelvény. A lapszéleken néhány korabeli tintás megjegyzéssel, magyar nevekkal, évszámokkal, a szövegben pár aláhúzással. Későbbi egészpergamen-kötésben, körben festett lapszélékkel. A gerincen tintás felirat. Szép tiszta példány, remek fametszetekkel. Későbbi egészpergamen-kötésben, körben festett lapszélékkel. A gerincen tintás felirat. Szép tiszta példány, remek fametszetekkel. Folio. Apponyi: 1734., VD16 B 6596 kötet (A kolofonban „vollendet auff den 5. Tag Martii”, az Apponyiban szintén.), (Központi 127.)

2 400 000.-

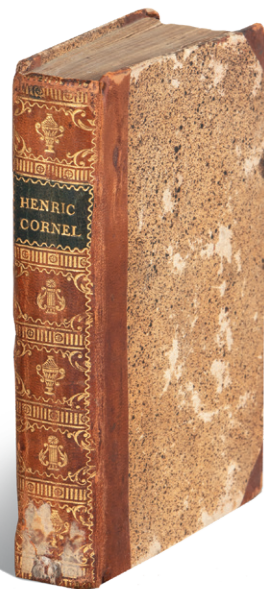

115. BREVIARIUM SECUNDUM USUM ALMAE ECCLESIAE STRIGONIENSIS. ANNO 1524.

Venetijs [Velençe], 1524. Petrus Liechtenstein. [16] + 487 lev. Példányunkból hiányzik: [16] számozatlan oldalból [9], 'a' ív 1, 'NN' ív 6-8, a végén 1 levél. A breviáriumot Petrus Liechtenstein (1497–1528) kölni származású nyomdász adta ki 1524-ben, Michael Prischwicz budai könyvvarus költségen. Több egyházi megrendelésre készült esztergomi breviáriumot ismer a könyvészeti szakirodalom, melyek egy kivételével mind Velencében kerültek nyomtatásra. A budai könyvvarusok részére nyomtatott könyvek a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. Ebből a példányból keveset ismerünk: van egy az OSzK-ban, a budapesti egyetemi és akadémiai könyvtárakban, egy esztergomi főszékesegyházi, egy kalocsai, egy turócszentmártoni és egy Bécsben. A címlapon szereplő fametszet Madonna-ábrázolás, az ún. Napbaöltözött Asszony: Szűz Mária, karján a gyermek Jézussal, lába alatt holdsarlóval. A metszet dúcát nem a nyomdász, hanem a kiadó adta, ezért Végh Gyula nem egyszerű dísznek, hanem kiadójelvénynek véli. A kötetben további két egész oldalas fametszet, a velük szemben lévő oldalon figurális fametszetű keretdísz, fametszetű iniciálé. Számos kisebb, bibliai és egyházi jelenetet ábrázoló fametszettel. Végig kétszínrel nyomva. Restaurált példány, elől és hátul összesen mintegy tíz levele a lapszéleken javítva, a hiányzó levelek helyére japánpapír kötve. Korhű kötést imitáló modern, három bordás mesterkötésben, vaknyomásos táblákkal, két jól működő csattal. Bors-Dörnyei 60., BNH I B 961, RMK III. 263. (Központi 160.)

950 000.-

116. GEORGIEVITS, BARTHOLOMAEUS

Pro fide Christiana cum Turca disputationis habitae descriptio...
Viennae, XVI. Cale. April. 1548. Haereses Syngrenii.
[48]p.

Bartholomaeus Georgievits (Bartol Đurđević vagy Georgijević) saját elbeszélése szerint a mohácsi csatában esett török fogságba. Megjárta Törökországot és Kis-Ázsiát, hétszer adták el, és hónapokig nyakbilincsben tartották. Kalandos körülmények között végül a jeruzsálemi ferencesek között talált menedéket, újabb kalandokat követően pedig Spanyolországban tért vissza az európai földre. Űgyesen kamatoztatva szerencsétlen életét 1544-ben több kis könyvet is kiadott a török fogság megpróbáltatásairól, illetve a törökök eredetéről, életmódjáról és szokásairól. Ezek a munkái a korszak egyik legnépszerűbb írójává tették. A kis irományokat több nyelvre is lefordították, újra és újra kiadták. 1547 tavaszán Erdélyben tűnt fel, Nagyváradon, a tényleges hatalmat gyakorló Fráter György közelében, akit egyébként ugyancsak szerepeltetett a törökverő hősök között. A váradi ferences kolostorban, nagy hallgatóközönség előtt, Pünkösöd vasárnapján hitvitába bocsátkozott egy cselebi török dervissel. A vita törökül zajlott és Georgievits diadalmával végződött azáltal, hogy a Korán pár sorából levezette a Szentháromságot. Végül megtanította a dervist törökül a Miatyánkra. Jelen tételünk ennek a vitának 1548-ban, Bécsben kiadott példánya (ugyanebben az évben még Krakkóban is megjelent, RMK III. 375). A bécsi kiadást Miksa főhercegnek ajánlotta. A kötetben új ajánlóvers van, szerzője Nikolaus Polites (Bourgeois), a bécsi egyetem tanára. Címlapján a Korán

első szúrójának első sorából önállósult formulát, basmalát (bismillāhi r-rahmāni r-rahīm, „a könyörületes és irgalmas Isten nevében”) ábrázoló fametszettel, szövege több nyelvű.

Ritka, közgyűjteményben a Magyar Nemzeti Múzeumban és az Osztrák Nemzeti Könyvtárban található egy-egy példány.

RMK III. 373.

Kolligátum:

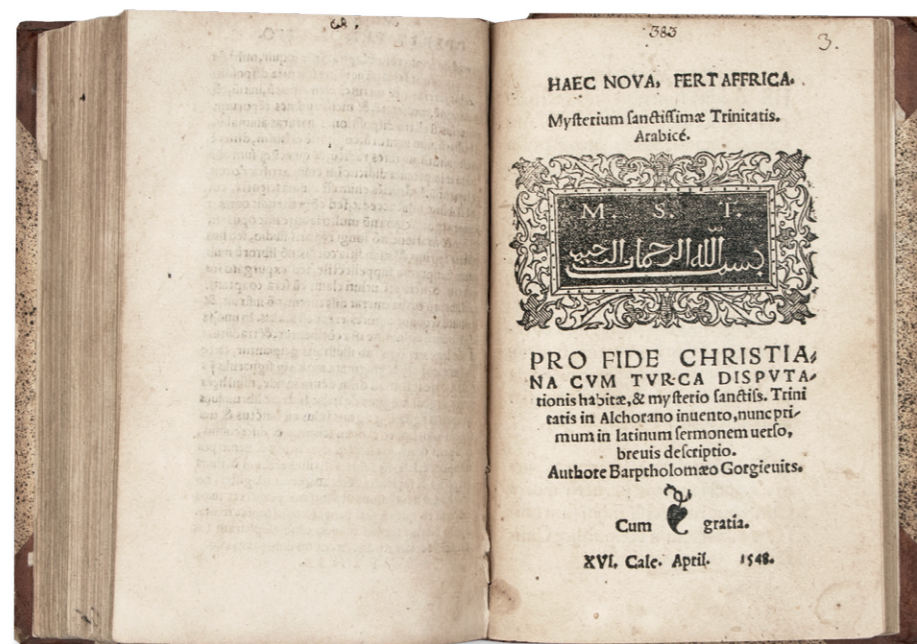
Előkötve Heinrich Cornelius Agrippa von Nettesheim: De incertitudine et vanitate scientiarum declamatio invectiva... [Köln, 1540.

Eucharius Cervicornus]. [400]p.

A német reneszánsz híres polihisztorja egyik korai munkájának későbbi kiadása, amelyet egy szkeptikus szatírának szánt a korabeli tudomány szomorú helyzetéről. A könyv, amely a pürrhóni szkepticizmus fideizmus módjára történő újjáélesztésének egy fontos állomása, jelentős hatást gyakorolt olyan gondolkodókra és írókra, mint Montaigne, Descartes és Goethe.

Diszesen aranyozott XVIII. századi félbőr-kötésben.

850 000.-

117. KREKWITZ, GEORG

Totius Regni Hungariae superioris & inferioris accurata Descriptio

Franckfurt und Nürnberg., 1685. Verlegt Leonhard Loschge – Druckts Johann Philipp Andraea.

1 t. (rézmetszetű címkép) + [2] + 1110 [helyesen 1116]p. + 66t. (rézmetszetű látkép, ebből egy kihajtható) + 2 térkép (rézmetszet, ebből egy kihajtható). Első kiadás.

Das ist Richtige Beschreibung Dess gantzen Königreichs Hungarn, So wol was das Obere als Untere oder Nedere anbelanget: Dabey dann die Beschaffenheit desselben Städte, Vestungen, Schlösser, Städtlein, Marcktflecken und angrenzende Oerter. Sambt allem dem jenigen was am Donau-Strom lieget und befindlich ist.

Szerzője a címlap alapján erdélyi szász lehetett, bővebbet nem tudunk róla. A mű első 14 oldalán rövid történeti áttekintés olvasható, majd a nevezetesebb városok és várak leírása következik ábécérendben, a rájuk vonatkozó tudnivalók részletes elbeszéléssel. A 44 kétszatos és 11 egész oldalas rézmetszetű látkép a történelmi Magyarország területén található, valamint németországi és ausztriai városokat mutat be. Az ábrázolt magyar várak: Párkány, Kálló, Kanizsa, Kassa, Komárom, Tata, Eger, Eszék, Fülek, Pécs, Gyula, Esztergom, Nagyvárad, Hatvan, Pannonhalma, Munkács, Németújvár, Érsekújvár, Nyitra, Törökszentmiklós, Buda és Pest, Pápa, Palota, Pozsony, Győr, Sárospatak, Rohonc, Szigetvár, Székesfehérvár, Temesvár, Tokaj, Veszprém, Visegrád, Vác, Szolnok, stb. A térképen a Csalóköz látható, a kihajthatón Magyarország, utóbbi nagyon ritka, a kereskedelem előforduló példányokból általában hiányzik. A példányunk teljes, továbbá több más kötetből származó metszetet is tartalmaz.

Poss.: „Ex libris Josef Blum” vignetta.

Javitott XVII. századi egészbőr-kötésben, gazdagon aranyozott gerinccel.

RMK III. 3344., Apponyi 1180., BOEH 135., VD17 3:008111M.

550 000.-

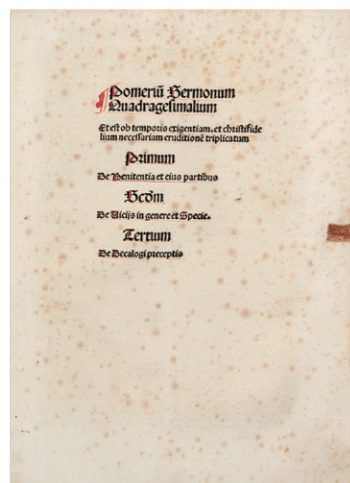

118. PELBARTUS DE THEMESWAR
 Pomerium Sermonum De Tempore Hyemalium, Estivalium
 Haguenau, 1511. Henricus Gran pro Johanne Rynman.
 [233]lev.

Tizenegyedik kiadás. Végig rubrikált, szép tiszta példány, első levelein szúrágás.
 Temesvári Pelbárt (cc. 1435–1504) a XV–XVI. század fordulóján virágzó obszerváns ferences mozgalom irodalomtörténeti szempontból kiemelkedő jelentőségű alakja. A késő középkor kiforrott műveltségét hordozó magyar prédikációs irodalom általa foglalta el végérvényesen a helyét az európai keresztény köztudatban. Temesvári olyan prédikációmintákat alkotott, amelyek alapján a papok – különböző műveltségű hallgatóság számára is megfelelő – szentbeszédet tudtak összeállítani. Temérdek legenda az ő beszédeiből került be nyelvemlékeink sorába. Temesvári Pelbárt élete nagy részét a budai, illetve a pesti ferences rendházban töltötte, életét a teológiai stúdiumoknak, írásnak és prédikálásnak szentelte.
 Korabeli három bordára fűzött, vaknyomásos egészbor-kötésben. Sérült, a gerinc jelentős része hiányzik, úgyszintén a csatok és a veretek.
 Poss.: Egy XVI. és egy XVII. századi bejegyzés.
 RMK III. 171; BNHC P 240; VD16 P 1188; BH 104; BP 37C

Hozzá kötve: Pelbartus de Themeswar: Pomerium Sermonum Quadragesimalium. Hagenua, 1511 in vigilia Conconversionis sancti Pauli [január 24], Henricus Gran pro Johanne Rynman. [95]lev.
 Tizenegyedik kiadás. Szintén végig rubrikált, tiszta példány.
 RMK III. 172; BNHC P 255; VD16 P 1202; BP 37A

700 000.-

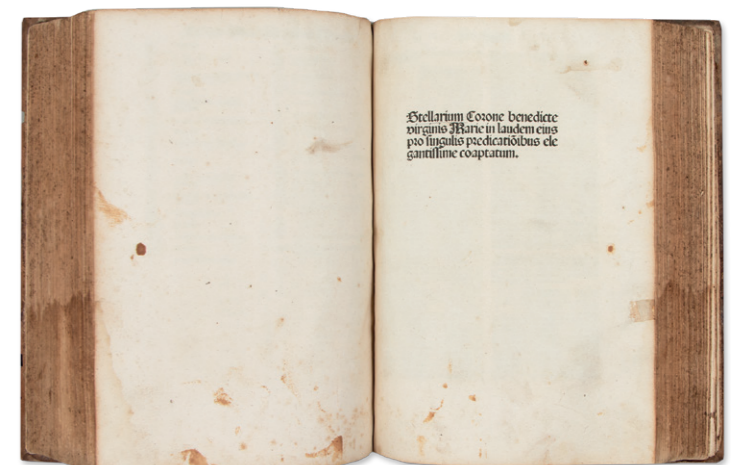
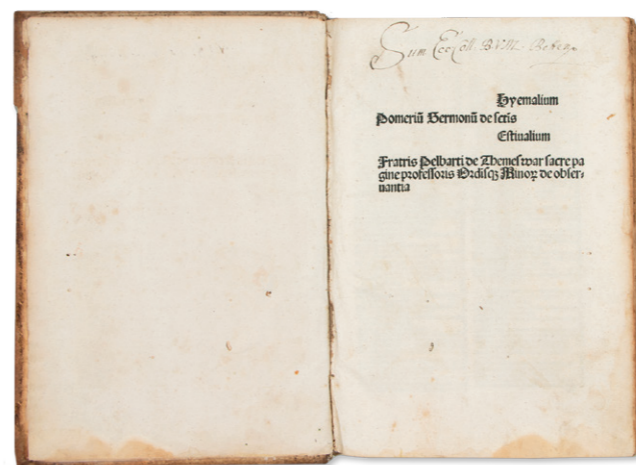
119. PELBARTUS DE THEMESWAR
 Pomerium Sermonum De Tempore Hyemalium, Estivalium
 Hagenaw, 1511 [júl. 1]. Henricus Gran pro Johanne Rynman.
 [317]lev.

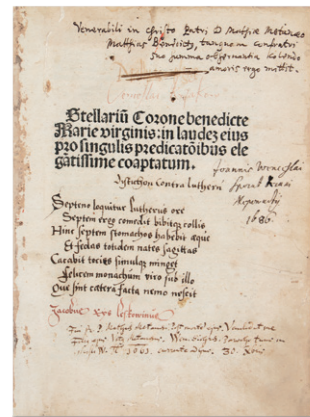
A „Pomerium”, vagyis gyümölcsöskert szentekről szóló beszédek tartalmazó része, amely 1499-ben jelent meg először. Ez a 14. kiadás. A szerző két egységre bontotta, a téli (pars hyemalis) és a nyári (pars estivalis) időszakra szánt prédikációkra. Tördelése kéthasábos alphabetica. A szerző Magyarországon a XV-XVI. század fordulóján virágzó obszerváns ferences mozgalom irodalomtörténeti szempontból kiemelkedő jelentőségű alakja tanítványával, Laskai Osváttal együtt. A késő középkor kiforrott műveltségét hordozó magyar prédikációs irodalom általuk foglalta el végérvényesen a helyét az európai keresztény köztudatban. Temesvári olyan prédikációmintákat alkotott, amelyek alapján a papok – különböző műveltségű hallgatóság számára is megfelelő – szentbeszédet tudtak összeállítani. Bár latinul írt, célja az volt, hogy beszédei a latin szövegek felhasználásával magyarul is elhangozhassanak. Művei egész Európában elterjedtek, és mivel a gyakorlatban is jól használhatónak bizonyultak, számos kiadást értek meg egészen a XVI. század közepéig: a magyarországi szerzetesházak, apácakolostorok sokat fordították és másolták munkáit, a magyar nyelvű

kódexek nagy része az ő műveinek fordítása. Temérdek legenda az ő beszédeiből került be nyelvemlékeink sorába. Temesvári Pelbárt élete nagy részét a budai, illetve a pesti ferences rendházban töltötte, életét a teológiai stúdiumoknak, az írásnak és a prédikálásnak szentelte.
 RMK III. 170. BNHC P 225, VD 16 P 1174.

Mögékötve: Pelbartus de Themeswar
 Stellarium Corone benedictae virginis Marię in laudem eius pro singulis predicatioibus elegantissime coaptatum.
 Hagenaw, 1502. [ápr. 24] 160 + 7 szltan. lev. Henricus Gran, pro Johanne Rynman.
 Temesvári e legkorábbi munkáját, az Istenanya tiszteletére írt beszédeinek gyűjteményét, a Stellariumot, számos kiadásnál a Pomerium kötethez csatolták. Az augsburgi Johannes Rynmannak kulcsszerepe volt a két magyar ferences (Laskai és Temesvári) műveinek a német nyelvterület könyvpiacára való juttatásában, amelyek többségét a kiadó megbízásából a hagenauai Heinrich Gran nyomta.
 RMK III. 109. BNHC P 263, VD 16 P 1209.
 Kopottas, fatáblára vont, négy bordás, vaknyomásos, német reneszánsz stílusú, korabeli disznóbőr-kötésben. Az elő- és háttáblát tripla léniák osztják mezőkre, melyeket geometrikus mintájú és stilizált, kopott növényi minták töltenek ki. A kötést összefogó szíjak és kapsok hiányoznak. A bőr egy része levált a táblákról, a gerincen is hiányos. A leveleken néhol korabeli széljegyzetek. Kötése stabil, levelei helyenként foltosak, de ezek ellenére is jó példány.

1 000 000.-

120. PELBARTUS DE THEMESWÁR

Stellarium Coronae benedictae Marie Virginis in laudem eius pro singulis predicationibus elegantissime coaptatum

Hagenau, 1501. Henricus Gran pro Johanne Rynman. [224]lev.

Pelbárt 1483-tól volt a dogmatika tanára rendjének budai főiskoláján. Itt írta meg első munkáját, a „Stellarium Corone benedictae Marie...” című könyvét Szűz Mária tiszteletére, miután az 1479-81 között pusztító pestisjárvány idején csodával határos módon meggyógyult. Ezt követően az írás mindennapjainak részévé vált, tanári munkáját könnyítendő zoltármagyarázó (Expositio compendiosa ... libri psalorum) könyvet írt, majd 1489 és 1498 között fő művét, a több részből álló hatalmas prédikációgyűjteményét vetette papírra, melynek a Pomerium (Gyümölcsöskert) összefoglaló címet adta. Élete vége felé fogott teológiai enciklopédiájának írásához (Aureum Rosarium Theologiae), melyet halála miatt kedves tanítványa, Laskai Osvát fejezett be. Johannes Rynman augsburgi könyvkereskedő és könyvkiadó tette Pelbártot keresett és olvasott szerzővé, 1498-tól az ő megrendelésére készültek Pelbárt művei Heinrich Gran hagenauai nyomdájában.

Harmadik kiadás. Címlapján számos XVI. és XVII. századi possesszori bejegyzéssel, köztük egy hét soros Luther elleni disztichon.

Korabeli, fatáblás félbőr-kötésben. Vaknyomással díszített, bordázott gerinc. Az egyik csat hiányzik. RMK III. 90.; BNHC P 260; VD 16 P 1206; BH 10; BP 3.

700 000.-

Ősnyomtatvány

122. RUPERTUS, ABBAS TUICIENSIS

De victoria verbi Dei

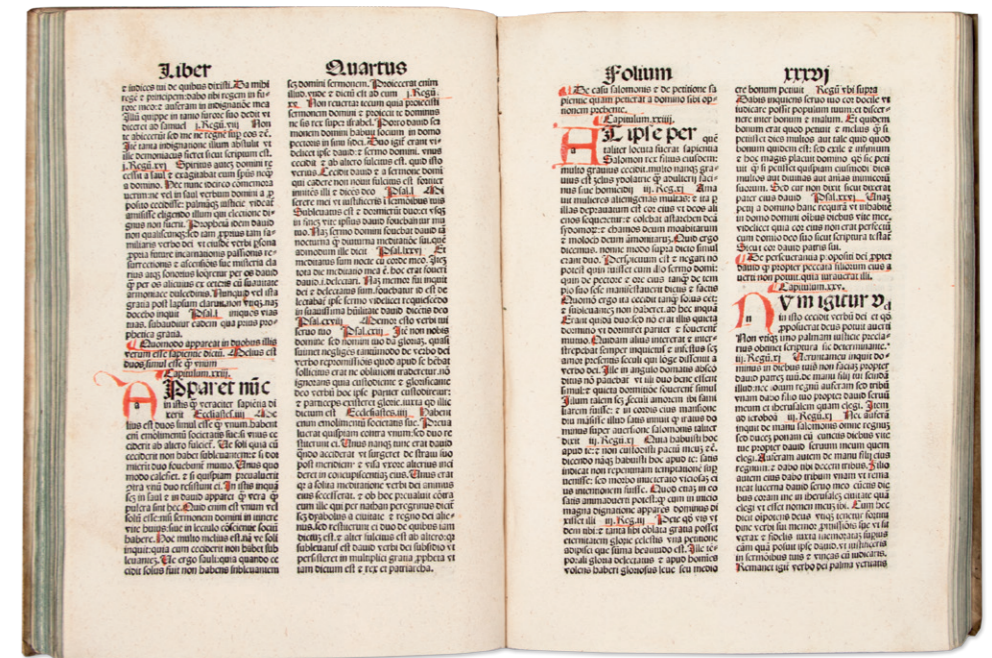
[Augsburg], 1487. impressum per Anthonium Sorg cive[m] Augustens[em]. [8] + 105 fol.

A jelentős rajnai misztikus, bencés teológus, Rupert von Deutz (1075–1129), latinosított nevén Rupertus Tuitiensis, első és egyetlen XV. századi nyomtatott műve. A mű Kuno von Siegburg apát javaslatára íródott. Ebben Rupert leírja, hogyan valósul meg az örök világterv minden akadály ellenére, amely az útjában áll. Rupert nyelve élénk, képekben gazdag, tele van lendülettel és költőiséggel. Rupert von Deutz kiemelkedő módon járult hozzá a középlatin XII. századi szellemi magaslataihoz. Ő volt az imádságos misztikus istentudomány úttörője és mestere német földön, kiváló exegéta. A Szent Heribert kolostor apátjaként hunyt el Deutz-ban, Köln mellett.

Gótikus betűtípussal, két színnel nyomtatva, két hasábos, 49 soros tördeléssel és fejléccel. Pirossal kiemelt iniciálékkal, bekezdés jelekkel, szöveg melletti filigránokkal, kiemeléssel.

Későbbi, kopottas egészpergamén-kötésben, kötőszalagjai nincsenek meg. Gerince sérült, amatőr módon javítva, rajta tintás cím. Gyönyörű incunabulum makulátlan, tiszta példány, beírások nélkül. Hain 14046.; GW 39213.; ISTC ir00365000

800 000.-

121. SAMBUCUS [JOHANNES] [ZSÁMBOKY JÁNOS]

Emblemata, et aliquot nummi antiqui operis, Ioan. Sambuci Tirnaviensis Pannonii. Quarta editio. Antverpiae [Antwerpen], 1576. Christopher Plantin.

352p.

Az „Emblemata” negyedik, az elsőhöz képest bővített kiadása. Az első 167 emblémájával szemben, ez 57-tel többet, összesen 224-et tartalmaz. Az új emblémák rajzait Petrus van der Borcht holland mester készítette. Majdnem kétszeresére duzzasztotta továbbá az érem reprodukciók számát, itt már 90 érme képe található meg. A függelékét megtoldotta azokkal az „Epigrammata aliquot Sambuci argumento prioribus non dissimilia” című didaktikus tárgyú darabokkal, amelyek eredetileg az 1555-ös „Poemata quaedam” című kiadványban voltak olvashatók. A későbbi kiadások, így az 1576-os is, ezekkel a kiegészítésekkel jelentek meg. Az emblémák csupán annyiban különböznek, hogy a metszetek nincsenek keretbe foglalva. Ezen a kiadáson kívül még 1569-ben, 1584-ben és 1599-ben is napvilágot látott az „Emblemata” bővített változata. A nyolcadrét formátumú első két kiadáshoz képest ez utóbbiak tizenkettedrét alakban készültek.

Későbbi félbőr-kötésben, pergamen borítással, vaknyomásos gerincen címvegettával. A címlap és néhány metszet színezve.

RMK III. 648.; Apponyi 464.; Landwehr 593.

240 000.-

123. GERSON, JOHANNES

Opera (Prima pars) ... (Inuentarium eorum...) [Basel], 1489. mensis v[er]o Marcii Idus quarto. [Nicolaus Kesler]. [90]p. (az utolsó üres lev. hiányzik); [355]p. Teljes!

Johannes Gerson négy részes „Operájának” első része (Prima pars operu), valamint elétkötve a mű negyedik része („Inuentarium eorum...”). Peter Schott és Johann Geiler von Kaysersberg szerkesztésében.

Az első rész címlapjának verzóján egész oldalas fametszetben Gerson, mint keresztény zárandok látható, aki egy kastély előtt halad el, és T-betűs címet tart a kezében (Johann Prüss 1488-as strasbourg-i kiadásban szereplő metszetről másolva).

Az első kötet tartalmazza a XV. század egyik legbefolyásosabb teológusának számos fontosabb munkáját, beleértve az egyházi hatalomról, valamint a jogok és törvények eredetéről szóló értekezést. A kötet magában foglalja a mágiával, asztrológiával és látomásokkal kapcsolatos munkáinak többségét, valamint a flagellánsok elleni esszéjét.

Helyenként korabeli tintás széljegyzetekkel. XVII. századi francia egészbőr-kötésben, bordázott, díszesen aranyozott, feliratozott gerinccel. A címlapon beragasztott vignetta.

ISTC No. ig00187000 Goff G187; BMC III 767; GW 10715

1 000 000.-

124. SZENT BONAVENTURA

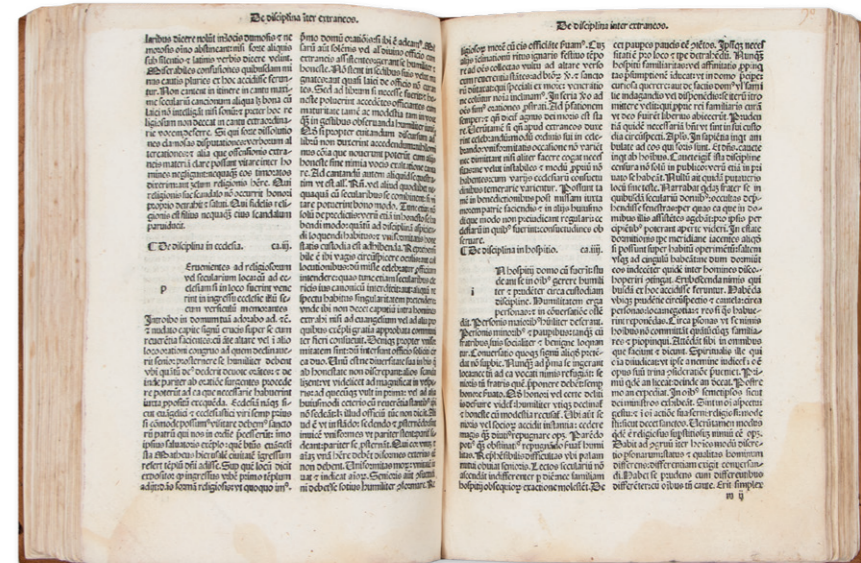
Opuscula sancti Bonaventure ordinis minorum de observantia cardinalis & doctoris eximii : aureis notis digna Imprimi nuperrime in lucem edita Brixie, [Brescia], 1495. Angeli Britannici de Pallazolo. 180 fol.

Szent Bonaventura (Giovanni Fidanza 1221-74) skolasztikus teológus, filozófus, a minorita rend (a ferencesek) fő előjárója, Albano Laziale érseke, bíboros. Esztétikájának legfontosabb eleme a fénymisztika, mely szerint minden szépség a fényből árad ki, a fény pedig az egyetlen szubsztancia (ősanyag), amely mint testben létező képes önmagát sokszorosítani, tehát isteni attribútummal rendelkezik. Kéthasábos szedéstűkőr fejezetcímekkel, minuszcula kezdőbetűkkel. E munkájának fejezeteiben iránymutatást ad: A novíciusok képzésével kapcsolatban – A vallás haladásáról – A hármass útról – A szeretet ingere – A vallási hibák orvoslásáról – A lelkiismeret tükréről. Részben e műből készült magyar fordítás a „Fenyíték tüköre” (1677, Pozsony).

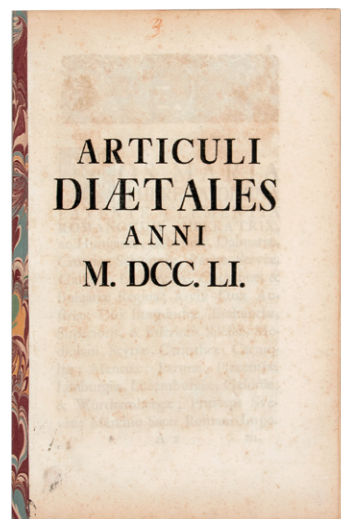
Későbbi, bordázott gerincű félbőr-kötésben fatáblákkal. A hátsó táblaverzón és részben az elsőn is korabeli tintás feljegyzéstöredék. Levelei végig enyhén foltosak, a lapszéleken pár kisebb jelzéssel, szavakkal. Első előzéklapja hiányzik. A végéről 4 lev. a tartalomjegyzékből hiányzik. Ritka, jó állapotú ősnyomtatvány. A végén kolofon és nyomdászjelvény: Bernardinus Misinta für Angelus Britannicus, 17.XII.1495:

HC 3467. H 3481. Veneziani: Brescia 235. Ce³ B-929. CIH 734. Sajó-Soltész 734. OSzK, RNyT 1324.

800 000.-

Magyar vonatkozású vegyes tételek

125. ARTICULI DIAETALES ANNI MDCCLI

[Pozsony], 1751. [Landerer].

Az 1751. április 18-ra Pozsonyba meghirdetett országgyűlés nyomtatásban megjelent határozatai (1751:1–41. tc.), Mária Terézia és mások aláírásával. Az országgyűlés változatos ügyekben rendelkezett: többek között az esztergomi érsek és káptalan Esztergomba való visszaköltözéséről, a Szent Korona őreiről, a szepesi tizenhárom város visszaváltásáról, vagy a jászok és kunok jogállásáról. A legújabb kutatás értékelése szerint az 1751. évi diéta fordulópontnak számít a XVIII. századi országgyűlések történetében: az addigi, felekezeti mentén való politizálás (ún. rendi konfeszionalizmus) helyett ekkortól az alkotmányos és pénzügyi kérdések (rendi kiváltságok, adómegajánlás) tematizálták a diétákat. Az 1751. évi országgyűlés további központi kérdése a kereskedelemügyi sérelmek megvitatása volt.

Papír, 45p., Mária Terézia aláírásával, Nádasdy Lipót Flórián tárnokmester és Nedeczky Károly királyi tanácsos ellenjegyzésével.

Petrik I. 121.

120 000.-

126. BÁNKI DONÁT-CSONKA JÁNOS

Bánki Donát dedikációja Rejtő Sándornak

1889.

A Zeitschrift des VDI (Vereines deutscher Ingenieure, a Német Mérnökök Szövetsége, melynek Bánki is tagja volt) folyóirat 1894. évi évfolyamából Bánki Donát „Gas- und Petroleumhammer von Banki und Csonka” című cikkének különnyomata, felül Bánki tintás dedikációjával: „Nagyságos Rejtő Sándor műegy. tanár úrnak / mély tisztelettel / Bánki Donát” 2p.

Az ismert és elismert Rejtő Sándor gépészmérnök, műegyetemi tanár volt az első, aki gépészmérnöki oklevelet kapott a budapesti József Műegyetemen 1877-ben. Ő szervezte meg a „Gillemot-tanszék” elődjeként ismert Mechanikai Technológiai Intézet anyagvizsgáló laboratóriumát, ahol Csonka János is munkatársa volt.

Bánki Donát 1882-től tervezőként dolgozott a Ganz & Co.-nál, ott lett főmérnök, ahol főként gáz- és petróleummotorok fejlesztésével foglalkozott.

Csonka Jánossal kifejlesztette a Bánki Csonka négyütemű motort és ennek részeként a karburátort. A belsőégésű motort tömeggyártású állómotornak szánták a kisvállalkozások gőzgépének helyettesítésére, a Mechwart András által fejlesztett motoros ekét is ezzel szerelték fel. A kompressziós arány és ezzel a hatásfok növelésére Bánki vízbefecskendezést alkalmazott, amelyre 1898-ban szabadalmat kapott.

Hozzá: 2p. (kihajtható ábrával)

A Német Birodalmi szabadalmi hivatal (Kaiserliche Patentamt) 1889. április 11-én kiállított szabadalmi leírása egy kihajtható ábrával Bánki Donát és Csonka János négyütemű gázmotorjáról.

120 000.-

127. BELHÁZY JENŐ, BÖLCSHÁZAI - SZÉCSI ZSIGMOND - ILLÉS NÁNDOR

A vadászati ismeretek kézikönyve. I-III. kötet [négy kötetben]

Bp., 1892-1895. Grill K.

[12] + 476 + [3]p. + 31t. + 2 mell. (kihajt.); [12] + 286 + [2]p. + 24t.; VIII + 448p.; X + 310p.

Lapszámozáson belül számos egészoldalas táblával és szövegekőzti illusztrációkkal.

Jó állapotú, díszesen aranyozott, kiadói vászonkötésben. Festett lapszélekkel. Az első és második kötet gerincén kis sérüléssel, az első kötet második kihajtható mellékletén kis szakadással.

80 000.-

128. CSEPELI NÉMETH MIKLÓS ÁLTAL ILLUSZTRÁLT KÖNYV

A kötet a SZKP XXII. kongresszusa. 1961. október 17-31. Budapest, Kossuth könyvkiadó, 1962. 878 + [2]p.

A könyv egészen kivételes művészeti alkotás. A 878 oldalas pártkongresszusi könyvnek minden páratlan oldalára egy egészoldalas portrét készített Németh Miklós a tőle megszokott expresszionista stílusban. A képek gioconda zsirkretával készültek, jellemző rájuk a határozott, organikus vonalvezetés, az erős színek használata. A képek jelentős része portré, gyakran egészen absztrakt kivitelezésben. Valószínűsíthető, hogy nem véletlenül választotta a művész egy pártkongresszusi könyv kidekorálását – az erős színű zsirkreták elfedik a SZKP pártkongresszusi jegyzőkönyvét, amely szimbolikus és anyagi szinten is szembehelyezkedik a totalitárius rendszer valóságával.

Csepeli Németh Miklós (1934–2012) az art-brut és az expresszionizmus művésze, grafikus. Karrierjét Márffy Ödön festőiskolájában kezdte az 1950-es években. Később a dedikációjában említett Budai Művészcsoporthoz tartozott is. A dedikáció címzettje Nagy József műgyűjtő.

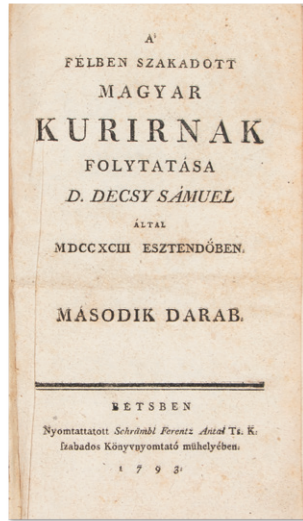
A borító verzóján és az előzéklapon a művész autográf ajánlásával (a központozást a könnyebb érthetőség kedvéért beirtuk – a szerk.): “Drága Barátomnak, Nagy Józsefnek, ki a Budai Művészcsoporthoz tagja volt. Ki rendkívül szerette Márffy Ödönt s drága özvegyét [...]”

Kiadói egészvászon kötésben, átlátszó védőtokban.

1 000 000.-

120 000.-

129. DECSY SÁMUEL (SZERK.)

[Magyar Kurir] A' félben szakadott Magyar Kurirnak folytatása. II-III. kötet.

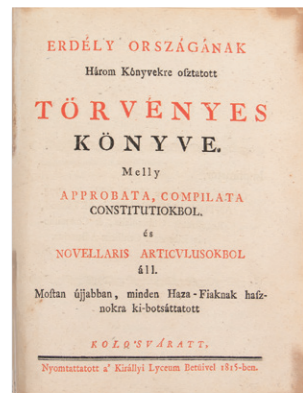
Bétsben, 1793. Nyomtattott Schrömbli Ferentz Antal Könyvnyomtató műhelyében.

408 + 481-488 + 33-56p. (1-26. számok, Tóldalék A' Magyar Kurir I. Darabjának utolsó Arkusához); 432p. (27-53. számok)

A Magyar Kurir a magyar sajtótörténet kiemelkedő jelentőségű lapja, a második magyar nyelvű hírlap. A magyar politikai publicisztika történetének első markáns alakja, Szacsvey Sándor a lapot először Pozsonyban próbálta megjelentetni, azonban a Magyar Hírmondó privilégiuma miatt kénytelen volt áttenni székhelyét Bécsbe, itt szerkesztette a Kurírt 1786-tól egészen 1793-ig. Szerkesztése alatt a lap politikai tudósítások és kommentárok egészen sajátos, változóan bíráló jellegű szócsovévé lett. A cenzúra kijátszására az egyébként jozefinista szerkesztő sajátos műfajt alkalmazott; az úgynevezett elysiumi beszélgetéseket, melyekben elhunyt személyek, illetve állatok dialógusaiban burkoltan közölte bíráló megjegyzéseit. Mikor a nemesség reakciója nyomán a II. Lipót uralkodása alatt szigorodó cenzúra eltiltotta Szacsveyt az újságírástól, a szerkesztést kisebb szünet után Decsy Sámuel vette át. Decsy tartózkodott minden politikai kritikától és a lapot földrajzi és történeti tárgyú cikkekkal töltötte meg.

A második kötet korabeli, enyhén kopott papírkötésben, gerincén aranyozott cím vignettával, szép példány. A harmadik kötet egységes kötésben, de gerincén nagyrészt levált a papírkötés. A második kötet 65-66. oldala (egy levél) felül szöveg- és képhiányos, a papír amatőr módon pótolva. Mindkét kötet szennylapján Greskovics Imre possesszori bejegyzésével 1793-ból.

100 000.-

130. ERDÉLY ORSZÁGÁNAK HÁROM KÖNYVEKRE OSZTATOTT TÖRVÉNYES KÖNYVE. MELLY APPROBATA, COMPILATA CONSTITUTIOKBOL, ÉS NOVELLARI ARTICULUSOKBOL ÁLL. MOSTAN ÚJABBAN, MINDEN HAZA-FIAKNAK HASZNOKRA KI-BOTSÁTTATOTT

Erdély országának Három Könyvekre osztott törvényes könyve. Melly approbata, compilata constitutiokból, és novellaris articulusokból áll. Mostan újabban, minden Haza-Fiaknak hasznokra ki-botsáttatott Kolo'svárratt, 1815. Királyi Lyceum. [14] + 280 + [8] + 118 + [2] + [232]p.

Latin és magyar nyelvű kiadás. A kötet tartalmazza az első két könyvet („Approbatae...”, „Compilata...”), illetve a mutatót („Aprobata és Compilata constitutioknak mutató táblája”). A műnek még egy további kötete jelent meg, mely a harmadik könyvvel („Novellaris articulus”) kezdődik, és tartalmazza a címben fel nem tüntetett mellékletet (Statuta jurium municipalium Saxonum in Transylvania), illetve az indexet (Index novellarium articulorum diaetalium)

Későbbi félbőr-kötésben, bordázott, vaknyomásos, feliratos gerinccel.

60 000.-

131. FRANTZE, [WOLFGANG] FRANZIUS FARKAS

Egy jeles vad-kert Avagy az oktalan állatoknak... öt Könyvekre foglaltatott tellyes Historiaja...

H.n., 1769. Ny.n.[16] + 731 + [5]p.

Az első magyar nyelvű, önálló állattani munka második kiadása. Fordítója Miskolczi Gáspár (1628-1696) székelyudvarhelyi református lelkész. Munkáját 1691-ben fejezte be, de megjelenését már nem érthette meg. A könyvet a szerző fia, Miskolczi Ferenc jelentette meg először 1702-ben Lőcsén. Miskolczi Wolfgang Frantze (1564-1628) német lutheránus teológus „Historia sacra animalium” című népszerű, több nyelven is megjelent művét igyekezett a hazai viszonyokra alkalmazni, így több fejezetet elhagyott, másokat felcserélt, illetve saját megjegyzéseivel egészített ki, valamint a kor ismereteit tükrözve írja le az állatok viselkedését, szokásait, beleszöve a Biblia megfelelő helyeit, de az ókori hiedelmek, anekdoták képzelgéseit is.

A lapéleken és fedélborítók belső részén possesszori, valamint családtörténeti bejegyzések.

Korabeli bordázott, aranyozott bőrkötésben, cím vignettával, piros lapélmetszéssel. A gerinc aranyozása néhol kissé megkopott, egyes lapon a korból fakadó foltosodás. Összességében nagyon szép állapotban.

240 000.-

132. GRISELINI, FRANZ

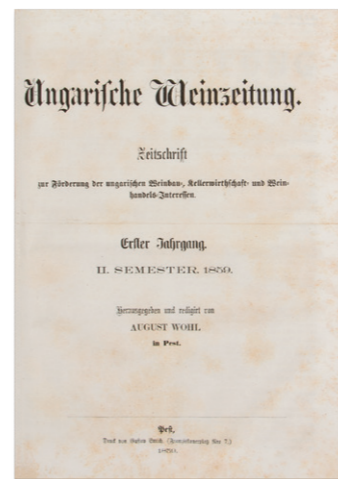
Versuch einer politischen und natürlichen Geschichte des temeswarer Banats ... I-II. kötet [Egybekötve]

Wien, [1799-]1780. Johann Paul Krauss.

[8] + 301p. + 135p. + 1 térkp. + 8t. (kihajtható mell.). Editio princeps. Francesco Griselini (1717-1787) olasz tudós Velencében született. 1774-ben Griselini Josef Brigido Freiherr von Mahrenfels meghívására beutazta a Temesi Bánságot, hogy tanulmányozza a régiót és népeit. Két és fél év után adta ki jelen művét, amelyben részletesen leírja a Bánát történetét, politikai és gazdasági-társadalmi berendezkedését és szokásait. A könyv második része a régió földrajzi és geológiai jellemzőit, ásványkincseit és termálvizseit ismerteti. A nyolc tábla főként a Bánát területén addig fennmaradt vagy felfedezett régiségeket illusztrálja. A kötethez készült térképet Augustin Cippis orvos, amatőr rézmetsző metszette. A díszes címerrel mellett Temesvár látképét láthatjuk, az előtérben kocsin ülő alak pedig alighanem maga a tudós, Griselini. Ritka.

XIX. század közepi félvászon kötésben. A gerinc szakadt, egy levél kijár a könyvtestből. A lapszékerezettek, de egyébként tiszta, jó állapotú példány.

800 000.-

133. GYÜRKI ANTAL

Ungarische Weinzeitung

Pest, 1859. Gustav Emich.

336 + 32p.

Gyürky Antal (1817-1890) borász és szakíró, számos szőlészeti és borászati mű írója. 1859-ben adta közre a „Borászati Lapokat” magyarul és németül, ahogy arról a magyar változat januári számában beszámol: „[...] miután a külföldi munkákban s lapokban borászatunkról annyira nézetel s oly balvéleményekkel találkozott, hogy be kellett látni, miként mintaddig még a külföldet fel nem világosítjuk, [...] addig kelete nem lesz borainknak [...]”. A »Borászati Lapok« szerkesztője tehát azért határozta el magát az »Ungarische Weinzeitung« kiadására, hogy azzal hazánk oecomiájának, borászati ügyünknek tegyen szolgálatot. Ezen német lap hirdetéseket is felvesz, s így alkalmat nyújt természetünknek eladó borait hirdetni, és épen ily lapban, melyet már eddig is legtöbb külföldi kereskedő bizonyosan, főleg a tájékozás kedvéért rendelt meg.” (Borászati Lapok 1859/1.sz) Rendkívül ritka mű, árverésen nem szerepelt.

Az előzők- és címlapon Leonhard Böhm 1860-as possesszori bejegyzése és pecsétje. Az első oldal alsó sarkában fekete poss. pecsét.

Korabeli félvászon-kötésben, a gerincen kézzel irt cím vignettával. A gerinc felül sérült.

50 000.-

134. HÜPPMANN ANTAL

A valódi szakácművészet --

Pest, 1857. Heckenast Gusztáv (Landerer és Heckenast ny.).

2t. (címképmetszet + 1 kihajtható rézmetszet) + 264p.

Nagyon ritka mű, tudomásunk szerint utoljára 2009-ben szerepelt árverésen, akkor is a harmadik kiadása. Tételünk az 1857-es második kiadás.

A szerző Károlyi György gróf udvartartási főszakácsa volt, itt kama-toztathatta korábban Bécsben és Franciaországban megszerzett tudását. Az eredetileg németül megjelent nagyszerű munkát, melyben huszonnégy könyvmű tábla mutatta meg az ételeket, később rövidebb változatban magyarul is kiadta.

Tételünk, amint arról a szennylap verzójára ragasztott autográf bejegyzés is tudósít, szerepelt a soproni vendéglátóipari történeti kiállításon 1958. szept. 3-28. között, „és nagy érdeklődést váltott ki nemcsak a nagyközönség, hanem a szakemberek körében is.” A bejegyzés

Thier László (1898-1960) gyűjtő és helytörténészé, aki a háború után rendszeresen szervezett helytörténeti kiállításokat Sopronban.

Az első kötéstábla belsejére ragasztva XX. századi lapkivágatok, az Esti Hírlap és a Népszabadság magyar szakácskönyvtörténetet tárgyaló cikkeivel. Az előzéklapon possesszori tintás monogram, ami kissé megfogta a szennylapot is. Az utolsó (üres) levél kivágva.

Korabeli félvázon-kötésben, a gerinc alul és felül kissé sérült. A lapok néhol enyhén foxingosak.

Hozzá: 12p. lapkivágatok különböző évkörökből, melyek vagy magát a könyvet, vagy a magyar szakácskönyvtörténetet tárgyalják.

360 000.-

135. JORDÁNSZKY ELEK

Magyarországban, 's az ahoz tartozó Részekben lévő boldogságos Szűz Mária kegyelem' Képeinek rövid leírása. Néhai nagy nevű Herczeg Eszterás Pálnak...

Posonban, 1836. Belnay' örökösének betűivel.

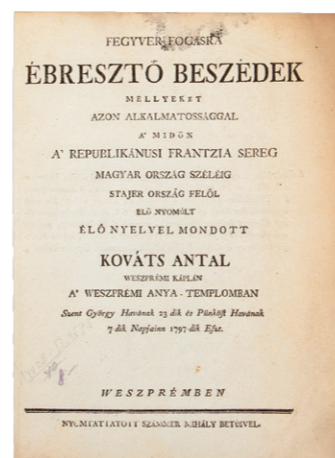
1t. + XXIII + 167p. + 87t. Hiányos.

„Jordánszky Elek tinnini (Knin) püspök, esztergomi kanonok 1836-ban egészítette ki az Esterházy Pál költő, hadvezér és nádor 1690-es kiadású Mária-kép és -szobor, illetve kegyhely-katalógusát. A Mária-kultusz jegyében fogant mirákulumos könyvek a Szűz Mária-ábrázolások, kegyképek, szobrok, illetve az azokat őrző zarándokhelyek történetét, jellegzetességeit feltáró „Atlas Marianus” a XVII. század közkedvelt műfaja volt. Esterházy Pál Wilhelm Gumpfenberg 1657-ben megjelent, rézmetszetekkel illusztrált, 1200 Mária-kegyképről tudósító munkáját bővítette ki magyarországi adatokkal, mintegy száz műalkotásról való híradással. Jordánszky műve e jellegzetesen barokk műfajt élteti tovább, s használja fel a XIX. század harmincas éveitől megerősödő új típusú vallásosság szellemi alátámasztására. Esterházy gyűjtését tovább egészíti, összesen hatvankilenc kegykép leírását és ábrázolását adván hozzá. Rögzíti a kegykép eredetét, történetét, a kultusz mozzanatait, megemlíti a hozzáfűződő csodákat, a jubileumi ünnepségeket, tudósít a zarándoklatról és annak különféle szokásformáiról, a tisztelet érdekében végzett egyházi intézkedésekről, a hely gondozóinak változásairól, szól a képpel és a kultusszal kapcsolatos aktuális eseményekről. Már végez forráskutatást, de a középkori és barokk legendaanyagot még a történeti adatokkal egyenértékűen kezeli. Művének valóban lesz hatása a XIX. századi vallásosság, népi vallásosság formáira, a barokk-kori zarándokhelyek egy része újra divatba jön, új búcsújáró helyek jönnek létre, tömegméretű vallási megmozdulásokra kerül sor.” (Hungarológiai Értesítő. XII. évfolyam 3-4. szám. 67.0)

Példányunk sajnos hiányos: 88 rézmetszetet tartalmaz, azaz három darab hiányzik.

Későbbi, aranyozott gerincű félbőr-kötésben, felirattal.

80 000.-

136. KOVÁTS ANTAL

Fegyver fogásra ébresztő beszédek melyeket azon alkalmatossággal a' midőn a republikánusi frantzia sereg Magyar ország széléig Stajer ország felől elő nyomult ...

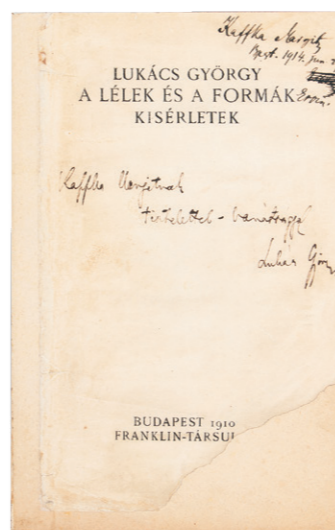
Weszprémben, 1797. Számmer Mihály.

22p.

Kováts Antal (1762-1832), 1797-ben megjelent, s gróf Zichy Ferenc főispánnak ajánlott füzetek két prédikációt tartalmaz, melyeket „azon alkalmatossággal” mondott el, „[...] midőn a' republikánusi frantzia sereg Magyar Ország széléig Stajer Ország felől elő nyomult”. Az ebben található első prédikáció április 23-án, a második május 7-én hangzott el Veszprémben és a nemességet célozta az új francia eszmék ellen való hangolásra és az osztrák császárhoz való hűségük megerősítésére. Kováts ezeknek a beszédeknek több gondolati elemét is áttemelte az 1809. májusban elmondott beszédében, amely „Az igaz vitézség” címen jelent meg ugyanebben az évben, amikor Napóleon valóban betört az országba.

Viseltes papírkötésben.

30 000.-

137. LUKÁCS GYÖRGY

A lélek és a formák. Kísérletek.

Budapest, 1910. Franklin.

210 + [1]p. Első kiadás.

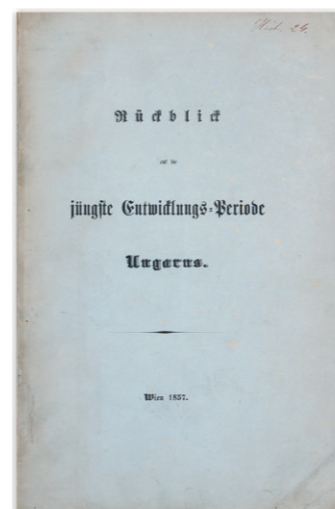
A címlapon az író dedikációja „Kaffka Margitnak // tisztelettel – barátsággal // Lukács György”.

Felül possesszori bejegyzés: „Kaffka Margit // Bpest. 1914. jun. 27.”

Lukács – ahogy a Nyugatos generáció több szerzője esetében is – nyomon követte Kaffka Margit irodalmi munkásságát. A szigorú kritikus nagyra értékelte a fiatal író tehetségét, egy 1910-ben Magyar Hírlapnál (27. XX. évf. 22. sz. 2 -4.) megjelent kritikában a következőképpen fogalmaz: „Mert az ő [ti. Kaffka Margit] novellái nem magukat a dolgokat adják kemény, brutális megérző-kitétségekben, hanem azt, ami eleven és valamit jelentővé teszi őket.”

Korabeli javított papírborítóban. Az első borító elvált a könyvtesttől. A címlap erősen sérült, alsó sarka javítva. Körülvágtatlan példány.

300 000.-

138. [MEYER, BERNHARD]

Rückblick auf die jüngste Entwicklungs-Periode Ungarns

Wien, 1857. ny. n.

87p. Második kiadás.

A művet a szerző Alexander Bach osztrák belügyminiszter biztatására írta. Azt taglalja benne, hogy a magyarok mi mindent köszönhetnek az osztrák kormánynak, ill. hogy a fejlődés nagyrészt az osztrák intézkedések eredménye. Széchenyi István nevét csak a Tisza-szabályozással kapcsolatban említi. A könyv nem a nyilvánosság számára készült, csak a beavatottak szűk köréhez jutott el. A rendőrség az államnyomdában készült példányokat lefoglalta, a belügyminiszter ezzel is népszerűsíteni akarta a művet. Széchenyi „Ein Blick auf den anonymen Rückblick...” című művét ennek megcáfolására írta. Első kiadása 25 számozott példányban jelent meg, gyakorlatilag fellelhetetlen. Széchenyi is az ugyanabban az évben megjelent, második kiadást használta a „Blick” írásakor, amely a források szerint mintegy 200 példányban készült. Az első kiadás hasonmása 500 példányban jelent meg, 1903-ban. A három kiadás a címlapok verso-ja alapján különböztethető meg a legkönnyebben.

Prov.: „Bibl. Coll. Kalksburg S. I.”

Kiadói papírborítóban.

160 000.-

139. REIZNER JÁNOS

Szeged története. I-IV kötet.

Szeged, [1899-1901]. Szeged Szab. Kir. Város Közönsége [Engel Lajos Könyv és Könyomdai Műintézete].

XI + 398 + [1]p. + 7t. (részben színes, kihajt.); 367 + [1]p. + 3 kihajt. mell.; [4] + 541p. + 2 színes, kihajt. t.; [4] + 650p.

Lapszámozáson belül számos egészoldalas táblával és szövegek közti illusztrációval.

Hozzá: Kulinyi Zsigmond: Szeged új kora. Egy kötet: A város újabb története (1879–1899) és leírása. Szeged, [1901]. Szeged Szab. Kir. Város Közönsége [Engel ny.] VII + 690p. + 3 kihajt. mell. Aranyozott, kiadói vászonkötésben. Az első kötéstáblákon Szeged dombornyomású címerével, a lapélek pirosan színezettek. Nagyon szép állapotban.

240 000.-

140. SCHRAUD, FRANZ

Historia pestis Sirmiensis annorum MDCCXCV et MDCCXCVI. I-III. (Egybekötve)

Buda, 1802. sumtibus typographiae Regiae Universitatis Pesthiensis.

LXVI + 202p. + X t. (számozott nagyméretű, kihajtható rézmetszetek), [2] + 337p. + 11 táblázat (kihajtható, 9 lapszámon belül), [2] + 394p.

1795. októberében pestisjárvány tört ki Magyarországon, amely Szerém vármegyében az 1796. január 3-ig tartó időszakban 13 szerémi helységben, összesen 3435 áldozatot szedett. A járványt Schraud Ferenc (1761–1806), 1802-től országos főorvos, Nyulas Ferenc (1758–1808) orvos, kémikus és Buday András (1733–1830) Szerém vm. főorvosa közreműködésével sikeresen elfojtotta. Ebben a művében ennek a járványnak lefolyását és az azt megállító intézkedéseket mutatja be. Léküzdéséért Schraud Ferenc „Az összes örökös császári királyi tartományok pestis főorvosa” címet kapta. Schraud a szerémségi pestisjárvány mellett a bukovinai tifuszciklus, az isztriai sárgalázjárvány és a vasvári tifuszciklus leküzdőjeként is ismert, de nevéhez fűződik a sebészi tanfolyamok kérdésének rendezése is. A vasvári tifuszciklus során megfertőződött, és ebben halt meg. (Hont. 92./452.)

A rézmetszetek Czetter Sámuel munkái. Javított egészbor kötésben, szép tiszta példány.

Györy: 170. old.

260 000.-

141. [SILLYE GÁBOR]

Szabályrendelet a hajdúvárosok, mint helyhatóságok részére közigazgatási és törvénykezelési tekintetben. Összeállítva a törvények, törvényes gyakorlat és felsőbb rendeletek alapján Debrecen, 1863. Nyomatott a Város Könyvnyomdájában.

170 + IVp.

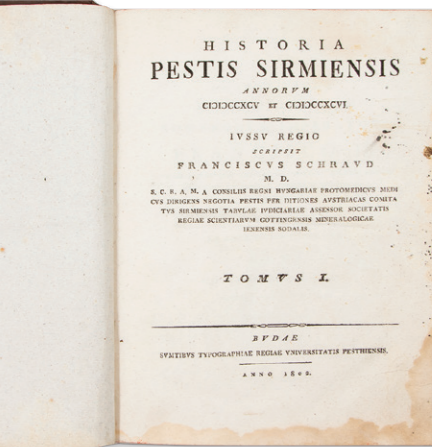
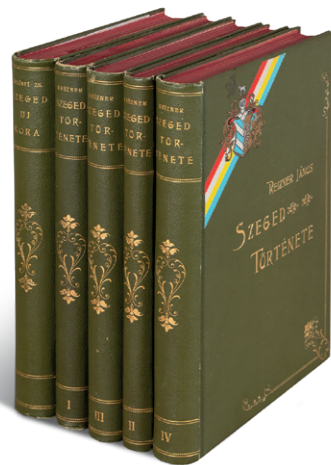
Posszessori bejegyzések a címlapon: „Zsabokrszky Ferenc k. törvényszéki bírónak ajándéka”.

Őt 1882-ben nevezték ki a pozsonyi járásbíróvá.

Az 1893-as Pozsonyi törvényszéki könyvtár pecsétjével és a könyvtárnok ellenjegyzésével.

Diszesen aranyozott, vaknyomásos egészvázson-kötésben, körül aranyozott lapélekkel (Dávidházy J. könyvkötő Debreczenben).

60 000.-

142. A SIÓ SZABÁLYOZÁSÁRA ÉS HAJÓZHATÓVÁ TÉTELÉRE VONATKOZÓ TANULMÁNYOK GYŰJTEMÉNYE. (KONVOLUT)

1868–1938.

Az egyedi összeállítású dokumentum részletezése: 8 gépiratos tanulmány, kihajtható helyszínrajz és térképvázlat, egy alaprajz az energiatörőről 9 fényképpel, egy hajtogatható átnézeti rajz az 1913–31. közötti munkálatokról. A dokumentumokon – amelyek 1868–1938 közöttiek – Pataky Béla főmérnök, Straus János műszaki tanácsos és Bertár János főmérnök sk. aláírásai olvashatók. A Sió hajózó csatorna 121 km hosszban, négy vármegyét érintve a Balatont köti össze a nemzetközi víziúttal, a Dunával. A munkálatok 1862-ben kezdődtek Beszédes József vízügyi mérnök és társai tervei alapján, gróf Zichy Ferenc királyi biztos vezetésével. Siófokon Cathry Szaléz Ferenc svájci mérnök-vállalkozó fából készült vízleeresztő zsilipet épített, amelynek átbocsátó képessége 8-10 köbméter volt másodpercenként. Az ünnepélyes átadás 1863. október 25-én volt. A zsilipet pár év múlva falazott kivitelben készítik el, így teljesítménye 50 m³/mp-et érte el. 1947-es meder bővítési munkák után került sor az első hajó vízre eresztésére a Balatonon. A hajózsilip 1200 tonnás uszályok, és hasonló méretű hajók átbocsátására alkalmas. Mérete: 83,5 m hosszú 12 méter széles. A vízlépcső 2,5 m szintkülönbséget képes biztosítani a Sió és a Balaton között.

A dokumentum együttes modern vászontékában, aranyozott felirattal, megkímélt állapotban. A tanulmányok bekötve, a rajzok és térképek a hátsó „zsebbe” helyezve. A gyűjteményt feltehetőleg Pataky Béla állította össze.

120 000.-

143. DR. SZABÓ JÓZSEF – TÖRÖK ISTVÁN. [SZERK.]

Tokaj-hegyaljai album. Kiadja a Tokaj-hegyaljai Bormivelő Egyesület és elnöke báró Vay Miklós.

Pest, 1867. Emich Gusztáv.

1t. (könyvmaté diszciplap) + [6] + 185 + [3]p. + 21t. (tónusos könyvmaté) + 1 színes, kihajt. lith. térkép. Haránt folio.

A tíz fejezetből álló kötetet Szabó József egyetemi tanár és Török István helyi földbirtokos szerkesztette. A mű a borvidék legrészletesebb tudományos igényű leírását adja, emellett Keleti Gusztáv gyönyörű könyvmatái az egyik legszebb magyar díszalbummá is emelik. A kiadó Bormivelő Egyesület célja a borvidék megismertetése volt itthon és külföldön egyaránt, emellett ismerteti a terület bortermő képességét, a tárolási és szállítási lehetőségeket is. Tokaj-hegyalja földtani és szőlőművelési térképét Szabó József készítette. A színes, kihajtható könyvmaté mérete: 66×66 cm. Mértéke=1:57.600. Készült: Bécsben, a K. K. milit. Geograf. Institut litográfiai műhelyében. Négy nyelvű címlappal és szöveggel.

Korabeli félvázson-kötésben, a gerincen aranyozott felirat. A diszciplapon és a címlapon az aradi, csájai és baraczkai állami szőlőtelep bélyegzőjével, valamint a kötet vásárlásáról szóló bejegyzéssel. Megkímélt példány.

750 000.-

144. SZENT-GYÖRGYI ALBERT

Studies on Biological Oxidation and some of its Catalysts. (C4 dicarboxylic acids, Vitamin C and P etc.)

Budapest/Leipzig, 1937. Eggenberger/Barth.

98p.

Acta Litterarum Ac Scintiarum Reg. Universitatis Hung. Franciscó-Iosephinae. Sectio Medicorum. Tom. 9. Fasc. 1.

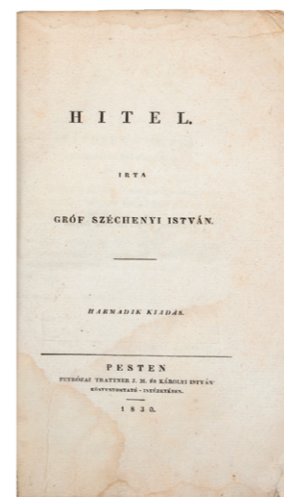
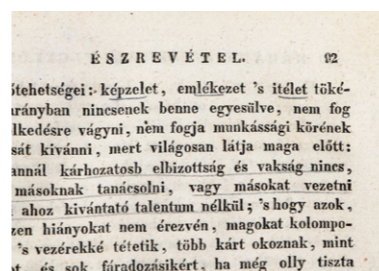
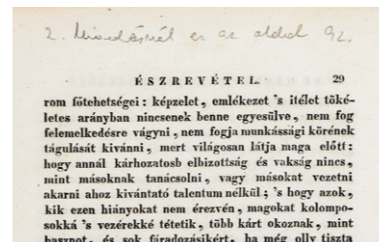
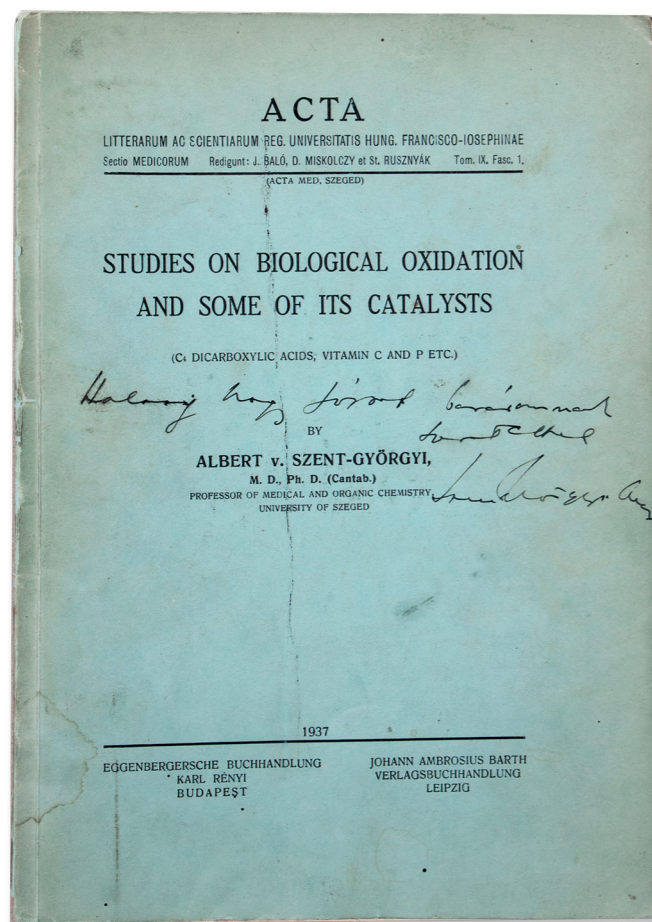
A borítón a szerző, Szent-Györgyi Albert dedikációjával: "Halasy Nagy József barátomnak // szeretettel // Szent-Györgyi Albert".

Szent-Györgyi a kiadvány megjelenési évében kapott orvosi és fiziológiai Nobel-díjat „a biológiai égés folyamatával kapcsolatos felfedezései, különösen a C-vitaminnal és fumársav katalizátorral végzett kutatómunkája elismeréseképpen”. Ekkor már több mint egy évtizede kutatta a biológiai égést és a C-vitamint is, e kiadvány pedig addigi munkájának szintézise. Ahogyan a tudós az előszóban is megjegyzi, célja ezzel a kiadvánnyal, hogy közérthetőbben is megfogalmazza tudományos felfedezéseit. Az utószó datálása 1937. október 18., a Nobel-díjat pedig 1937. október 28-án ítélte neki a stockholmi Karolinska Intézet.

A dedikáció címzettje, Halasy-Nagy József (1885-1976) filozófus, műfordító, egyetemi tanár. Az 1930-as és '40-es években Halasy-Nagy is tanított mind a pécsi, mind a szegedi egyetemeken, csakúgy, mint Szent-Györgyi, vélhetően innen ismerték egymást.

Kiadói papírborítóban, a borító elvált a könyvtesttől.

2 000 000.-

145. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF

Hitel. Első kiadás.

Pesten, 1830. Trattner és Károlyi.

XX + 21-270 + [1]p.

A szerző leghíresebb munkája, az 1830-as években induló reformmozgalom programadó műve, a magyar gazdasági irodalom egyik legfontosabb darabja. Az azonnali nagy érdeklődésre tekintettel egy éven belül három magyar és három német kiadás is készült. Az első kiadás az ugyanebben az évben megjelent másodiktól csak néhány nyomdai eltérés alapján különböztethető meg (lásd következő tételünk).

Prov.: az utolsó lapon 1962-től a példány aukciókon való részvételét igazoló dokumentumok.

Kiadói papírkötésben. Körülvágtatlan példány.

400 000.-

146. SZÉCHENYI ISTVÁN

Hitel. Második kiadás.

Pesten, 1830. Trattner és Károlyi.

XX + [21]-270 + [1]p.

Az első kiadás az ugyanebben az évben megjelent másodiktól csak néhány nyomdai eltérés alapján különböztethető meg: az oldalszámozásnál a 29. lapszám a második kiadásban félrenyomva 92-ként szerepel, valamint a Végszó negyedik sorában a „közönségre” szó a második kiadásban nagybetűvel „Közönségre”-ként nyomtatott.

Poss.: „Kovácsnai Butyka Sámuelé, aki cuius symbolum: Fortuna Fave Fideli // Ezen csekénységgel kedveskedik tekintetes pártfogójának Czirják Antal Urnak”. Butyka Sámuel a nemesi kovácsnai Butyka család tagja volt és 1845-ben a temesi k. kamara-igazgatósági díjnokaként tevékenykedett. Az ajándékozott feltehetően Gyergyó Ujfalvi Czirják Antal, kormányzékai tisztviselő és k. számvevői tiszt.

Korabeli egészbor-kötésben. Táblákon és gerincen aranyozott díszítés, aranymetsszéssel.

300 000.-

147. SZÉCHENYI ISTVÁN, GRÓF

Hitel. Harmadik kiadás.

Pesten, 1830. Trattner és Károlyi.

XX + [1] + 22-270 + [2]p.

„Olly kedvesen fogadta a' magyar Közönség ezen jeles Munkát, hogy öt hónap alatt első és második Kiadásából két ezer példánynál több, hirtelen elkölt, ezennel a' harmadik Kiadást is nyújtjuk...” Az első borító belsején autográf possesszori bejegyzés. A hátsó borító belsején az Anticariat Arad 1957-es pecsétje. Benne a Központi Antikvárium 1977-es nyugtája.

Kiadói papírborítóban. Körülvágtatlan.

Szentkirályi: 116.3.

80 000.-

148. SZÉCHENYI ISTVÁN

Hitel. Negyedik kiadás.

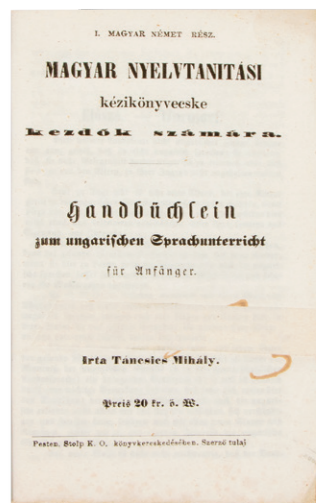
Pesten, 1832. petrózai Trattner J. M. - Károlyi István.

XX + (21)-270 + [2]p.

Első három kiadása 1830-ban jelent meg, majd mikor ezek elfogytak, 1832-ben adták ki negyedszerre. Ezt követően viszont a századfordulóig nem volt újabb kiadása.

Félbőr-kötésben, aranyozott gerinc. Kopott és sérült állapotban, a gerinc félig levált a könyvtestről.

30 000.-

149. TÁNCICS MIHÁLY

Magyar nyelvtanítási kézikönyvecske

Pesten, [1867]. Stolp.

VIII + 136p.

Táncsics Mihály számos nyelvészeti, pedagógiai témájú írásainak egy rendkívül ritka darabja. Táncsics jogi tanulmányait nem fejezte be. Horvát István hatására a magyar nyelvészet kezdte foglalkoztatni. Bár számos kiadást megért tankönyvei nagy kelendőségnek örvendtek, nyelvészeti kérdéseket taglaló munkáit erős kritika fogadta, 1833-as „Magyar és német beszélgetések” című művét betiltották. Politikai pályája, hányattatásai az 1840-es években ismertek: ezek után 1860-ban ismét letartóztatták, felségsértésért 10 évre ítélték. A kiegyezésnek hála előbb, 1867-ben szabadul, csaknem megvakulva: ez évben jelent meg az alábbi kézikönyvecske.

A címlap szöveghiány nélkül javítva.

Kiadói papírborítóban.

80 000.-

150. [TÁNCICS MIHÁLY]

Sajtószabadságról nézetei egy rabnak

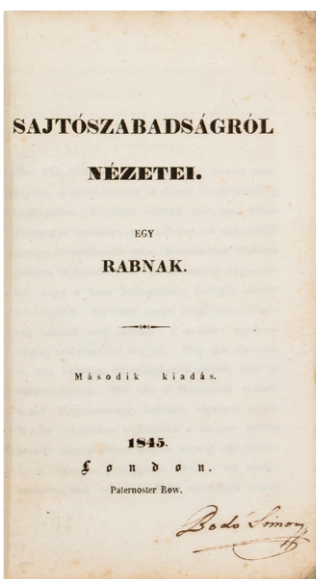
[Hamburg] London, [1846] 1845. Paternoster Row.

72p.

Táncsics Mihály (1799–1884) műve 1844-ben jelent meg először Lipcsében, a szervek megtévesztésére Párizst tüntették fel a címlapon. A második kiadás – a szerző tudta nélkül – Hamburgban jelent meg London, Paternoster Row megjelöléssel 1846-ban. „A röpirat nagy zajt ütött – kivált azon részekben, hol nem szeretik a szabadot.” Táncsicsot végül egy másik műve miatt fogták perbe, de a kortársak sajtófogolynak tekintették annak ellenére, hogy nem volt sajtótörvény, tehát sajtóvétség miatt elítélt rab sem lehetett volna. Nem is szó szerint kell érteni a mű címét, hanem Táncsics szavaival: „Míg és ahol cenzúra van, addig s ott teljes szabadság nem létezik. Aki pedig hiszi, hogy van, fogalma sincs a szabadságról.” Tehát Táncsics szerint cenzúra az, amely fogva tartja az országot és benne az embereket. Kis kötet 14 rövid fejezetre tagolódik. A könyv fejezeteinek címei: „Előszó”, „Bevezetés”, „A cenzúra története”, „Az embernek természetében van közlekedni”, „Az embernek tökéletesülnie kell”, „A cenzúra legnagyobb bűn”, „Szózatok a sajtószabadság mellett s a cenzúra ellen”, „Lehet-e mégis eset, ahol a cenzúra üdvös?”, „Mit mond a józan ész a sajtóról?”, „Hivatalbélielk, tisztviselők falun úgymint városban”, „A szabad sajtó minden általa történt hibát maga meg is orvosol”, „A szabad sajtó nem is véthet”, „Sajtótörvénynek a józan ész szerint nem lehet helye”, „Végszó”. A munka nyomtatott példányait ezekért a gondolatokért erősen üldözték a hatóságok és a legtöbb példányt elkobozták, éppen ezért igazi ritkaságnak tekinthető.

Az első borító belsején Bodó Lipót alispán (1875–1877) ex librise.

100 000.-

151. VERES MIHÁLY (FORD.)

A jó gazda-asszony...

Pesten, 1796. Landerer.

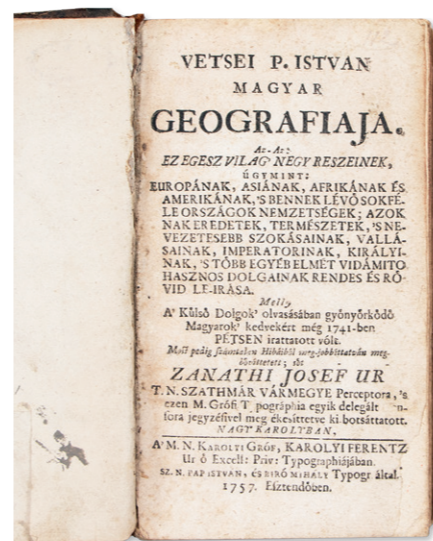
1t. (rézmetszetű címkép) + XXIII + [1] + 214 + [8]p. Első kiadás.

Könyvai, orvosi, gyermeknevelési és más hasznos házi tudnivalókat tartalmazó mű. Népszerűsége miatt a következő években több kiadást is megélt.

A borítók belsején, az előzéklapon, illetve a címképmetszet hátoldalán XIX. századi kézírásos bejegyzések. A címképmetszet felső része a képet nem érintve megvágott, a lap hátulján possesszori pecsét. Kétszínnyomású címlappal.

Korabeli félbőr-kötésben, vaknyomásos gerinccel. Az utolsó négy, számozatlan levél kivágva.

60 000.-

152. VETSEI P[ATAKI] ISTVÁN

-- magyar geografiája. Az-Az: ez egész világ' negy reszeinek... rendes és rövid leírása...

Nagy Karolyban, 1757. Gróf Károlyi Ferentz priv. Typographiájában, Sz[athmár] N[émeti] Pap István és Bíró Mihály.

[2] + 435 [recte 434] + [2]p.

„A” variáns. (Lásd: Központi Antikvárium 164/202.)

A 127. p. után 129., a 245. után kétszer a 247. következik. A 354. p. után helyreálló lapszámhiba.

Hiány nincs. Az előzéklap alsó sarka régi javítással pótolva.

Korabeli kopott, bordázott félbőr-kötésben, a kötéstáblák belsején és az előzéklapokon latin nyelvű possesszori bejegyzések, jegyzetek.

60 000.-

153. ZÁBORSZKY ALAJOS

A pesti hirlap elleni gyanúsítások és haladás. [Kolligátum]

Pesten, [1841]. Ny. Landerer és Heckenast.

54p.

Hozzá kötve: Sasku Károly: A kelet és nyugat népe, és a köz intézetekről

Pesten, 1842. Ny. Landerer és Heckenast. 40p.

Gorove István: Nemzetiség

Pesten, 1842. Heckenast Gusztáv. [12] + 114p.

Vállas Antal: Egy felállítandó magyar központi műgyetemről

Pest, 1841. Hartleben K. A. X-100p.

Gazdasági tudósítások és rohonci közlemények. Gazdasági tudósítások ötödik évf. I. füzete. Szerk.: Kacs Kovics Lajos, Török János.

Budán, 1841. Kiad. Magyar Gazdasági Egyesület (M. Kir. Egyetem-ny.), 144p. + 2t. (kihajtható mellékletek) + 63p.

Tarczy Lajos: Népszerű égrajz. (Astronomia popularis.)

Pápan, 1838. Nyom. a ref. főiskola bet. VIII + 80p. + 1t.

Jelen kolligátum olyan reformkori röpiratok gyűjteménye, amelyek átfogó képet adnak a korszak közéleti, politikai, társadalmi és gazdasági témáiról, a sajtó és cenzúra kérdéséről, a Széchenyi és Kossuth mentén kibontakozó vitába a népnevelésről, gazdasági és tudományszervezési kérdésekről, illetve a nemzetiségi helyzetéről.

Prov.: „Bibliotheca Comitiss Georgii Károlyi” vignetta, vaknyomásos címerrel. Gróf Károlyi György (1802–1877) pesti palotájában 1838-ra készült el a bibliotéka, amely a korszak egyik legjelentősebb gyűjteményét tartalmazta. Továbbá: „Magy. Kir. József Nádor Műszaki És Gazdaságtudományi Egyetem Üzemgazdasági Tanszéke, Budapest” bélyegző.

XIX. századi félbőr-kötésben. Dúsan aranyozott és díszített gerinc, rajta aranyozott címfelirat: Röpizatok (sic!).

Szentkirályi: Z-2; Szentkirályi: S 15

150 000.-

154. [ZRINYI MIKLÓS, GRÓF]

Ne bánts d' magyart. Irta: ~. És most újjonnan ki-botsáttatott

Maros-Vásárhelyen, 1790. Ev. Ref. Koll. ny.

94 + [2]p.

Kiadta Kazinczy Ferenc. A „Symbolum Illustrissimi Comitiss Nicolai Zrínyi...” című, „Az török áfium ellen való orvosság”-ként is ismert mű második kiadása.

Az első borító belsején korabeli tintás bejegyzések, a címlapon monogram.

Kopottas gerincű, korabeli papírkötésben.

Szűry: 5218., Borda: 6447.

60 000.-

Varia XVI–XIX. század

155. ALLOM, THOMAS; WALSH, R[OBERT]

Constantinople, and the Scenery of The Seven Churches of Asia Minor. Illustrated. In a Series of Drawings from Nature by Thomas Allom. With an Historical Account of Constantinople, and Descriptions of the Plates, by the Rev. Robert Walsh. First series.

London, [1839]. Fisher, Son & Co.

Címkép tábla + [4] + 1 térkép + XXXVI + 84p. + 46t.

Példányunkat egy kettős ajándékozási bejegyzés teszi még különlegesebbé. A szennylapon: „Charles A. Murray given to him by H. R. H. The duchess of Kent Dec. 25 - /39 Windsor Castle” és a hátsó kötéstábla belső oldalán: „To The Hon.ble Charles Augustus Murray. Windsor Castle 25th December 1839”. Tehát maga Viktória brit királynő édesanyja, Mária Lujza Viktória (1786–1861) ajándékozta ezt a könyvet Sir Charles Augustus Murraynek (1806–1895), aki mint útikönyv szerző, politikus és diplomata vált híressé.

Korabeli zöld egész bőr-kötésben, aranyozott gerinc, dombornyomott és aranyozott táblák, arany-metszéssel. Szép példány.

240 000.-

156. [CALENDARIUM CRACOVIENSE]

Magister Michaele A Wislicza [Michał Z Wiślicy]: Ephemeridiarium Anni Christi 1536 per -- in celebri studio Cracovien diligenter ordinatu.

Cracovie, 1536. per Mathiam Scharffenberg [Maciej Szarffenberg].

[32]p. lev. piros-fekete színnyomással.

Wisliczai Mihály (Magister Michaele a Wislicza [Michał z Wiślicy]) cc.1499-1575) ellentmondásos egyházi személyiség, külön viselkedése miatt többször is a rektori bíróság elé került. 1531-ben vette át az asztrológiai tanszéket és ugyanebben az évben a filozófiai kar dékánjává is kinevezték. A Krakkói Egyetem asztrológiai tanszéke vezetőjének évente három almanachot kellett összeállítania. Egy teljesen szakmai jellegű, a tanult közönségnek (elsősorban a Major College tagjainak), a második, valamivel egyszerűbb a krakkói tanácsosoknak szült, végül a harmadikat, kis naptár formájában kifejezeten az iskolázatlan széles publikumnak szánták. Ezek az égitestek közelgő elrendezésén alapuló asztrológiai előrejelzéseket tartalmaztak, az élet szinte minden területére gyakorolt hatásukat kifejtve. Különös hangsúlyt kaptak az orvosi vonatkozások, pl. érvágás szerencsés időpontjának megállapítása.

Wisliczai Mihály adataink szerint 1531., 1532., 1535., 1536., 1537., 1538. évekre adott ki kalendáriumot. A címlapon fametszet: „Sigismvnd I R P O” az a. I. (öreg) Zsigmond lengyel király (1467-1548) oldal-képe 1532-es dátummal. A nagy uralkodó ikonográfiailag is érdekes portréja ez ideig nem volt ismert. Az első hat oldalon a jelmagyarázatok, az azt követő kalendárium-részben fent a hónapok nevei latin és lengyel nyelven, alatta a hónapokra jellemző munkákat bemutató fametszetes jelenetek. A havi illusztrációkon szintén 1532-es datálás. Ezen metszetsorozatnak eddig részben vagy egészben 5 eleme volt könyvtáblából kiáztatott töredékből ismert, kötetünk mind a tizenkettőt tartalmazza.

Érdekesség, hogy Wisliczai Mihály kalendáriumának nemrégiben felfedezett 1536-os, német nyelvű változatát viszont Florian Unger adta ki ugyanott, de illusztrációk nélkül.

Modern pergamenkötésben, könyvtáblából kiáztatott nyomdai ívekből összeállítva. Teljes példány. (Méret: 7,5x10 cm)

1 500 000.-

157. CAMERARIUS, JOACHIM

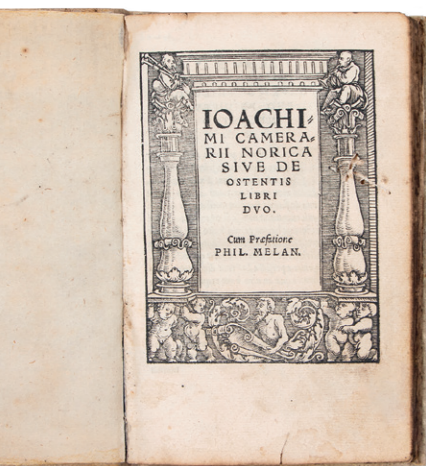
Norica sive de ostentis libri duo. Cum Praefatione Phil. Melan.

[Vitebergae], [1532]. [apud Georgium Rhau].

[126]p. Első kiadás.

A csodajelenségekről írt csillagászati munka önálló fejezetben foglalkozik az üstökösökkel. A számos tudományágban tevékenykedő neves humanista szerző ekkor az altdorfi egyetemen, a későbbi Academia Noricán tanított. A mű előszavát jó barátja, Philipp Melanchton írta. Korabeli pergamenkötésben. A lapokon szűrágás nyomaival, a címlapon apró szakadással. BNH Cat C 148.; VD16 C 483.

120 000.-

158. EBERS, GEORG

Aegypten in Bild und Wort. Dargestellt von unseren ersten Künstlern. Beschreiben von --. I-II. Band. Stuttgart-Leipzig, 1879–1880. Eduard Hallberger.

[6] + VI + 387p. + 1 térk.; XII + 432p. + 1 térk.

Mind a két kötetben számos egészoldalas illusztráció.

Poss.: „Ex bibliotheca Salfai Szita Eplényi Gábor Budapest” vignetta.

A két kötet egységes, dúsan aranyozott kiadói félbőr-kötésben, a táblákon és az gerincen türkiz gyöngydíszítéssel, körül arany-metszéssel. Gyönyörű példány.

80 000.-

159. ERASMUS, ROTTERDAMUS

Collectanea adagiorum veterum Desiderii Erasmi Roterodami Germaniae decoris: ex secunda recognitione Argentorati [Strasbourg], 1509 mense julio. [In Aedibus Matthiae Schurerij [Matthias Schürer]].

12 + LVIII fol [recte LXIV, a két szám felcserélve]

Latin és görög betűkkel nyomtatva. Erasmus görög és latin ókori közmondásokból álló, jegyzetekkel ellátott gyűjteményének második strasbourgi kiadása. Példányunk az eredeti, 818 közmondást tartalmazó változat, amely lényegesen rövidebb, mint a későbbi „Adagiorum” változatok. (Lásd árverésünk következő tételét.)

Erasmus egyik legismertebb műve ez a gyűjtemény, ami csak az európai oktatás új világában válhatott sikerré, amelyben a klasszikus szövegek sokkal szélesebb körben, sokkal teljesebb képet mutattak be az ókori irodalomról. Olyan népszerű kifejezések váltak közismertté, mint az egyszerre csak egy lépést, megtörök a jég, a vasat tűzbe tartani, az ajándék lónak ne nézd... és sok más szólás, mind az „Adagiorum”-ra vezethető vissza. Pár levélen kézíratos margójegyek. Az utolsó levélen nyomdászjelvény.

VD16 E 1910

Előköte: Grapaldi, Francisci Marii: De partibus aedium Dictionari löge lepidissimus nec min fructuosus.

vrbe Argentina [Strasbourg], 1508. Ioanne Pryss.

[16] + CXX + [1] fol.

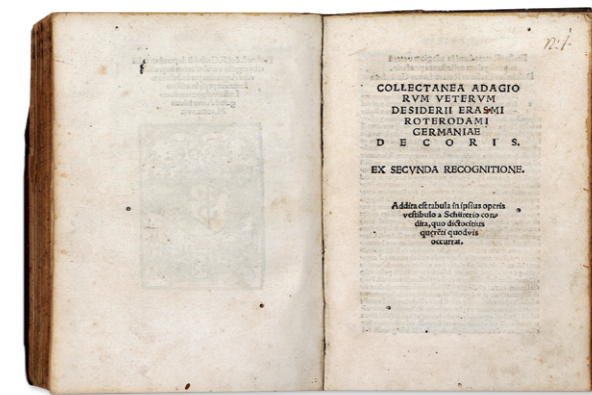
Első strasbourgi kiadás, az előző három megjelenést Pármában nyomtatták. Grapaldi (1464–1515) korának egyik első tudósa volt, e művében a klasszikus források széles körére hivatkozik.

A házi gazdaságról szóló kötetben sorra vizsgálja a ház különböző részeit, köztük a konyhát, a könyvtárat (a papírról, a papiruszról szóló fejezettel), a gyerekszobát, a gazdasági épületet. Részben szótár formájában magyarázza az építkezéssel, a kertészettel és a házi művészetekkel kapcsolatos kifejezéseket, a halászatról és a haltenyésztésről szóló fejezeteket. Fejezetek kezdő iniciaisokkal, széljegyzetekkel. Az utolsó levélen kolofon és nyomdászjelvény. Címlapján a másik mű korabeli címlírása, az első tábla verzóján Fritz Eberhard címeres ex librise (1964). A gerincnél ősnymtatvány töredék bekötve.

A két ritka mű egybekötve, korabeli, bordázott gerincű fatáblás disznóbőr-kötésben. A táblák kissé hiányosak, számos szújarattal, melyek a levelek egy részét is bejárták.

VD16 G 2794, Adams G1008

900 000.-

160. ERASMUS, ROTTERDAMUS

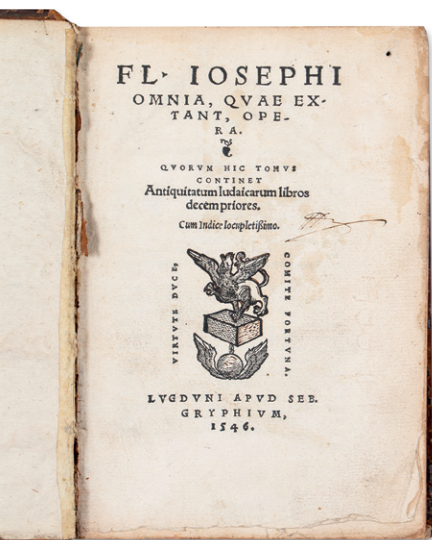
Adagiorum opus des --
Lugduni, 1550. Sebastianum Gryphium.
[39] + 612p.

Erasmus monumentális görög-latin közmondásgyűjteménye. A mű nagy népszerűségnek örvendett, könnyed formában nyújtott betekintést a klasszikus világba, nélkülözhetetlen tankönyvvé vált. Kötetünk a mű még „megtisztítatlan” verziója – 1562-ben ugyanis az „Index expurgatorius” bizottsága elrendelte a szöveg cenzúráját, „megtisztítását” azoktól a szövegrészekről, melyeket a katolikus hittelt szembemőnnek ítélték. Az egyház az új változat 1575-es megjelenése után nem engedélyezte más kiadás használatát.

A szennylapokon, címlapon korabeli possesszori és egyéb rövid, tintás bejegyzések.

Az első pár levélen szúrágás nyomai. Helyenként foxing foltos. Összességében jó állapotú példány. Korabeli bordázott, vaknyomásos egészsbőr-kötésben, a gerinc alján sérüléssel.

450 000.-

161. FL[AVIUS], IOSEPHUS

Omnia, quae extant, opera. Quorum hic tomus continet Antiquitatum Judaicarum libros decem priores. Cum indice locupletissimo.
Lugduni, 1546. apud Seb. Gryphium.
[88] + 550p.

Az „Antiquitatum Judaicarum libri” címzedet csupán Josephus összes művei XVI. századi kiadásainak egy meghatározott csoportjában szerepel. Flavius összes műveit, „A Zsidó régiségek”-et első ízben 1534-ben adta ki Frobenius a fenti címzedettel. Példányunk „A Zsidó régiségek” első tíz könyvét tartalmazza (a három kötetből), az elején nagyon gazdag indexszel.

Az utolsó levél sarka picit hiányos, pár levélen fent szújarat. Előzéklapjai hiányoznak, a címlapon fametszetes nyomdászjelvény Lyon városának latin mottójával: „Erény által vezetve, szerencsével kísérve.” Az utolsó levél hiányzik, de ezen a Sebastian Gryphius humanista nyomdász jelvénye volt. Ritka kiadás, tiszta példány.

Korabeli, hat bordára fűzött egészsbőr-kötésben. A léniákkal keretezett táblákon vaknyomásos arany díszekkel. A gerinc sarka hiányos, az első tábla alig tart.

200 000.-

162. ISCHYRIUS, CHRISTIANUS

Hortulus anime recens editus multo nimium amenissimus: cū ecphrasi et enarratione septem psalmodū penitentialium. Psalmorum cursus Marie sem virginis...
Louanij [Löven], 1551. Excudebat Antonius Maria Bergaigne.
CLXXV lev. Nyolcadrét.

... Psalmorū vigiliarū pro vita defunctis. Cum haud parum multis minime penitendis ad Christianam pietatem adprime facientibus.

A szerző, eredetileg Christianus Sterck, Maastrichtban született, ahol katolikus pap és író volt. A „Lélek kertje”, korának legnépszerűbb imagyűjteménye bibliai szövegeket, litániákat, bűnbánati zsolnárokat és más áhitati szövegeket tartalmaz. Elsősorban Németországban terjedt el, s legalább 50 ismert kiadása volt.

Egykorú restaurált egészsbőr-kötésben, a táblákon aranyozott, vaknyomásos díszekkel. Kétszínnyomású címlappal és levelekkel. Kézírást imitáló gót textúrával, iniciálékkal, egyhasábos tördeléssel, a szövegtestben kisebb szövegablakokkal, kiemelésekkel. A fametszetes címlap kissé barnult, két korabeli névbeírással, egyik valószínűleg Stanislaus Biczensis lubicsai (leibic) ev. lelkész. Táblaverzón beragasztott korábbi árverési leírás. Ritka mű, tiszta levelekkel, pár beírással.

200 000.-

163. KANITZ, F[ÉLIX]

Donau-Bulgarien und der Balkan. Historisch-geographisch-ethnographische Reisetudien aus den Jahren 1860–1879. I–III. kötet.

Leipzig, 1875–1879. Hermann Fries.

XIX + 329 + [1]p. + 12t., XV + 382 + [1]p. + 10t., XVII + 409p. + 10t. + 1 kihajt. térkép. Első kiadás. Kanitz Fülöp Félix, (1829–1904) magyar származású osztrák művészettörténész, térképész, régész és etnográfus, a Balkánon végzett néprajzi és feltáró munkásságának eredményeként a Balkán Kolumbusza névvel illetik. Az Illustrierte Zeitung munkatársaként bejárta Németországot, ő készítette a korszak leghíresebb eseményeinek legtöbb illusztrációját, illetve az osztrák császári családot is elkísérte felső-olaszországi utazásukra és illusztrálta az erről szóló cikkeket. 1858-ban Montenegróba utazott és az itt készült rajzai etnográfiai szempontból nézve igen becsesek. 1859-ben utazott először Szerbiába, másodsor a következő év tavaszán. Sokszor megfordult a többi balkáni államban is, Albániában, Bosznia-Hercegovinában. Jelen kötet az utazások során gyűjtött anyag és személyes élmény eredményeként született meg.

Poss.: „Pénzes Antal 1937” Pénzes Antal (1895–1984) középiskolai tanár, botanikus és ökológus, a XX. századi magyar botanika egyik kiemelkedő alakja, mindemellett neves könyvgyűjtő.

A szerző által rokonainak, Évának és Miksának dedikált példány: „Seiner lieben Großnichte Eva und Neffen Miksa in aufrichtigster Freundschaft von Onkel F. Kanitz”.

Korabeli díszes félbőr-kötésben. Aranyozott gerinccel és aranymetszéssel.

A harmadik kötet javítva.

400 000.-

164. LIPPERT, PHILIPP DANIEL

Dactyliothecae

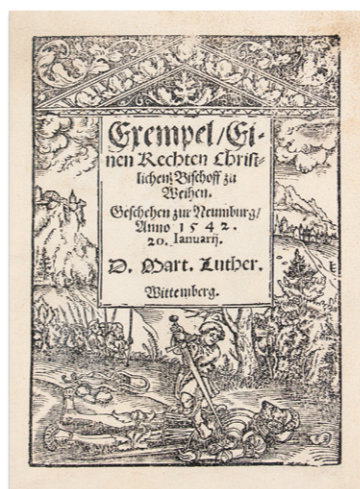
[Dresden?], [1757?].

A Dactyliotheca, mely a leginkább ókori drágakövek lenyomatainak gyűjteménye, a XVIII. század közepe óta népszerű eszköze a főként ókori történelem és művészet oktatásának. A Philipp Daniel Lippert (1702–1785) által összeállított úttörő gyűjtemény rendkívül népszerű volt, és a későbbi koroknak is mintául szolgált. Első kiadása 1753-ban jelent meg, páratlanul ritka. Jelen példányunk valószínűleg az 1757-től folyamatosan megjelenő, háromkötetes kiadás egyik kötete.

Példányunk beazonosítása nehézkes, mivel a fadobozt díszítő bőrtokot, melynek gerincén általában a kiadás és év található, letépték. Az első fiók belsején tintával írt egykorú felirat: „HISTOIRE ROMANIE EN 60 JETTONS PAR DASSIER & F.” Jacques-Antoine Dassier (1715–1759) genovai éremkészítő, aki 1740-től az 1750-es évek közepéig Londonban működött. Mindazonáltal Dassier által készített plasztergyűjteményről nincs tudomásunk. A példányunkban található érmék az ókori Róma neves alakjain túl a XVII–XVIII. század fontosabb művészeit, tudósait és épületeit is ábrázolják, számos eredeti káma és gemma másolatával.

Nagy méretű, foliást utánozó fadobozban tizenkilenc vékony fiók, réz fiókgombokkal, 393 gemmával.

600 000.-

165. LUTHER, MARTIN

Exempel, Einen Rechten Christlichen Bischoff zu Weißen: Geschehen zur Neumburg, Anno 1542. 20 Ianuarij.

Wittemberg, 1542. [Durch Nickel Schirlentz]. [68]p. (70 helyett)

Luther híres prédikációjának első kiadása, amelyben beszámol egy protestáns püspök felszenteléséről. 1542-ben Nikolaus von Amsdorf (1483–1565) teológust és reformátort a választófejedelem Naumburg-Weitz lutheránus püspökévé választotta; Luther ekkor szentelte fel hivatalosan és vezette be ünnepélyesen hivatalába. Ugyanebben az évben Nürnbergben is kiadták a könyvet, a nyomdahely feltüntetése nélkül. A címtábla metszete, esetünkben másolata, Dávid és Góliát harcának utolsó pillanatát ábrázolja, feltehetően a református és a katolikus egyház küzdelmének allegóriája.

XVIII. századi festett pávamintás, előzéklappal fedett papírkötésben. A táblák kopottasak. A címlap régi papírral készült, jó minőségű másolattal pótolta.

VD 16, L 4723.; Benzing 3402.; Knaake 814.; Kuczynski 1809.

400 000.-

166. MOZART, LEOPOLD

Versuch einer gründlichen Violinschule
Augsburg, 1756. Johann Jacob Lotter.

1t. (címképmetszet) + [16] + 264 + [8]p. + 3t. + 1 nagyméretű, kihajt. kottamelléklet. Első kiadás.

Leopold Mozart leginkább Wolfgang Amadeus Mozart édesapjaként vált ismertté, noha a maga idejében saját jogán is népszerű volt mint zenész és zeneoktató. Leopold 1755-ben, 36 éves korában írta ezt a tankönyvét és fia születésének évében adta ki. A kiadást és terjesztést maga vállalta, a nyomtatással Johann Jakob Lotter nyomdászt bízta meg Leopold szülővárosában, Augsburgban. A „Violinschule” a maga korában sikeres volt, két további német kiadást ért meg (1769, 1787), valamint lefordították hollandra (1766) és franciára (1770) is. C.P.E. Bach és J.J. Quantz műveivel együtt vitathatatlanul a tizennyolcadik század legfontosabb zeneelméleti műve.

800 000.-

167. RAMBOUX, [JOHANN] A[NTON]

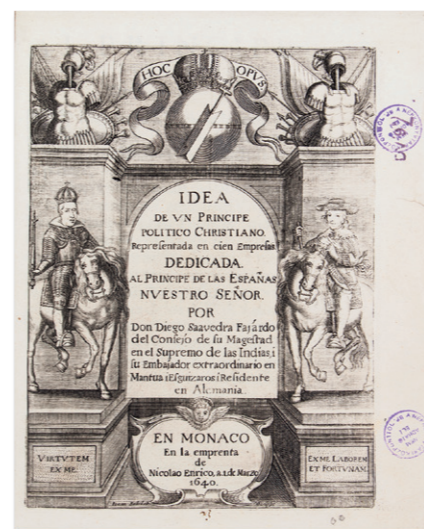
Erinnerungen an die pilgerfahrt nach Jerusalem 1854. – Jerusalem. Souvenir aux Saints Lieux, du Pélerinage de 1854. I-IV. Bld.
Köln, 1858. J. C. Baum.

8p. + 70 lith. t.; (9)–16p. + 71–140 lith. t.; (17)–24p. + 141–210 lith. t.; (25)–33p. + 211–280 lith. t.

A jeruzsálemi zarándokút emlékei, a nazarénus német festő, illusztrátor (1790–1866) tónusos lithográfiáival, amelyeket a helyszínen készített. A különleges művészeti album bemutatja a Szentföld ismert helyeit, Jeruzsálem látványosságait, a bibliai helyszíneket és eseményeket, és közben a város polgárait is megörökíti. A számozott lapokon rövid német nyelvű magyarázó szöveggel. A művész Trier első díszpolgára volt, akiről művészeti díjat is elneveztek. Ramboux litográfiái igen ritkák és keresettek: egy korai, 1822-es litográfiája a Christies-nél 62 000 dollárért talált gazdára.

Korabeli, gerincén dúsán aranyozott vaknyomásos félbőr-kötésben, kisebb kopással. A négy rész egybekötve német nyelven, két francia és két német nyelvű, különálló címlappal. Lapméret 30×23, képméret 21×14 cm. 280 szép állapotú könyomattal. A komplett mű rendkívül ritka.

400 000.-

168. SAAVEDRA FAJARDO, DIEGO

Idea de un Principe Politico Christiano. Representada en cien Empresas, Dedicada. Al Principe De Las Españas Nuestro Señor.

En Monaco [München], 1640. En la Empronta de Nicolao Enrico.

1t. (címképmetszet) + [14] + 710 + [5]p. Első kiadás.

Első kiadása annak az anti-Machiavellista könyvnek, amely a fejedelem nevelését célozza, és arra törekszik, hogy keresztény értékekre és tulajdonságokra oktassa a leendő uralkodókat, valamint hogy ellensúlyként szolgáljon Machiavelli gyakran radikális felfogásával szemben. Az elsősorban IV. Fülöp spanyol király fia számára írt művet több nyelvre lefordították, és számos kiadást ért meg. A könyv szellemtörténeti jelentőségén túl rendkívül fontos barokk emblémáskönyv, 102 szövegközi, lapszámozáson belüli metszettel.

Poss.: „Kostyám Ob. ... 1861”, „A népkönyvtári Központtól BP.” bélyegző.

Az 554-555. illetve az 560-561. oldalak helyére a könyvkötő korabeli üres lapokat kötött be. Ezeket a hiányokat leszámítva példányunk makulátlan állapotban van.

Korabeli pergamenkötésben.

Landwehr 515; Praz 483.

160 000.-

169. A SPANYOL HAMISÍTÓ

Indulás vadászatra

cca. 1880.

Jelen lap valószínűleg a könyvművészet leghíresebb hamisítójának, az úgynevezett „spanyol hamisítónak” tudható be, aki a XIX. század végén és a XX. század elején számos középkori stílusú miniaturát készített. Nevét egy XV. századi spanyol mesternek tulajdonított táblaképről kapta. Sokáig nem gyanakodtak sem a műgyűjtők, sem a tudósok, hogy korabeli hamisításokkal van dolguk, hiszen a művész rendkívül alapos munkát végzett. Később több vizsgálat után egyértelműen megállapították, hogy (az egyébként párizsi) művész munkái határozottan nem a XV. században keletkeztek, hanem a múlt századfordulóján (többek között például olyan színeket és festékeket használt, amelyeket csak a XVIII–XIX. század folyamán kevertek ki). Érdekes módon azonban a magángyűjtők és múzeumok azután is élénken érdeklődnek a párizsi művész munkássága iránt, miután kiderült, hogy azok ügyes hamisítványok.

Tételünk mesterien megfestett nagyméretű portré miniatura a késő középkori udvari művészet stílusában, amely feltehetőleg egy sólyomvadászatra való indulást ábrázol. A kép sok más műhöz hasonló, melyeket William Voelke is listáz átfogó és alapos monográfiájában a spanyol hamisítóról (lásd például a 7., 15. vagy 23. táblát).

Pergamenre festett kép, egy aranyozott és egy piros-kék virág- és indamotívumos keret fogja körbe. A pergamen egy fatáblára van applikálva, melynek hátoldalán egy körülbelül XVI. századi, latin nyelvű könyv lapjára van rögzítve.

Mérete: 20×26,7 cm

A festék több helyen repedezett, lepattogzott. A pergamenen egy körülbelül 2,5 cm-es szakadás található. Összességében szép állapotban van.

1 100 000.-

170. [VITAL DE FOUR] JOHANNES VITALIS

Speculum morale totius sacre scripture...

Cum regio privilegio [Lyon], 1513. Impressus p[er] Joha[n]ne[m] Moylin alias de Ca[m]bray.

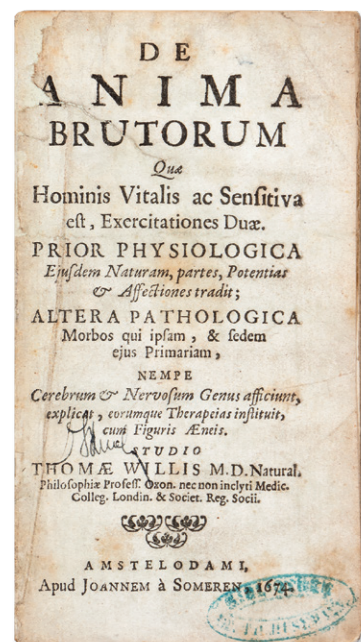
1 fametszetes címlap + [31] + CCXXXVII + [1]fol.

...Reuerendissimo domino Johanne Vitali perdigno Cardinali seraphici ordinis minorum obseruantissimo alphabetico ordine perutile editum, et hucusq[ue] non impressum...

Kétszínnyomású, fametszetes, keretdiszes címlapján szépen kidolgozott bibliai jelenetek. Kéthasábos tördeléssel, gótikus textúrával, egyszerű iniciálékkal. Az első levél (1 fol.) fametszetű, fejezetkezdő rajzán Mózes látható a kőtáblákkal. Vital du Four (1260–1327) középkori francia teológus, filozófus és alkimista tudós volt. „A Szentírás erkölcsi tükre” c. művében az intuíció elsőbbségét és az egyén fontosságát is hangsúlyozza. E művét Michael Carbonellus szerkesztette kiadás alá. V. Kelemen pápa Albano bíboros papjává nevezte ki. Nevét Bonaventura és Duns Scotus mellett emlegetik. Leghíresebb művében a borból (aqua ardens) lepárolt alkohol 40 erényét és gyógyászatilag értékes hatását fejtegeti.

Korabeli puha pergamenkötésben. Címlap alján névbejegyzés, az utolsó levélen nyomdászjelvény. Levelei tiszták.

240 000.-

171. WILLIS, THOMAS

De anima brutorum que hominis vitalis ac sensitiva est, exercitationes duae ...

Amstelodami, 1674. Apud Joannem à Someren.

[48] + 552 + 20p. + 8t. (kihajtható) Tizenkettedrét.

Thomas Willis (1621–1675), a modern neurológia kutatások atyjának egyik legnagyobb hatású műve, mely elsőként 1672-ben jelent meg Londonban. Példányunk a második kiadás.

A könyv a „Cerebri Anatome és Pathologiae Cerebri” című műveiben leírt anatómiai és patológiai megfigyelései folytatásának tekinthető. Willis egyaránt foglalkozik a lélek, valamint a lelket és az agyat érintő kóros állapotokkal, továbbá elmélkedik az agyműködés mechanizmusairól és a működési zavarairól is. Felismerte a különbséget a súlyos agyi és mentális betegségek tünete között. Feltételezése szerint hogy az embernek két lelke van, az állatokhoz hasonló „testi lelke” van, és egy „racionális lélek”, amely a magasabb funkciókat irányítja. A féreg, az osztriga és a homár első részletes, gyönyörűen illusztrált boncolásai az összehasonlító neuroanatómiáról szóló részben található. A szerző hozzájárulása az összehasonlító anatómiához jelentős volt: a földigiliszta nyelöcsömrigyeinek és tasakjainak felfedezése később felkeltette Charles Darwin érdeklődését. Ebben a műben jelenik meg először a skizofrénia leírása. E mű 1683-ban írt angol fordítása jelzi a „neurológia” szó első használatát.

Korabeli, alig észrevehetően javított papírkötésben. Szép, tiszta állapotban, igen ritka.

120 000.-

Fotó

172. APPONYI ALBERT (1846–1933) POLITIKUS FÉNYKÉPE

Gróf Apponyi Albert (1846–1933) politikus, miniszter, belső titkos tanácsos, nagybirtokos, a Magyar Tudományos Akadémia igazgatósági tagjának fényképe a XIX. század végéről. A felvételt Ellinger Ede (1846–1915) császári és királyi udvari fényképész, portréfotós készítette Budapesten a Régi-posta utcai stúdiójában. Működése során több jeles személyt is megörökített, többek között: Deák Ferencet, Rippl-Rónai Józsefet, Arany Jánost, Jókai Mórt, Erkel Ferencet, Kossuth Lajost, Karinthy Frigyeset. Alapító tagja volt a Magyar Fényképészek Egyletének.

Poss.: „Vasberényi Géza Gyűjteménye” bélyegző.

Fotópapír Ellinger Ede műtermi kartonján. Enyhén kopott. Méret: 16,5×10,5 cm.

220 000.-

173. HABSBURG–LOTARINGIAI OTTÓ FERENC FŐHERCEG LOVAS FÉNYKÉPE SZINAJÁN

Habsburg–Lotaringiai Ottó Ferenc főhercegről (1865–1906), Ferenc József osztrák császár és magyar király unokaöccséről, IV. Károly király édesapjáról készült lovas fénykép. A „Szép Ottónak” is becézett, korán elhunyt főherceg főleg szabados és botrányokban gazdag életviteléről volt híres. A felvétel Szinaján készült valamikor az 1890-es évek végén, 1900-as évek elején. A román üdülőtelepülés népszerű úti célja volt a monarchia császári és királyi családjainak, és a román királyi családnak is itt volt a nyári rezidenciája.

Alfred Bunt, helyi fényképész által készített felvétel, a művész kartonján, rajta megjegyzés:

„Marie-Ferdinand-Format”. Méret: 18,1×14,1 cm.

60 000.-

174. KOSSUTH LAJOS AUTOGRÁF SORAIVAL ELLÁTOTT IDŐSKORI FÉNYKÉPE 1893-BÓL

1893.

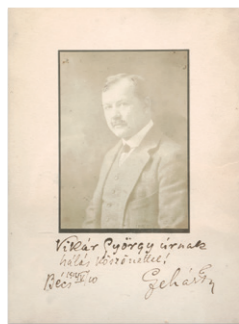
A fénykép alján Kossuth autográf soraival: „Turin augusztus 25. 1893. Érsekújvári díszpolgárságom becses oklevelének küldöttségi átadásakor Kossuth Lajos”

Poss.: Vasberényi Géza gyűjteménye”

A fénykép Ambrosetti Giuseppe, torinoi Via Assieta 37. alatt található stúdiójában készült. Fatáblára ragasztott fénykép, szép állapotban. Borítékkal.

Méret: 13,5×21,6 cm

650 000.-

175. LEHÁR FERENC ZENESZERZŐ PORTRÉJA ÉS AUTOGRÁF SORAI

A kép alatt Lehár Ferenc autográf soraival: „Vikár György Úrnak hálás köszönettel! Bécs 1916 IV. 10 Lehár” Vikár György (1886–?) gondorkaművész, a Nemzeti Zenede tanára. Keretben, kartonra ragasztva. Méret: 30×23 cm.

70 000.-

176. MIKSZÁTH KÁLMÁN VENDÉGSÉGBEN BÁRÓ ANDREÁNSZKY GÁBOR VÁCZHARTYÁNI KASTÉLYKERTJÉBEN, CSOPORTKÉP

A fényképen található személyek: jobbról balra az első sorban Mikszáth Kálmán, báró Andreánszky Gáborné Rudnay Lenke, Gosztonyi Polyxéna, Gosztonyi Jánosné Rudnay Izabella, báró Andreánszky Gábor. A hátsó sorban: Jász Géza, Rudnay Margit (később gróf Gyürky Istvánné), Gosztonyi Klára, (később gróf Coreth Ferdinándné).

Megjelent a Vasárnapi Újság 1911. június 11-i (58. évfolyam 24.) számában.

Kartonra ragasztott fotópapír, elején névsor, a verzón a helyszín és alkalom szövege tintával. Méret: 10,8×16 cm

180 000.-

177. A MISKOLCI SZÉCHENYI UTCA AZ 1878-AS ÁRVÍZ UTÁN

A felvételt Szinay István (1826–1909) helyi fényképész készítette, aki részese volt annak a 10 fotóból álló sorozatnak, amely a Miskolcz gyásza 1878. augusztus 31. című emlékkönyvben jelent meg (lásd árverésünk következő tételét).

A fényképész kartonján, hátoldalán bélyegzőjével és autográf soraival: „Mindennemű utánzás fenntartásával Szinay István”. Méret: 38,5×31 cm.

80 000.-

178. 10 DARAB FOTÓ AZ 1878-AS MISKOLCI „NAGY ÁRVÍZRŐL”

1878. augusztus 31-én Miskolcot történetének legnagyobb árvízi katasztrófája sújtotta. A város 2972 épületéből 2182 rongálódott meg, 698 ház vált lakhatatlanná. Az árvízben 277 ember halt meg, de a környékbeli településekkel együttvéve az áldozatok száma elérte a négyszázat. Jelen tételünk képein a pusztítás után maradt romokat örökítették meg, szeptember elején készültek és a károsultak megsegítésére a következő évben kiadott Miskolcz gyásza 1878. augusztus 31. című emlékkönyvben jelentek meg. A felvételeket egy helyi fényképész, Szinay István (1826–1909) készítette. A 10 fotón többek között látható Miskolc madártávlatú látképe, a Pecze part nyugatra, Benkő ház és a klostrom, az alsó Toronyalja a Szinva parttal és a Széchenyi utca.

A fotók mérete: 14,5×10 cm.

Hozzá:

Miskolcz Város Tekintetes Képviselő Közgyűléséhez Hivatalos Jelentése Soltész Kálmán polgármesternek az 1878. évi augusztus 30–31-ki árvíz lefolyásáról, annak pusztításáról, és a 139/878. számú határozattal megválasztott árvízbizottság működéséről.

Miskolcz, 1879. Forster Rezső. 24p.

Kiadói papírban.

360 000.-

Művészi könyvkötések, díszművek

179. ARANY JÁNOS

~ összes munkái. I-XII. kötet.

Budapest, 1888–1900. Ráth Mór. [Prochaska Károly].

[6] + 448 + XV + [1]p.; [4] + 654 + [2]p.; [6] + 464 + [2]p.; [6] + 453 + [1] + VI p.; [6] + 548 + XXXII p.; [6] + 475 + [3]p.; [4] + XLVII + 520 + XVIII + [2]p.; [4] + XLVII + 520 + XVIII + [2]p.; [4] + 1t. (szerző) + LI + 556p.; [4] + 1t. (szerző) + 575 + XLIII p. + 2t. (1 színes); 1t. + [4] + XIX + 494 + [2]p. + 2 kihajt. mell.; [4] + 475p. + 6mell.

A 12 kötet egységes, kiadói, dúsan aranyozott egészvászson (Gottermayer) díszkötésben, körül aranyozott lapszélekkel. Újszerű, érintetlen állapotban. Kifogástalan példány.

120 000.-

180. ARANY JÁNOS

Katona József Bánk bán-ja.

Budapest, 1900. Franklin T.

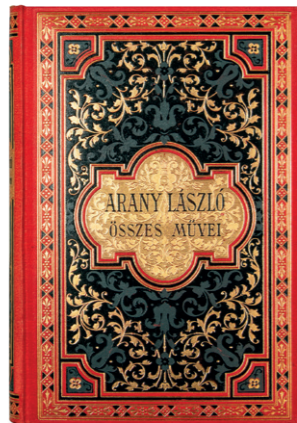
[2] + XII + 249p.

Arany János összes munkái. 13 kötet.

Kiadói, dúsan aranyozott egészvászson díszkötésben.

Újszerű, érintetlen állapotban. Kifogástalan példány.

24 000.-

181. ARANY LÁSZLÓ

~ összes művei. I-V. kötet.

Budapest, 1900–1901. Franklin T.

1t. (szerző) + 409 + (2)p. + 2t.; 1t. (szerző) + [4] + 414 + [1]p.; 1t. + 448 + (1) p.; 304p.; 355 + [1]p.

Közrebocsájtja Gyulai Pál.

Az öt kötet egységes, kiadói, dúsan aranyozott egészvásznon díszkötésben, körül aranyozott lapszélekkel. Újszerű, érintetlen állapotban. Kifogástalan példány.

100 000.-

182. BAJZA JÓZSEF

~ összegyűjtött munkái. I-VI. kötet.

Budapest, 1899–1900. Franklin-Társulat.

1t. (szerző, Barabás rajza) + 363 + [5]p.; 476 + [4]p.; 402 + [2]p.; 612p.; 404p.; 488p.

Életrajzi bevezetéssel és jegyzetekkel sajtó alá rendezte Badics Ferencz. Harmadik bővített kiadás.

A hat kötet egységes, kiadói, dúsan aranyozott egészvásznon díszkötésben, körül aranyozott lapszélekkel. Újszerű, érintetlen állapotban. Kifogástalan példány.

50 000.-

183. CZUCZOR GERGELY

~ összes költői művei. I-III. kötet.

Budapest, 1899. Franklin T.

1t. (szerző) + 331 + [5]p.; 1t. + 278p.; 1t. (szerző) + 335p.

Első teljes kiadás. Életrajzzal és jegyzetekkel ellátva sajtó alá rendezte Zoltvány Irén.

A három kötet egységes, kiadói, dúsan aranyozott egészvásznon díszkötésben, körül aranyozott lapszélekkel. Újszerű, érintetlen állapotban. Kifogástalan példány.

40 000.-

184. EÖTVÖS JÓZSEF B.

~ összes munkái. I-XIV. kötet.

Budapest, 1886–1891. Ráth Mór [Hornyánszky Viktor].

1t. (szerző, címképmetszet) + [8] + 475 + IVp.; [4] + 252p.; [4] + 294p.; [6] + 265p.; [6] + 270-552p.; [4] + 328p.; [4] + 288p.; [4] + 290 + [1]p.; [4] + 294 + [2]p.; [4] + 315 + [4]p.; IX + 301p.; [4] + 331p.; [4] + 282 + [1]p.; [6] + 393 + [1]p.

A 14 kötet egységes, kiadói, aranyozott egészvásznon sorozatkötésben, körben márványozott lapszélekkel. Megkímélt, szép példány.

60 000.-

185. EÖTVÖS JÓZSEF B.

A XIX század uralkodó eszméi I-III. kötet.

Budapest, 1886. Ráth Mór [Prochaska Károly].

[2] + IV + 464p.; [2] + IV + 380p.; [2] + VI + 393 + [3]p.

Hozzá:

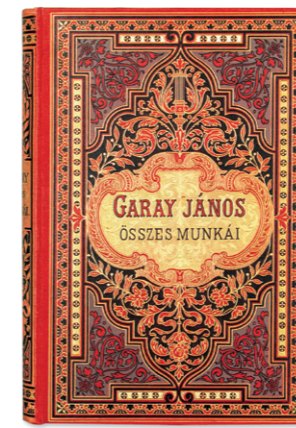
Eötvös József B[áró]: Beszédei I-II. köt.

Budapest, 1886. Ráth Mór [Prochaska Károly]

[2] + IV + 456p.; VI + 369 + [1]p.

A két mű egységes, kiadói festett és aranyozott egészvásznon-kötésben, körül festett lapszélekkel. Szép példány.

24 000.-

186. GARAY JÁNOS

~ összes munkái. I-V. kötet.

Budapest, 1886–1887. Méhner Vilmos [Rudnyánszky].

1t. (szerző címképmetszete) + LXIV + [5] + 360p.; 478p.; 520p.; 355 + [2]p.; 432p.

Sajtó alá rendezte, jegyzetekkel és életrajzzal kísérte Ferenczy József.

Kiadói, egységes, festett, dúsan aranyozott egészvásznon díszkötésben, a lapszéleken körben aranymetszéssel.

60 000.-

187. KISFALUDY KÁROLY

~ minden munkái. I-VI. kötet.

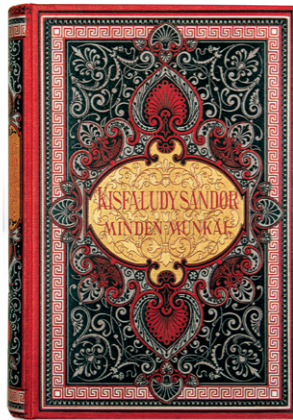
Budapest, 1892–1893. Franklin T.

1 acélm. t. (szerző címképmetszete) + 421 + [2]p.; 439 + [1]p.; 434 + [1]p.; 413 + [2]p.; 414 + [1]p.; 484p.

Sajtó alá rendezte Bánóczi József. Hetedik, bővített kiadás.

Egységes, kiadói festett és aranyozott egészsvászon díszkötésben, körben erezett lapszélekkel.

30 000.-

188. KISFALUDY SÁNDOR

~ minden munkái. I-VIII. kötet.

Budapest, 1892–1893. Franklin T.

1 acélm. t. (szerző) + 494 + [2]p.; 572p.; 474p.; 590 + [1]p.; 615 + [1]p.; 589 + [2]p.; 592p.; 743p.

Kiadja Angyal Dávid. Negyedik kiadás.

Egységes, kiadói festett és aranyozott egészsvászon díszkötésben, körben erezett lapszélekkel.

40 000.-

189. LAFOREST [LA FOREST], NICOLAS LAURENT

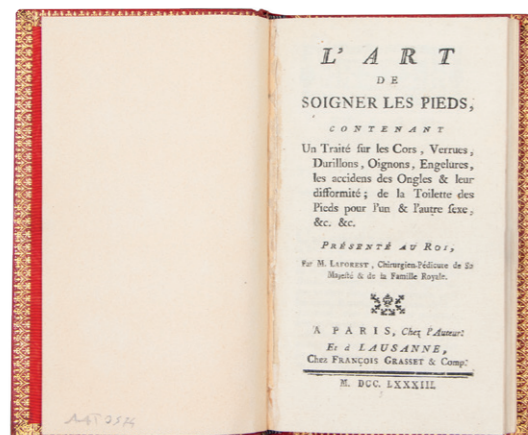
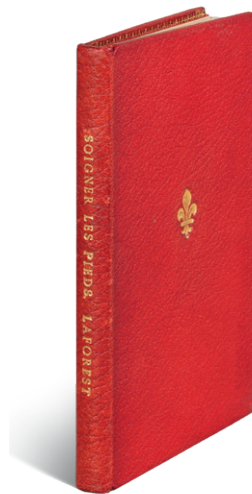
L'art de soigner les pieds

Lausanne; Paris, 1783. François Grasset; l'auteur.

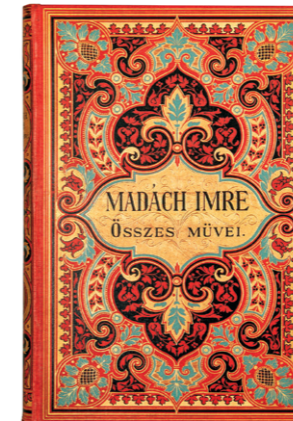
110p.

A franciaországi lábgyógyászatról szóló, először 1781-ben megjelent úttörő mű harmadik kiadása.

Janzenista, sima hátú vörös maroquin kötés, a gerincen arany felirattal. A könyvtábla belsején aranyozott csipkedisz és vörös moiré selyem. Az előzéklapok egy-egy oldala szintén vörös moiré selyemmel borítva. Bőrrel szegett, vörös, vászonnal borított karton tokban. Nagyon szép példány.

80 000.-

190. MADÁCH IMRE

~ összes művei. I-III. kötet.

Budapest, 1894–1895. Athenaeum.

1t. (szerző címképmetszete) + XXXVII + 264p.; 485 + [1]p.; 486 + [1]p.

Kiadta Gyulai Pál. Második kiadás.

A három kötet egységes, kiadói, dúsán aranyozott egészsvászon díszkötésben, körül aranyozott lapszélekkel. Újszerű, érintetlen állapotban.

80 000.-

191. O'MEARA, BARRY E.

Napoleon in Exile; or a Voice from St. Helena I-II.

London, 1822. W. Simpkin and R. Marshall.

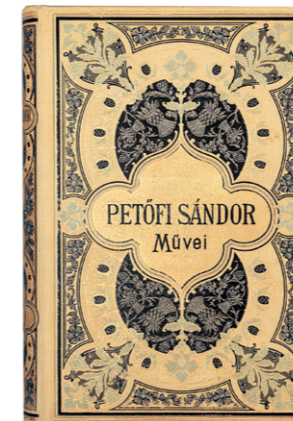
1t. (címképmetszet) + XXVIII + 512p.; 1t (címképmetszet) + 542p. Első kiadás.

A második kötet egy további egész oldalas táblával Napóleon házaról.

Finom, vörös félmaroquin-kötésben márványozott táblákon, vörös-arany oromszegéssel.

A gerincen aranyozott Napóleon-emblémekkel, koszorús N-nel és sassal. Maroquin-bőrrel szegett, vörös egészsvászon tokban. Összességében tiszta, helyenként kisebb foxing. Kiváló állapotban.

80 000.-

192. PETŐFI SÁNDOR

~ összes művei. I-VI. kötet.

Budapest, 1892–1896. Athenaeum.

[6] + 1t. (szerző, heliogravúr) + XCV + 423 + [1]p.; [6] + 1t. (Júlia, heliogravúr) + 576p.; [6] + 1t. (Petőfi szobor) + 719 + XVIIIp.; [6] + 431p.; [8] + 585p.; [6] + 519p.

Végleges, teljes kiadás. Életrajzi bevezetéssel ellátta Jókai Mór. Eredeti kéziratok és kiadások alapján rendezte, jegyzetekkel és variánsokkal kísérte Havas Adolf.

A hat kötet egységes, kiadói, dúsán aranyozott egészsvászon (Gottermayer) díszkötésben, körül aranyozott lapszélekkel. Újszerű, érintetlen állapotban. Kifogástalan példány.

150 000.-

193. POKORNIJ, A. DR.

Zoologia szi obraszi za dolnit klassobe na realnity i gimnazialni ucsilica. Privel Urumov i Atanaszov. Viena, 1882. M. Atanaszkovics.

1t. + XII + 292p. + 1t.

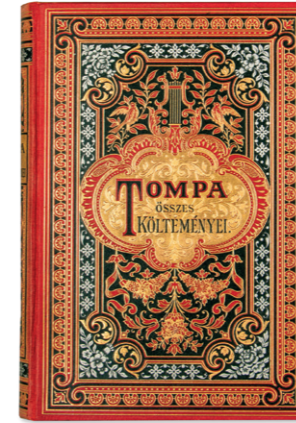
Egyedi, bordó bársonykötésben, körben dúsan aranyozott lapélekkal, királykék selyem moiré előzéklapokkal. Az első tábla sarkain stilizált, koronás aranyozott ezüstveretek. Középen az aprólékos kidolgozottságú Bolgár Cárság (1881–1927) tűzzománcozott zászlókkal ékesített címere. Arany és vörös alapon három ágaskodó oroszlán koronákkal. Belehelyezve a bolgár nemzeti színű, szélein bőrrel szegett selyem könyvjelző, ráhímezve a bolgár címer.

Zoológia tankönyv a gimnáziumok alsó osztályai számára. Kétnyelvű címlappal, a szövegközt gazdag (524) fametszetes illusztrációs anyaggal.

Kivételes provenienciával: a kötetbe kötve egy díszes, aranyozott, kalligrafikus, több színnel festett kézirat bolgár nyelvű ajánlás: „Őfelsége I. Sándor Bulgária fejedelmének könyvtára számára.” A hátsó táblán szerényebb díszítéssel M. Atanaszkovics, a kötet kiadójának nevével. I. Sándor bolgár fejedelem (bolgárul: Алекса ндър I Български, 1857–1893), született Alexander Joseph von Battenberg herceg, 1879–1886 között Bulgária megválasztott fejedelme, II. Sándor orosz cár unokaöccse volt. 1878-ban Bulgáriából önálló, autonóm fejedelemség lett, az Oszmán Birodalom fennhatósága alatt, II. Sándor pedig unokaöccsét, a bolgár koronára pályázó herceget ajánlotta az újonnan megalakult ország uralkodójául. Sándor abszolutisztikus törekvései nem jártak sikerrel, a zavaros belpolitikai helyzet, külső támadás és saját tisztjeinek puccsa után 1886-ban kénytelen volt lemondani.

Unikális darab.

1 600 000.-

194. TOMPA MIHÁLY

~ összes költeményei I-IV. kötet.

Budapest, 1885. Méhner Vilmos [Rudnyánszky].

1t. (szerző címképmetszete) + XXXIX + 379 + IIIp.; 451p.; 438p.; 386p.

Sajtó alá rendezte Léway József.

Kiadói, egységes, festett, dúsan aranyozott egészsváson díszkötésben, a lapszéleken körben aranymetszéssel. Szép sorozat.

30 000.-

195. TÓTH KÁLMÁN

~ összes költeményei I-II. kötet.

Budapest, 1888. Ráth Mór [Prochaska Károly].

1t. (szerző címképmetszete) + [4] + 464p.; [2] + 461 + [1]p.

Kiadói, dúsan aranyozott, festett egészsváson díszkötésben.

24 000.-

196. VAJDA JÁNOS

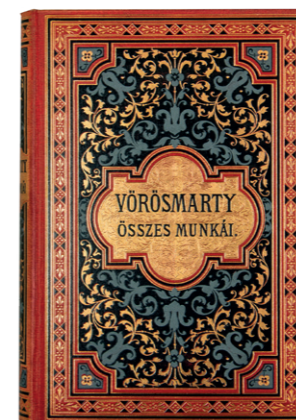
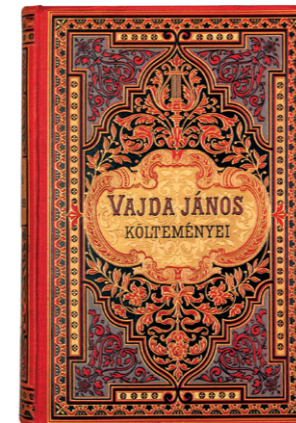
~ költeményei

Budapest, 1895. Franklin T.

[2] + 1t. (szerző címképmetszete) + 480p.

Kiadói, dúsan aranyozott, festett egészsváson díszkötésben, körben aranyozott lapélekkal.

24 000.-

197. VÖRÖSMARTY MIHÁLY

~ összes munkái. I-VIII. kötet.

Budapest, 1884-1885. Méhner Vilmos [Rudnyánszky].

1t. + LXXIV + 468p.; 490 + [1]p.; 492 + [1]p.; 460 + [1]p.; 438 + [1]p.; 391 + [3]p.; 396p.; 414p.

Rendezte és jegyzetekkel kísérte Gyulai Pál. A költő arcképével és életrajzával.

A nyolc kötet egységes, kiadói, dúsan aranyozott és festett, egészsváson díszkötésben, körben aranymetszéssel, szép állapotban.

50 000.-

Plakátok

198. ÁLLATKERTI AKVÁRIUM, PLAKÁTTERV, 1942.

A Budapesti Állat és Növénykert mindig nagy hangsúlyt fektetett a reklámra. A XX. század első évtizedeiben a korszak legjobb grafikusai terveztek világszínvonalú reklámanyagokat az állatkert számára (pl. Biró Mihály, Bárány Nándor, Haranghy Jenő, Jantschi Béla). Jelen szignózott plakát tervezője Buzás Ferenc (1923–2010) 1942-ben a Képzőművészeti Gimnázium grafikai tagozatán érettségizett, majd könyomó-kőrajzoló szakmunkás-bizonyítványt és nyomdászmaster címet kapott. Első munkahelye a Piatnik Kártyagyár volt, ahol kőrajzoló mesterként helyezkedett el. Később a Nyomdaipari Tröszt főtechnológusa lett, és a nyomdaipar műszaki fejlesztésével, valamint kutató-fejlesztő tevékenységgel foglalkozott. 1970-ben a Nyomdaipari Egyesülés műszaki elnökhelyetteseként, dr. Gara Miklóssal megszervezték és összeállították a Felsőfokú Könyvnyomdaipari Technikum Nyomdaipari tanszékének oktatási tantervét, ahol főiskolai docens lett.

Szigno: Buzás Ferenc „halastó”. Tempera, vegyes technika. Méret: 63×95 cm.

A rendkívül dekoratív plakát valószínűleg egy vizsgamunkája volt, megjelenéséről nincs adatunk. Kartonra, védőcelofánnal. Nagyon szép állapotban.

120 000.-

199. CHEMINS DE FER D'ORLÉANS ET DU MIDI COMPAGNIE DE NAVIGATION...

Paris, [1935]. Devambez grav.

1934-ben a Compagnie du chemin de fer de Paris à Orléans (PO) – 1838-ban alakult magántársaság – egyesült a Chemin de Fer du Midi társasággal Chemin de Fer de Paris à Orléans et du Midi (PO-Midi) néven. E fúzió után reklámhadjáratot folytattak népszerűségük növelése érdekében. A grafikus-festő, Bernard Lachèvre (1885–1950) az első világháborúban rajzokat készített a háborús eseményekről. Számos hajóval évekig a tengereket járta, s a közeli országokat látogatta. Akvarelljeinek többsége is tengert és hajókat ábrázol.

Nagyméretű, jó állapotú, élénk színekkel nyomott reklámplakát. Méret: 73×105 cm.

300 000.-

200. ÉLETNAGYSÁGÚ HUSZÁR PLAKÁT

cc. 1889 és 1906.

Nagyméretű kromolitográfia, huszárt ábrázoló poszter. A kép alatt 167. sorszámmal, illetve: „Druck und. Verlag v. C. Burckhardt's Nachf. in Weissenburg (Elsass)”. A weissenburgi/elzászi képlapnyomda céget 1833-ban alapította Jean Frédéric Wentzel (1807–1869), 1889 és 1906 között Emil Schenk és Hermann Junk (C. Burckhardt utódai) vezették. Jelen plakát egy nagyméretű, kromolitográf katonai egyenruhák és jelmezlényomatok sorozatának részét képezte.

Három lapból összeragasztva, tekerve. Szép, tiszta nyomat, enyhébb gyűrődés a ragasztásoknál. Méret: 192×57,5 cm.

Az illusztrációt lásd az előzéklapon.

150 000.-

201. TRAVEL POSTER BRIONI ITALY

Milano, 1937. Coen & C.

ENIT Travel Poster Brioni Italy Polo Sailing Golf Sport Design 1937. Milano Coen & C.

Méret: 68 x 100 cm. Graf.: Ism.

Színes, art deco, nagy méretű poster. Javítva.

300 000.-

202. MATTIS TEUTSCH JÁNOS ELSŐ KOLOZSVÁRI KIÁLLÍTÁSÁNAK PLAKÁTJA

Brassó, 1929.

A plakátot maga Matis Teutsch tervezte. Sárga papíron fekete linómetszet, három nyelvű szöveggel (román, magyar, német), rajta Matis Teutsch ikonikus szignója.

Matis Teutsch János brassói képzőművész első kolozsvári kiállítására 1929-ben került sor. Ekkor a művész már túl volt első egyéni párizsi kiállításán, és szoros kapcsolatot ápolt a nemzetközi avantgárd művészeivel, Magyarországon azonban még nem tett szert olyan népszerűségre, mint a határtól nyugatra.

A kiállítás helyszíne a kolozsvári Vármegyeháza üvegterme volt, és 1929. október 20–27. között rendezték meg. A kiállítást dr. Elekes Miklós nyitotta meg, összesen 50 kép és szobor volt megtekinthető rajta.

A plakát csak M. Szarvasy New York-i gyűjteményben szerepel.

Enyhén gyűrött állapotban, szélein kisebb szakadások. Méret: 47,5×63 cm.

150 000.-

203. BIRÓ MIHÁLY

So habe ich das Christentum nicht gemeint!

Wien [Bécs], 1920. Druckerei MGI [Militärgeographisches Institut] Wien VIII.

Az osztrák kereszténydemokrata pártot gúnyoló politikai plakát.

Litografált politikai plakát. Hátralapján japánpapírral megerősítve. Néhány apró, észrevehető lyukkal, kissé körülvágván, egyébként remek példány. Méret: 94×126 cm.

160 000.-

204. VÉRTES MARCELL

To the supreme council of supply and relief! Febr. 1919. Pressbourg.

Is this the way to pay Czech bills?

Budapest, [1919. február]. Radó [Jenő nyomda].

Nagyméretű színes könyvnyomatos politikai falragasz.

A Tanácsköztársaság idején az Országos Propaganda Bizottság kiadásában jelentek meg az első, területi megszállások ellen tiltakozó kiadványok 1919 első hónapjaiban. A külföldi közvélemény felvilágosítására készült Vértés Marcell „Is this the way to pay Czech bills?” angol feliratú, képes falragasza, amely a magyar területeket megszállók zsarnokságára és az ártatlan áldozatokra kívánta a figyelmet ráirányítani. Az Országos Propaganda Bizottság megbízásából a művész egy tragikus pozsonyi eseményt tárt a közvélemény elé. 1919. február 12-én a megszállt városban szociális követelések miatt összegyűlt több ezer fegyvertelen tiltakozóra a Cseh Légión katonái tüzet nyitottak, majd szuronyokkal feloszlatták a tömeget.

Az incidensnek több száz sérültje és kilenc halálos áldozata volt, köztük egy 14 éves fiú. Vértés plakátján a földön fekvő fiút édesanyja siratja, a megrendítő jelenetre a háttérben felvázolt sortűz ad magyarázatot. (Tóth Orsolya: Plakátok az utcákon, 1918–1921) Reprodukálva a 47. oldalon.

Rendkívül ritka! Az általunk átvizsgált nemzetközi és hazai árverési adatbázisokban nem találtuk nyomát.

Kisimítva, az egykori hajtások mentén két aprócska lyuk, profeszszionálisan javítva. Méret: 126×95 cm

750 000.-

Térképek, atlaszok

205. FISCHER, JOHANN GEORG

Győr várának erődítési alaprajza. Disegno di Giauerino, alla qual forma è stato stabilito e riddotto. Kézirat, színezett hadmérnöki térkép. Cc. 1671.

H.n., é.n. rajzolta Johann Georg Fischer.

Az erődív már 1564-ben elnyerte végleges formáját. 1660-ban Raimondo Montecuccoli tábornagy volt Győr várparancsnoka (1660–76), egyúttal a dunántúli haderő fővezére, aki a védelmet illetőleg részletes javaslatot terjesztett a Haditanács elé, melyben egybefoglalta Győr megerősítésére vonatkozó irányelveit is. Szerinte a hatalmas ostromágyúkkal operáló törökkel szemben, legcélszerűbb eljárás a magyar várakat Bréda, Göll, Herzogenbusch, Maestricht erődjeinek példájára, részben külső, részben földalatti védőművekkel felszerelni. A munkálatok 1671-ig tartottak Francesco Wymes hadmérnök irányításával. A várfalak elé ravelinek kerültek, a bástyák előtt széles fedőgátakat alakítottak ki, ezek elé pedig félholdakat telepítettek, a Magyar-bástyát dél felől szarvművel fedezték. Az északi homlokzat, a Duna védelme alatt állt, ezért a déli és keleti oldalon, a védőműveken kívül, árkot ástak, mely a Rába vizét a Dunával egyesítette, úgy hogy a várat minden oldalról víz vette körül. Az ilyen módon körülvárt várban a közlekedés lebonyolítására északon a Duna-, nyugaton a Bécsi, s délen a Fehérvári- kaput nyitották. A bástyák oldalai kezdetben („fianchi”) u. n. fülek („orecchioni”) nélkül épültek. E nagyszabású munka Francesco Benigno, a komáromi kerület építészeti felügyelője nevéhez fűződik. 1667-ben már Thomas von Eiseler (Eysler), a bécsi vár főmérnöke kezében találjuk az építkezések irányítását, melyeket Bernardo de Magno végez, az ausztriai Suess Orbán építészeti felügyelővel. (Hadtörténelmi Közlemények 1933/1.)

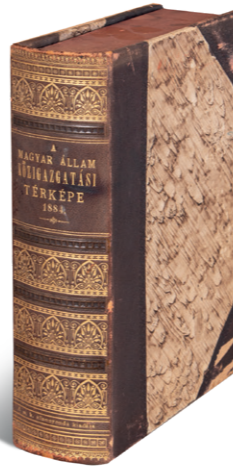
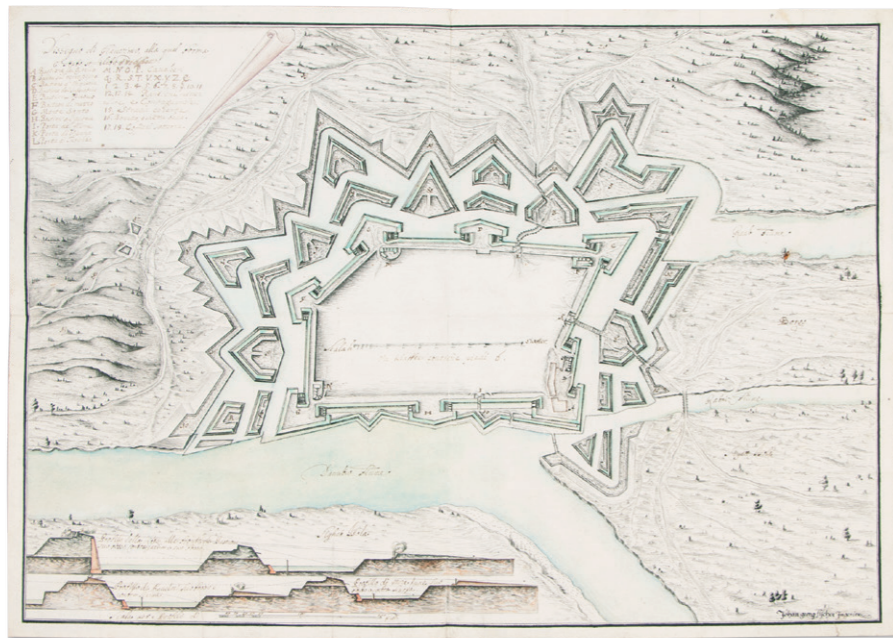
Tételünk Johann Georg Fischer mérnök által a már elkészült védőművek helyszíni szemléje alapján szerkesztett egykorú kézirat haditérkép. Aprólékosan kidolgozott részletek jellemzik: a környező dombok, utak és tereptárgyak, a bástyák és védőművek, valamint lent egy hosszanti metszetrájsz és finom színezés is emeli a térkép kvalitásait. A kartusban a kiemelt részekhez tartozó betű és számjelzés olasz nyelvű feliratokkal. Francesco Wymes skót származású olasz hadmérnök 1661-es rajzát utóbb, Gerard Bouttats 1670-es, Priorato könyvének rézmetszetéről ismerhette meg a nagyközönség.

Prov: verzóján újabb szabadkőműves gyűjteményi ex libris, „van Belle”.

Méret: 39,5×56,5 cm. Hajtásnyomokkal, szép állapotban.

Egyedi, unikális darab.

800 000.-

206. [FLEISCHER S.]

A Magyar Állam közigazgatási térképe

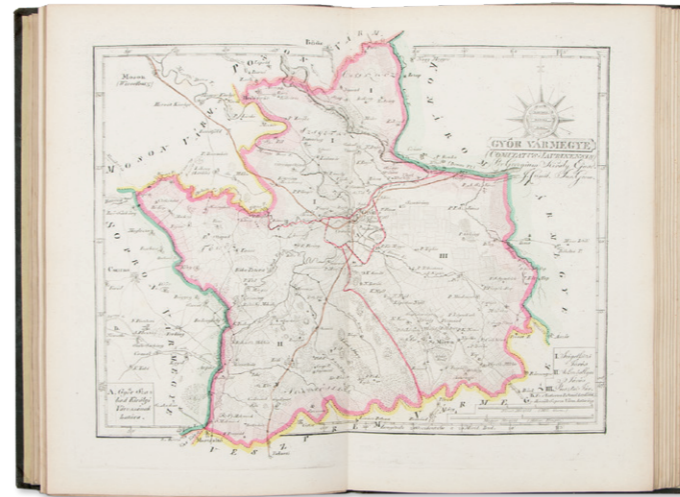
Budapest, 1884. Legújabb felmérések és hivatalos adatok alapján szerkesztett és sokasított magy. kir. államnyomdában.

Első kiadás.

Fodor a következőképpen szól róla: „Ezt a térképet kell első hivatalos közigazgatási térképünknek tekintenünk. Jelzésekben igen gazdag; feltünteteti főleg az utak minden nemét, egészen a lovaglótakig, azután a vasutakat, távíróvonalakat, a településeket le a falvakig, a maguk közigazgatási rangja szerint, iskolákat, bíróságokat, különböző közigazgatási hivatalokat, bányákat, szóval mindazt, ami közigazgatási szempontból lényeges dolog.” (Fodor: 393p.) Lapmutató + XII szelvényből álló, számozott színes, viaszozott vászonra nyomtatott lithografált térképlap. Mérete: 17,1×26,8 cm. Arány: 1 : 360 000.

Kiadói, aranyozott, félbőr kötésű dobozban. Megkímélt, szép állapotban.

100 000.-

207. GÖRÖG [DEMETER]

Magyar atlasz azaz a magyar-, horvát- és tótországi megyék és szabad kerületek földképei

Pesten, 1848. Hartleben Konrad Adolf.

[2]p. + 1t. („A jegyek magyarázata”, kétlapos) + 52 színezett, rézmetszetű térkép

Görög Demeter 1795-ben kezdett el a megyei térképek szerkesztésével foglalkozni. Kerekes Sámuellel együtt szervezték meg az egyes megyéket rajzoló mérnökök munkáját, így egységes szempontok alapján készített, a kor igényeinek megfelelő atlaszt sikerült összeállítaniuk. A munkát később Kerekes egyedül folytatta, majd Márton József fejezte be. Először 1802 és 1811 között látott napvilágot. A megyei lapokon kívül egy Karacs által metszett Magyarország-térkép is tartozik a kötethez. A korábbi kiadásokkal ellentétben nem folio, hanem nagy negyedréti formátumú. Korabeli vaknyomásos egészvászon-kötésben, aranyozott gerinccel.

240 000.-

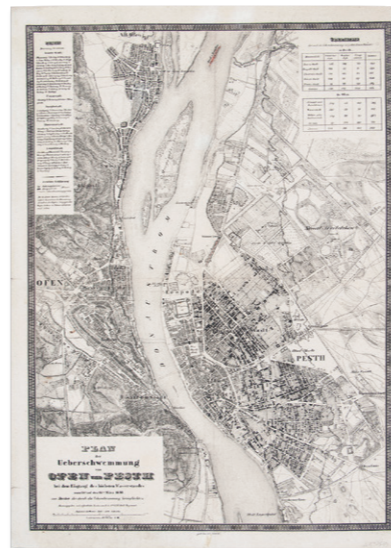
208. PLAN DER UEBERSCHWEMMUNG VON OFEN UND PESTH BEI DEM EISGANG DES HÖCHSTEN WASSERSTANDES VOM 15-TEN AUF DEN 16-TEN MÄRZ 1838.

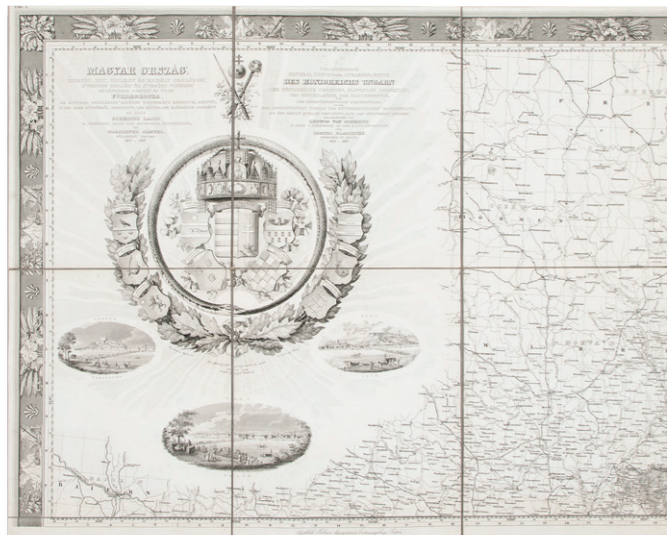
Az 1838-i pest-budai jeges árvíz lithografált térképe.

Pest, 1838. Nyomtatta Johann Schmied. Méret: 58×41 cm, A teljes lap mérete 44×61,5 cm

Szerzője nincs közölve, de Fodor szerint feltehetőleg Blaschnek Sámuel rajzolta. A térképmező bal felső sarkában Pest városrészenkénti utcánév-mutatója, alatta jelmagyarázat: a ferde vonallal sraffozott házak megmaradtak, a feketére sötétítettek összedőltek, a keresztetből álló vonal pedig az árvíz legnagyobb kiöntésének vonalát adja. A térkép Pestet, Budát és Óbudát ábrázolja az óbudai Nagysziget (ma Hajógyári-sziget) közepétől a Táborigi kórházig. Jól láthatók rajta a magaslatok, és az a néhány kisebb folt a pesti belvárosban, ahová az ár elől a lakosság menekült. A térképmező jobb felső sarkában található táblázat a Pest és Buda házaiban történt károkat veszi számba városrészenként és összesítve (Pesten a Belváros, Lipótváros, Terézváros, Józsefváros és Ferencváros, Budán Újlak és az Országút, Vízarvaros, Tabán vagy Rácváros és Óbuda adatait adja). A táblázat szerint Pest 4254 házából 2281 összedőlt, 827 megsérült, Budán a 3251 házból 601 omlott össze és 536 szorult javításra, de a hivatalos adatok utólagos korrekcióra szorulnak. /Honterus/

120 000.-

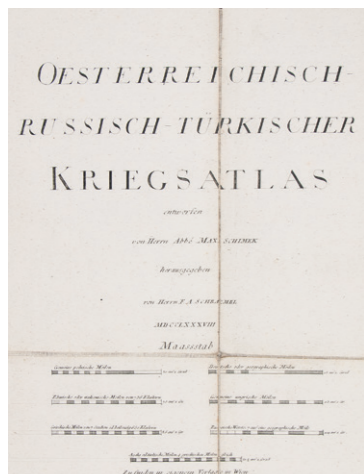

209. SCHEDIUS LAJOS - BLASCHNEK SÁMUEL
Magyar ország, Horvát, Tót, Dalmát, Erdély országok, a' tenger mellék' és a végőri vidékek' közönséges pósták és utak földabrosza. Pesten, 1836. Ifjabbik Kilian könyvirosi biztosságában.

9 db vászonra vont szelvény.
Magyarország monumentális, rézmetszetű térképének első kiadása. A kartus közepén található szent koronás magyar címer – körülötte babérkoszorúban a társországok címereivel – a korszak talán legdekoratívabb magyar térképévé emeli. Alatta Buda, Pest és Pozsony távlati képének metszetével, amelyeket a későbbi kiadásokban a királynak szóló ajánlással cseréltek le.
Későbbi kiadása volt az 1848-49-es szabadságharc idején a honvédvezérkar hadműveleti térképe. Hozzá: a jegyek magyarázata magyar, latin és német nyelven.
Korabeli, vászongerincű papírtokban. Teljes méret: 177×234 cm.
Szép állapotban, kopottas tokban.
Szántai: Schedius 1c., Fodor: 225. old.

600 000.-

210. SCHIMEK, MAX
Oesterreichisch-Russisch-Türkischer Kriegsatlas
Wien, 1788. Schraembl.

1 térkép (Méret: 151×186 cm) 12 szelvényen (Méret: 27,2×29 cm) [Ca. 1:1 500 000]
Maximilian Schimek (1748-1798) piarista szerzetes, majd világi pap. Elsősorban szlavistaként ismert, és csak másodsorban kartográfusként. Utóbbi tevékenysége is főleg a szláv nyelvterületre korlátozódott, jelen munkája mellett, amely a második orosz-osztrák-török, azaz az utolsó oszmánok ellen vívott háború (1787-1792) színterét ábrázolja. Ő készítette el Bosznia addigi legrészletesebb térképét is. Tételünk eredetileg atlasz formában jelent meg.
Vászonra ragasztott 12 tábla, 62 szelvényre szelve.
Dörflinger I, 99, 198.

360 000.-

211. TSCHERNING, THEODORO
Das von den Türcken lang-gequälte, nun durch die Christen neubeseelte Königreich Ungarn, das ist Kurzgefasste Vorstell- und Beschreibung der hungarischen Städte, Vestungen, und Schlösser, samt angrenzenden Ländern - Oesterreich, Mähren, Kärndten, Crain, Steyer, Bosnien, Dalmatien, Croatien, Slavonien, Bulgarien, Siebenbürgen, etc: alles, nach beygefügtten XII. accuratesten Carten, deutlich abgehandelt, und mit denen neuesten, bis auf gegenwärtige Zeit sich erstreckenden merkwürdigsten Begebenheiten, absonderlich Ofen betreffend, versehen - -
Nürnberg, 1687. in Verlegung Martin Endters.

12 szelvényre szelt és táblaként beragasztott rézm. térképlap + [4] + 464 + [22]p.
A Martin Stier által készített „Vermehrte und verbesserte Landkarten des Königreich Ungarn” 4. kiadásának 12 szelvényre szelt térképpel (Szántai: Stier 2d) jelent meg ez a mű, amely a török hódoltságból frissen szabadult országot mutatta be. A ritka országtérkép kereskedelembe előforduló példányokban rendszerint teljesen, vagy részben hiányzik.
Későbbi papírkötésben.

1 200 000.-

A jegyzékben használt rövidítések:

bet. = betűvel	n. = nélkül
é. = év	ny. = nyomda
h. = hely	p. = pagina
lev. = levél	poss. = possessor
lith. = könyomat	prov. = proveniencia
mell. = melléklet	Ø = a mű nem ismeri
metsz. = metszet	t. = tábla
mm = milliméter	térk. = térkép

Kiadja a Központi Antikvárium
Nyomdai előkészítés: Gábor Enikő
Budapest, 2024.